

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΔ' - ΤΕΥΧΟΣ 3 - ΜΑΡΤΙΟΣ 2007
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἴω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail: contact@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ἰδιοκτησία τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκδότης:

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης,
Ἴω. Γενναδίου 14
115 21 Ἀθήναι

Ἀρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμῆμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσης δοκιμίων
Χρήστος Γ. Καραγιάννης, Δρ. Θ.

Φωτογραφίες
Χρήστος Μπόνης

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασιού 1 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:
Νικόλαος Κάλτζιας
Ἰασιού 1, 115 21 Ἀθήναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ	171	
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ		
Περὶ τῶν ἱερατικῶν κλίσεων	172	
Ἠγούμενοι καὶ Μοναὶ εἰς τὴν σχέσιν τῶν μετὸν ἐπιχώριον Ἐπίσκοπον.....	174	
25ῃ Μαρτίου 1821 - 25ῃ Μαρτίου 2007. Ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση στὴν εὐρωπαϊκὴ ὀλοκλήρωση	178	
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ		
<i>Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,</i> Πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖον περὶ τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν	181	
<i>Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,</i> Πρὸς τὸν Προϋπουργὸν κ. Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν περὶ τῶν Χριστιανικῶν ριζῶν τῆς Εὐρώπης.....	183	
<i>Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδοῦλου,</i> Ἀπάντησις στὴν ἀνακοίνωσις τῆς Ἱεράς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους	184	
<i>Προέδρου Ρουμανίας κ. Traian Basescu,</i> Εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ	186	
<i>President of Romania Mr. Traian Basescu,</i> A Letter of Acknowledgement and Thanks	187	
ΜΗΝΥΜΑΤΑ		
<i>Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου,</i> Γιὰ τὴν Ἥμέρα τῆς Γυναίκας	188	
ΟΜΙΛΙΑΙ		
<i>Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου,</i> Εἰσήγησις στὴν Ἡμερίδα «Ἰωάννης Καποδίστριας»	189	
<i>Μητροπολίτου Κορίνθου κ. Διονυσίου,</i> Ἐνθρονιστήριος Λόγος	191	
<i>Ἀρχιμ. Κυρίλλου Μισιακούλη,</i> Λόγος Ἐπικήδειος εἰς τὸν ἀοίδιμον Μητροπολίτην κυρὸν Χρυσόστομον (Θέμελην)	195	
<i>Ἀντωνίου Παπαντωνίου,</i> Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Μοντέλο Κοινωνίας ὡς πρόκλησις Ποιμαντικῆς Μαρτυρίας	200	
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ		
<i>Ὁ Πανηγυρικὸς ἑορτασμὸς τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας,</i> Εἰσαγωγικὰ	208	
<i>Ἀρχιμ. Θεοφίλου Μανωλάτου,</i> Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας	210	
<i>Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου,</i> Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας	214	
ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ		
Μορφὴς τοῦ Γένους	219	
ΜΕΛΕΤΑΙ		
<i>Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδοῦλου,</i> Σχετικὰ μετὸν Ἐπίσκοπὸν μου εἰς Ρώμην. Ἀπάντησις σὲ σχόλια Ἐθνογεωγραφικῶν Περιοδικῶν	221	
<i>Χρήστου Γ. Καραγιάννη,</i> Ὁ Πανάγιος Τάφος καὶ ὁ τάφος τοῦ προαστίου Ταϊριὸς τῆς Ἱερουσαλήμ.....	225	
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ		227
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ		229
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ		235
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ		247

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 904
Αριθμ. Διεκπ. 505

Ἀθήνησι 2α Μαρτίου 2007

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ
ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», δημοσιεύομεν κατωτέρω «Συμπληρωματικὸν Προκαταρκτικὸν Πίνακα» Κληρικῶν προταθέντων διὰ τὴν ἐγγραφὴν των εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων καὶ ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

Συμφώνως πρὸς τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Νόμου 590/1977, κατὰ τῆς ἐγγραφῆς τῶν κατωτέρω προτεινομένων ὑποψηφίων δύναται νὰ ἀσκηθῇ παρ' οἰουδήποτε κληρικοῦ καὶ λαϊκοῦ ἔνστασις ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι οἱ προτεινόμενοι δὲν διαθέτουν τὰ πρὸς Ἀρχιερατείαν οὐσιαστικὰ ἢ τυπικὰ προσόντα.

Ἡ ἔνστασις αὕτη δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἴτε πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ Κληρικός, εἴτε πρὸς τὴν Ἀρχιεραγματείαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὰ περαιτέρω.

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΔΙ' ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ**

1. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀθανάσιος Γιαννουσᾶς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.
2. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀπόστολος Καβαλιώτης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως.
3. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος Καυσίζογλου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας.
4. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικηφόρος Κοντογιάννης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καὶ Τυρνάβου.
5. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀντώνιος Παπαθανασίου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως.
6. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Διονύσιος Παπαλέξης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καὶ Τυρνάβου.
7. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικάνωρ Παπανικολάου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐλασσῶνος.
8. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Χαρίτων Ριζιώτης, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεραγματεὺν
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2851

Πρωτ. 620
Άριθμ. Διεκπ. 366

Άθήνησι τῆ 14ῃ Φεβρουαρίου 2007

**«ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΙΕΡΑΤΙΚΩΝ
ΚΛΙΣΕΩΝ»**

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

1. Μὲ τὴν χάρη τοῦ Κυρίου μας, εὐρισκόμεθα ἤδη στὸ μέσον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, σήμερα Κυριακὴ Τρίτη τῶν Νηστειῶν ἢ Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως ψάλλοντες: «Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα καὶ τὴν Ἁγίαν Σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν». Σήμερα ἡ προσκύνησις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ γίνεται μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα ὄχι τοῦ πόνου, ἀλλὰ τῆς νίκης καὶ τῆς παρηγορίας. Καὶ ἀνανεωμένοι πνευματικὰ θ' ἀρχίσουμε τώρα τὸν ἀγώνα τῆς νηστείας γιὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς Ἁγίας Σαρακοστῆς.

2. Αὐτὴ λοιπὸν τὴν ἑβδομάδα ποὺ διανύσαμε (Γ' Νηστειῶν) καὶ κορυφώνεται σήμερα, Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, μὲ Ἀπόφασή Της, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχει ἀφιερῶσει στὶς Ἱερατικὰς Κλίσεις, ἐφ' ὅσον ἡ Ἱερωσύνη ἀποτελεῖ βίωση τοῦ μυστηρίου τοῦ Σταυροῦ καὶ ὁ Τίμιος Σταυρὸς εἶναι –γιὰ μᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους– τὸ σύμβολο τῆς ἱερατικῆς ἀφιερῶσεως.

Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ, ἐπομένως μᾶς προσφέρει τὴν πνευματικὴ εὐκαιρία νὰ προσεγγίσουμε αὐτὸ τὸ οὐσιαστικὸ θέμα γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας, τῆς προσελεύσεως ἀξίων ὑποψηφίων Κληρικῶν στὸ μεγάλο αὐτὸ λειτουργημα. Δηλαδὴ νὰ ἐννοήσουμε πόσο σημαντικὸ εἶναι αὐτὸ τὸ θέμα καὶ πῶς μποροῦμε νὰ βοηθήσουμε ὅλοι μας πρὸς αὐτὴ τὴν Κατεύθυνση.

Ἀπὸ τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν αἰῶνες ἀλλὰ καὶ κατόπιν μέχρι σήμερα, ἀνεδείχθησαν ὀλόφωτες μορφές Ἁγίων ποιμένων, προσώπων ἀξίων τῆς κλίσεως των, ὅπως ὁ Ἅγιος Πολύκαρπος καὶ Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος, ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, τοῦ ὁποίου τὰ 1600 χρόνια ἀπὸ τὴν κοίμησή του ἐορτάζει ἐφέτος ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία, ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ὁ Ἅγιος Νεκτάριος ὁ θαυματουργὸς καὶ ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὁ Πλανᾶς πρὶν μερικὰς δεκαετίες καὶ τόσοι ἄλλοι Ἅγιοι Ἱερεῖς καὶ Ἐπίσκοποι.

3. Στὴν ἀνατολὴ τοῦ αἰῶνα μας, ἡ ἀνάγκη γιὰ καλοὺς Ἱερεῖς, εἶναι ἐπιγούσα καὶ ἐπιτακτικὴ. Ἡ διάβαση τῆς θύρας τῆς τρίτης χιλιετίας δὲν ἀποτελεῖ γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας μία πορεία μέσα σὲ μιὰ ἐκχριστιανισμένη οἰκουμένη, ἀλλὰ τὴ ἔξοδό της πρὸς ἓνα μεταχριστιανικὸ κόσμο.

Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ ὅλοι νὰ βοηθήσουμε στὴν δημιουργία καὶ καλλιέργεια τῶν Ἱερατικῶν Κλίσεων στὶς ψυχές τῶν νέων μας, ποὺ ἀγαποῦν τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ τιμημένο ράσο καὶ ὀραματίζονται νὰ διακονήσουν στὸ Ἅγιο Θυσιαστήριο. Ἴσως πολλοὶ διερωτηθοῦν, πῶς ὅμως; μὲ ποῖο τρόπο, μπορῶ ἐγὼ νὰ βοηθήσω στὸ Ἱερὸ αὐτὸ θέμα;

α. Νὰ συνειδητοποιήσουμε κατ' ἀρχὰς τὴν σπουδαιότητα καὶ προτεραιότητα τοῦ θέματος. Ὑπάρχουν σήμερα ἐνορίες ἰδιαίτερα στὴν ὑπαιθρο χώρα τῆς πατρίδος μας, ποὺ δὲν ἔχουν Ἱερέα νὰ κτυπήσει τὴν καμπάνα τοῦ χωριοῦ, ἢ ποὺ ἓνας ἀγωνιστὴς Ἱερέας ἐξυπηρετεῖ πολλὰς φορὰς δύο καὶ τρεῖς

καὶ πέντε ἀκόμη ἐνορίες, γιατί στεροῦνται τὸν ποιμένα τους.

β. Νὰ προσευχόμαστε θερμὰ καὶ ἐπίμονα στὸ Κύριό μας νὰ φωτίζει ὁ Πανάγαθος ὅσους νέους ἔχουν τὴν «κλίσι» νὰ τὴν καλλιεργήσουν καὶ νὰ προχωρήσουν σταθερὰ τὸν Ἱερὸ δρόμο μέχρι τὴν ὥρα τῆς χειροτονίας των.

γ. Νὰ ἐνισχύουμε τοὺς καλοὺς Ἱερεῖς μας καὶ ἐὰν κάπου ὑστεροῦν μὲ διάκριση νὰ τοὺς στηρίζουμε.

δ. Νὰ προβάλλουμε μὲ βιβλία, πού δόξα τῷ Θεῷ, κυκλοφοροῦν μὲ μορφή βιογραφιῶν, Ἁγίους Ἱερεῖς ὡς φωτεινὰ παραδείγματα.

4. Εἶναι μεγάλη εὐλογία γιὰ τοὺς γονεῖς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι προσφέρουν ἓνα παιδί τους στὸν Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία Του. Εἶναι ἐπίσης ἰδιαίτερη εὐλογία γιὰ τὴν οἰκογένεια, ὅταν μία θυγατέρα τους γίνει πρεσβυτέρα. Καλοῦμε τίς νέες κοπέλες νὰ μὴν διστάζουν νὰ ἔλθουν σὲ γάμο μὲ ἓναν νέο, πού ἐκδηλώνει τὴν ἐπιθυμία τῆς Ἱερωσύνης, διότι εἶναι μεγάλη ἡ τιμὴ καὶ ἡ εὐλογία πού θὰ ἔχουν κοντὰ στὸν Ἱερέα σύζυγό τους. Ὅλοι ἔχουμε χρέος καὶ εὐθύνη γιὰ τὸ θέμα αὐτό. Δὲν πρέπει μόνο νὰ διαμαρτυρόμεθα ὅτι δὲν ἔχουμε Ἱερεῖς στὰ χωριά μας, ἢ ὅτι μερικοὶ Ἱερεῖς δὲν εἶναι ἄξιοι τῆς ἀποστολῆς των, ὅταν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν συμβάλαμε οὔτε φροντίσαμε νὰ ὑπάρχουν νέοι ἐνάρετοι γιὰ νὰ γίνουν αὔριο κληρικοὶ εὐσεβεῖς.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, τῆς ἐβδομάδος τῶν Ἱερατικῶν Κλίσεων, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὴ ἔκκληση πρὸς ὅλα τὰ πιστὰ τέκνα τῆς νὰ ἐνώσουν καὶ νὰ πικνώσουν τίς προσευχὲς των πρὸς τὸν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας καὶ

Μέγα Ἀρχιερέα Ἰησοῦ Χριστοῦ γιὰ τὸ οὐσιαστικὸ καὶ μείζον θέμα τῆς καλλιέργειας τῶν Ἱερατικῶν Κλίσεων στὶς ψυχὲς τῶν νέων μας.

Μὲ τὴν πεποίθηση, ὅτι ὁ Λυτρωτὴς καὶ σωτήρας μας θὰ εἰσακούσει καὶ τὴν ἀγωνία μας, καὶ τὴν προσευχή μας γιὰ τὴν ἀνάδειξη ἀξίων καὶ εὐλαβῶν Ἱερέων καὶ στὴν σημερινὴ μεταχριστιανικὴ ἐποχὴ μας, σὰς εὐλογοῦμε πατρικὰ καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ Τίμιος καὶ Ζωοποιὸς Σταυρὸς τοῦ Κυρίου μας σὰς ἐνισχύει καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Σαρακοστῆς, ὥστε ν' ἀξιωθοῦμε ὅλοι μας «ἀκατακρίτως φθᾶσαι καὶ προσκυνῆσαι» τὰ Σεπτὰ πάθη καὶ τὴν Ἁγίαν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
 - † Ὁ Λαγκαδᾶ Σπυρίδων
 - † Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Σεραφεῖμ
 - † Ὁ Σταγῶν καὶ Μετεώρων Σεραφεῖμ
 - † Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Προκόπιος
 - † Ὁ Παροναξίας Ἀμβρόσιος
 - † Ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος
 - † Ὁ Κεφαλληνίας Σπυρίδων
 - † Ὁ Ζακύνθου Χρυσόστομος
 - † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθιμος
 - † Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως Βαρνάβας
 - † Ὁ Δράμας Παῦλος
 - † Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Παῦλος
- Ὁ Ἀρχιγραμματεῦν
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

**ΗΓΟΥΜΕΝΟΙ
ΚΑΙ ΜΟΝΑΙ
ΕΙΣ ΤΗΝ
ΣΧΕΣΙΝ ΤΩΝ
ΜΕ ΤΟΝ
ΕΠΙΧΩΡΙΟΝ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ**

(Εισήγησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνος ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος)

1. Ὁ Μοναχικὸς βίος δὲν εἶναι μόνον ἔγκυρος καὶ συνεπὴς ἔκφρασις τῆς Ὁρθοδόξου ἀσκητικῆς ἐμπειρίας καὶ τῆς πνευματικότητος τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἀδιαμφισβήτητος συνέχεια τοῦ Ὁρθοδόξου τρόπου ὑπάρξεως εἰς τὴν ἱστορικὴν διαχρονίαν. Ἦδη τὸν 4ον αἰῶνα ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, ἐρμηνεύων τὸ κομβικὸν τέταρτον κεφάλαιον τῶν Πράξεων, ἐπισημαίνει, ὅτι «οὕτως οἱ ἐν τοῖς μοναστηρίοις ζῶσι νῦν, ὥσπερ ποτὲ οἱ πιστοί», ἐννοῶν τοὺς πιστοὺς τῆς πρώτης μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν Ἐκκλησίας. (Ὁμιλ. 11 εἰς τὰς Πράξεις). Ὁ λόγος αὐτὸς τοῦ μεγάλου ἐκκλησιαστικοῦ Πατρὸς καὶ Ἱεράρχου, δυναμένου, ὅσον ὀλίγοι, νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν χριστιανικὴν γνησιότητα, ἐπιβεβαιώνει τὴν σημασίαν τοῦ μοναστικοῦ βίου διὰ τὴν διάσωσιν τῆς ἀναγκαίας διὰ τὴν πνευματικὴν πορείαν πρὸς τὴν θέωσιν τοῦ Ὁρθοδόξου πιστοῦ πνευματικότητος, ἀλλὰ καὶ τῆς ταυτότητος, συλλογικῶς, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος ὡς ἐν Χριστῷ κοινωνίας.

Πόρρω, λοιπόν, ἀπέχει τῆς ἀληθείας ἡ ὑπὸ ἑτεροδόξων συνήθως ἐκφραζομένη γνώμη, ὅτι ἡ ἐμφάνισις τοῦ Μοναχισμοῦ, ὡς ὠργανωμένης κοινότητος, ὑλοποιεῖ καὶ ἐνσαρκώνει τὴν τάσιν ἀντιδράσεως πρὸς τὴν ἐπισκοπικὴν ἐξουσίαν. Σχετικὰ ἐκ τῆς μελέτης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἔργων τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὅπως ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, ἀποδεικνύεται ὅτι, ἐὰν ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχῃ κάτι, πρὸς τὸ ὁποῖον στρέφεται ἡ ἀντίδρασις τοῦ μοναστικοῦ κόσμου, αὐτὸ εἶναι ἡ ἐκκοσμίκευσις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος ἢ καὶ ἡ ἐλαχίστη κίνησις πρὸς αὐτήν, διότι αὕτη, ὅπως δέχεται ὁ μοναστικὸς κόσμος, νοθεύει τὴν ἐκκλησιαστικὴν ταυτότητα καὶ ἐμποδίζει ἢ καὶ ἀναιρεῖ κάθε δυνατότητα σωτηρίας, δηλαδὴ θεώσεως. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει εἰς τὰς αἰρέσεις καὶ τὸν αἰρετικὸν τρόπον ὑπάρξεως.

2. Κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησιολογίαν, τὴν ὁποίαν συγκεφαλαιώνει καὶ τὸ Ὁρθόδοξον Κανονικὸν καὶ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον, ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ ὁποίου οὐδεὶς πράττει τί (Ἱγν. Πρὸς Μαγνησ. 7,2). Εἰς αὐτὸν ἐμπιστεύεται ὁ Χριστὸς τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν ὡς «κεφαλὴν Χριστοῦ πληρώματος» κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειον (Ἐπιστ. 42). Σαφῶς διατυποῦται αὕτη ἡ ἀλήθεια ἀπὸ τὸν Ἅγιον Κυπριανόν: «Ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐν τῷ Ἐπισκόπῳ καὶ ἐὰν τις δὲν εἶναι μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου, δὲν εἶναι καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ» (Ἐπιστ. 33).

Κατὰ τὴν ἀγιοπατερικὴν παράδοσιν ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι «ὁ προεστὼς», ὁ «στύλος», τὸ «στήριγμα» καὶ ὁ «προστάτης» καὶ «πρόμαχος» τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον ὅλοι, κληρικοὶ καὶ μοναχοί, ὑπόκεινται «εἰς τὸν παρὰ τοῦ Θεοῦ τεταγμένον Ἐπίσκοπον τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας», πράγμα τὸ ὁποῖον βεβαίως προϋποθέτει τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν αὐθεντικότητα τοῦ Ἐπισκόπου, ὥστε νὰ ἐνεργῇ ὡς τεταγμένος ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ «εἰς τόπον» Αὐτοῦ. Αὐτὸ βεβαίως, δὲν σημαίνει, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος ὑποκαθιστᾷ τὸν Χριστὸν εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἀλλ' ὅτι καθιστᾷ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν καὶ ἰδίως εἰς τὴν λατρείαν, ὄρατὸν καὶ αἰσθητὸν τὸν ἀοράτως σὺν ἡμῖν –μονίμως– ὄντα, Χριστόν. Ὁ Ἐπίσκοπος, ἐξ ἄλλου, ὡς κεφαλὴ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ὁ φορεὺς καὶ τὸ κέντρον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος,

ὁ σύνδεσμος πάντων τῶν μελῶν τοῦ ποιμνίου, τὸ ὅποιον ὁ Χριστὸς τοῦ ἐνεπιστεύθη, καὶ ἀσκεῖ σύνολην τὴν δοθεῖσα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ πνευματικὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν ζωὴν καὶ κίνησιν τῆς Ἐπισκοπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναπτύσσεται τὸ πολυδιάστατον ποιμαντικὸν ἔργον του.

Ὁ ἀληθὴς Ἐπίσκοπος δὲν παραθεωρεῖ, ἀλλὰ ἀντιθέτως γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ καὶ νὰ ὑπολογίζῃ τὸν μοναχισμόν τῆς Ἐπαρχίας του, διότι πρῶτος αὐτὸς κατανοεῖ, ὅτι οἱ ζωτικοὶ πνεύμονες τῆς Μητροπόλεως εἶναι τὰ Μοναστήρια, τὰ ὁποῖα, βεβαίως δὲν εἶναι «ὑπὲρ τὴν Ἐκκλησίαν», ἀλλ' οὔτε καὶ «παρὰ τὴν Ἐκκλησίαν». Ἱστορικοὶ τοῦ ὕψους τοῦ ἀειμνήστου Σπῆβεν Ράνσιμαν μακαρίζουν τὰ χωρία καὶ τὰς πόλεις, πλησίον τῶν ὁποίων ὑπῆρχον, εἰς κρίσιμους μάλιστα περιόδους τοῦ Γένους μας, Μοναστήρια, διότι λειτουργοῦσαν ὡς πνευματικαὶ κολυμβήθραι, ἀναζωογονοῦσαι τὸ πλήρωμα παντοιοτρόπως καὶ διασώζουσαι τὴν ἐν Χριστῷ βιοτήν, ὡς δυνατότητα σωτηρίας.

3. Ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία, ἐνισχυομένη ἀπὸ τὴν ἀπροθυμίαν συμμορφώσεως μετὰ τὴν ἱστορικοκανονικὴν καὶ πνευματικὴν τάξιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, ὡς παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, ἐπιφέρει συχνὰ ἀνισοροπίαν εἰς τὴν σχέσιν τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου μετὰ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του μονῶν καὶ τῶν ἡγουμένων των, μετὰ συνέπειαν τὴν δημιουργίαν δυσλειτουργίας εἰς τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ κατ' ἐπέκτασιν μετὰ ἀντίκτυπον εἰς ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν. Οὐχὶ δὲ σπανίως ἀναδέεται καὶ τὶς φθοροποιὸς ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ ἀδόκιμων καὶ ἀνωρίμων ἡγουμένων καὶ τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου. Ἦδη ὁμως ἡ ἐν Γάγγρα Σύνοδος (μέσα τοῦ δ' αἰῶνος) ἐπισημαίνει ἀκραίως τινὰς μορφὰς τῶν προστριβῶν αὐτῶν (Εὐσταθιανοί), αἱ ὁποῖαι κατεδικάσθησαν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἔπαυσαν ὁμως τινὲς ἐξ αὐτῶν νὰ ἐμφανίζονται εἰς μεταγενεστερὰς ἐποχὰς, ἀλλὰ καὶ σήμερον.

Τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων ἐπισκόπου καὶ μονῶν τῆς περιφερείας του δημιουργεῖ κατὰ καιροὺς πόλωσιν, διότι οἱ μὲν μοναχοὶ ἀγωνίζονται διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἐσωτερικοῦ βίου καὶ τῆς λειτουργίας τῆς μονῆς, ὁ δὲ ἐπίσκοπος ἀγωνίζεται διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῶν μονῶν εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν του δικαιοδοσίαν.

Δὲν εἶναι, συνεπῶς, περιεργὸν ὅτι Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ἐπελήφθησαν τῶν ζητημάτων αὐτῶν, καθορίσασαι εἰς τὴν διάρκειαν τῶν αἰῶνων τοὺς παράγοντας, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἐξασφαλίσωσιν τὴν ἀναγκαίαν ἰσορροπίαν.

Ἀποφασιστικὸν ρόλον εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐνόητος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας διεδραμάτισεν ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (451) διὰ τῶν ἱερῶν κανόνων τῆς (δ', ζ', η', ιστ', ιη', κγ' καὶ κδ'). Μέσῳ αὐτῶν θεσμοθετεῖται τὸ νομοκανονικὸν καθεστῶς λειτουργίας τῶν Ἱερῶν Μονῶν, μετὰ τὴν πλήρη ἔνταξιν των εἰς τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου. Κυρίως ὁ δ' κανὼν τῆς Συνόδου αὐτῆς προσδιώρισε τὰ κανονικὰ ὄρια τῆς σχέσεως Μονῆς καὶ Ἐπισκόπου. Οἱ μὲν μοναχοὶ διατηροῦν τὴν ἀνεξαρτησίαν των εἰς τὸν ἐσωτερικὸν βίον τῆς μονῆς των, μὴ παρακωλύοντες ὁμως τὸ εὐρύτερον ἐπισκοπικὸν ἔργον, ὁ δὲ ἐπιχώριος ἐπίσκοπος ἀποκτᾷ τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ἴδρυσιν τῶν μοναστηρίων, ἐλέγχων τὴν ἐκτὸς αὐτῶν δρασίαν τῶν μοναχῶν.

Κατὰ τὸν κανόνα: «Οἱ ἀληθῶς καὶ εὐκρινῶς τὸν μονήρη μετιόντες βίον τῆς προσηκούσης ἀξιούσθωσαν τιμῆς. Ἐπειδὴ δὲ τινες, τῷ μοναχικῷ κεχημένον προσχήματι, τὰς τε Ἐκκλησίας καὶ τὰ πολιτικὰ διαταράσσουσι πράγματα..., ἔδοξε μηδένα μὲν μηδαμοῦ οἰκοδομεῖν, μηδὲ συνιστᾶν μοναστήριον ἢ εὐκτήριον οἶκον, παρὰ γνώμην τοῦ τῆς πόλεως ἐπισκόπου. Τοὺς δὲ καθ' ἐκάστην πόλιν καὶ χώραν μονάζοντας, ὑποτετάχθαι τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τὴν ἡσυχίαν ἀσπάζεσθαι καὶ προσέχειν μόνῃ τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ, ἐν οἷς τόποις ἀπετάξαντο προσκαρτεροῦντες... Τὸν μέντοι ἐπίσκοπον τῆς πόλεως χρὴ δέουσαν πρόνοιαν ποιεῖσθαι τῶν μοναστηρίων». Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι ὁ κανὼν οὗτος ἐμποδίζει κάθε κίνησιν τῶν μοναχῶν διὰ τὴν ἐνασχόλησιν των μετὰ ἔργα κοσμικὰ καὶ ἀπάδοντα εἰς τὸν ἐπιλεγμένον ἀπὸ αὐτοῦ ἀσκητικὸν βίον. Τὸ μοναστήριον, παρὰ τὴν ἀνταπόκρισιν εἰς προβλήματα καὶ ἀνάγκας τῆς τοπικῆς κοινωνίας καὶ τὴν ἀνάπτυξιν εἰς δυσκόλους ἐποχὰς ἔργου φιλανθρωπικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, ὅπως λέγεται, δὲν δύναται ποτὲ νὰ παύσῃ νὰ εἶναι χῶρος ἀσκήσεως καὶ μετανοίας καὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως διὰ τῆς πνευματικῆς καθοδηγήσεως καὶ καταρτίσεως ὅλων τῶν πιστῶν.

Τὴν θεμελιώδη αὐτὴν βάσιν, τὴν ὁποίαν ἔθεσεν ὁ ἄνωτέρω κανὼν τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἠκολούθησαν διὰ περαιτέρω ρυθμίσεων ἡ Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (κανόνες μ΄-μθ΄), ἡ Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (ιζ΄ καὶ κ΄ κανόνες), ἡ Πρωτοδευτέρα (κανόνες α΄-ζ΄) κ.λ.π. Ἐκ τῶν Κανόνων αὐτῶν ἐπηρεάσθησαν καὶ τὰ κατὰ καιροὺς Τυπικὰ τῶν Μοναστηρίων, πάντοτε ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς συνοδικῶς καθιερωθείσης κανονικῆς τάξεως καὶ παραδόσεως.

Κλασικὸν εἶναι τὸ Τυπικὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στουδίου, χρησιμεῦσαν ὡς πρότυπον καθολικῆς ἰσχύος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κανονικῆς τάξεως εἰς τὴν πρᾶξιν, εἰς τὰς σχέσεις Μονῶν καὶ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου.

4. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῶν Ἱερῶν αὐτῶν κανόνων διεμορφώθη τὸ ὑπάρχον σήμερον καθεστὼς τῆς διοικήσεως τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ὡς καὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων τῶν ἐπιχωρίων ἐπισκόπων, ὅπως ἐκφράζεται μὲ τὰς κειμένας διατάξεις τοῦ Νομοῦ 590 /1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ συνέχειαν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39/1972 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἡσυχαστηρίων». Ἰδιαιτέρως τὸ ἄρθρον 39 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας μας ἀξιοποιεῖ τὰ κανονικὰ κριτήρια διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοτελείας τῶν Μοναστηρίων. Οὕτω καταργεῖται ἡ προηγουμένη πρᾶξις διορισμοῦ τοῦ ἡγουμένου καὶ τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου ὑπὸ τοῦ ἐπιχωρίου ἐπισκόπου, μὲ τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑπὸ τῶν Μοναχῶν τῆς Μονῆς, ἂν αὐτοὶ εἶναι τουλάχιστον πέντε (5), καὶ μὲ τὴν καθιέρωσιν τῆς ἰσοβιότητος τοῦ αἵρετοῦ ἡγουμένου, κατοχυρουμένης οὕτω θεσμικῶς τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ἐσωτερικῆς ὁργανώσεως, διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῶν μοναστηρίων συμφώνως μὲ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Σημαντικώταται εἶναι ὅλαι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 39. Δι' αὐτὸ παραθέτομεν τὰς παραγράφους 1, 4 καὶ 6, αἱ ὁποῖαι ἐκφράζουν τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν οὐσίαν του. «1. Ἡ Ἱερὰ Μονὴ εἶναι θρησκευτικὸν καθίδρυμα διὰ τὴν ἄσκησιν τῶν ἐν αὐτῇ ἐγκαταβιούντων ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, συμφώνως πρὸς τὰς μοναχικὰς ἐπαγγελίας καὶ τοὺς περὶ μοναχικοῦ βίου Ἱεροὺς Κανόνας καὶ παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ... 4. Τὰ τῆς

ὁργανώσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Μονῆς καθορίζονται ὑπὸ τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου, συμφώνως πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας, τὰς μοναχικὰς παραδόσεις καὶ τοὺς νόμους τοῦ κράτους, δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, δημοσιευομένου διὰ τοῦ δελτίου «Ἐκκλησία» ...6. Ὁ Μητροπολίτης ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ τὴν κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας πνευματικὴν ἐποπτεῖαν...

Βεβαίως, πάντοτε εἶναι δυνατὰ σκόπιμοι ἢ ἐκ λάθους παρερμηνεῖαι τοῦ κρισιμωτάτου ὄρου «πνευματικὴ ἐποπτεία», καὶ δι' αὐτὸ κατέστη ἀναγκαῖα ἡ ἀναλυτικὴ περιγραφὴ εἰς τὸ ἴδιον ἄρθρον (παρ. 6) τοῦ περιοχομένου τοῦ συγκεκριμένου ὄρου, διὰ τῆς ρητῆς ἀναγραφῆς τῶν κανονικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐπιχωρίου ἐπισκόπου, ἥτοι τὴν κανονικὴν μνημόνευσιν τοῦ ὀνόματός του εἰς τὰς ἱεράς ἀκολουθίας, τὴν χειροθεσίαν τοῦ ἡγουμένου, τὴν ἐγκρισιν τῆς κουρᾶς τῶν μοναχῶν, τὴν ἀνάκρισιν τῶν κανονικῶν παραπτωμάτων, τὴν μέριμναν διὰ τὴν κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας λειτουργίαν τῆς Μονῆς καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῆς οικονομικῆς διαχειρίσεώς της. Περιορίζεται, οὕτω, κάθε ἀντικανονικὴ παρέμβασις τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου εἰς τὴν ἐσωτερικὴν λειτουργίαν τῆς Μονῆς, ἐκτὸς περιπτώσεων βεβαίως ἀντικανονικῶν ἐκ μέρους τῶν Μοναχῶν ἢ παρεκκλίσεως εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῆς Μονῆς. Πᾶσα ἀντικανονικότης καὶ κανονικὴ ἀνωμαλία συνεπάγεται παραπομπὴν τῶν ἀτακτησάντων εἰς τὰ ἀρμόδια ὄργανα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης. Διασώζεται, συνεπῶς, ἡ ἐσωτερικὴ αὐτοτέλεια τῆς Μονῆς, ἀλλὰ καὶ διακρατοῦνται τὰ κανονικὰ δικαιώματα τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου ἐπ' αὐτῆς.

5. Ἐξ ἄλλου, ἐὰν ὁ Ἠγούμενος ἢ ἡ Ἠγουμένη δὲν κινοῦνται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ταπεινώσεως καὶ ὑπακοῆς πρὸς τὸν «εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ» «κατασταθέντα Ἐπίσκοπόν των, εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνουν ζῶντα μέλη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος καὶ ὑποδείγματα χριστοζωῆς εἰς τὰ ἐν τῷ μοναστηρίῳ πνευματικὰ των τέκνα. Κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον «Οἶον ἐὰν ἦ τὸ ἐπιστατοῦν καὶ ἄρχον, τοιοῦτον ὡς τὰ πολλά, γίνεσθαι φιλεῖ καὶ τὸ ἀρχόμενον» (Ὁρος κατὰ πλάτος, μγ'). Ἐὰν ὑπάρχουν ἐνίοτε Ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπιδεικνύουν τὴν πρέπουσαν ἀγάπην πρὸς τὰ Μο-

ναστήρια των, δὲν ἀπουσιάζουν καὶ αἱ ἀσυνέπειαι καὶ ὑπερβάσεις ἐκ μέρους πολλῶν Ἠγουμένων καὶ Ἠγουμενισῶν. Πᾶσα προσπάθεια ἐκ μέρους των διὰ τὴν ὑποσκέλιση τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου, τὴν ὑποτίμησιν ἢ δυσφήμισιν αὐτοῦ, ἢ ἢ διὰ τὴν ἰδίαν προβολὴν ἀνάληψις ἔργων καὶ ἀρμοδιοτήτων, αἱ ὁποῖαι ἐκφεύγουν τῶν ὁρίων τῆς μοναστικῆς ὑποσχέσεως, καθιστᾷ τὸν Ἠγούμενον ἢ τὴν Ἠγουμένην, οἱ ὁποῖοι ἐνεργοῦν τοιοῦτοτρόπως, ἐνόχους ἐνώπιον τοῦ Δικαιοκρίτου Χριστοῦ, τοῦ μόνου καὶ ἀληθινοῦ Κυρίου καὶ Δεσπότη ὄλων ἡμῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, καὶ αὐτοῦ συνεπῶς τοῦ Ἠγουμένου ἢ τοῦ Ἐπισκόπου.

Μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν φανερᾶς καὶ ἀποδεικνυμένης αἰρέσεως τοῦ Ἐπισκόπου ἢ καὶ σκανδαλώδους βίου αὐτοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ προβάλουν οἱ Μοναχοί, μετὰ τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ πληρώματος τῆς Ἐπισκοπῆς, «ἀντίστασιν», σύμφωνον βεβαίως μετὰ τὴν κανονικὴν καὶ πνευματικὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας.

(Πρόσφατος εἶναι ἡ σχετικὴ ἐργασία τοῦ Κανονολόγου Καθηγητοῦ κ. Παναγ. Ἰ. Μπούμη, Πότε νομιμοποιεῖται ἡ ἀντίσταση τῶν Κληρικῶν κατὰ τῶν Ἐπισκόπων τους, Ἀθήναι 2002).

7. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνοπτικῶς ἐπὶ τοῦ ἀνατεθέντος ἡμῖν θέματος προκύπτουν συμπερασματικῶς τὰ ἑξῆς:

α) Αἱ σχέσεις Ἠγουμένων καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς Μονῶν μετὰ τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου (Μητροπολίτου) εἶναι σαφῶς καθωρισμέναι εἰς τὴν κανονικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν, συνεπῶς, τῆς ἀναγκαίας συνεργασίας μεταξὺ των ἀρκεῖ ἡ «ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ» ἐφαρμογὴ αὐτῆς εἰς τὴν καθημερινὴν πράξιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀπόρροια τῆς ἐν Χριστῷ καὶ Ἀγίῳ Πνεύματι Πνευματικῆς ζωῆς καὶ ἀσκήσεως, κατὰ, τὸ ὁποῖον δὲν ἰσχύει βεβαίως μόνον διὰ τοὺς ἐν

τῷ Μοναστήριῳ ζῶντας, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸν τὸν Ἐπίσκοπον, ὁ ὁποῖος ναὶ μὲν μετὰ τὴν ἀνάδειξιν του εἰς Ἐπίσκοπον παύει νὰ εἶναι μοναχός, νὰ ἀνήκη δηλαδὴ εἰς κάποιαν μονήν, ἀλλὰ δὲν παύει νὰ ζῆ ὡς μοναχός, ἀσκούμενος καὶ ἀγωνιζόμενος ἵνα ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀναζωπύρησις τοῦ χαρίσματος, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς αὐτὸν διὰ τῆς χειροτονίας (Β' Τιμ. 1,6).

β) Οἱ Ἐπίσκοποι ἐνεργοῦν, οὕτω, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου» (Πρᾶξ. 20, 28).

γ) Οἱ Καθηγούμενοι, ἐξ ἄλλου, μετὰ τῶν μοναστικῶν ἀδελφοτήτων των, ἀναγνωρίζουν τὸν Ἐπίσκοπον ὡς κεφαλὴν τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλουν σεβασμὸν καὶ ὑπακοὴν ὡς εἰς τὸν ἴδιον τὸν Χριστόν, «εἰς τόπον» τοῦ Ὁποίου ἴσταται καὶ ἐνεργεῖ. Ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι ὁ «πατήρ», ὅστις «γεννᾷ» ἐν Χριστῷ τὰ τέκνα καὶ τὰ ὀδηγεῖ εἰς νομὰς σωτηρίου. Ὁ Ἠγούμενος πᾶν ὅ,τι πράσσει, τὸ ἐνεργεῖ μετὰ ὑπακοὴν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, διότι οὕτω ὑπακούει εἰς τὸν ἴδιον τὸν Χριστόν, ἐφ' ὅσον βεβαίως τὸ ἐντελλόμενον ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου συμπίπτει μετὰ τὸ θέμα τοῦ Χριστοῦ.

δ) Μόνον τὸ κοσμικὸν φρόνημα (ἐκκοσμικεῖσις) καταλύει τὴν ἐνότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, καὶ ὀδηγεῖ εἰς ἀνισορροπίαν καὶ δυσλειτουργίαν. Ἡ ἐν Χριστῷ ἐμμονὴ συνεπῶς τόσον τοῦ Ἐπισκόπου, ὅσον καὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν, συμφώνως μετὰ τὴν ἀποστολικοπατερικὴν πράξιν διατηρεῖ τὴν «ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος», ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν λειτουργεῖ ὡς σῶμα ἡ Ἐκκλησία.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2853

Άριθμ. Πρωτ. 1025
Διεκπ. 606

Αθήνησι τῆ 9ῃ Μαρτίου 2007

**«25η Μαρτίου 1821
- 25η Μαρτίου 2007.
Ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ
Ἐπανάσταση
στὴν εὐρωπαϊκὴ
ὀλοκλήρωση».**

Πρὸς
Τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα
Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Κατὰ τὴν πορεία τῆς Παγκόσμιας Ἱστορίας ὑπάρχουν γεγονότα ποὺ σφραγίζουν τὴν ζωὴ καὶ τὴν πορεία τῶν λαῶν, βοηθοῦν στὴν ἀφύπνισή τους, συμβάλλουν στὴν ὀρίμανσή τους, δίνουν σάρκα καὶ ὄστα στοὺς ἱεροὺς ὀραματισμοὺς τους.

Στὴν πλούσια δική μας Ἑλληνικὴ Ἱστορία ὡς Γένους φιλοτίμου, φιλοπροόδου καὶ φιλοθέου, πολλὰ εἶναι τὰ γεγονότα ἐκεῖνα ποὺ ξεχωρίζουν, ἀλλὰ μέσα ἀπὸ αὐτά, μεγάλης σημασίας εἶναι ἡ ἡμέρα ἢ ἱερὴ καὶ ἀγία τῆς 25ης Μαρτίου: Μέρα τοῦ Χριστοῦ, μέρα τῆς Παναγίας καὶ μέρα τοῦ μαρτυρικοῦ ἀλλὰ καὶ ὑπερήφανου Ἑλληνισμοῦ ! Ἕνας λαὸς στοχάζεται ὅτι «θέλει ἀρετὴν καὶ τόλμην ἢ ἐλευθερίαν», στοχάζεται τὶς ἀξίες καὶ τὰ ἰδανικά τῶν Πατέρων του, στοχάζεται τὴν προσφορά του στὴν Ἱστορία, στὸν Πολιτισμὸ, στὴν Εὐρώπη καὶ ἀποφασίζει γιὰ ἀκόμη ἓνα ἔπος, γιὰ μία ἀκόμη μαρτυρία, μέσα ἀπὸ τὸ μαρτύριο καὶ τὴν ἐνσυνείδητη αὐτοθυσία.

Αὐτὲς εἶναι οἱ αἰώνιες ἀρχὲς τοῦ Εὐαγγελικοῦ μηνύματος, ἀρχὲς ποὺ ἔχει ἐνστερνισθεῖ καὶ ἐφαρμόσει ὁ λαὸς μας, ἀρχὲς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πλέον Πνεύματος, ποὺ ἡ σύγχρονη Ἑλλάδα ἀποφάσισε νὰ συνεχίσει νὰ κηρύσσει διαπρυσίως καὶ μετὰ τὴν ἔνταξή της στὴ Νέα Εὐρωπαϊκὴ Οἰκογένεια, ποὺ ἄρχισε τὴ ζωὴ της πρὶν ἀκριβῶς 50 χρόνια, στὶς 25 Μαρτίου 1957, στὴ Ρώμη, τὴ δευτέρη βάση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ μετὰ τὴν Ἀθήνα.

25 Μαρτίου 1821. Ἡ ἡμερομηνία αὐτὴ καταγράφηκε στὶς σελίδες τῆς παγκόσμιας ἱστορίας ὡς ἡ ἐπανάσταση ποὺ καθόρισε σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴν πορεία καὶ τὴν ἐξέλιξη τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου. Μία ἐπανάσταση ποὺ ἐξήγειρε τὸν ἑλληνικὸ λαό. Δὲν εἶναι τυχαία ἡ περιγραφή τοῦ Κολοκοτρώνη ὁ ὁποῖος ἔλεγε: «Πλησίον εἰς τὸν Ἱερέα ἦταν ὁ λαϊκός, καθήμενοι εἰς ἓνα σκαμνί, Πατριάρχης καὶ τσομπάνης, ναύτης καὶ γραμματισμένος, ἱατροί, κλεφτοκαπεταναῖοι, προεστοὶ καὶ ἔμποροι» (...)¹.

Ὁ Νεοελληνικὸς Διαφωτισμὸς μετὰ τοὺς ἐκπροσώπους του, ἀρκετοὶ τῶν ὁποίων ἦσαν Κληρικοί, ὅπως ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς κ.ἄ., τόνιζαν τὸν ἐπαναστατικὸ ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας. Ὁ Ρήγας Φεραῖος, κήρυκας τῆς φιλίας καὶ ἀλληλεγγύης τῶν

1. Θ. Κολοκοτρώνη, *Διήγησις συμβάντων ἑλληνικῆς φυλῆς*, ἐκδ. Πάπυρος, Ἀθήναι, σελ. 29.

βαλκανικῶν λαῶν, ἐπισήμανε ποικιλοτρόπως τὴν ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν λαῶν: «Ὁ Βούλγαρος πρέπει νὰ κινεῖται ὅταν πάσχει ὁ Ἕλλην καὶ τοῦτος πάλιν δι' ἐκεῖνον καὶ ἀμφοτέροι διὰ τὸν Ἄλβανὸν καὶ τὸν Βλάχον»², ἀλλὰ καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψης καὶ τῆς πίστεως. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ἔγινε τὸ κριτήριο μιᾶς πνευματικῆς περισυλλογῆς πολλῶν διανοουμένων στὸ ἐξωτερικόν, ἕνας προβληματισμὸς ποὺ ἀναπτύχθηκε μὲ θαυμαστὸ τρόπο στὶς περισσότερες πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ, δημιουργώντας ἕνα πλῆθος ἀπὸ Φιλέλληνες³.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, καὶ μάλιστα ἡ Ἑλλαδική, πρωτοστατεῖ καὶ αὐτὴ στοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους, γιατί αὐτὸ ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ὅλη ἀντίληψή της γιὰ τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπον. Ἡ Ὁρθοδοξία βλέπει τὴν ἐλευθερία ὡς τὸ φυσικὸ κλίμα ἀνάπτυξης καὶ πραγματώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καὶ πραγματικῆς ἐλευθερίας εἶναι ἡ δυνατότητα κοινωνίας τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ Θεὸ καὶ τοὺς συνανθρώπους του, σὲ βαθμὸ γνησιότητας, πληρότητας καὶ αὐθεντικότητας⁴.

25 Μαρτίου 1957. Ὑπογράφεται ἀπὸ ἕξι Κράτη (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ἰταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χῶρες) στὴ Ρώμη ἡ πρώτη ἰδρυτικὴ Συνθήκη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος (Ε.Ο.Κ.). Ἕνας βίαιος πόλεμος ὀδηγεῖ καὶ πάλι τοὺς Εὐρωπαίους στὴ γενναία ἀπόφαση νὰ σταματήσουν, μὲ ὅποιο-δήποτε τρόπο, κάθε μορφή βίας. Ἡ διχοτόμηση τῆς Εὐρώπης, σὲ Ἀνατολὴ καὶ Δύση, καὶ οἱ ἐθνικὲς ἀντιπαλότητες ὀδηγοῦν στὴν ἀπόφαση «νὰ θέσουν τὶς βάσεις μιᾶς διαρκοῦς στενότερης ἐνώσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν» καὶ νὰ «ἐδρασιώσουν τὴν ἀλληλεγγύη καὶ εὐημερία σύμφωνα μὲ τὸ Χάρτη τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν»⁵.

Ἡ Ε.Ο.Κ. ἄλλαξε πολλὰ φορὲς τοὺς στόχους της τὰ τελευταῖα 50 χρόνια. Σίγουρα, ὅμως, ἡ ὑπογραφή τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης στὶς 25 Μαρτίου 1957, ἡ

ὁποία δημιούργησε μία νέα εὐρωπαϊκὴ κοινότητα, ἦταν μία συνειδητὴ διακήρυξη ἐναντίον τοῦ πολέμου μεταξὺ τῶν Χωρῶν, ποὺ ἀπαρτίζουν σήμερα τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση, καὶ ἀποτελέσσει ἕνα σημαντικὸ βῆμα γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς ἐλευθερίας, τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ ἰδιαίτερος γιὰ τὸ σεβασμὸ τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας. Αὐτὸ ποὺ ξεκίνησε πρὶν ἀπὸ 50 χρόνια μὲ τὰ ἕξι Κράτη σήμερα ἔγινε μία κοινότητα 27 Κρατῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ ἀπὸ τὶς ἀπάνθρωπες ἐμπειρίες τοῦ πολέμου, σήμερα βρίσκονται ἐνωμένα εἰρηνικὰ δίδοντας ἕνα παγκόσμιο μήνυμα γιὰ τὶς εὐρωπαϊκὲς ἀξίες.

25 Μαρτίου 2007. 186 χρόνια μετὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ 50 χρόνια μετὰ τὴν ὑπογραφή τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης, ἡ σημερινὴ ἐπέτειος ἀποτελεῖ μία ἀκόμη σημαντικὴ εὐκαιρία γιὰ ὄλους μας νὰ γιορτάσουμε τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ ὀραματισθοῦμε τὸ μέλλον μας μέσα ἀπὸ τὶς προκλήσεις τοῦ σήμερα.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση ἔνωσε εἰρηνικὰ τὴν Εὐρώπη καὶ τῆς ἔδωσε δύναμη καὶ ἐλευθερία, προσπόρισε σταθερότητα καὶ εὐημερία στοὺς πολίτες της. Ὡστόσο, καθὼς ἐξελίσσεται μαζὶ μὲ τὴν κοινωνία μας, ἡ εὐρωπαϊκὴ ὀλοκλήρωση δέχεται μηνύματα ποὺ ἐπηρεάζουν ἄμεσα τὶς ἀποφάσεις της γιὰ τὸ μέλλον τῶν πολιτῶν της. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ ἄλλες Ἐκκλησίες τῆς Εὐρώπης, ὅπως καὶ ὁ κάθε ἀπλὸς πολίτης, ἔχει καταθέσει ποικιλοτρόπως τὶς προτάσεις της καὶ συνεχίζει νὰ προβληματίζεται καὶ σήμερα γιὰ τὸ μέλλον τοῦ νέου εὐρωπαϊκοῦ γίνεσθαι.

Μπροστὰ στὸν κίνδυνον τῆς παγκοσμιοποίησης πολλοὶ πολίτες ἀπογοητεύονται ἀπὸ τὶς πολιτικὲς ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες ἔχουν ἄμεσες ἐπιπτώσεις στὴν ζωὴ τους. Ἡ ἀνασφάλεια ἔχει κυριεύσει σχεδὸν κάθε κοινωνία. Κι ἐδῶ ἐντοπίζεται μία σημαντικὴ σύγκρουση ἀνάμεσα στὸν τοπικὸ καὶ τὸν παγκόσμιο πολιτισμὸ. Αὐτὸ ὅμως μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ὑπογραμμίσουμε ὅτι ἡ πρόκληση αὐτὴ ἀντιμετωπίζεται μόνον μὲ τὴ συνεχῆ ἐνημέρωση τῶν πολιτῶν γιὰ τὶς ἀξίες ἐκεῖνες τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς σκέψεως καὶ τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, μὲ θεμελιῶδες συστατικὸ τὸν Χριστιανισμὸ, ποὺ διαμόρφωσαν τὸν εὐρωπαϊκὸ πολιτισμὸ στὸ σύνολο του.

2. Τὰ Δίκαια τοῦ Ἄνθρώπου, ἄρθρο 34.

3. Κ. Σιμόπουλος, *Πῶς εἶδαν οἱ ξένοι τὴν Ἑλλάδα τοῦ '21*, Τόμ. I-V, Ἀθήναι 1979-1984. Πρβλ. Victor Hugo, *Les Orientales*.

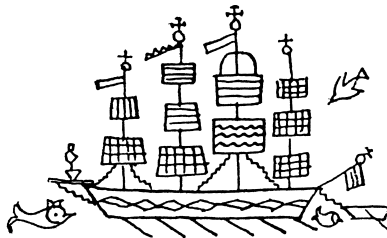
4. Γ. Μεταλληνός, *Ἑλληνισμὸς Μαχόμενος*, ἐκδ. Τήνος, Ἀθήναι 1995, σελ. 34.

5. Προοίμιον Συνθήκης περὶ ἰδρύσεως τῆς ΕΟΚ.

Με την εύκαιρία αυτών των έπετείων καλοῦμε τὸν κάθε πιστὸ νὰ σκεφθεῖ γιὰ τὸ μέλλον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσης καὶ νὰ συμμετάσχει συνειδητὰ στὸν διάλογο γιὰ τὴν ἐξεύρεση λύσεων γιὰ τὴν κοινωνικὴ συνοχή. Νὰ στηριχθεῖ πάνω στὰ αἰώνια ἰδανικὰ τῆς Ἱστορίας μας, συμβάλλοντας στὴ δημιουργία μιᾶς κοινωνίας με ἀνθρώπινο πρόσωπο, πὸν θὰ λειτουργεῖ με βάση τὶς πανανθρώπινες χριστιανικὲς ἀρχὲς καὶ ἀξίες.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
 † Ὁ Λαγκαδᾶ Σπυρίδων
 † Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Σεραφεῖμ

† Ὁ Σταγῶν καὶ Μετεώρων Σεραφεῖμ
 † Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Προκόπιος
 † Ὁ Παροναξίας Ἀμβρόσιος
 † Ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος
 † Ὁ Κεφαλληνίας Σπυρίδων
 † Ὁ Ζακύνθου Χρυσόστομος
 † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἄνθιμος
 † Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως Βαρνάβας
 † Ὁ Δράμας Παῦλος
 † Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Παῦλος
 Ὁ Ἀρχιεραμματεῦν
 Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4993
Άριθμ. Διεκπ. 451

Ἀθήνησι 28ῃ Φεβρουαρίου 2007

**ΠΡΟΣ
ΤΗΝ Α.Θ.Π. ΤΟΝ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ
κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΩΝ
ΜΟΝΩΝ**

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχου, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Βαρθολομαῖε, τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Κομισάμενοι τὰ ὑπ' ἀριθμ. 1135 καὶ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 2006 Τίμια Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ ἐν συσχέτισει πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθμ. 716 καὶ ἀπὸ 30ῆς Σεπτεμβρίου 2004 Ὑμέτερα τοιαῦτα, διεξήλθομεν ἅπαντα τὰ ἐν αὐτοῖς ἐν ταῖς Συνεδρίασις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς 7ης καὶ τῆς 27ης μηνὸς Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. καὶ συγκεκριμένως τὰ περὶ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως Ὅρων, οἵτινες ἀναφέρονται ἐν τῇ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Πράξει τῆς 4ης Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1928, μετὰ τὴν Ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς 28ης μηνὸς Μαΐου 2004, ληφθεῖσαν ἐν τῷ πνεύματι τῆς θεοπροβλήτου εἰρήνης καὶ τῆς χάριν αὐτῆς, ἐν πλησμονῇ ἀγάπης διαρρυθμίσεως τῶν τῇ ἀγιωτάτῃ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ πιστευθέντων, καὶ μετὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῶν προκαταρκτικῶν διαδικασιῶν ἤχθημεν εἰς τὴν Ἀπόφασιν ἵνα γνωρίσωμεν Ὑμῖν τὰ ὡς κάτωθι:

1. Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὄρου Ι' τῆς ὡς εἴρηται Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως, ἥδη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 586/365/13.2.2007 Συνοδικοῦ ἐγγράφου συνεστήθη εἰς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῶν λεγομένων «Νέων Χωρῶν», ὅπως ἐν ταῖς Πατριαρχικαῖς καὶ Σταυροπηγιακαῖς τὸ πάλαι Ἱεραῖς Μοναῖς τῶν Ἐπαρχιῶν αὐτῶν:

α) Μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

β) Ἀνακοινῶται πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἐκλογή τῶν νέων Ἡγουμενοσυμβουλίων τῶν Μονῶν τούτων καὶ

γ) Διενεργῆται ἡ διαδικασία διαλύσεως ἢ συγχωνεύσεως Πατριαρχικῆς τινὸς Σταυροπηγιατικῆς Μονῆς μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

2. Πρὸς τούτοις καὶ περὶ «τῆς σαφοῦς μνημονεύσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Πατριάρχου ἐν ταῖς Ὁμολογίαις καὶ τοῖς Ὑπομνήμασι τῶν νεωστὶ χειροτονουμένων διὰ τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῶν Νέων Χωρῶν Ἱεραρχῶν», κατὰ τὸν ὄρον Ζ' ἡ Ἱερά Σύνοδος προέβη εἰς τὴν ἐνδεδειγμένην σχετικὴν προσθήκην.

3. Περὶ δὲ τῆς ἐκ τῶν προτέρων ἐκζητήσεως ἐγκρίσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, προκειμένης μεταθέσεως Ἀρχιερέως ἀπὸ ἢ πρὸς τὰς ἐν λόγῳ Ἱερὰς Μητροπόλεις, κατὰ τὸν ὄρον Ε', ἐλήφθη πρόνοια, ὡς τοῦτο προκύ-

πει ἐκ τῶν γενομένων, ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἄχρι τοῦδε ἐκλογῶν Μητροπολιτῶν εἰς τὰς χηρευσάσας ὡς εἴρηται Ἱεραῖς Μητροπόλεις ὥστε καὶ ἡ Ὑμετέρα συγκατάθεσις ἵνα ἐξασφαλισθῆται, ὡσαύτως δὲ ἵνα τηρῆται καὶ ἡ διαδικασία ἢ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

4. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν κατάργησιν τῆς γενομένης προσθήκης τῆς παραγράφου 8, τοῦ ἀρθρου 34 τοῦ Νόμου 590/1977, «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», εἰδικώτερον γνωρίζομεν ὅτι ἡ προσθήκη αὕτη ἐγένετο διὰ τοῦ ἀρθρου 15 τοῦ Νόμου 1351/1983 (Φ.Ε.Κ. 56/τ. Α' /28.4.1983), πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐγεγερθέντος τότε κοινωνικοῦ σάλου, ἀπειλοῦντος τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ μείζον Αὐτῆς συμφέρον.

Παρὰ ταῦτα, ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων ἡμῶν, κατόπιν ἡμετέρας προτάσεως, ἐζητήθη ὑπὸ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου ἢ κατάργησις τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως, ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5739/2379/8.11.1999 Συνοδικοῦ ἐγγράφου.

Ἡ δὲ ἐφαρμογὴ αὐτῆς εἰς τὴν συγκεκριμένην ὑπόθεσιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου πρ. Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος ὑπεγορεύθη ἐκ λόγων ὑψίστης εὐθύνης ἔνεκα μεγίστου σκανδαλισμοῦ τοῦ ποιμνίου καὶ μερίμνης ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς Ἐκκλησίας.

5. Τέλος, περὶ τῆς δυνατότητος ἐγγραφῆς εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν Ἐκλογίμων καὶ τῆς τυχόν διαγραφῆς ἐξ αὐτοῦ ὑποψηφίων, ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος «ἄνευ περαιτέρω διαδικασίας» καὶ ἐπικυρώσεως ὑπὸ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τηρεῖται ἐπακριβῶς ὁ ὑπ' ἀριθμ. Ε' ὅρος τῆς Συνοδικῆς καὶ Πατριαρχικῆς Πράξεως.

“Ὅθεν, εἰσελθόντες εἰς τὴν κατανυκτικὴν περίοδον τῶν πνευματικῶν ἀγώνων καὶ τοῦ σταδίου τῶν ἀρετῶν, εὐχόμεθα, ὅπως «ἀξιωθῶμεν πάντες κατιδεῖν τὸ πάνσεπτον Πάθος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἅγιον Πάσχα, πνευματικῶς ἐναγαλλιώμενοι».

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, κατασπαζόμενοι τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα φιλήματι ἀγάπης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν, διατελοῦμεν,

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος, Πρόεδρος

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 816
Αριθμ. Διεκπ. 447

Ἀθήνησι 27η Φεβρουαρίου 2007

**ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΝ
κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΝ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ
ΡΙΖΩΝ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**

Πρὸς
Τὸν Ἐξοχώτατον
κ. Κωνσταντῖνον Καρμανλῆν,
Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.
Ἐνταῦθα.

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε,

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα πάντοτε ἀνύστακτον ἐνδιαφέρον διὰ τὰς ἐξελίξεις, τόσον εἰς πολιτικόν, ὅσον καὶ εἰς κοινωνικόν, ἐν γένει ἐπίπεδον, καὶ συμβαδίζουσα μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐξωτερικὴν καὶ εὐρωπαϊκὴν στρατηγικὴν τῆς ἡμετέρας Πατρίδος θέματα, ἀπεφάσισεν, ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 27ης Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., ὅπως ἀποστείλῃ εἰς Ὑμᾶς τὴν πρότασιν Αὐτῆς περὶ τῆς, πρὸς ψήφισιν καὶ υἰοθέτησιν ὑπὸ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Κρατῶν καὶ τῶν Κυβερνήσεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, λεγομένης «Διακηρύξεως τοῦ Βερολίνου», ἣτις ἔχει προγραμματισθῆ διὰ τὸν προσεχῆ μῆνα Μάρτιον ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Ὁμοσπονδίας τῆς φίλης Χώρας τῆς Γερμανίας.

Ἡ πρωτοβουλία αὕτη ἀφορᾷ εἰς τὴν συμπερίληψιν εἰς τὴν ἐν λόγῳ Διακήρυξιν μιᾶς οὐσιαστικῆς παραγράφου, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀναφέρονται ῥητῶς αἱ ἀρχαὶ καὶ ἀξίαι τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως διὰ τὴν ἄχρι τοῦ νῦν ἐξέλιξιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ἄλλωστε, ἡ ἐπερχομένη ἐπέτειος τῆς συμπληρώσεως πενήκοντα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης ἐπιβάλλει τὴν ἐκ νέου θεώρησιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν κοινῶν ἀξιῶν καὶ τὴν ἐπανατοποθέτησιν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου ὡς μέτρου διὰ τὴν ὀρθωτέραν καλλιέργειαν τοῦ ιδεώδους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

Πρὸς τοῦτο, ἅπαντα τὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως υἰοθέτησιν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ προτεινομένου καὶ ἐπισυναπτομένου ᾧδε κειμένου, τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη προταθῆ καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης εἰς ἄλλα ἕξ (6) Κράτη - Μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τὴν εὐαισθητοποίησιν Ὑμῶν εἰς τὸ κρίσιμον τοῦτο θέμα διὰ τὸ μέλλον τῆς γηραιᾶς ἡπείρου καὶ διὰ τὴν ὀρθὴν συνέχισιν τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς πορείας εἰς τὴν τρίτην χιλιετίαν.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, ἐπικαλούμενοι ἐφ' Ὑμᾶς καὶ τὰ ἔργα Ὑμῶν δαυριλῆ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων καὶ τιμῆς.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ: «Οἱ Εὐρωπαϊκῆς ἀξίες ἔχουν τὴν ἀρχὴν τοὺς στίς φιλοσοφικῆς καὶ θρησκευτικῆς παραδόσεις, ἰδιαίτερα στὴ Χριστιανικῇ, οἱ ὁποῖες ἔχουν διαμορφώσει τὴν ἡπειρὸν μας καὶ παραμένουν μιὰ ζωντανὴ πηγὴ ἀπὸ τὴν ὁποία οἱ Εὐρωπαῖοι ἀντλοῦν τὶς ἀξίες τους».

Άριθμ. Πρωτ./Χ/ΕΞ. 0729/2007

Έν Αθήναις τῇ 18ῃ Ἰανουαρίου 2007

**ΑΠΑΝΤΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ**

Πρὸς
Τὴν Ἱερὰν Κοινότητα
Ἁγίου Ὄρους Ἄθω
630 86 ΚΑΡΥΑΣ ΑΓ. ΟΡΟΥΣ

Πανοσιολογιώτατε καὶ Ὁσιώτατοι Πατέρες,

Ἔλαβον τὴν ἀπὸ 17/30.12.2006 Ἀνακοίνωσιν τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Κοινο-
τητος Ἁγίου Ὄρους Ἄθω μὲ προορισμὸν τὸν ἐκκλησιαστικὸν τύπον, συνάμα
δὲ ἀποσκοποῦσαν, ὅπως λάβῃ γνῶσιν καὶ ἡ ταπεινότης μου, καὶ σᾶς εὐχαρι-
στῶ διὰ τὴν εὐγενῆ ἐκ μέρους σας χειρονομίαν τῆς ἀποστολῆς.

Ἐπειδὴ ἡ καρδιά μου τιτρώσεται ἐκ τῆς ἀγάπης πρὸς ἅπασαν τὴν Ἁγιο-
ρειτικὴν Κοινότητα, σεβόμενος βαθύτατα καὶ τὸν τελευταῖον κατὰ τὰ ἀνθρώ-
πινα κριτήρια μοναχόν, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ὑπογραμμίσω ὀλίγα τινα, ἀφορῶντα
εἰς τὴν ταπεινότητά μου ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἐπίσκεψίν μου εἰς Ρώμην. Εἰρή-
σθω ἐν παρόδῳ ὅτι ἄλλοῖα ἢ θέσις ἑνὸς Προκαθημένου μιᾶς τοπικῆς Ἐκκλη-
σίας, ἔχοντος γενικωτέραν εὐθύνην, καὶ ἑνὸς μοναχοῦ ἐν τῷ κελίῳ αὐτοῦ.
Γράφω τοῦτο διότι, ἐρχόμενος ἔνεκα τῆς θέσεώς μου, εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ
πλειάδα συνανθρώπων μας, Ἑλλήνων καὶ ἀλλοδαπῶν διαφόρων θέσεων καὶ
ἀρμοδιοτήτων, συνεχῶς δίδω τὴν καλὴν ἀπολογία ὡς πρὸς τὴν ὄλην θέσιν
καὶ ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς παρεμβάσεώς της εἰς τὸ κοινωνικὸν
γίνεσθαι, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς εἰς ἄλλας ἐποχάς. Λόγω τοῦ ἀνοιγ-
ματος τῶν συνόρων καὶ τοῦ τεραστίου μεταναστευτικοῦ ρεύματος, τοῦ φαι-
νομένου τῆς παγκοσμιοποιήσεως ἀλλὰ καὶ τῆς τρομοκρατίας, τὰ ὁποῖα ἐπι-
συμβαίνουν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ὀφείλομεν ὡς ὀρθόδοξοι μὲ ἀγῶνα, θάρ-
ρος καὶ συνέπειαν, νὰ δώσωμεν «παντὶ τῷ αἰτοῦντι λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν πί-
στεως».

Ἐπομένως, λοιπόν, εἰς τὴν ἀγάπην σας ὅτι ἡ συγκεκριμένη ἐπίσκεψίς
μου εἰς τὸ Βατικανὸν δὲν εἶχε στόχον οὔτε τὸν θεολογικὸν διάλογον οὔτε βε-
βαίως τὸ Κοινὸν Ποτήριον, δεδομένων τῶν ὑφισταμένων δογματικῶν δια-
φορῶν μας. «Ἐπακολουθοῦντες τοῖς ἴχνεσι» τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων Πατέ-
ρων μας, συνωδᾶ καὶ τοῖς ἱεροῖς κανόσι, οὔτε ὠμοφύριον καὶ ἐπιτραχήλιον
ἐφορέσαμεν, οὔτε ἄλλο τι διακριτικὸν καὶ τῆς λατρείας σύμβολον, οὔτε βε-
βαίως συμπροσευχὴν εἶχομεν, οὔτε ἄλλο τι τὸ ἀπάδον τῇ κανονικῇ τάξει τῆς
ἀγίας μας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπράξαμεν.

Σκοπὸς τοῦ ταξιδίου ἦτο ἀφενὸς μὲν ἡ στήριξις τῶν χριστιανικῶν ριζῶν τῆς
γῆραιᾶς Ἠπείρου μας ὡς ἀντίρροπον τῆς προοιούσης τάσεως πρὸς ἀποχρι-
στιανισμὸν της, ἀφετέρου δὲ ἡ προβολὴ καὶ μαρτυρία τῆς ὀρθοδόξου πίστε-
ώς μας εἰς τὸ πνευματικὸν κέντρον τῆς Δύσεως. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ σημεῖα δὲν
εἶναι περιφρονητέα, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς δυσχερεῖς τούτους καιροὺς τῶν ποικίλων
πνευματικῶν ζυμώσεων καὶ ἀλλοιώσεων καὶ ἐν ὄψει τῆς ὑπάρξεως ἑκατομ-
μυρίων ἀνθρώπων τῆς δυτικῆς χριστιανωσύνης, πρὸς τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν
καὶ διακονίαν καὶ ὁμολογίαν.

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Θά πρέπει νά γνωρίζη τις έπισταμένως ποῖαι πνευματικαί κοσμογονίαι συντελοῦνται κατ' αὐτάς εἰς τήν Εὐρώπην μέ τήν αὔξησιν τοῦ ἀθείστικου ρεύματος, τοῦ μηδενισμοῦ, τοῦ ἀγνωστικισμοῦ, τοῦ νεο-ορθολογισμοῦ καί κυρίως μέ τήν ἔξαρσιν τοῦ ἰσλαμικοῦ φονταμενταλισμοῦ.

Ἀσφαλῶς καί ἀσπάζομαι ὅσα γράφετε σχετικῶς μέ τὰς ἀντιχριστιανικάς ἐνεργείας τοῦ παρελθόντος οὐ μὴν ἀλλά καί τῆς σήμερον, αἱ ὁποῖαι βαρύνουν τήν Δύσιν, ἀλλά πρόδηλον εἶναι ὅτι τόν δυτικόν ἄνθρωπον εἴμεθα ἐκ τῶν πραγμάτων ὑποχρεωμένοι, μέ πολλήν διακριτικότητα καί μεθοδικότητα, νά τόν προσεγγίσωμεν, ἀκριβῶς λόγῳ τῆς ἀπομακρύνσεως μεγάλων μαζῶν ἐκ τοῦ ρωμαιοκαθολικοῦ καί προτεσταντικοῦ χριστιανισμοῦ ἔνεκα τῶν λαθῶν τῆς ἑτεροδοξίας. Οἱ ξένοι θεωροῦν συνήθως τόν ὀρθόδοξον ὡς «ἀνατολίτην», ὡς κάτι τό «μυστηριώδες» ἢ προερχόμενον ἀπό τήν Ἀσίαν, ἢ ἔστω ἐκ τῆς Ρωσίας καί μόνον. Ὁμιλήσαμεν ἄραγε ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι εἰς ποῖα διεθνή φορα ὅσον θά ἔπρεπε διὰ τήν Ὁρθοδοξίαν, διὰ τό ἄλλο ἦθος, τό φιλοκαλικόν τῆς ἀγίας παραδόσεώς μας; Προεβάλαμεν ὅσον ἔπρεπε τήν Ὁρθοδοξίαν; Τοῦτο τό θεωρῶ ὕψιστον χρέος καί ἱερώτατον καθήκον. Εἶναι ἀδήριτος ἢ ἀνάγκη τῆς προβολῆς καί μαρτυρίας τῆς ὀρθοδόξου ἀκαινοτομήτου πνευματικότητος εἰς τήν Δύσιν. Καί αὐτό νά εἴσθε βέβαιοι ὅτι ἐπρόξαμεν καί μόνον. Μοῦ ἐπροξένησεν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν μέ πόσον ἐνδιαφέρον παρηκολούθουν οἱ ἑτεροδόξοι τὰ ὀρθόδοξα μηνύματα εἰς τό Πανεπιστήμιον τοῦ Λατερανοῦ, τό ὁποῖο λειτουργεῖ ἀπό τό ἔτος 1773 συνεχῶς, ὅπου καί ἔδωκα διάλεξιν. Ἡ δίψα αὐτῶν τῶν συνανθρώπων μας τῷ ὄντι μᾶς συνέχει, ὥστε χωρὶς φανατισμούς καί ἀκρότητας νά τοὺς βοηθήσωμεν, τοὺς ἀσθενεῖς αὐτούς, «τοὺς ἀδυνάτους» ὅπως τό γράφετε, περὶ τήν πίστιν, μέ τήν ἐν ταπεινώσει καί συνέσει παρουσίαν μας.

Ὅπως καί ὑμεῖς ὑπογραμμίζετε εἰς τήν Διακήρυξίν σας, τήν μέ ἡμερομηνίαν 9/22 Ἀπριλίου 1980, εἰς τήν τρίτην παράγραφόν σας, «ὁ μετὰ τῶν ἑτεροδόξων διάλογος, ἐφ' ὅσον ἀποβλέπει νά πληροφορήσῃ αὐτούς περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, ὥστε ὅταν οὗτοι καταστοῦν δεκτικοί τοῦ θείου φωτισμοῦ καί διανοιχθοῦν οἱ ὀφθαλμοί των νά ἐπανέλθουν εἰς τήν Ὁρθόδοξον Πίστιν, δέν εἶναι καταδικαστέος».

Θέλω νά καταστῆ ἀπολύτως κατανοητόν, ὅτι δέν μετέβην εἰς Ρώμην διὰ τὸν ἑαυτόν μου. Μετέβη ἐν διακονίᾳ, καθ' ὅτι μέ διακατέχει ἡ «ἱερὰ ἀγωνία», ἡ Εὐρώπη μας νά παραμείνη χριστιανική τώρα, τήν στιγμὴν κατὰ τήν ὁποῖαν σείονται τὰ θεμέλιά της. Καί ὁ ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι τεράστιος. Αὐτό τό ὁποῖον προέβλεψεν ὁ μέγας βυζαντινολόγος ἱστορικὸς Sir St. Runciman, ὅτι ὁ 21ος αἰὼν θά εἶναι ὁ αἰὼν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἔρχεται νῦν εἰς τό προσκήνιον.

Εἶναι καιρός, ὁ ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας νά καταστῆ ζωτικὸς καί οὐσιαστικὸς εἰς τό εὐρωπαϊκόν γίγνεσθαι, εἰς τὰ κέντρα τῶν μεγάλων ἀποφάσεων. Κατόπιν διαμαρτυρόμεθα, διατὶ αὐτὴ ἡ νομοθεσία, διατὶ ἡ ἄλλη. Ὅμως εἴμεθα ἐκεῖ διὰ νά ὀμιλήσωμε, νά ἀντιδράσωμε, νά διορθώσωμε; Δέν ἐπιτρέπεται νά ἀφήσουμε νά διαλυθῆ ὁ ἱερός θεσμὸς τῆς οἰκογενείας, νά ἐπέλθῃ πλήρης φιλελευθεροποίησις τῶν ἠθῶν καί καταστρατήγησις τῆς ἐννοίας τῆς ἱερότητας. Θά ὀμιλήσωμε διὰ τήν ἐννοίαν τοῦ προσώπου καί ὄχι τοῦ ἀτόμου, θά στηρίξωμε τήν χριστιανικὴν ἄποψιν διὰ τὰς ἐκτρώσεις, τὴν εὐθανασίαν, τὰς μεταμοσχεύσεις, τὴν θανατικὴν ποινήν, τὰ λεπτότατα θέματα τῶν ἐξελίξεων τῆς γενετικῆς, τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, τὴν καῦσιν τῶν νεκρῶν, τὴν θρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησιν καί πολλὰ ἄλλα ἐπικαιρα θέματα. Θέλομε νά μείνουν τὰ ἱερὰ σύμβολα, ὁ Σταυρὸς καί ἡ Εἰκὼν, εἰς τὰ σχολεῖα καί εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, θέλομε νά ἐπικρατήσῃ ἡ καταλλαγὴ καί ἡ εἰρήνη μετὰ τῶν ἀνθρώπων, μακρὰ ἀπὸ τὴν βία, τὴν τρομοκρατία καί τὸν πόλεμο.

Παρέλκει, συνεπῶς νά τονίσω καί αὐθις ὅτι ἡ ἐπίσκεψίς μου αὕτη δέν εἶχε σκοπὸν νά διαπραγματευθῆ τι καί δὴ σημεῖα τῆς πίστεώς μας οὐδέ τι σχέσιν ἔχον μέ τό ἀναλλοίωτον τῆς αὐτοσυνειδησίας τῆς ἀγίας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Μὲ τὴν ἰδικὴν μας δυναμικὴν προσεφέραμεν καί προσφέρομεν τό lux ex oriente εἰς τὴν δύουσαν Δύσιν.

Διαμένοντες στερεῶς καί ἀδιακόπως εἰς τὴν θεοσύστατον καί θεοσυντήρητον ἁγίαν Ὁρθόδοξον Μητέρα μας Ἐκκλησίαν, εὐχομαι ἐκ μέσης καρδίας ὅπως ὁ Δομήτωρ Κύριος χαρίξῃ εἰς πάντας ὑμᾶς δαψιλῆ τὴν Χάριν καί τὴν Εὐλογίαν Του.

Μετ' ἀγάπης καί τιμῆς

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

**Εὐχαριστήριος
ἐπιστολή
τοῦ Προέδρου
τῆς Ρουμανίας
κ. Traian Basescu
εἰς ἀπάντησιν
τῆς συγχαρητηρίου
ἐπιστολῆς
τοῦ Μακαριωτάτου
Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστοδούλου
πρὸς αὐτὸν
ἐπὶ τῇ εἰσδοχῇ
τῆς Ρουμανίας
εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν
Ἑνωσιν**

Πρὸς
τὸν Μακαριώτατον
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστόδουλον

Μακαριώτατε,

Θὰ ἤθελα νὰ Σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὸ γενναιοψυχο μῆνυμά Σας, τὸ ὁποῖον
μοῦ ἀπηθύνατε ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις καὶ τῷ Νέῳ Ἔτει 2007.

Ἡ εἰσδοχὴ τῆς Ρουμανίας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσὴ ἀποτελεῖ γιὰ ἐμᾶς
εὐκαιρίαν, ἀλλὰ καὶ καθήκον νὰ ἀνανεώσουμε τὴν ἰσχυρὴ μας δέσμευσιν εἰς
τὴν δημοκρατία, τὴν συνεργασία καὶ τὴν ἀλληλεγγύη ὡς βάσεις τῶν σχέσε-
ῶν μας μὲ τὴν εὐρωπαϊκὴν οἰκογένεια.

Ἐπιπλέον, ἡ τρίτη Εὐρωπαϊκὴ Οἰκουμενικὴ Συνέλευσις, ἡ ὁποία θὰ λάβει
χώραν εἰς Σίβιου –πολιτιστικὴν πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης–, ἀποτελεῖ ἓνα γε-
γονὸς μεῖζονος σημασίας γιὰ τὴν Εὐρώπη καὶ γιὰ τὴν Ρουμανία, παρέχον-
τάς μας τὴν εὐκαιρία νὰ στοχασθοῦμε ἀπὸ κοινοῦ πάνω στὴν ἀνάγκη νὰ
ἐκτιμηθεῖ ἡ κληρονομία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν
Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ρουμανίᾳ, συμφώνως πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸ
στόχο τῆς ἐνότητος ἐν τῇ ποικιλομορφίᾳ.

Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ νέο τοῦτο ἔτος θὰ φέρει τὶς χώρες μας κοντὰ γιὰ μίαν
δημιουργικὴν συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ κοινωνίας, Σᾶς ἀπευθύνω τὰ βα-
θύτερά μου αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καὶ ἐκτιμήσεως.

Εἰλικρινῶς ὑμέτερος,

Traian Basescu
Πρόεδρος τῆς Ρουμανίας

**A LETTER OF
ACKNOWLEDGEMENT
AND THANKS
FROM THE
PRESIDENT
OF ROMANIA
Mr. TRAIAN
BASESCU**

PRESIDENTELE ROMANIEI

His Beatitude, Christodoulos, Archbishop of
Athens and All of Greece

Your Beatitude,

I would like to thank you for your generous message addressed to me for
Christmas and the New Year 2007.

Romania's accession to the European Union is for us an opportunity as
well as a duty to renew our strong commitment to democracy, cooperation
and solidarity as a basis for our relations with the European family.

Moreover, the third European Ecumenical Assembly which will take place
at Sibiu-European capital of culture, represents a major event for Europe
and for Romania, giving us the opportunity to reflect together upon the need
to value the heritage of the Orthodox Church as well as the other Christian
Churches in Romania, in accordance with the European goal of unity in
diversity.

Thus, hoping that this new year will bring our countries together in a
creative partnership between Church and society, I address to you my
deepest thoughts of gratitude and consideration.

Yours sincerely,

TRAIAN BASESCU
President of Romania

ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(8 Μαρτίου 2007)

Άριθμ. Πρωτ. 281
Διεκπ. 7/3/2007

Έν Αθήναις, τῆ 7ῃ Μαρτίου 2007

«Σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς» (Παρ. 14:1) ἀποφαίνεται τὸ βιβλίον τῶν Παροιμιῶν καὶ δὲν εἶναι εἰς τὸ παράπαν ἄκαιρος ὁ λόγος.

Συνοδοιπόρος καὶ συνεργάτης τοῦ ἀνδρὸς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς δημιουργίας τοῦ ἡ γυναίκα, δοχεῖο τῆς εὐλογίας τοῦ Δημιουργοῦ γιὰ τὴ συνέχιση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἡ Εὐα, σταθμὸς αἰώνιος πάντων τῶν ἀπ' ἀρχῆς γεννητῶν ἡ Μαριάμ, ὁ θῆλυς ἄνθρωπος ἀναζητᾷ τὸ 2007 τὴν οὐσία του καὶ τὴν στοχοθεσία του. Σ' αὐτὴν τὴν ἀγωνία ὁ σύγχρονος κόσμος συναντιλαμβάνεται ἀφιερώνοντας τὴ σημερινὴ μέρα στὴ «Ζωή», μιᾶς καὶ Εὐα σημαίνει ζωή.

Πῶς φτάσαμε ὡς ἐκεῖ, νὰ ἀναζητᾷ ἡ γυναίκα τὸ ρόλο της στὸ σήμερον; Ἐκκινήσαμε ἀπὸ τοὺς δύο Παγκόσμιους Πολέμους, ὅπου ἡ ἀνάγκη νὰ ἐπωμισθοῦν κάποιοι τὶς εἰρηνικὲς ἐργασίες τῶν μετόπισθεν ἔπεσε ἐκ τῶν πραγμάτων στὸ γυναικεῖο ἄμαχο πληθυσμὸν. Τὸ τέλος τῶν Παγκοσμίων Πολέμων συνέπεσε μὲ μία ἐργώδη βιομηχανικὴ παραγωγή, στὴν ὁποία, ἡ γυναίκα εἶχε ἀπόλυτα ἐγκλιματισθεῖ. Τοιοτοτρόπως, ἐν συνδυασμῶ μὲ τὴν προσωπικὴ καὶ πολιτικὴ της χειραφέτηση ἡ γυναίκα ἐπέλεξε νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐνεργὸ παρουσία της στὴν παραγωγή, χωρὶς νὰ ἐλαφρύνῃ ἡ μέριμνα γιὰ τὰ τοῦ οἴκου της.

Δυσβάστακτο τὸ φορτίο, ἐπιτεινόμενον πολλὰς φορὲς ἀπὸ μία ἀνάληπτη συμπεριφορὰ ἐκ μέρους τοῦ ἄρρενος συντρόφου. Τόσο, ὥστε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ στὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως νὰ καθίστανται πλέον ἢ ἀληθῆ: «Πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτὸς σοῦ κυριεύσει» (Γεν. 3:17).

Πράγματι. Ἐὰν σήμερον ἐορτάζομε τὴν ἡμέραν τῆς γυναίκας εἶναι γιὰ νὰ θυμηθοῦμε ὅλοι νὰ ἐργαστοῦμε σὲ αὐτὴ τὴ δίδυμη ἀλλοτριώση ἀποστροφῆς καὶ ἐπικυριαρχίας. Ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ γυναῖκες νὰ μάθουν νὰ ἀποδέχονται τὸν συνάνθρωπο ἄνδρα, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ ἄνδρες νὰ ἀπεμπολήσουν τὴν τάση καθυπόταξης τῆς συνανθρώπου γυναικός, καθυπόταξης καὶ ἐπικυριαρχίας πού ἀστόχως ἔχουν ἐπιβάλλει ἐφ' ὅλης τῆς κτίσεως μὲ τὰ γνωστὰ σὲ ὅλους μας ἀποτελέσματα.

Εὐχὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ ὑπόμνηση αὐτὴ νὰ καταστῆ περιττὴ καὶ κάθε ἡμέρα νὰ εἶναι ἡμέρα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἐνθέου, καὶ συναγγέλου ἀνθρώπου.

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

Εισήγηση στην Ήμερίδα «Ίωάννης Καποδίστριας»

(Ζάππειο Μέγαρο, Αθήναι,
27 Φεβρουαρίου 2007 -
Διοργάνωσις ὑπὸ τοῦ
Κλάδου Πολιτιστικῶν
Ἐκδηλώσεων καὶ Διαδικτύ-
ου τῆς Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)

Κύριε Πρόεδρε,
κυρίες καὶ κύριοι,

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα γιὰ νὰ τιμήσουμε τὸν Ἰωάννη Καποδίστρια ὡς πρῶτον Ἑλληνα εὐρωπαϊστή, καὶ ἀκόμη περισσότερο ὡς τὸν πρῶτον Εὐρωπαϊο πολίτη ποὺ ἔθεσε τὸ θέμα ἐπίσημα, σὲ τράπεζα διασκέψεως τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων. Πρὶν ὅμως προχωρήσουμε, ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι ὁ χῶρος ὅπου συγκεντρωθήκαμε δὲν ἐπελέγη τυχαίως. Μὲ τὴν παρουσία μας ἐδῶ θέλουμε νὰ ἀποδώσουμε ἐμπράκτως τιμὴ σὲ ἕναν ἄλλον Ἑλληνα εὐρωπαϊστή, ἀγνωστὸν ἀλλὰ ὄχι ἀνώνυμον, τὸν Εὐαγγέλη Ζάππα.

Ἐλάχιστα εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ Εὐαγγέλης Ζάππας, εἶχε ὁραματισθεῖ τὴν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων, ὄχι ὅμως ὡς ἀντιγραφή τῶν ἀρχαίων, ἀλλὰ ὡς συνδυασμὸ ἀθλητικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἀγῶνων τῆς Εὐρώπης. Καὶ δὲν ἔμεινε μόνο ὄραμα αὐτό. Ὁργάνωσε τοὺς ἀγῶνες, τὰ Ὀλύμπια, ποὺ ὁ λαὸς ὀνόμασε Ζάππειες Ὀλυμπιάδες, μὲ σκοπὸ νὰ παρουσιάζει τὸ κλέος τῆς εὐρωπαϊκῆς πολιτιστικῆς παραγωγῆς καὶ νὰ προωθήσει τὴν πνευματικὴ ἐνότητα τῆς Εὐρώπης. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸν ἔδωσε τὰ χρήματα νὰ ἀγορασθεῖ ὁ χῶρος καὶ νὰ κτισθεῖ τὸ μέγαρο, στὸ ὁποῖο βρισκόμαστε. Ἀλλὰ ὁ βασιλεὺς τότε, θεώρησε κωμικὴ τὴν πρόθεση τοῦ Ζάππα, καὶ στὸ κτίριο αὐτὸ ὀργάνωσε ἀνθοκομικὴ ἐκθεση. Ὁ νοῦς τοῦ λαμπροῦ τέκνου τῆς Πίνδου, συνέλαβε τὴν εὐρωπαϊκὴ πολιτιστικὴ Ὀλυμπιάδα, ποὺ εὐχόμαι κάποτε νὰ πραγματοποιήσουμε, δικαιώνοντας τὴν παλαιὰ διδαχὴ, κατὰ τὴν ὁποία τίποτε δὲν εἶναι πιὸ ρεαλιστικὸ ἀπὸ τὸ ὄραμα.

Ἄς στρέψουμε τώρα τὸν νοῦ μας στὴν ἄλλη μορφή, στὸν ἄνθρωπο ποὺ ὁραματίστηκε μιὰν Ἑλλάδα πυρσὸ πνεύματος καὶ ἐλευθερίας, μέλος μιᾶς Εὐρώπης ἐνωμένης στὴν ὑπηρεσία τοῦ δικαίου.

Τί θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, τί θὰ ἔπρεπε νὰ κάνουμε μπροστὰ σὲ ἕναν τέτοιο πρίγκηπα τοῦ ὄνειρου; Τὸ ἐρώτημα ἔχει ἤδη τεθεῖ, δυστυχῶς ὄχι ἀπὸ Ἑλληνες, καὶ ἔλαβε τὴν ἀπάντησή του:

«Τί εἶναι δυνατόν νὰ κάνουμε γι' αὐτὸν τὸν ἐξαιρετὸ Καποδίστρια; Εἶναι ὁ Φοίνικας τῆς Δημοκρατίας, χωρὶς αὐτὸν τὸ Συνέδριο τῆς Βιέννης καὶ τὰ ἄλλα θὰ ἦταν διαφορετικά, χωρὶς αὐτὸν ἡ Ἑλβετία θὰ εἶχεν ἐξ ὀλοκλήρου ἀνατραπεῖ. Ἄν περάσει ποτὲ ἀπὸ τὴ Γενεύη κτυπήστε ὅλες τὶς καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν καὶ χαιρετίστε τὴν ἀφιξή του διὰ τοῦ κερανοῦ τοῦ πυροβολικοῦ μας».

Τὴ φράση αὐτὴ διακεκριμένου Ἑλβετοῦ τὴ διάβασα στὴν ἀρίστη εἰσήγηση τοῦ Ἀντισυνταγματάρχη κ. Ἀνδρέα Κούκου, στὴν Ἁμερίδα ποὺ διοργάνωσε τὸ Κέντρο Δελφῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Κυβερνήτη Καποδίστρια. Εἶναι μιὰ φράση καὶ μιὰ στάση ποὺ φανερώνει τὸ μέγεθος τοῦ Καποδίστρια, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο πρέπει νὰ τὸ προσεγγίζουμε. Δὲν ὠφελεῖ σὲ τίποτε νὰ βλέπουμε στὴ φράση τοῦ ἐκπροσώπου τῶν Ἑλβετῶν μόνο θαυμασμό. Πρέπει νὰ βλέπουμε κυρίως ὅτι ὁ Καποδίστριας ἐνδιαφερόταν ὄχι μόνο γιὰ τὴν πατρίδα του, ὄχι μόνο γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς χώρας στὴν ὑπηρεσία τῆς ὁποίας βρισκόταν, ἀλλὰ ἐπίσης γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὸ θανάσιμο παιχνίδι τῶν ὑπερδυνάμεων. Ἡ πολιτικὴ ποὺ ζητᾷ τὴν ἀντικατάσταση τῆς ἐπικυριαρχίας ἀπὸ τὴ συννεργασία, ἡ πολιτικὴ ποὺ θέλει τὴν ἴση ἀντιμετώπιση τῶν μικρῶν χωρῶν μὲ τὶς μεγάλες, εἶναι διαυγὴς ἔκφραση τῆς εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς.

Καθώς είναι γνωστό, ή μάλλον καθώς μας έκανε γνωστό ή άκαταπόνητη ιστορικός Έλένη Κούκου, ό Καποδίστριας άποκάλυψε τό εύρος και τό βάθος τής ευρωπαϊκής του πολιτικής άμέσως μετά τό τέλος τών Ναπολεόντιων πολέμων. Στο Συνέδριο τής Aix la Chapelle τό 1818, διεκήρυξε ότι ή Ευρώπη έπρεπε νά προστατευθεί άπό τή χρήση βίας και τίς έπεκτατικές πολιτικές τών μεγάλων δυνάμεων, προχωρώντας στή δημιουργία μäs Alliance Solidaire. Ό κόμης Καποδίστριας δέν εισακούσθηκε. Έπειτα άπό έναν περίπου αιώνα, μετά τόν έπόμενο ευρωπαϊκό πόλεμο πού κατέληξε παγκόσμιος, εισηγήθηκε τήν πολιτική Καποδίστρια ό Γάλλος Πρωθυπουργός Άριστείδης Μπριάν. Ούτε αυτός εισακούσθηκε. Έπρεπε νά πέσουμε στήν άβυσσο του Δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, για νά πλημμυρίσει πιά ή Ευρώπη άπό τό αίτημα τής πολιτικής ένότητάς της. Άποδείχθηκε έτσι ότι ό Ιωάννης Καποδίστριας έβλεπε περισσότερο άπό έναν αιώνα μπροστά.

Τις πολιτικές διαστάσεις του έργου του Καποδίστρια και τή σημασία του για τό έθνος μας, θά παρουσιάσουν άσφαλώς πολύ καλύτερα άπό μένα οι άλλοι εισηγητές. Έπιτρέψτε μου όμως νά στραφώ σέ μιάν άλλη πτυχή του Καποδίστρια, στο ρόλο τής Έκκλησίας στή συνείδησή του.

Τό πορτρέτο, ούτως ειπείν, τής συνείδησης του Καποδίστρια, τό δίνει ό ίδιος: «Ό Θεός είναι προσάτης μου», γράφει, «και άνευ ταύτης τής πίστεως ούτε έμαυτόν θά ήδυνάμην νά κατανοήσω, ούτε νά έλπίσω τι».

Άς μή θεωρηθεί ότι αυτή ή δήλωση εκφράζει κάποιον άόριστο θεισμό, και όχι πίστη στήν Έκκλησία. Στόν διδάσκαλο Άλέξανδρο Ραδινό, πού δίδασκε έλληνόπουλα στή Γενεύη, έστειλε ένα αντίτυπο άπό τίς περιφημες «Διδαχές» στήν Όρθόδοξη πίστη του Μητροπολίτη Ήλία Μηνιάτη, και τόν παρακαλεί «νά γνωστοποιήσετε τούς άπό σās διδασκομένους τόν πάτριον Έλληνα λόγον, ότι τούς καθυποχρώνω νά συνέρχονται κατά τήν άπό σās ταχθησομένην ώραν εις τό κατάλυμά σας τās Κυριακάς και όλας τās υπό τής άγίας ήμών Έκκλησίας πανηγυριζόμενας ήμέρας, δια νά σέ άκροάζονται άναγιγνώσκοντα τήν κατ' έκλογήν σου Διδαχήν τής έορταζομένης ήμέρας».

Ό Καποδίστριας ως κύριο σκοπό τής εκπαίδευσης τών Έλλήνων έθετε τή μύηση τών μαθητών στήν Όρ-

θόδοξη πίστη και τή λατρεία τής Έκκλησίας. Άλλά έφρόντιζε επίσης νά γίνεται σεβαστός και ό ρόλος τής Έκκλησίας στήν ιστορική πορεία του γένους. Υποστήριζε πώς ευθύνη και υποχρέωση τής πολιτείας είναι νά δείχνει ότι «ή χριστιανική θρησκεία έσυντήρησεν εις τούς Έλληνας και γλώσσαν και πατρίδα και άρχαίαις ένδόξους άναμνήσεις, και έξαναχάρισεν εις αυτούς τήν πολιτικήν ύπαρξιν, τής όποίας είναι στυλος και έδραίωμα».

Στή λαμπρή διδακτορική διατριβή του κ. Ιωάννη Τσάγκα «Η θρησκευτική άγωγή στο εκπαιδευτικό έργο του Ιωάννη Καποδίστρια» διάβασα τούτη τήν άξιοπρόσεκτη έπισήμανση: ό Καποδίστριας ήταν μέν τέκνο του Διαφωτισμού, ήταν όμως πιστό τέκνο τής Όρθόδοξης Έκκλησίας. Προχώρησε στήν όργάνωση τής Έκκλησιαστικής παιδείας με σκοπό νά μορφώνει τά στελέχη τής Έκκλησίας, σέ συνεργασία βέβαια με τούς ποιμένες της. Είναι μιá στάση πού πολλοί σήμερα θά τή θεωρούσαν ξεπερασμένη. Έπιτρέψτε μου νά σās παρακαλέσω νά σκεφθείτε μαζί μου, μήπως προηγείται πολύ τής ιστορίας, όπως συνέβη και με τόν ευρωπαϊσμό του;

Άς μή θεωρηθεί ή εκκλησιαστική πολιτική του Καποδίστρια μιá πολιτική παραχώρηση προς τήν Έκκλησία. Ήταν βαθύτατη πίστη του, καθώς έγραφε κάποτε, ότι «τό μεγαλύτερον άπό όλα τά συμφέροντα τής πατρίδος μας, εκείνο δηλαδή τό όποϊον έναγκαλίζεται και περιλαμβάνει όλόκληρον τήν μέλλουσαν ευδαιμονίαν της, είναι ή χριστιανική και έθνική εκπαίδευσις τών Έλληνοπαίδων».

Καταλαβαίνω ότι σήμερα είναι πολλοί αυτοί πού ακούγοντας τούτα τά λόγια του Κυβερνήτη θά τόν πυροβολούσαν κι αυτοί άμέσως. Εκείνος όμως μένει με τό στεφάνι ότι πυροβολήθηκε στήν πόρτα τής εκκλησίας, κι ότι μιá άπό τίς δολοφονικές σφαίρες εναντίον του καρφώθηκε στο κορμί της. Πολλοί σημερινοί Έλληνες θά είχαν —χωρίς άλλο— τό θράσος νά τόν κατηγορήσουν ως ξεπερασμένο και αντιδραστικό, έμεις όμως τόν τιμούμε επαναλαμβάνοντας προς αυτόν ό,τι εκείνος είχε γράψει σέ έξέχοντα Έλληνα:

«Σεΐς, κύριε, έν μοίρα τιμής έχετε τό ότι έμείνατε μέλος και τής Έκκλησίας σας και του έθνους σας».

Δέν ύπάρχει δάφνη τόσο άμάραντη, τόσο φωτεινή όσον αυτή.

**Ἐνθρονιστήριος
λόγος
ὑπὸ τοῦ Σεβ.
Μητροπολίτου
Κορίνθου**

(Ἐκφωνηθεὶς τὴν 26ην Νο-
εμβρίου 2006 ἐν τῷ
Ἱ. Καθεδρικῷ Ναῷ τοῦ
Ἀπ. Παύλου ἐν Κορίνθῳ)

Μὲ δέος ἀνήλθα τὶς κλίμακες τοῦ περιπύστου καὶ ἀποστολοπαραδότου τούτου θρόνου τῆς ἱστορικῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου καὶ σταθεὶς ἐπ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον ὡς κανονικὸς καὶ νόμιμος Ἐπίσκοπος ὁρῶ τὸν Οὐρανὸν καὶ δοξολογῶ τὸ εὐλογητὸν καὶ ὑπερύμνητον καὶ δεδοξασμένον, πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπιβλέψας ἐπὶ τὴν ἀσθένειάν μου, κατ' ἄκραν συγκατά- βασιν, ἐπιτρέπει μοι ἀπὸ τοῦ παρόντος νὰ ἴσταμαι «εἰς τύπον καὶ τόπον Αὐτοῦ» καὶ παρέχει μοι τὴν ἐξουσίαν, ὡς Ποιμὴν, νὰ βόσκω τὰ λογικὰ ἄρνια καὶ τὰ πρόβατα τῆς Ποίμνης Του, ὀδηγῶν αὐτὰ εἰς νομὰς χαρισμάτων τῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Καὶ αὕτη ἡ θεία παραχώρησις ὁμολογῶ ὅτι μὲ ἐξένισεν ὑπερβαλλόντως. Διότι, ὡς τυγχάνει γνωστόν, τὰ τῆς Ἐκκλησίας πόρρω ἀπέχουσιν τῶν τοῦ κόσμου πραγμάτων. Αἰφνιδιασθεὶς αἰφνιδίασα, καὶ καθὼς λίαν εὐστόχως παρατηρεῖ, διανοητικῶ τῷ τρόπῳ, σύγχρονος Ἐπίσκοπος «Ὁ Ἐπίσκοπος αἰφνιδιάζεται διὰ τῆς ἀπροβλέπτου ἐκλογῆς του καὶ αἰφνιδιάζει διὰ τῆς ἀπροσδοκίτου παρουσίας του. Ὁ Ἐπίσκοπος ἔρχεται εἰς τὸ μέσον ὑμῶν ἀπὸ τὴν πνοὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον “ὅπου θέλει πνεῖ” (Ἰωάν. 3,8). Ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ καυχηθῆ ἐπικαλούμενος προσωπικὰς ἱκανότητας, ἢ νὰ ἐπιδείξῃ περγαμηνὰς καταγωγῆς καὶ σοφίας, διὰ νὰ γίνῃ πιστευτὸς καὶ ἀποδεκτὸς. Πορεύεται πρὸς τὸν Λαὸν τοῦ Θεοῦ, ὄχι διὰ νὰ κηρύξῃ ἑαυτὸν, ἀλλὰ τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ».

Ἄλλωστε ποῖος θὰ εἶχεν ἀληθῶς τὴν δύναμιν νὰ ἀντιπαρατάξῃ τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὴν προσδοκίαν τοῦ Λαοῦ, ἐὰν δὲν ἤρχετο ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἐν ὀνόματι Κυρίου, ἔστω καὶ ἂν περιβεβλημένος καὶ θωρακισμένος μὲ τὴν ὅποιαν πνευματικὴν πανοπλίαν ἀπεπειρᾶτο νὰ σταθῆ μόνος αὐτὸς ἔναντι τῶν ἀξιώσεων τοῦ πλήθους;

Διὰ τοῦτο δηλῶ ἀπεριφράστως ὅτι ἡ ὑπόδειξις μου ὑπὸ τοῦ Πολυσεβάστου μοι Γέροντος καὶ Πρωτοθρόνου Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἡ διὰ συντριπτικῆς πλειοψηφίας ἀποδοχὴ τῆς προτάσεώς Του ὑπὸ τοῦ σεπτοῦ καὶ Πανιέρου Σώματος τῆς Ἱεραρχίας τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἐκλογή μου διὰ τὴν Ἱερὰν ταύτην τῆς Κορίνθου Μητροπόλιν εἶχεν καὶ ἔχει διὰ πάντας ἡμᾶς διττὴν τὴν ἔννοιαν· πρῶτον μὲν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου «ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με»· καὶ δεύτερον τὴν τήρησιν τοῦ λόγου τοῦ βιβλίου τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων «Ἀναστὰς πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος».

Ὁ μὲν πρῶτος λόγος ἔχει κυρίως ἀποδέκτας ὑμᾶς. Ὁ δὲ δεῦτερος ἀπευθύνεται πρὸς ἐμέ.

Ἄς ἐμβαθύνωμεν ὁμως. Ἀκούοντες τὸν λόγον ποῦ ἀπευθύνεται πρὸς Σᾶς θεωρῶ ὅτι εἶναι λίαν ἐπίκαιρος ἀλλὰ κυρίως μὴ ἀποδεχόμενος ἀμφισβήτησιν.

Ὁ Ἐπίσκοπός Σας ἦλθεν. Ἀλλὰ δὲν ἦλθεν ἀφ' ἑαυτοῦ. Ἦλθεν ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ἦλθεν διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τῶν ἁγίων Προκατόχων του, προσθέτων ὅσα τὰ δοθέντα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τά-

λαντα τοῦ ἐπιτρέψουν. Δὲν ἦλθεν ὡς «κατακυριεύων τῶν κλήρων». Οὔτε ὡς «ἄφ' ἑαυτοῦ λαβὼν τὴν τιμὴν». «Καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ» ἦλθε. Διὰ τοῦτο δὲν ἔχει ἀξίαν τόσον τὸ βιογραφικόν Του σημεῖωμα, οὔτε καὶ ἢ ἐν γένει προσφορά του ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ὅσον τό «πῶς ἔρχεται καὶ τὸ τί θὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐπιτελέσῃ μεθ' ὑμῶν, δι' ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν, ὡς ὁ ὑπεύθυνος φρουρὸς καὶ διάκονος τῶν ψυχῶν Σας, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὡς παρακαταθήκην καὶ τὰς ὁποίας τοῦ ἐνεπιστεύθησαν ὁ Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία, μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν πάντοτε τῆς λογοδοσίας ἐκ μέρους του διὰ «ψυχὰς ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν».

Ἦλθεν, ἀλλ' ὡς ἐξουσίαν ἔχων διακονίας.

Ἦλθεν διὰ νὰ εἶναι θεράπων, ἰκέτης καὶ πρέσβυς ἀκοίμητος.

Ἦλθεν πτωχὸς ὑλικῶς, ἀλλὰ πλούσιος πνευματικῶς.

Ἦλθεν ὡς «μηδὲν ἔχων καὶ τὰ πάντα κατέχων».

Ἦλθεν προσκομίζων τὰ δῶρα τῆς Πεντηκοστῆς, τὴν χάριν, τὴν εὐλογία, τὸ ἔλεος, τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν σωτηρίαν. Ζωὴν καὶ Ἀνάστασιν.

Ἦλθεν κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὰς πρὸς Κορινθίους δύο Ἐπιστολάς τοῦ Προστάτου Ἐφόρου, Πολιούχου καὶ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης Ἀποστόλου Παύλου, διδασκούςας τὸν λόγον τοῦ Σταυροῦ, τὴν ἀδιαλείπτως ἐνεστῶσαν Ἁγιοπνευματικὴν χάριν, τὴν καθαρότητα τοῦ βίου, τὰς ἀρετὰς τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης καὶ κυρίως τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὴν ἀποχὴν ἐκ τῆς ἁμαρτίας, τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν δι' αὐτῆς σωτηρίαν.

Ἦλθεν μὲ τὸ καταλυτικὸν ἐρώτημα: «μεμέρισται ὁ Χριστός;».

Ἦλθεν διὰ νὰ εἶναι αὐτὸς πρῶτος μιμητὴς τοῦ Κυρίου, παράδειγμα χρηστοῦ βίου, ἀγίας βιοτῆς, διαχειρίσεως πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν πραγμάτων καλὸς οἰκονόμος.

Ἦλθεν μὲ τὴν φιλοδοξίαν νὰ ἀνοίξῃ σελίδα νέαν καὶ νὰ διακηρύξῃ πρὸς πᾶσαν κατευθυνσιν ὅτι «ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ γέγονεν καινὰ τὰ πάντα».

Ἦλθεν ὄχι νὰ διαγράψῃ τὸ παρελθὸν ἀλλὰ νὰ ἐπουλώσῃ πληγὰς. Νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ σφάλματα τοῦ

παραελθόντος νὰ ἀπασχολήσουν τὴν Ἐκκλησίαν ἔστω καὶ ὡς ἀνάμνησις, παρὰ μόνον κατὰ τὸ μέτρον ποῦ μᾶς ἀφήκαν πληγὰς, τὰς ὁποίας ἐν μετάνοιᾳ, ταπεινώσει, ἐπιμονῇ καὶ ὑπομονῇ ἐπιβάλλεται νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐπουλώσωμεν, «νουθετοῦντες μετὰ δακρύων ἓνα ἕκαστον ὑμῶν».

Ἡ προσπάθεια αὕτη ὅμως ἀπαιτεῖ ἀγάπην ἀνυπόκριτον, ζῆλον, εἰλικρίνειαν, αἰσιοδοξίαν, συγχωρητικότητα, συμβουλὰς, αὐστηρότητα καὶ ἐπιείκειαν, πράγματα τὰ ὁποία δὲν πρέπει νὰ Σᾶς ξενίσουν, ἀλλὰ νὰ τὰ ἐκτιμῆσετε δεόντως. Παρακαλῶ ἀδελφοί, ὥστε τοῦ λοιποῦ νὰ μὴ ἐπιτρέψωμεν νὰ ἀναφυῶσιν ἐν μέσῳ ἡμῶν «ἔρις, ζῆλος, θυμὸς, ἐριθειᾶ, καταλαλαίαι, ψιθυρισμός, φυσιώσεις καὶ ἀκαταστασίαι» (Β' Κορ. 12,20).

Κατὰ τὸν Θεῖον Παῦλον ἀπευθυνόμενος πρὸς ὑμᾶς τοὺς Κορινθίους δὲν διστάζω νὰ εἶπω: «ἐγὼ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθῆσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν» (Β' Κορ. 12,15) καὶ ποιήσω πάντα «ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς».

Πατὴρ ὑμῶν καὶ Ποιμέναρχης κατασταθεὶς θὰ φροντίζω διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν προκοπὴν τοῦ βίου καὶ τῆς πίστεως. Δὲν θὰ προσωποληπτῆσωμεν, ἀποβλέποντες εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, οὐδὲ διάκρισιν θὰ ποιήσωμεν κακῆ. Συμπεριφερόμενος ἐν προόπτῃ καὶ παιδαγωγικῶς θὰ μείνωμεν ὑμῶν πατὴρ καὶ ἀδελφὸς καὶ φίλος καὶ προστάτης καὶ κηδεμών, διώκοντες δικαιοσύνην καὶ ταύτην ἀπονέμοντες.

Ἴδου λοιπὸν διατὶ ἔχουσιν ἰσχὺν οἱ ἀγιογραφικοὶ λόγοι δι' ὧν ἠρξάμην ἀπαγγέλλων τὸν πρῶτον μου λόγον πρὸς ὑμᾶς, φίλτατα τέκνα ἐν Κυρίῳ καὶ εὐλογητά, καταρχόμενος τὴν ἐνταῦθα διὰ βίου διακονίαν μου καὶ ἀποστολήν.

Διότι ἀπευθύνομαι πρὸς ἅπαντας ἡμᾶς. Ὑμᾶς καὶ ἐμέ.

Ἀκούσατε ταῦτα καὶ ἐπευλογῆσατέ τα, Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, σὺν πᾶσι τοῖς πλαισιοῦσι Ὑμᾶς ἐν Χριστῷ ἀγαπητοῖς συνεπισκόποις, τοῖς τιμῶσιν καὶ συνευλογοῦσιν ἡμᾶς, οἱ στηρίζοντες ἐφ' ἡμᾶς χρηστὰς ἐλπίδας. Δεήθητε τοῦ Κυρίου, ἰκετεύσατε ὑπὲρ τῆς εὐσταθείας καὶ σωτηρίας ταύτης τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τοῦ Ποιμνίου αὐτῆς καὶ ἐκζητήσατε τὴν μὴ διάφευσιν τῶν προσδοκιῶν Σας.

Ἀκούσατε ταῦτα φιλόχριστοι Ἄρχοντες καὶ ἔλθετε ἄρωγοὶ καὶ ἀντιλήπτορες «ἐν οἷς κατὰ τὸν θεῖον αὐτοῦ φωτισμὸν πράττομεν ἀγαθοῖς» καὶ δέξασθε τὴν τιμὴν, τὰς εὐχαριστίας, τὰς εὐλογίας διὰ τὴν ἐνταῦθα παρουσίαν Ὑμῶν καὶ διὰ πάσας τὰς τιμητικὰς καὶ φιλόφρονας ἐκδηλώσεις τοῦ σεβασμοῦ Σας πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἐν Κορίνθῳ νεόφυτον Ἐπίσκοπον αὐτῆς καὶ μὴ παύσητε ἐνισχύοντες ἡμᾶς γευόμενοι ὡς τέκνα ἡμῶν προσφιλεῖ καὶ ἀγαπητά, τὰς οὐρανίους καὶ ἐπιγείους δωρεάς, «ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ γαλήνῃ ὑμῶν ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διαγώμεν ἐν πᾶσι εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι».

Ἐνωτίσθητε ταῦτα παμφίλητοι συνεργοὶ ἐν Χριστῷ, οἱ συναποτελοῦντες τὸν καθ' ἡμᾶς Ἱερὸν Κληρὸν, καὶ ἀποδιώξατε ἀπὸ καρδίας πᾶσαν τυχὸν κακίαν, φιληδονίαν, μισαλλοδοξίαν, φιλαργυρίαν, ἐριθείαν, ζῆλον, ἀκαταστασίαν καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα «γινόμενοι τύποι τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ ἐν ἀναστροφῇ ἐν ἀγάπῃ» «ἐπιτελοῦντες ἀγιοσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ».

Ἀγαπήσατε ἔτι πλέον τὸν Κύριον, ἀναζωπυρώσατε τὸ χάρισμα τῆς ἱερωσύνης Σας καὶ σὺν ἐμοὶ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἔξῃς, ὡς καλοὶ στρατιῶται Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐφαρμόσατε μετ' ἐπιστήμης τὴν ποιμαντικὴν ὑμῶν μέριμναν πρὸς ἅπαν τὸ πλήρωμα τῶν ἐνοριῶν Σας. Ἐκθρέψωμεν λοιπὸν τὰ νήπια, παιδαγωγήσωμεν τὴν νεότητα, περικρατήσωμεν τὸ γῆρας, παραμυθήσωμεν τοὺς ὀλιγοψύχους, ἐπισυναγάγωμεν τοὺς ἐσκορπισμένους, ἐπαναγάγωμεν τοὺς πεπλανημένους καὶ συνάψωμεν τῇ Ἁγίᾳ Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ ταύτῃ «ἕως φθάσωμεν οἱ πάντες εἰς ἄνδρα τέλειον εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ».

Πολυάριθμοι εὐλαβεῖς Μονασταὶ καὶ Μονάστρια, οἱ συνιστῶσες τὴν πνευματικὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας δροσίσατε τὴν Κορινθιακὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὸ νέκταρ τῶν ἀρετῶν, τὸν ἅγιον καὶ ἀσκητικὸν βίον σας, τὴν νυχθήμερον προσευχὴν Σας, τοῦ κομβοσχοινίου σας τὴν καρδιακὴν εὐχὴν. Στερεώσατε διὰ τοῦ ἁγίου παραδείγματός Σας τὰς καρδίας ἡμῶν. Ξενώθητε τοῦ κόσμου, «τὸν νοῦν εἰς οὐρανὸν μεταθέντες», καὶ ἐπιρρίψατε τὴν μέριμναν Σας ἐπὶ τὸν συγκοιταζόμενον καὶ συνανιστάμενον ὑμῖν Κύριον, καὶ «μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάροποις τοῦ σκότους μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγγετε».

Ἀγωνίσθητε διὰ τὴν ἐνότητα καὶ γνησιότητα τῆς ἀμωμῆτου ἡμῶν πίστεως. Γίνετε ἐλεήμονες καὶ φιλόανθρωποι, μεστοὶ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν.

Λαεὺς εὐλογημένε, παιδιὰ μου ἀγαπητά, κοπιῶντα καὶ πεφορτισμένα ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ θλίψεων καὶ ἀναγκῶν τῆς ἀλμυρᾶς τοῦ βίου θαλάσσης. «Δόξα μου καὶ στέφανέ μου».

Ὅ,τι εἶπον ἄχρι τοῦ νῦν διὰ Σᾶς τὰ εἶπον. Εἰς σᾶς ἀπεσκόπου. Εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς Σας ἐστόχευαν. Ἀπὸ σήμερον καὶ ὅσο ζῶ «ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας» καὶ οὐδεὶς θὰ δυνηθῆ νὰ διαρρήξῃ τὸν Ἱερὸν τοῦτον δεσμόν. Σεῖς θὰ εἴσθε τὸ πᾶν γιὰ μένα. Διὰ σᾶς θὰ ζῶ, διὰ σᾶς θὰ ἀναπνέω, διὰ σᾶς θὰ τρέχω, εἰς ἐσᾶς θὰ ἀποβλέπω, Σεῖς θὰ εἴσθε ἡ οἰκογένειά μου, ἡ γυναίκα μου, τὰ παιδιὰ μου, τὰ ἀδελφία μου, οἱ γονεῖς μου. Σεῖς τὰ πάντα γιὰ μένα θὰ εἴσθε. Σεῖς τὸ αἶτημα τῶν προσευχῶν μου. Σεῖς ἡ αἰτία τῆς ὑπάρξεώς μου. Σεῖς τὸ ἀντικείμενον τῆς διακονίας μου. Διὰ Σᾶς θὰ χτυπᾶ ἡ καρδιά μου. Διὰ τοῦτο μὴ διστάσετε νὰ ἐμπιστευθῆτε τὸν Πνευματικὸν Σας πατέρα, πού θὰ τὸ διαπιστώσετε, σᾶς τὸ ὑπόσχομαι αὐτὸ τὴν ἱεράν αὐτὴν ὥραν, πάντοτε θὰ εἶναι κοντὰ σας «χαίρων μετὰ χαίροντων καὶ κλαίων μετὰ κλαιόντων». Φιλοδοξία του ταπεινὴ δὲν θὰ εἶναι νὰ στέκεται σ' αὐτὸν τὸν θρόνον τὸν ξύλινο καὶ παγωμένο ἀλλὰ σὶς καρδιές σας, «στὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων τῆς Κορίνθου», διὰ νὰ χρησιμοποισθῶ, αὐτὸ ἐπιδιώκω καὶ σ' αὐτὸ κατατείνω. Ὅποιοι καὶ ἂν εἴσθε, ὅ,τι καὶ ἂν ἐκπροσωπεῖτε ἕκαστος ἐξ ὑμῶν, ὅ,τι καὶ ἂν ἐκφράζετε.

Θὰ τολμοῦσα νὰ εἶπω τὸν λόγον τοῦ Κυρίου κατὰ συνεκδοχὴν μετὰ τῶν χωρίων ἅτινα ἐχρησιμοποίησα ἀνωτέρω. «Πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε» καὶ «ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν».

Μακαριώτατε, τί νὰ Σᾶς ἀνταποδώσω περὶ πάντων ὧν ἀνταπεδώκατέ μοι, εὐγνωμοσύνην καὶ σεβασμὸν διὰ βίου, ὑπακοὴν καὶ ἀφοσίωσιν καὶ διαβεβαίωσιν, πὼς ἡ Κόρινθος θὰ εἶναι καὶ δική Σας Μητρόπολις. Τί νὰ εἶπω πρὸς τοὺς πολυσεβάστους ἐκπροσώπους τῶν παλαιφάτων Πατριαρχείων. Τὸν πολυσεβαστόν μου ἀδελφὸν καὶ φίλον καὶ ἐκπρόσωπον τοῦ Πανσεβάστου μοι Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Σεβασμιώτα-

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Διονύσιος κατὰ τὴν ἐπίσημη ὑποδοχὴ στὴν πόλη τῆς Κορίνθου.

τον Μητροπολίτην Χαλκίδος κ.κ. Χρυσόστομον καὶ τὸν πολύσεπτον Γέροντα Ἀξιώμης Σεβασμιώτατον κ. Πέτρον, τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἀλεξανδρέων, διὰ τὴν ἐκπροσώπησιν καὶ τοὺς φιλόφρονες λόγους αὐτῶν τε καὶ τῶν ὤν ἐκπροσωποῦν προσκυνητῶν μοι Πατριαρχῶν. Εἰς τὸν Τοποτηρητὴν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἄχρι τοῦ νῦν Σεβασμιώτατον Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας θὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου καὶ τὸν σεβασμὸν διὰ τὴν προσπάθειάν του ὥστε τὰ πάντα νὰ λειτουργήσουν ἄψογα. Τοὺς παρασταμένους ἄρχοντας, τοὺς τιμήσαντάς με διὰ προσφωνήσεων καὶ αισθημάτων ἀγάπης εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας καὶ τοὺς διαβεβαιῶ, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι τὸ ἐπραξαν, ὅτι θὰ εἶμαι πάντα δίπλα τους, σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν ἄνθρωπο, σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν κοινωνία, σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν καλλιέργειαν κάθε πνευματικότητος. Ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω τὸν Πρωτοσύγκελλον τῆς Μητροπόλεως π. Νεκτάριον Μαρμα-

ρινὸν καὶ τὸν Γενικὸν αὐτῆς Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον π. Ἀγάπιον Δρίτσαν δι' ὅσα ἐκοπίασαν μέχρι σήμερον, διὰ τὴν ἐνημέρωσιν, διὰ τὸ πλησίασμα, διὰ τὸν σεβασμὸν των καὶ τὴν ἀφοσίωσιν των. Καὶ τὰ νῦν κατακλείοντες ἐπιθυμοῦμεν, ὅπως ἄλλωστε καὶ ἀρμόζη, ἵνα «ἄνω σχῶμεν τὸν νοῦν καὶ τὰς καρδίας». Θέλω ἀδελφοί μου ὅλοι μαζί ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὸν Παράκλητον, τὸ Παράκλητον Πνεῦμα, τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, νὰ προσευχηθῶμεν μαζί, ἀφοῦ Αὐτὸ ὄλον συγκροτεῖ τὸν θεσμὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ τοῦ ποῦμε ἀπὸ καρδίας: «Βασιλεῦ Οὐράνιε Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγός, ἐλθέ καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος καὶ σῶσον Ἀγαθὲ τὰς ψυχὰς ἡμῶν». Ἡ δὲ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

«Φωνὴ θρηγνούντων ἠκούσθη περὶ σέ καὶ
φωνὴ ὀδυρομένων ἀνήγγειλε τὸν ἔπαινόν σου»

**Λόγος Ἐπικήδειος
εἰς τὸν αἰοίδιμον
Μητροπολίτην
Μεσσηνίας κυρὸν
Χρυσόστομον
(Θέμελην)
(1918-2007)**

(Καλαμάτα, 3.3.2007)

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
Σεπτὲ καὶ Μεγάτιμε Προκαθήμενε τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἀγιωτάτης Ἀποστο-
λικῆς Ἐκκλησίας,
Τιμιωτάτη καὶ Πολυσέβαστη Χορεία τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων,
Φιλόθεα συστήματα τοῦ Τιμίου Πρεσβυτερίου καὶ τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας,
Μελανειμονοῦντα τάγματα τῶν Μοναζόντων καὶ Μοναζουσῶν,
Ἐσοχώτατοι καὶ Ἐντιμότατοι Ἐκπρόσωποι τῆς τῆ Πολιτικῆς καὶ τῆς Στρα-
τιωτικῆς Ἡγεσίας τῆς Πόλεως καὶ τῆς Ἐπαρχίας ταύτης,
Φιλόχριστε καὶ πενθηφόρε λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Κατάκοπος ὁ ὁδοιπόρος ἀπὸ τὸν φόρτον τῶν ἐτῶν τῆς πρεσβυτικῆς ἡλι-
κίας, ἔφθασεν ἤδη εἰς τὸν τελευταῖον σταθμὸν τοῦ βιοτικῆς δρόμου. Ἔσβη-
σεν ἡ λυχνία, ἀφοῦ προηγουμένως ἐσκόρπισε τὸ μελιχρὸν φῶς τῆς. Ἦλθεν
ἡ ἐσπέρα τῆς ζωῆς εἰς τὰς τελευταίας ἀναλαμπὰς τοῦ δύνοντος ἡλίου. Ἐφύ-
σησεν ὁ δυνατὸς ἄνεμος, ὁ ἄνεμος τοῦ θανάτου, ὅστις ἀπέσπασεν ἀπὸ τὸ δέ-
ντρον τῆς ζωῆς τὸν ὄριμον καρπὸν.

Ὁ πολὺς καὶ γεραρὸς Μητροπολίτης Μεσσηνίας κυρὸς Χρυσόστομος
ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Ἀπέρχεται ἡρεμα ὁ πρεσβύτης, ἀφοῦ συνελήρωσε τὸ
ἔργον του καὶ ἀπήγγειλε τὸν ἐπίλογον τῆς μακρᾶς ζωῆς του· «*Νῦν ἀπολύεις
τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα, ἐν εἰρήνῃ*». Καὶ ἐνέχει ὁ θάνατος αὐτὸς τὴν γοη-
τεῖαν τῆς γαλήνης, διότι ἔρχεται νὰ σφραγίσῃ μίαν ζωὴν ἀναλωθεῖσαν εἰς
μίαν ὑπέροχον ἰδεολογίαν, τὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας· εἰς τὸν θεοσύστα-
τον τοῦτον καὶ αἰώνιον θεσμόν, ἔνθα συναντᾶται Θεὸς καὶ ἄνθρωπος καὶ
κυφοροῦνται τὰ εὐγενέστερα συναισθήματα καὶ αἱ ὑψηλότεραι τοῦ ἀνθρω-
πίου πνεύματος ἐκδηλώσεις.

Ἐπιθέτης, ζηλωτῆς καὶ ἀφωσιωμένος τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ἀπέρχε-
ται ἤδη «*δόκιμος γενόμενος - κατὰ τὸν Ἀπόστολον Ἰάκωβον - καὶ λήψεται
τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν*»
(Ἰακ. α' 12).

Ὁ Κύριος «*ὁ χρόνους μετρῶν τοῖς ζωσὶ καὶ καιροὺς θανάτου ἰστώων*» καὶ
ἔχων ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ Αὐτοῦ τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, ἐκάλεσεν αὐτὸν
ἐκ τοῦ ματαίου τούτου καὶ προσκαίρου κόσμου εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν
τῆς δόξης Αὐτοῦ, μετέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ἐπικήρου ταύτης ζωῆς εἰς τὴν
ἀγήρω ὀλόφωτον μακαριότητα, μετέθεσεν αὐτὸν ἐκ τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομέ-
νης Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν, ὅπου ἦχος καθαρὸς
ἐορταζόντων, ὅπου ἡ πανήγυρις «*τῶν πρωτοτόκων τῶν ἀπογεγραμμένων ἐν
οὐρανοῖς*» (Ἐβρ. ιβ' 23).

«*Ὅντως φοβερῶτατον τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον*». Ὁ Εὐριπίδης ἔλεγε φι-
λοσοφῶν περὶ ζωῆς καὶ θανάτου: «*Πᾶς δ' ὀδυνηρὸς βίος ἀνθρώπων κοῦκε-
στι πόνων ἀνάπαισις ἀλλ' ὅ,τι τοῦ ζῆν φίλτερον ἄλλο σκότος ἀμπίσχων κρύ-
πτει νεφέλαις! δυσέρωτες δὴ φαινόμεθ' ὄντες τούδ' ὅ,τι στίλβει κατὰ γῆν δι'
ἀπειροσύνην ἄλλου βίοντος κοῦκ ἀπόδειξιν τῶν ὑπὸ γαίας!*»

Τοῦ
Ἀρχιμ. Κυρίλλου Μισιακούλη,
Ἀρχιεραματευόντος
τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος

Δηλαδή: «Γεμάτος με βάσανα είναι ο βίος μας και δεν υπάρχει επάνω εις την Γην ανάπαυσις. Ἄλλὰ δυστυχῶς δὲν γνωρίζομεν ἄλλο τι ἀγαπητότερον τῆς ζωῆς αὐτῆς, διότι τὸ σκότος καὶ τὰ σύννεφα μᾶς ἀποκρύπτουν τὴν ἀλήθειαν. Ἀγαπῶμεν δὲ μὲ ἐπιφύλαξιν πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει λαμπρὸν ἐπὶ τῆς γῆς, διότι δὲν ἔχομεν πεῖραν ἄλλης ζωῆς, οὔτε κατέχομεν ἀποδείξεις τοῦ τί συμβαίνει μετὰ θάνατον!».

Εἰς αὐτὰ ἀπαντᾷ ὁ φιλολογώτερος τῶν Πατέρων Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, λύων τὰς μεταφυσικὰς ἀπορίας τοῦ ἀρχαίου δραματοποιῦ:

«Πείθομαι σοφῶν λόγοις ὅτι πᾶσα ψυχὴ θεοφιλῆς, ἐπειδὴν λυθῆ τοῦ συνδεδεμένου σώματος, εὐθύς μὲν ἐν συναισθήσει καὶ θεωρίᾳ τοῦ μένοντος αὐτῇ καλοῦ γινομένη, θαυμασίαν τινὰ ἡδονὴν ἠδεται καὶ ἀγάλλεται, ὥσπερ δεσμοτῆριον χαλεπὸν τὸν ἐνταῦθα βίον ἀποφυγοῦσα καὶ τὰς περικειμένας ἀποσεισάμενη πέδας ὑφ' ὧν τὸ τῆς διανοίας περὸν καθείλκετο καὶ οἷον ἤδη τῇ φαντασίᾳ καρποῦται τὴν ἀποκειμένην μακαριότητα!».

Ὁ Θεολόγος συμπληρώνει τὸν ἀπὸ σκηνῆς φιλόσοφον. Ἡ εὐαγγελικὴ θεολογία ἐπλήρωσε τὰ κενὰ τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας.

Κατέρχεται εἰς τὸ παγερὸν τοῦ τάφου καταγῶγιον ὁ θαλερὸς πρεσβύτερος, ὁ μέχρι χθὲς ἐν μέσῳ ἡμῶν ἀναστρεφόμενος καὶ συνθάπτει ἐν ἑαυτῷ ἐν ἐπὶ πλέον λείψανον τῆς ἐκλειπούσης ὁσημέραι παλαιότερας γενεᾶς τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἐκ τῆς ὁποίας πολλὰ παραδείγματα πατρῴου ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας ἡμεῖς οἱ νεώτεροι θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀνεύρωμεν καὶ νὰ ζηλώσωμεν.

Δὲν ἐπιθυμῶ σήμερον νὰ ἐπιτείνω τὴν θλίψιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος μακρογερῶν.

Διὸ καὶ ἄς μοι ἐπιτραπῆ ἐνώπιον τῆς πενθίμου ταύτης ὁμηγύρεως, πρὸ τῆς σεπτῆς λάρνακος τοῦ λευκοῦ γέροντος Ἱεράρχου νὰ ρίψω ἐν ἀπλοῦν ἑταστικὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως αὐτοῦ ἵνα δικαίως «καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγείλῃ ἡ Ἐκκλησία», ἀπαριθμῶν κατ' ἀρχὴν τὰ κυριώτερα ἐπίζηλα προσόντα του.

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Μεσσηνίας κυρὸς Χρυσόστομος, κατὰ κόσμον Ἀδὰμ Θέμελης, εὐσεβῆς ἐκ πεποιθήσεως, ἥτις εἶχεν βαθείας τὰς ρίζας αὐτῆς

εἰς ἰσχυρὰν καὶ αὐστηρὰν οἰκογενειακὴν παράδοσιν, ἐχαιρέτισε τὸ πρῶτον τὴν χαραυγὴν τῆς ζωῆς ἐν Ἰστιάᾳ Εὐβοίας τῇ 25ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1918, νήσου κεκοσμημένης ἐκ τῆς εὐσεβοῦς καὶ φωτοφόρου χαρισματικῆς παρουσίας τῶν Ὁσίων Δαυΐδ τοῦ Γέροντος καὶ Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, οἱ φιλόχριστοι γεννητόρες του «ἔπλαττον καὶ ἐμόρφουν αὐτὸν τοῖς τῆς εὐσεβείας δόγμασι».

Εἰς ἡλικίαν δώδεκα ἐτῶν ἀπερφανίσθη ἐκ πατρὸς καὶ ἡ ἀπροσδόκητος αὐτῆ στέρησις θέτει τὸν νεαρὸ Ἀδὰμ, κατὰ τὴ νεοελληνικὴν παράδοσιν, ἐπικεφαλῆς τῆς οἰκογενείας του. Ἡ ἀντιμετώπισις τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἡ ὁποία προῶρως ἐστερήθη τοῦ φυσικοῦ αὐτῆς προστάτου, διεξεπεραιώθη ὑπὸ τῆς μητρὸς του Αἰκατερίνης μὲ ἀξιοπρέπειαν καὶ ἐπιτυχίαν. Περαιώσας τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ πατρίδι ἐν ἔτει 1938 ἠκολούθησε τὴν τρίτον τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστήμης ἐν ταῖς κλειναῖς Ἀθήναις, ἔνθα ὁ θεῖος καὶ οὐρανοβάμων Παῦλος, ὁ τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας Ἰδρυτῆς καὶ πατὴρ ἐφύτευσε καὶ ἐκαλλιέργησε τὸν Εὐαγγελικὸν σπόρον, εἰς τὴν γεραρὰν καὶ περίπυστον Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἀθήνησι Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, τὴν Μητέρα καὶ τροφὸν ἡμῶν, ἐξελθὼν αὐτῆς ἀριστοῦχος ἐν ἔτει 1944 (χιλιοστῷ ἐνεακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ τετάρτῳ).

Τῇ 3ῃ Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐχειροτονήθη Διάκονος, ὄριμος κατὰ Χριστόν, τῇ ἐγκρίσει καὶ θερμῇ συστάσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος κυροῦ Γρηγορίου, ἐκ τῆς Ἐπαρχίας τοῦ ὁποίου κατήγετο, ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ λογίου Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἱεζεκιὴλ Βελανδιώτου. Ὡς Διάκονος ὑπηρέτησε εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Ὁμονοίας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν καθοδηγήσιαν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Χρυσοστόμου Ταβλαδωράκη, μετέπειτα Μητροπολίτου Ἀργολίδος καὶ εἶτα κατασταθέντος Μητροπολίτου Πειραιῶς. Ἡ χειροτονία του εἰς Πρεσβύτερον τελετουργεῖται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ἀσπροπύργου, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Γυθείου καὶ Οἰτύλου Χρυσοστόμου Δασκαλάκη, μετέπειτα Μητροπολίτου Μεσσηνίας, τὴν 28ην Ὀκ-

τωβρίου τοῦ ἔτους 1945 προχειρισθεῖς εἰς Ἀρχιμανδρίτην. Ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1945 μέχρι τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1950 ὑπηρέτησεν ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας. Δὲν περιορίσθη ὁμως εἰς τὰ διοικητικά του καθήκοντα. Αἱ πνευματικαὶ ἀνάγκαι τοῦ Λαοῦ τὸν ἀπασχόλησαν ἔτι περισσότερον. Ἐκαλλιέργησεν μὲ ἰδιαιτέραν ἐπιμέλειαν τὸ κήρυγμα. Ἐπεδόθη εἰς τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως. Ὡς Κατηχητής, ὠργάνωσε κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ ἐδίδαξεν εἰς αὐτά. Διετέλεσε δὲ διδάσκαλος τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ἐν τῇ ἐν Καλάμοις Νυκτερινῇ Σχολῇ Ἀρρένων καὶ ἐπὶ τριετίαν (1946-1949) Διευθυντῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Περιοδικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας «*Διδαχὴ*», δημοσιεύσας ἐν αὐτῷ ἱκανὰ ἄρθρα καὶ ὁμιλίας. Σημειωθῆτω ἐνταῦθα ὅτι, ὡς Πρωτοσύγκελλος τοῦ Μεσσηνιακοῦ Χρυσοστόμου Δασκαλάκη, ἤρχισε νὰ παρακολουθῇ τὴν γενικωτέραν πορείαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Μητροπολίτης του διαδραματίζει ρόλον σημαντικὸν ὑπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν Δαμασκηνόν, νὰ ἀποθησαυρίζῃ πληροφορίας καὶ γνώσεις διὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὴν διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ ἀποτιμᾷ τὴν γενικωτέραν θρησκευτικὴν δραστηριότητα τῆς ἐποχῆς.

Τὸν Νοέμβριον τοῦ ἔτους 1950 ἐκλήθη ἵνα πληροφορήσῃ ἔτι μᾶλλον τὴν ἱερατικὴν του διακονίαν ἀπὸ τῆς περιόπτου πλέον θέσεως τοῦ Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ εἰκοσάμηνον ὑπηρεσίαν τὴν 20ῆν Ἰουνίου 1952 προήχθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀρχιγραμματέως Αὐτῆς. Ἐν τῇ ἐνασκήσει καὶ τῆς διακονίας ταύτης διεφάνησαν ἔτι καθαρώτερον τὰ περικοσμούντα αὐτὸν διοικητικὰ καὶ ὀργανωτικὰ χαρίσματα ἰσομερῶς συνηρμοσμένα μετὰ τῆς φιλαδελφίας καὶ τῆς στοργῆς πρὸς ἅπαντας τοὺς συνεργάτας αὐτοῦ, Κληρικούς καὶ Λαϊκοὺς, ἐν ταῖς Συνοδικαῖς Ὑπηρεσίαις. Ὡς Ἀρχιγραμματεὺς διορίζεται Ἐφημέριος τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν καὶ Προϊστάμενος αὐτοῦ. Ὁ λόγιος Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εὐρίσκει εἰς τὸ Συνοδικὸν Ἀρχεῖον πλουσίαν βιβλιογραφίαν καὶ ὕλικὸν διὰ τὴν συγγραφὴν ἐποικοδομητικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν ἔργων. Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξέδωκεν ἐπιμελεία αὐτοῦ, εἰς δύο ὀγκώδεις τόμους, κατὰ τὰ ἔτη 1955 καὶ 1956, τὰς Συνοδικὰς Ἐγκυκλίους τῶν ἐτῶν

1901-1956 καὶ συγγράφει τὴν Συνοπτικὴν Ἱστορίαν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῇ 100ῃ περιόδῳ τῶν ἐργασιῶν Αὐτῆς. Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ὑπερπενταετοῦς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὡς Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διηκόνησε πλησίον τριῶν (3) Ἀρχιεπισκόπων Ἀθηνῶν, ἦτοι τῶν: Σπυριδωνοῦ ἀπὸ Ἰωαννίνων, Δωροθέου ἀπὸ Λαρίσης καὶ Θεοκλήτου ἀπὸ Πατρῶν.

Κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους 1955 προετάθη ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Παντελεήμονος ὡς Βοηθὸς αὐτοῦ Ἐπίσκοπος, τῆς προτάσεως ταύτης ἐπαναληφθείσης καὶ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1956.

Ἔργασθαι ταπεινῶς καὶ ἀόκνως εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου καὶ ἐν διοικητικαῖς θέσεσι τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ εἴκοσι δύο συναπτὰ ἔτη, «ὁ Κύριος ἐξαπέστειλε τὸν Ἄγγελον Αὐτοῦ καὶ ἦρε αὐτὸν ...καὶ ἔρχισε αὐτὸν ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως Αὐτοῦ» (Ψαλμὸς 151). Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15ην Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1957, ἐξέλεξεν αὐτὸν παμψηφεὶ Ἐπίσκοπον Θαυμακοῦ, ὡς Βοηθὸν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Θεοκλήτου τοῦ Β'. Χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1957. Ὡς Βοηθὸς Ἐπίσκοπος ἀναλαμβάνει τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Γραφείου Πειραιῶς, διορίζεται μέλος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἡμερολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπιμελεῖται τὴν ἐκδοσὴν τῶν τόμων τῶν ἐτῶν 1959-1963. Συνεχίζει τὴν συγγραφὴν μελετῶν ἱστορικῶν, ποιμαντικῶν καὶ ὑμνογραφικῶν εἰς διάφορα περιοδικά, ἐκτελεῖ λειτουργικὸν καὶ κηρυγματικὸν ἔργον εἰς Ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῆς πρώην Ἀρχιερατικῆς αὐτοῦ Περιφερείας, ἥτις ἀνυψώθη ἐν ἔτει 1962, εἰς Μητρόπολιν Πειραιῶς, μετὰ τὴν ἐκδημίαν τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Θεοκλήτου.

Τὴν 7ην Νοεμβρίου 1965 ἡ βουλευφόρος ψήφος τῶν Ἱεραρχῶν, τῶν συγκροτούντων τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνέδειξεν Αὐτὸν Μητροπολίτην τῆς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Μεσσηνίας, κληθέντα οὕτω ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπίσκοπου Κυρίου νὰ προσφέρῃ καὶ ἀπὸ τῆς νέας ταύτης ἐκκλησιαστικῆς θέσεως, τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Ἐκκλη-

σίαν τῆς Ἑλλάδος. Ὡς ἐλαία κατάφορτος καρπῶν ἀγαθῶν καὶ τιμίων, ἐλίπανεν τὰς ψυχὰς τοῦ ἐμπεπιστευμένου εἰς αὐτὸν ποιμνίου, «*ἐν ᾧ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο αὐτὸν Ἐπίσκοπον*».

Ὁ Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος γνωρίζει τὴν Ἐπαρχίαν Μεσσηνίας καλῶς, ἀφοῦ διετέλεσεν Πρωτοσύγκελλος Αὐτῆς καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν Καλαμάταν, μετὰ ἀπὸ εἴκοσι ἔτη, ὡς Ποιμὴν καὶ Ἐπίσκοπος Αὐτῆς.

Ἡ ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἔτη Ἀρχιερατικὴ διακονία του ἐν τῇ εὐλογημένῃ ταύτῃ Ἐπαρχίᾳ τῆς Ἡρωοτρόφου Πελοποννήσου λίχνου τοῦ ἔθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῆς Παλιγγενεσίας ἐκοσμήθη λαμπρῶς ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἐναρέτου καὶ ἀπλῆς βιοτῆς του. Ἐκκλησιαστικὸς ἀνὴρ ἠθους, ταπεινώσεως, σεμνότητος, ἀσκήσεως, ἀγάπης καὶ προσηλώσεως, εἰς τὰς παραδόσεις τῆς ἀμωμότητος ἡμῶν πίστεως ἐτέθη ἐπὶ τὴν λυχίαν καὶ ἔλαμψεν σπουδαίως, ἵνα φωτίσῃ εἰς χρόνους ζοφεροὺς καὶ θερμάνῃ εἰς καιροὺς χειμῶνος τὸν ἐμπερίστατον ἄνθρωπον.

Ὁ ἀποιχόμενος Ἱεράρχης, ἔργοις καὶ λόγοις ἐκήρυξεν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον Ἐσταυρωμένον, ἐνουθέτησεν, ἐπαραμύθησεν, ἐστήριξεν, κατηύθυνε τὸ ποιμνίον του εἰς νομὰς σωτηρίους, ἔχων συνοδίτας καὶ συμπαραστάτας θερμουργοὺς εἰς τὸν ἀνάσταντοῦτον δρόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς διακονίας, τοὺς ἐκλεκτοὺς Κληρικούς του, περὶ τῶν ὁποίων ἰδιαίτεράν καὶ ὅλως φιλόστοργον ἐπεδεικνυε πάντοτε μέριμναν, ἐπιζητῶν καὶ κοπιᾶζων μυρίοις κόποις διὰ τὴν ἀνεύρεσιν ἱκανῶν καὶ πεπαιδευμένων ὑποψηφίων Κληρικῶν, ἐχόντων μόρφωσιν εὐσεβείας καὶ διακρινομένων διὰ τὸ πνεῦμα προσφορᾶς καὶ διακονίας πρὸς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον, ἐπιζητοῦντα εἰς τὸ πρόσωπον τῶν πνευματικῶν του πατέρων τὰ φωτεινὰ καὶ ἀειλαμπῆ πρότυπα τῆς ἀπερικλονήτου πίστεως, τῆς πηγαίας καὶ αὐθεντικῆς εὐσεβείας, τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης καὶ τοῦ ἠθους.

Πολυγραφώτατος καὶ ἄριστος γνώστης καὶ χειριστῆς τῆς λογίας Ἑλληνικῆς γλώσσης παρέδωκεν εἰς χρῆσιν ἡμῶν ἱκανὸν ἀριθμὸν συγγραμμάτων, ἅτινα διαπραγματεύονται θέματα Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ποιμαντικῆς, Ἀγιολογίας καὶ Ὑμνογραφίας.

Διετέλεσε Τοποτηρητῆς τῶν Μητροπόλεων Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης (1980) καὶ Γυθείου καὶ Οἰτύλου (1996) καὶ Τοποτηρητῆς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (1998), καὶ Προεδρεύων τῆς Ἱεραρχίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, ὡς ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης τοῦ Σεπτοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ ἔτος 1998.

Ὡς λόγιος Κληρικός, ὁ μακαριστὸς Ἱεράρχης ὠνομάσθη ἐπίτιμος Πρόεδρος τῶν Ἐταιρειῶν Εὐβοϊκῶν Μελετῶν καὶ Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν, ἐπίτιμον μέλος τῆς Ἐταιρείας Ἑλλήνων Φιλολόγων καὶ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» καὶ τακτικὸς ἐταῖρος τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἐταιρείας Ἱστορικῶν Σπουδῶν ἐπὶ τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ. Ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος Διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ Δήμου Καλαμάτας μὲ τὸ Χρυσὸν Μετάλλιον τῆς Πόλεως.

Εἰς τὸ μεγάλο αὐτὸ διάστημα τῆς Ἀρχιερατείας του ἐποίμανε τὴν λαχοῦσαν αὐτοῦ Ἐπαρχίαν «*μετ' ἐπιστήμης, ἐπισκοπῶν μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐκουσίως, μὴδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως, μὴδ' ὡς κατακυριεύων τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύπος γενόμενος τοῦ ποιμνίου*» (Α' Πέτρου ε' 2-3), «*ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ*» (Α' Τιμ. δ' 12). Μετεῖχε τῶν ἐργασιῶν τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τακτικὰ καὶ συστηματικὰ, διορίζετο μέλος τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων καὶ Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Περιοδικῶν. Γνώρισμα αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὡσαύτως ἡ βαθεῖα γνώσις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ἰδίᾳ δὲ τῆς Ἱστορίας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν τόσον ἠγάπησεν καὶ εὐόρκως ὑπηρετήσεν, ἡ ἐμμονὴ εἰς τὰς πατροπαράδοτους παραδόσεις, ἅμα δὲ καὶ ἡ διακριτικότητα καὶ ἡ σύνεσις μεθ' ὧν διεχειρίζετο πάντοτε τὰ ἀναφυόμενα ποιμαντικὰ προβλήματα ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποιμαντορικῆς του διακονίας καὶ ἐν τῇ Συνοδικῇ διοικήσει τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Παρ' ὅλον ὅτι ἦτο βαθὺ τὸ γῆρας του, διετήρει, πάντοτε ἐν τῇ ψυχῇ πολὺν ἐκκλησιαστικὸν ζῆλον, πολλοὺς ὀραματισμοὺς, πολλὰς ἱεραποστολικὰς πνευμα-

τικὰς ἐξορμήσεις, τὰς ὁποίας δὲν ἔπαυσε νὰ σκέπτεται καὶ νὰ ἀναλύη μὲ πολὺν ἐνθουσιασμόν καὶ εὐχαριστήσιν ἕως τῆς ἐσχάτης αὐτοῦ ἀναπνοῆς.

Ἦρεμος ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀνυστάκτου πίστεως τοῦ πρὸς τὰ εὐγενῆ τῆς Ἐκκλησίας ἰδανικά, γαλήνιος ὑπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ ἀρχιερατικοῦ τοῦ ἀξιώματος, ἔζη τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του.

Καὶ ἤδη τελέσας τὸν δρόμον, σχεδὸν ἐνενηκοντούτης, ἀπέρχεται τοῦ παροίκου τούτου βίου πρὸς τὴν μόνιμον καὶ ἀνέκλειπτον ζωὴν τῆς αἰωνιότητος, μὲ τὴν συμμαρτυρίαν τῆς συνειδήσεώς του ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον του ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἀπολαύσιν «τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν».

Ἀοίδιμε καὶ μακαριστὲ Ἱεράρχα,

Ἀνασκοπήσαντες τὴν ἐπὶ γῆς διατριβὴν Σου καὶ τὴν ὑπερπεντηκονταετῆ ἱερατικὴν καὶ ἀρχιερατικὴν διακονίαν Σου, πολλὰ εὐρήκαμεν τὰ εὐφρημα, ἅτινα δύνανται, ἵνα συνοψισθῶσιν εἰς τὸ ἀποστολικὸν λόγιον:

«Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος» (Φιλ. α' 21). Ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ἔζη. Καὶ διὰ τὸν Χριστὸν ἔζη «ἐδούλευσας τῷ Εὐαγγελίῳ» (Φιλ. β' 22). «Ἐδούλευσας Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ» (Α' Τιμοθ. α' 9).

Δὲν θὰ ἀκούσωμεν πλέον τὴν βαθεῖαν ἐκκλησιαστικὴν Σου ἐμπειρίαν, ἣ ὁποία προήρχετο ἀπὸ τὰς πνευματικὰς Σου ἀνατάσεις καὶ ἐξορμήσεις. Ἀναπαύσαι

οὐχὶ ὡς πρότερον ἐν τῇ οἰκίᾳ Σου, μὲ τὰς ἐκκλησιαστικὰς σκέψεις καὶ ὄνειροπολήσεις Σου. Περὶ τὴν σορὸν Σου σήμερον βομβοῦν αἱ ἡμέραι Σου αἱ συμπληρωμέναι, οἱ κόποι Σου οἱ ἱεροί, οἱ ἐνθουσιασμοὶ Σου οἱ ἅγιοι. Σὲ προπέμπομεν εἰς τὴν αἰωνιότητα μακαριστὲ Γέροντα, μὲ τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἀσφαλῶς θὰ συναντήσης Ἐκεῖνον τὸν Ὅποῖον ἐπίστευσας ἀκραδάντως εἰς τὸν βίον Σου, τὸν Ὅποῖον πιστῶς καὶ μετὰ ζήλου ἱεροῦ διηκόνησας καὶ ἀνεπιφυλάκτως ἐκήρυξας.

Καὶ νῦν, ὦ Ἀρχιερεῦ τοῦ Θεοῦ, ἀείμνηστε νῦν, ὅτε τὸ περικάλυμμα τῆς σαρκὸς κατέπεσεν καὶ τὸ καταπέτασμα τὸ κοσμικὸν ἦρθη· νῦν, ὅτε πρόσωπον πρὸς πρόσωπον ἀξιοῦσαι τῆς θείας τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς παρουσίας καὶ θεάς καὶ δὲν βλέπεις πλέον δι' ἐσόπτρου καὶ δι' αἰνίγματος, ἀλλὰ ἀτενίζεις τὴν τῶν πραγμάτων εἰκόνα, ταύτην εὐχόμεθα ἔχοις τὴν ἀπολογίαν ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ βήματος: «Οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα» (Ἰωάν. ιζ' 12) καὶ ἀκούσις τῆς εὐκταίας φωνῆς: «εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ! Ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σὲ καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου» (Ματθ. κε' 21).

Τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Μεσσηνίας Χρυσοστόμου εἶη ἡ μνήμη ἄληστος καὶ αἰωνία!

Ἐν Καλαμάτᾳ τῇ 3ῃ Μαρτίου 2007

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

(ΕΙΣΗΓΗΣΗ:

Στην Ημερίδα της Ειδικής
Συνοδικής Έπιτροπής
Παρακολούθησεως
Ευρωπαϊκών Θεμάτων «ΕΛ-
ΛΑΔΑ, 25 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ»,
Διορθόδοξο
Κέντρο της Έκκλησίας
της Ελλάδος, Ίερά Μονή
Πεντέλης,
3 Φεβρουαρίου 2007)

Εισαγωγικά

Έν πρώτοις θέλω να ευχαριστήσω τον Μακαριώτατο Πρόεδρο, την περι-
Αυτόν Ίερά Σύνοδο και την Ειδική Συνοδική Έπιτροπή Παρακολούθησεως
Ευρωπαϊκών Θεμάτων για την τιμή που μου έκαναν να με ορίσουν ως ειση-
γητή στην ενδιαφέρουσα αυτή Ημερίδα.

Στον περιορισμένο διαθέσιμο χρόνο, μόνον ακροθιγώς και τηλεγραφικώς
είναι δυνατόν να διαπραγματευθώ το θέμα που μου ανατέθηκε. Θα αποφύ-
γω, λοιπόν, λεπτομερείς και σε βάθος αναλύσεις και θα περιορισθώ στη δια-
τύπωση μερικών σύντομων θέσεων, οι οποίες θα αναφέρονται:

- στο λεγόμενο «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Πρότυπο»
- στους στόχους της «Στρατηγικής της Λισσαβώνας» 1 και 2 και τη σχέση
τους με το «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Πρότυπο», και
- στην διατύπωση μερικών σκέψεων από την σκοπιά της Έκκλησιαστικής
Ποιμαντικής Διακονίας

έλπίζοντας να προσφέρω κάποιες άφορμές για περαιτέρω σχολιασμό και
συζήτηση.

Θεωρώ όμως σκόπιμο εισαγωγικώς να υπενθυμίσω ότι το όραμα ενός
«Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Προτύπου», θεσμοποιημένου στη μορφή «Ένω-
μένων Πολιτειών της Ευρώπης» ως μιάς ειρηνικής, συμμετοχικής, πολιτικής
και πολιτισμικής υπερεθνικής όμοσπονδιακής οργάνωσης σύνολης της
Ευρωπαϊκής κοινωνίας, βασισμένης στις αξίες και τις ήθικες αρχές του Χρι-
στιανισμού, του Έλληνο-ρωμαϊκού κόσμου, και του Άνθρωπισμού, είναι βα-
θιά ριζωμένο στην Ευρωπαϊκή μας κληρονομιά και μαρτυρείται ήδη από την
έποχή του Έρασμου¹. Οι καταστροφικές και πικρές έμπειρίες των δύο Πα-
γκοσμίων Πολέμων αναθέρμαναν το όραμα τόσο κατά την έποχή του Με-
σοπολέμου² όσο και κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου

1. Το όραμα για την ίδρυση μιάς «Ευρωπαϊκής Όμοσπονδίας των Λαών» ανάγεται στον
Όλλανδό θεολόγο και φιλόσοφο Έρασο (1466-1536). Ακολούθησε 150 χρόνια μετά ο
όξφορδιανός θεολόγος και νομικός William Penn (1644-1718), ιδρυτής της άγγλικής άποι-
κίας και μετέπειτα Πολιτείας των ΗΠΑ, την οποία ονόμασε «Pennsylvania», δηλαδή το δά-
σος του Penn. Ο Penn υποστήριξε την ιδέα της ιδρύσεως «Ένωμένων Πολιτειών της Ευρώ-
πης», ως μόνου τρόπου επικράτησης της ειρήνης στην σπαρασσόμενη από πολέμους ήπει-
ρο. Ανάλογες ιδέες διακήρυξε και ο Βίκτωρ Ούγκώ, για να εισπράξει όμως τον χλευασμό
και την ειρωνία. Την Ευρώπη ένέπνεε τότε περισσότερο ο πόλεμος παρά η ειρήνη. Βλέπε
σχετικώς ZWEIG (2006), PENN (2002), WILHELM (2000).

2. Η ιδέα ότι η Ευρωπαϊκή ήπειρος θα μπορούσε να ζήσει ειρηνικά και τα κράτη της θα
μπορούσαν να συνεργάζονται στα πλαίσια μιάς κοινής υπερεθνικής όμοσπονδιακής οργά-
νωσης άρχισε να συζητείται σοβαρά από την έποχή του Μεσοπολέμου. Οι πρώτες συγκε-
κριμένες προτάσεις για την δημιουργία μιάς «Πανευρώπης» διατυπώθηκαν από τον έλλη-
νικής καταγωγής κόμητα Richard Nikolaus von Coudenhove-Kalergi, ιδρυτή της άρχαιότε-
ρης ύφιστάμενης μέχρι σήμερα Ευρωπαϊκής Κίνησης «Πανευρωπαϊκή Ένωση», στην
οποία προσχώρησαν μεταξύ άλλων οι Albert Einstein, Thomas Mann, Konrad Adenauer,
Georges Pompidou και άλλες εξέχουσες προσωπικότητες. Θέση επίτιμου προέδρου της
«Πανευρωπαϊκής Ένωσης» κατείχε και ο Γάλλος διατελέσας Ύπουργός Έξωτερικών και
Πρωθυπουργός Aristide Briand, ο οποίος άπευθυνόμενος το 1927 σε Συνέδριο Ευρωπαίων

Του

Δρος **Αντωνίου Παπαντωνίου**
Θεολόγου - Κοινωνιολόγου

καί μετά την κατάρρευση του Ναζισμού ως μιὰ ἀπάντηση στὸν φασισμό καὶ τὸν πόλεμο³.

Μετὰ τὴν σύντομη αὐτὴ ἱστορική ὑπόμνηση προχωρῶ στὴν διατύπωση τῶν θέσεών μου.

1. Ἀπουσία Κοινωνικῆς Διάστασης στὴν ΕΟΚ

1. Διαφεύδοντας τὸ ὄραμα ποὺ ἐπὶ 500 χρόνια ἐνέπνεε τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς λαούς, οἱ Εὐρωπαϊκὲς Κοινότητες σχεδιάστηκαν καὶ ἐπὶ τουλάχιστον ἐπὶ τρεῖς δεκαετίες ἐπιδιώχθηκαν ὡς καθαρῶς οἰκονομικὲς Ἐνώσεις. Ἡ δημιουργία ἐνὸς ἐνιαίου «κοινωνικοῦ χώρου», αὐτόνομου καὶ ἰσότιμου πρὸς τὸν οἰκονομικό, ἢ ἀκόμη περισσότερο: ἢ ἐπιδίωξη ἐνὸς κοινού «Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Προτύπου» δὲν ἦταν στίς

Πανεπιστημιακῶν στὸ Παρίσι καὶ τὸ 1929 πρὸς τὴν Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν διατύπωσε ἔκκληση γιὰ υἰοθέτηση τῆς ἰδέας μιᾶς «Πανευρωπαϊκῆς Ἐνώσεως». Τελευταῖα (2004) οἱ Ἐκδόσεις «Περὶ Τεχνῶν» κυκλοφόρησαν καὶ στὰ ἑλληνικά τὸ βιβλίο τοῦ Coudenhove-Kalergi «Πανευρώπη».

3. Βλέπε τὸ «Manifesto di Ventotene» τῶν Altiero Spinelli καὶ Ernesto Rossi «Γιὰ μιὰ Ἐλεύθερη καὶ Ἐνωμένη Εὐρώπη: Σχέδιο Διακήρυξης», κείμενο ποὺ γράφτηκε τὸ 1941 στὴ νῆσο Ventotene, ὅπου ἦσαν ἐξόριστοι. Σημειώτεον ὅτι ὁ Spinelli ὡς μέλος τῆς «Ἐπιτροπῆς Θεσμικῶν Θεμάτων» τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου ὑπῆρξε ὁ συντάκτης τοῦ Σχεδίου Συντάγματος γιὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση, ποὺ μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ὡς προδρομικὸ τοῦ Σχεδίου τῆς Συνταγματικῆς Συνθήκης τοῦ 2004. Τὸ σχέδιο Spinelli κατατέθηκε στὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο στίς 14 Φεβρουαρίου 1984, ἀλλὰ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Συμβούλιο τὸ ἀπέρριψε καὶ ἀντὶ αὐτοῦ υἰοθέτησε τὸ 1985 τὴν «Ἐνιαία Εὐρωπαϊκὴ Πράξη», μὲ τὴν ὁποία τὸ 1987 ἐπῆλθε ἡ πρώτη σημαντικὴ ἀναθεώρηση τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης.

Καὶ ὁ Winston Churchill, κατὰ τὴ διάρκεια Ὁμιλίας του στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ζυρίχης (19/09/1946), ὅπως ἀργότερα καὶ στὸ Συνέδριο τῆς Χάγης (Μάιος 1948) ὑποστήριξε τὴν ἰδέα γιὰ τὴν δημιουργία ἐνός «Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης», ἐνῶ τὴν ἴδια ἐποχὴ τὸ Γερμανικὸ τμήμα τῆς Πανευρωπαϊκῆς Ἐνώσεως τοῦ Καλλέργη διατύπωσε τὸ λεγόμενο «Hertensteiner Programm», μὲ τὸ ὁποῖο ζητοῦσε τὴν ἴδρυση μιᾶς ὁμοσπονδιακῆς, ἐνωμένης καὶ κοινωνικῆς Εὐρώπης. Στόχοι τῆς θὰ ἦταν «ἡ οἰκονομική, κοινωνική καὶ πολιτισμική συνεργασία» καὶ «ἡ Προσπάθεια νὰ τεθεῖ ἡ τεχνολογικὴ πρόοδος στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀνθρωπότητας» (Ἄρθρο 8), ὅπως ἐπίσης καὶ ἡ ἐπιδίωξη μιᾶς οὐδετερότητας ἀπέναντι στίς ὑπερδυνάμεις τῶν ΗΠΑ καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, ὥστε ἡ Εὐρώπη νὰ μὴν καταστῆ «ὄργανο τῆς ὁποιασδήποτε ξένης δυνάμεις» (Ἄρθρο 9). Βλέπε σχετικῶς: EUROPA UNION DEUTSCHLAND (1946). Hertensteiner Programm.

προτεραιότητες τῶν ἰδρυτῶν τῆς ΕΟΚ⁴. Προτεραιότητα εἶχαν ἡ δημιουργία τῆς κοινῆς ἀγορᾶς, ἡ οἰκονομικὴ μεγέθυνση, ἡ βελτίωση τῶν οἰκονομικῶν δεικτῶν καὶ ἡ κατοχύρωση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Οἱ κοινωνικὲς ἐξαγγελίες τῶν Συνθηκῶν ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γενικόλογες προγραμματικὲς δηλώσεις χωρὶς δεσμευτικὸ χαρακτήρα.

2. Ἡ προτεραιότητα τῆς Οἰκονομίας ἔναντι τῆς Κοινωνίας ἦταν συμβατὴ μὲ τὴν οἰκονομικὴ φιλοσοφία ποὺ ἐπικράτησε κατὰ τὴν ἴδρυση τῆς ΕΟΚ, τὸ φιλελεύθερο δόγμα τοῦ «laissez-faire», σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ἡ καλὴ «λειτουργία τῆς κοινῆς ἀγορᾶς» ἦταν ἀρκετὴ γιὰ νὰ «προκύψουν» αὐτόματα καὶ ὡς φυσιολογικὸ ἐπακόλουθο οἱ κοινωνικὲς ἐξαγγελίες τῆς Ἰδρυτικῆς Συνθήκης, ὅπως: ἡ βέλτιστη οἰκονομικὴ μεγέθυνση, ἡ ἄριστη ἀνακατανομὴ τῶν πόρων, ἡ «ἐναρμόνιση τῶν κοινωνικῶν συστημάτων», ἡ κοινωνικὴ πρόοδος καὶ ἡ βελτίωση τῶν συνθηκῶν καὶ τῆς ποιότητας ἐργασίας καὶ ζωῆς τῶν πολιτῶν τῆς Κοινότητος⁵. Ὅπως ἔλεγε ὁ τότε Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν καὶ μετέπειτα Καγκελάριος τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας Ludwig Erhard: «Ἡ καλύτερη κοινωνικὴ πολιτικὴ εἶναι μιὰ καλὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ».

3. Ἡ οἰκονομικὴ ὕφεση τοῦ 1966 καὶ ἡ πετρελαϊκὴ κρίση τῆς δεκαετίας τοῦ 1970 κλόνισαν πρὸς στιγμὴ τὴν πίστη στὴν ἀποτελεσματικότητα τοῦ φιλελεύθε-

4. Βεβαίως στὸ Προοίμιο τῆς Ἰδρυτικῆς Συνθήκης τῆς ΕΟΚ γίνονται κοινωνικὲς ἀναφορὲς (π.χ. γιὰ «οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ πρόοδο», γιὰ «βελτίωση τῶν ὄρων διαβίωσης καὶ ἀπασχολήσεως τῶν λαῶν» καὶ γιὰ μείωση τῶν ὑφισταμένων ἀνισοτήτων μεταξὺ τῶν διαφόρων περιοχῶν). Παρόμοιες ἀναφορὲς γίνονται διάσπαρτα καὶ σὲ ἄλλα ἄρθρα τῆς Συνθήκης. Ἀλλὰ τόσο οἱ ἀναφορὲς αὐτὲς ὅσο καὶ οἱ καθαρῶς κοινωνικὲς διατάξεις τῶν Ἀρθρῶν 117-128, μὲ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις (π.χ. Ἄρθρο 123-128 γιὰ τὴν ἴδρυση καὶ λειτουργία τοῦ ΕΚΤ) παραμένουν γενικόλογες προγραμματικὲς δηλώσεις, οἱ ὁποῖες δὲν ἔχουν δεσμευτικὸ καὶ ὑποχρεωτικὸ χαρακτήρα γιὰ τὰ κράτη-μέλη καὶ δὲν θεμελιώνουν δικαίωμα στὰ ὄργανα τῆς Κοινότητος γιὰ τὴν χάραξη καὶ ἐφαρμογὴ κοινῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς (βλέπε Ἄρθρο 118). Ἦταν σαφὴς ἡ πρόθεση τῶν πατέρων τῆς ΕΟΚ νὰ διατηρήσουν τὴν ἀπόλυτη αὐτονομία τῶν κρατῶν-μελῶν στὰ θέματα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, γιὰ τὰ ὁποῖα στόχος δὲν ἦταν ἡ ἐναρμόνιση, ἀλλὰ ἡ σταδιακὴ σύγκλιση.

5. Πρβλ. καὶ Ἄρθρο 117 τῆς Ἰδρυτικῆς Συνθήκης τῆς ΕΟΚ.

ρου οικονομικού δόγματος και επανέφεραν στο προσκήνιο τη συζήτηση για την ανάγκη ανάπτυξης μιᾶς «Κοινωνικής Διάστασης»⁶ και ενός «Κοινωνικού Χώρου», πού αρχίζουν με πολύ άργα βήματα να αναπτύσσονται⁷ κατά τὸ πρότυπο τῆς Γερμανικῆς «Κοινωνικῆς Οἰκονομίας τῆς Ἀγορᾶς» (περισσότερα στό: ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ 1995).

2. Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Πρότυπο Κοινωνίας

Τὸν ὄρο «Εὐρωπαϊκὸ Κοινωνικὸ Πρότυπο», τὸν ὁποῖο τόσο ἐταλαιπώρησε ἡ πρόσφατη Ἀγγλικὴ Προεδρία, καὶ ὁ ὁποῖος ἀπασχολεῖ ἔντονα τὴν σημερινὴ Γερμανικὴ Προεδρία καί, ὅπως εἶναι φυσικὸ, ὅλα τὰ ὄργανα τῆς ΕΕ (Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο, Εὐρωπαϊκὸ Συμβούλιο, Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ), μαζί με αὐτοὺς δὲ καὶ τοὺς Κοινωνικοὺς Ἐταίρους, τὰ πολιτικὰ κόμματα, τὴν ἀκαδημαϊκὴ κοινότητα, τὰ Μέσα Ἐπικοινωνίας, τὴν κοινωνία τῶν πολιτῶν καὶ αὐτὴ τὴ στιγμή καὶ τὴν δική μας ἐκλεκτὴ Συνάντηση, εἰσήγαγε γιὰ πρώτη φορὰ περὶ τὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ 1980 ὁ τότε Πρόεδρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς Jacques Delors, θέλοντας με αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ἐπιτύχει δύο πράγματα:

α. πρῶτον, νὰ καταστήσει σαφῆ τὴν ἄποψή του, ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ὁλοκλήρωση δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ περιορισθεῖ στὸν οικονομικὸ τομέα, ἀλλὰ ὄφειλε νὰ ἀποκτήσει καὶ μία κοινωνικὴ διάσταση με τὴν εὐρύτερη σημασία τοῦ ὄρου. Ὅπως κατ' ἐπανάληψη τόνιζε:

6. Ἡ ἰδέα μιᾶς «Εὐρωπαϊκῆς Κοινωνικῆς Διάστασης» ἀνακύπτει τὸ 1986 με τὴν «Ἐνιαία Εὐρωπαϊκὴ Πράξη» καὶ ὡς ἀπάντηση στὶς ἐπικρίσεις, ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν ἰδέα τοῦ κοινωνικοῦ κράτους καὶ προσεγγίζει νεοφιλελεύθερες πολιτικές. Με τὴν Ἐνιαία Εὐρωπαϊκὴ Πράξη καθιερώνεται καὶ ὁ «Κοινωνικὸς Διάλογος» σὲ εὐρωπαϊκὸ ἐπίπεδο, ἐνὼ τρία χρόνια ἀργότερα, τὸ 1989, υἱοθετεῖται ὁ «Εὐρωπαϊκὸς Κοινωνικὸς Χάρτης», ὁ ὁποῖος ὁμως δὲν περιβάλλεται με νομικὸ κύρος δεσμευτικοῦ χαρακτῆρα καὶ δὲν ὑπογράφεται ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ Βρετανία.

7. Γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1974 τὸ Συμβούλιο ἐγκρίνει «Πρόγραμμα Κοινωνικῆς Δράσης» τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκαινιάζει θεσμικὲς ρυθμίσεις γιὰ ἴση μεταχείριση ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὑγιεινὴ καὶ ἀσφάλεια στοὺς χώρους ἐργασίας καὶ προνοιακὰ προγράμματα γιὰ εὐπαθεῖς καὶ κοινωνικὰ ἀποκλεισμένους πληθυσμιακὲς ὁμάδες.

«Ὁλοκλήρωση τῆς Εὐρώπης σημαίνει κάτι περισσότερο ἀπὸ τὴν ἐνιαία ἀγορά». «Οἱ κοινωνίες εἶναι κάτι περισσότερο ἀπὸ ἀπλὲς ἀγορὲς καὶ ἡ ἔννοια τοῦ πολίτη κάτι παραπάνω ἀπὸ τὴν ἔννοια τοῦ καταναλωτῆ».

β. δεύτερον, νὰ ἀπολογηθεῖ καὶ συγχρόνως νὰ καθουχάσει αὐτοὺς πού κατηγοροῦσαν τὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα ὅτι ἐγκατέλειπε τὴν προσήλωσή της στὸ κοινωνικὸ κράτος καὶ ἄρχισε νὰ προσεγγίζει νεοφιλελεύθερες πολιτικές. «Ὁ ἀνταγωνισμὸς καὶ ἡ συννεργασία, ἡ φιλελευθεροποίηση καὶ ἡ ἐναρμόνιση θὰ συμβαδίζουν»

5. Δὲν ὑπάρχει κοινῶς ἀποδεκτὸς ὁρισμὸς τοῦ ὄρου «Εὐρωπαϊκὸ Κοινωνικὸ Πρότυπο». Ὑπάρχουν μάλιστα μερικοὶ πού ὑποστηρίζουν ὅτι δὲν ὑπάρχει καὶ ἄν κάτι τέτοιο, ὅτι πρόκειται ἀπλὰ γιὰ ἓνα μῦθο, ἓνα νοσταλγικὸ ἐννοιολογικὸ κατασκευάσμα πού δὲν ἔχει ἀντίκρουσμα στὴν πραγματικότητα. Ἡ Margaret Thatcher μάλιστα ἀμφισβητοῦσε δημόσια ἀκόμη καὶ τὸ κατὰ πόσον ὑπάρχει ἡ κοινωνία («there is no such thing as society»). Ἄλλοι πάλι, ἐπικρίνοντας τὴν φιλελεύθερη κοινωνικὴ πολιτικὴ τῆς ΕΕ, θέτουν σὲ εἰσαγωγικὰ τόσο τὴ λέξη «Εὐρωπαϊκὸ», ὅσο καὶ τὴ λέξη «Κοινωνικὸ» καὶ ὑποστηρίζουν ὅτι αὐτὸ πού προβάλλει ὡς πρότυπο ἡ ΕΕ δὲν εἶναι οὔτε εὐρωπαϊκὸ, οὔτε κοινωνικὸ. Τέλος οἱ ἀκαδημαϊκοὶ ἐρευνητὲς διαπιστώνουν ὅτι δὲν ὑπάρχει μόνον ἓνα, ἀλλὰ περισσότερα, τουλάχιστον πέντε Εὐρωπαϊκὰ Κοινωνικὰ Μοντέλα: Τὸ Ἀγγλοσαξωνικὸ (Μεγάλῃ Βρετανία, Ἰρλανδία Πορτογαλία), τὸ Δυτικοευρωπαϊκὸ (Γαλλία, Γερμανία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο), τὸ Σκανδιναβικὸ (Δανία, Ὁλλανδία, Φινλανδία, Σουηδία, Αὐστρία), τὸ Μεσογειακὸ (Ἰταλία, Ἰσπανία καὶ Ἑλλάδα) καὶ ἓνα πέμπτο γιὰ τὶς πρῶν ἑθνοκρατικὲς χῶρες τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Ὡς κριτήρια γιὰ τὴν διαφοροποίησή τους λαμβάνονται οἱ διαφορὲς στὰ συστήματα κοινωνικῶν παροχῶν, τὰ ἐπίπεδα τῶν παροχῶν, τὴν πρόσβαση στὶς παροχές, τὰ ποσοστὰ χρηματοδότησης τῶν κοινωνικῶν παροχῶν, καὶ τὸ κατὰ πόσον τελικὰ τὰ μοντέλα αὐτὰ προσφέρουν πράγματι αὐτὸ πού πρέπει νὰ προσφέρουν.

6. Στὴν ΕΕ ὁ ὄρος «Εὐρωπαϊκὸ Κοινωνικὸ Μοντέλο» χρησιμοποιεῖται με τέσσερις τουλάχιστον διαφορετικὸς τρόπους:

α. Πρώτον, για να περιγράψει μία πραγματικῶς υφιστάμενη κατάσταση, τὸ σύστημα δηλαδή κοινωνικῆς προστασίας πὸν ἀναπτύχθηκε μεταπολεμικὰ στὴν πλειοψηφία τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν-Μελῶν μέσα ἀπὸ μακροχρόνιες ἱστορικὲς διαδικασίες. Φυσικὰ τὸ σύστημα αὐτὸ δὲν ἀναπτύχθηκε ὁμοίομορφα, ἀλλὰ, ἀνάλογα μὲ τὶς ἐκάστοτε κοινωνικὲς, πολιτικὲς, πολιτισμικὲς καὶ οικονομικὲς συνθήκες μὲ διαφορετικὸ τρόπο, διαφορετικὴ κατεύθυνση, διαφορετικὴ δομὴ, διαφορετικὸ περιεχόμενο καὶ διαφορετικὴ ποιότητα. Τὸ κοινὸ στοιχεῖο εἶναι ἡ θεμελίωση τοῦ προτύπου αὐτοῦ σὲ συγκεκριμένες κοινὲς Εὐρωπαϊκὲς ἀξίες καὶ πιστεύματα, πὸν συναπαρτίζουν τὴν κοινὴ κληρονομιά τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης. Αὐτὰ εἶναι ἡ δημοκρατία, ὁ σεβασμὸς τοῦ προσώπου, ὁ σεβασμὸς τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη, ἡ ἰσότητα, ἡ συμμετοχὴ τῶν πολιτῶν στὶς ἀποφάσεις, ἡ κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη, ἡ κοινωνικὴ συνοχή, καὶ ἡ ἐλεύθερη καὶ χωρὶς διακρίσεις πρόσβαση στὰ λεγόμενα κοινωνικὰ ἀγαθὰ: παιδεία, ἐκπαίδευση, ἐργασία, ὑγεία, κοινωνικὴ προστασία.

β. Δεύτερον, για να περιγράψει τὴ διαδικασία βαθμιαίας διαμόρφωσης καὶ ἀνάπτυξης μιᾶς Εὐρωπαϊκῆς «κοινωνικῆς διάστασης», ἐνὸς Εὐρωπαϊκοῦ «κοινωνικοῦ χώρου», ὄχι βεβαίως μὲ τὴν σημασία τῆς ἐναρμόνισης τῶν ἐθνικῶν κοινωνικοπολιτικῶν συστημάτων καὶ τῆς δημιουργίας μιᾶς κοινῆς εὐρωπαϊκῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔννοια μιᾶς τάσεως πρὸς σύγκλιση, ἔστω καὶ ἂν ἡ σύγκλιση αὐτὴ εἶναι ἐπιλεκτικὴ καὶ προσανατολισμένη πρὸς τὸν ἐλάχιστο κοινὸ παρονομαστὴ παροχῶν. Αὐτὸ πὸν ὑποδηλώνει στὴν περίπτωσή αὐτὴ ὁ ὅρος εἶναι ἡ δημιουργία ἐνὸς ὑπερεθνικοῦ κοινωνικοῦ προτύπου. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ κοινωνία κατανοεῖται ὡς κάτι διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ ἄθροισμα τῶν κοινωνιῶν τῶν κρατῶν-μελῶν, ὡς ἓνα νέο συνεκτικὸ πολιτικὸ καὶ κοινωνικὸ μὴ μορφομα, ἓνα εἶδος «Εὐρωπολιτείας», τὸ ὁποῖο ἀναλαμβάνει ἢ ὑποκαθιστᾷ ὀρισμένες λειτουργίες πὸν στὸ παρελθὸν ὑλοποιοῦντο σὲ ἐθνικὸ ἐπίπεδο.

γ. Τρίτον, ἡ ἔννοια «Εὐρωπαϊκὸ Κοινωνικὸ Πρότυπο» χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς ἔννοια «κανονιστικῆς», «δεοντολογικῆς», «προγραμματικῆς», πὸν ἐνῶ δὲν προσλαμβάνει κάποιο συγκεκριμένο περιεχόμενο, ἐντούτοις χρησιμοποιεῖται, θὰ λέγαμε, ὡς ὀρίζοντας, ὡς

προοπτικὴ, ὡς ἓνα ὄραμα για τὴν μελλοντικὴ πορεία τοῦ κοινωνικοῦ κράτους, τόσο σὲ ἐπίπεδο ἐθνικῶν κρατῶν-μελῶν, ὅσο καὶ σὲ ἐπίπεδο Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως. Στὴν περίπτωσή ὅμως αὐτὴ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, σὲ τί καὶ πόσο θὰ μπορούσε νὰ συμβάλει ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσιὴ στὴν ὑλοποίηση αὐτοῦ τοῦ ὁράματος, μὲ δεδομένο τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κοινωνικὴ Πολιτικὴ μέχρι σήμερα ἀνήκει πρωτίστως στὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐθνικῶν κρατῶν;

δ. Τέλος, ὁ ὅρος «Εὐρωπαϊκὸ Κοινωνικὸ Μοντέλο» χρησιμοποιεῖται για νὰ ἀντιδιαστειλεῖ τὸ Εὐρωπαϊκὸ πρὸς ἄλλα κοινωνικὰ πρότυπα, ἰδίως ἐκεῖνα τῶν ΗΠΑ καὶ τῆς Ἰαπωνίας.

7. Ἰδεοτυπικὰ θὰ μπορούσαμε νὰ ἀναγάγουμε τὰ διάφορα μοντέλα κοινωνίας σὲ δύο: τὸ ἀγγλοσαξονικὸ κοινωνικὸ μοντέλο τῆς φιλελεύθερης ἀγορᾶς καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸ κοινωνικὸ μοντέλο κοινωνικῆς οικονομίας τῆς ἀγορᾶς. Τὰ δύο αὐτὰ μοντέλα προϋποθέτουν καὶ καλλιεργοῦν μιὰ διαφορετικὴ ἀντίληψη για τὴν κοινωνία καὶ για τὸν ἄνθρωπο. Ἴδου πῶς περιγράφει κατὰ τρόπο εὐστοχο τὶς διαφορὲς αὐτὲς ὁ Ἀμερικανὸς συγγραφέας Jeremy Rifkin: Σὲ ἀντιδιαστολή πρὸς τὸ Ἀμερικανικὸ τὸ Εὐρωπαϊκὸ ὄνειρο, ὅπως τὸ ὀνομάζει «τοποθετεῖ τὶς σχέσεις τῆς κοινότητας πάνω ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ ἀὐτονομία, τὴν πολιτισμικὴ ποικιλομορφία πάνω ἀπὸ τὴν ἀφομοίωση, τὴν ποιότητα ζωῆς πάνω ἀπὸ τὴν συσσώρευση πλούτου, τὴ διατήρησή τοῦ περιβάλλοντος πάνω ἀπὸ τὴν ἀπεριόριστη αὐξηση τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, τὶς βαθύτερες σχέσεις πάνω ἀπὸ τὸν ἀκατάπαυστο μὸχθο, τὶς οἰκουμενικὲς ἀνθρώπινες ἀξίες καὶ τὰ δικαιώματα τῆς φύσης πάνω ἀπὸ τὰ ἰδιοκτησιακὰ δικαιώματα καὶ τὴν παγκόσμια συνεργασία πάνω ἀπὸ τὴ μονομερῆ ἄσκησή τῆς ἰσχύος» (RIFKIN 2005 σελ. 17).

3. Ἡ Στρατηγικὴ τῆς Δισσαβῶνας

8. Τὶς τελευταῖες δεκαετίες ἡ ΕΕ βρίσκεται ἀντιμέτωπη μὲ μεγάλες ποιοτικὲς μεταλλαγὲς καὶ προκλήσεις πὸν προκύπτουν ἀπὸ πολλοὺς ἐξωτερικοὺς καὶ ἐσωτερικοὺς παράγοντες. Ἡ παγκοσμιοποίηση, ἡ νέα οικονομία τῆς γνώσης, ἡ ἀδυναμία τῆς εὐρωπαϊκῆς οικονομίας νὰ ἀνταγωνισθεῖ τὶς οικονομίες τῶν ΗΠΑ, τῆς Ἰαπωνίας, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας, οἱ μειωμένοι ρυθμοὶ ἀνάπτυξης, ἡ αὐξημέ-

νη και μακρᾶς διαρκείας διαρθρωτική ανεργία, οί έντονες περιφερειακές ανισότητες, τὰ μεταναστευτικά ρεύματα, τὸ δημογραφικὸ πρόβλημα, ἡ γήρανση τοῦ πληθυσμοῦ, ὁ κλονισμὸς τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν πολιτῶν, οἱ ἀνησυχίες τῶν πολιτῶν ἀπὸ τὶς συχνές διευρύνσεις καὶ μάλιστα μὲ τὴν ἔνταξη χωρῶν μὲ ἑτερόκλητες κοινωνικές, οἰκονομικές, καὶ πολιτικές δομές, εἶναι μερικὰ μόνον ἀπὸ τὰ προβλήματα πού θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσει ἡ ΕΕ.

9. Οἱ δυσμενεῖς αὐτὲς οἰκονομικές συγκυρίες ἀναζωπύρωσαν τὶς διενέξεις γιὰ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινωνικὸ Πρότυπο. Ἦδη ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ 1990 εἶχε ἔνταθῆ στὴν ΕΕ ἡ μακροοικονομικὴ διαπάλη ἀνάμεσα στὶς Κεϋνσιανές καὶ τὶς φιλελεύθερες τάσεις μὲ συνέπεια τὴν σταδιακὴ ἀποδόμηση τοῦ Κοινωνικοῦ Κράτους, τὴν ἀπορρύθμιση τῆς οἰκονομίας καὶ τὴν διάβρωση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ προτύπου. Ἀρκετὲς ἀπὸ τὶς χώρες-μέλη τῆς ΕΕ ἄρχισαν ὄχι μόνον νὰ ἀπορρίπτουν τὴν ἰδέα ἑνὸς ἐνιαίου καὶ κοινοῦ «Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Προτύπου», ἀλλὰ καὶ νὰ ἀξιολογοῦν θετικῶς τὴν ἑτερογένεια τῶν εὐρωπαϊκῶν συστημάτων Προνοίας (BUSEMEYER, KELLERMANN et al. 2006, σελ. 149).

10. Ὡς προσπάθεια διεξόδου ἀπὸ τὴν κρίση αὐτὴ πρέπει νὰ κατανοήσουμε τὴν ἰδέα τῶν Κυβερνήσεων νὰ ἀναπτύξουν ἓνα «Νέο Εὐρωπαϊκὸ Κοινωνικὸ Πρότυπο», τὸ ὁποῖο συνέδεσαν καὶ μὲ ἓνα νέο ὄραμα, τὴν λεγόμενη «Στρατηγικὴ τῆς Λισσαβώνας». Τὸ Μάρτιο τοῦ 2000 τὸ Εἰδικὸ Εὐρωπαϊκὸ Συμβούλιο τῆς Λισσαβώνας ἔθεσε γιὰ τὴν ἐπομένη δεκαετία τὸν μεγαλόπνοο στρατηγικὸ στόχο ἡ ΕΕ «νὰ γίνῃ ἡ ἀνταγωνιστικότερη καὶ δυναμικότερη οἰκονομία τῆς γνώσης ἀνὰ τὴν ὑφήλιο, ἱκανὴ γιὰ βιώσιμη οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη μὲ περισσότερες καὶ καλύτερες θέσεις ἐργασίας καὶ μὲ μεγαλύτερη κοινωνικὴ συνοχή» (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ 2000, σελ. 3). Ἀργότερα προστέθηκε στὸν στόχο αὐτὸ καὶ ὁ σεβασμὸς στὸ περιβάλλον. Γιὰ τὴν ὑλοποίηση τῆς δέσμευσης αὐτῆς οἱ Εὐρωπαῖοι ἠγέτες, λαμβάνοντας ὑπόψη καὶ τὰ προβλήματα τῆς ὑπογεννητικότητας καὶ τῆς γήρανσης τοῦ πληθυσμοῦ, ἔκριναν ἀπαραίτητες μία σειρά ἀπὸ εὐρεῖες ἀλληλένδετες καὶ ἀλληλεξαρτώμενες μεταρρυθμίσεις. Ὅλη αὐτὴ ἡ διαδικασία ἔλαβε τὴν ὀνομασία «Στρατηγικὴ τῆς Λισσαβώνας». Ἡ σημασία τῆς

Στρατηγικῆς τῆς Λισσαβώνας ἐγκτεται στὴν προσπάθεια συντονισμοῦ καὶ ἑναρμόνισης τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, τῆς πολιτικῆς τῆς ἀπασχόλησης καὶ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς. Ἡ Λισσαβώνα φιλοδοξεῖ νὰ συνδυάσει τὸν οἰκονομικὸ δυναμισμό (ἀνάπτυξη, ἀπασχόληση), μὲ τὴν κοινωνικὴ εὐαισθησία (κοινωνικὴ συνοχή, κοινωνικὴ δικαιοσύνη, σεβασμὸς στὸ περιβάλλον).

11. Ὡς πρὸς τὴ σχέση τῆς μὲ τὸ Κοινωνικὸ Πρότυπο θὰ πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἀνεκάθεν ἡ Κοινότητα κατανοοῦσε τὴν κοινωνικὴ διάσταση ὡς ἓνα συντελεστή τῆς παραγωγῆς. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ τὰ κοινωνικά μέτρα πού θέσπιζε ἀφοροῦσαν στὶς συνθήκες ἐργασίας. Στὴ Στρατηγικὴ τῆς Λισσαβώνας ἐτέθη ὡς στόχος «ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Μοντέλου μὲ ἐπένδυση στὸν ἄνθρωπο». Ὁ ἄνθρωπος ἀξιολογεῖται «ὡς τὸ πολυτιμότερο κεφάλαιο τῆς Εὐρώπης». «Ὅλα τὰ μέτρα πού ἐξαγγέλλονται μὲ τὴ Στρατηγικὴ (ἐκπαίδευση καὶ κατάρτιση, πληροφορικὴ, ξένες γλῶσσες, ἀπόκτηση τεχνολογικῆς ἀντίληψης, ἐπιχειρηματικὸ πνεῦμα) κατανοοῦνται ὡς ἐπενδύσεις γιὰ τὴ βελτίωση τῆς θέσης τῆς Εὐρώπης στὴν οἰκονομία τῆς γνώσης. Μὲ ἄλλα λόγια τὸ νέο κοινωνικὸ μοντέλο γίνεται ἐργαλεῖο γιὰ τὴν βελτίωση τῆς ἀνταγωνιστικῆς ἰκανότητας τῆς εὐρωπαϊκῆς οἰκονομίας. Ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ συρρικνώνεται σὲ μία πολιτικὴ ἀνταγωνισμοῦ. Βεβαίως ὑπάρχουν καὶ θετικὰ σημεῖα, ὅπως π.χ. ἡ ἀπόφαση γιὰ τὴν λήψη μέτρων πρὸς «ἐξάλειψη τῆς φτώχειας» καὶ μείωση τοῦ κοινωνικοῦ αποκλεισμοῦ. Ἐξεταστέα ὅμως εἶναι ἡ ἀποτελεσματικότητά τῶν μέτρων αὐτῶν, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὁποίων βασίζεται στὴ νέα μέθοδο συνεργασίας μὲ τὶς ἐθνικὲς κυβερνήσεις, τὴ λεγόμενη «ἀνοικτὴ μέθοδο συντονισμοῦ».

12. Ἡ Ἔκθεση τῆς Ὁμάδας Ὑψηλοῦ Ἐπιπέδου, πού συνέστησε ἡ Ἐπιτροπὴ τὸ 2004 ὑπὸ τὸν πρῶην Πρωθυπουργὸ τῆς ὀλλανδίας Wim Kok, γιὰ νὰ ἀξιολογήσει τὴν πορεία τῆς Στρατηγικῆς τῆς Λισσαβώνας ἀπέδειξε ὅτι οἱ στόχοι τῆς ἦσαν ὑπερβολικὰ φιλόδοξοι καὶ ἐξωπραγματικοί, τὸ σχέδιο ὑλοποίησής τους ἐξαιρετικὰ περίπλοκο καὶ ἡ ἀνταπόκριση τῶν ἐθνικῶν κυβερνήσεων χαλαρὴ καὶ ἀργόρρυθμη. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ παρατήρηση ὅτι «ἡ Λισσαβώνα περιλαμβάνει τὰ πάντα καὶ ἐπομένως τίποτα.

“Όλοι είναι υπεύθυνοι και έπομένως ούδεις. Συχνά χάνεται ή τελική επιδίωξη» (ΚΟΚ 2004). Έπιπλέον, υπήρξε μία υπερεκτίμηση της άναμενόμενης ώφέλειας από τις ψηφιακές τεχνολογίες, ενώ ή χρηματιστηριακή άγορά άπεδείχθη πολύ σύντομα «φούσκα». Λανθασμένη υπήρξε έπίσης ή γραμμική συνάρτηση τεχνολογικής εξέλιξης, οίκονομίας της γνώσης, μεγέθυνσης της οίκονομίας και δημιουργίας νέων θέσεων έργασίας. Προβληματική τέλος άπεδείχθη ή εκτίμηση ότι θα ήταν δυνατή ή αύξηση της άνταγωνιστικότητας με παράλληλη διατήρηση του κοινωνικού μοντέλου.

13. Οί άρνητικές αυτές διαπιστώσεις όδήγησαν στην άνάγκη άναθεώρησης της Στρατηγικής της Λισσαβώνας, ή όποία έμφανίζεται ως «έπανενεργοποίηση». Η άναθεώρηση συνίσταται σε «έπανιεράρχηση προτεραιοτήτων προς όφελος της οίκονομικής αύξησης και της άπασχόλησης» και άνανέωση των βάσεων της άνταγωνιστικότητας. Κύριοι άξονες της έπανενεργοποίησης είναι: α) Γνώση και καινοτομία ως κινητήριες δυνάμεις της βιώσιμης οίκονομικής αύξησης, β) Δημιουργία ένός έλκυστικού χώρου έπενδύσεων και έργασίας, γ) καλύτερη διακυβέρνηση. Ός προς την κοινωνική διάσταση ή Λισσαβώνα 2 έπανερχεται στην νεοφιλελεύθερη άποψη ότι ή οίκονομική αύξηση και ή άπασχόληση ύπηρετούν την κοινωνική συνοχή (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ 2005).

14. Η άναθεώρηση της Στρατηγικής της Λισσαβώνας περισσότερο εύλικρινής, αλλά λιγότερο άποδεκτή: το μοντέλο καθαρά οίκονομικό και ή κοινωνική διάσταση ύποχωρεί ή έξαφανίζεται. Τόν Φεβρουάριο του 2006 ή Έπιτροπή πρότεινε το λεγόμενο «νέο ξεκίνημα» για τη Στρατηγική της Λισσαβώνας να έπικεντρωθεί σε δύο κύριους στόχους: «έπίτευξη ισχυρότερης, βιώσιμης οίκονομικής μεγέθυνσης και δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων έργασίας» (ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ COM(2006) 33 τελικό 2006, σελ. 3). Η προσαρμογή στο Άμερικανικό μοντέλο είναι σαφέστερη.

4. Παρατηρήσεις

Η τέταρτη και τελευταία δέση των θέσεων μου έλέχθη ότι θα περιέχει παρατηρήσεις από τη σκοπιά της Έκκλησιαστικής Ποιμαντικής Διακονίας. Θα άρχίσω τις θέσεις μου με διευκρινίσεις για την άρμο-

διότητα της Έκκλησίας να έχει γνώμη έπι θεμάτων, όπως π.χ. ή Στρατηγική της Λισσαβώνας, που εκ πρώτης όψεως είναι τελείως έξω από την άρμοδιότητα και την άποστολή της. Στην καθημερινή μας ζωή πιστεύουμε ότι ή Έκκλησία και ή Θρησκεία είναι και θα πρέπει να παραμείνουν μακριά από τις έπιχειρήσεις και τις δουλειές μας. Όταν μιλούμε για Έκκλησία, το μυαλό μας πάει στη Θεία Λατρεία, σε Εύχες και Προσευχές, στο Κατηχητικό, σε θέματα οίκονομιακής ζωής, και το πολύ σε θέματα στενής ήθικης. Αυτό που δεν διανοούμεθα πάντως είναι ότι ή Θρησκεία με την διδασκαλία της για τον κόσμο, για τον άνθρωπο για τη ζωή, με τις άξίες της και με τις άπαγορευτικές ή τις προτροπικές ήθικες έντολές της ύποθεμελιώνει τις οίκονομικές μας άποφάσεις και έμμεσα έπηρεάζει το οίκονομικό μας σύστημα. Η έντιμότητα στις συναλλαγές, ή ισότητα στην έργασία, ή κοινωνική δικαιοσύνη, ό δίκαιος μισθός, ή άναδιανομή του παραγόμενου πλούτου, ή καλλιέργεια των ταλέντων, ή σωστή άξιοποίηση του κεφαλαίου, ή άπαγόρευση της τοκογλυφίας, ή άπαγόρευση της κλοπής και της έκμετάλλευσης, έχουν θρησκευτική θεμελίωση. Όπως θρησκευτική είναι και ή προέλευση του κράτους πρόνοιας και του κοινωνικού κράτους. Η Έκκλησία όμως δεν περιορίζεται σε κηρύγματα και έξαγγελίες, παρεμβαίνει και έμπρακτα στον οίκονομικό μας βίο με την Κοινωνική Διακονία της τόσο στο μικροεπίπεδο της Κοινωνικής Πρόνοιας όσο και στο μακροεπίπεδο της Κοινωνικής Πολιτικής. Στον προνοιακό τομέα συμπαρίσταται άμεσα προς κάθε έμπερίστατο και κάθε άδικούμενο, στον κοινωνικοπολιτικό τομέα ως μικροδιάστατη Διακονία άσκει συνηγορία και συνεργάζεται με τους θεσμούς για τη θεραπεία του κακού στη ρίζα του, με παρέμβαση στις δομές και στις συνθήκες που παράγουν κοινωνική άδικία, έπιτρέπουν την έκμετάλλευση του ανθρώπου από τον άνθρωπο, και συντελούν στην προσβολή της άξιοπρέπειας του ανθρώπινου προσώπου. Και υπό τις δυο μορφές της ή Διακονία άποτελεί συστατικό στοιχείο της άποστολής της Έκκλησίας, ποιοτικό γνώρισμα του κάθε χριστιανού και ήθικό καθήκον, αλλά και δικαίωμα, κάθε ανθρώπου. Η συνταγματική κατοχύρωση της θρησκευτικής έλευθερίας θα άποτελούσε γράμμα κενό, χωρίς την ταυτόχρονη έξασφάλιση των όρων και των μέσων για έλεύ-

θηρη και αποτελεσματική άσκηση Διακονίας από την Έκκλησία.

Με βάση τα παραπάνω θα διατυπώσω μερικές κριτικές παρατηρήσεις που θα άφορουν ένα μόνον από τα θέματα της Στρατηγικής της αναθεωρημένης Λισσαβώνας, τὸ θέμα της προμοδοτήσεως της άγορᾶς ἔναντι της κοινωνίας. Κατὰ τρόπο που πλησιάζει πολὺ τις ἀντιλήψεις τοῦ φιλελευθερισμοῦ, ἀφενὸς πιστεύεται ὅτι ἡ σημερινή κρίση τοῦ κοινωνικοῦ κράτους εἶναι καθαρῶς οικονομική και ἀφετέρου ἀναμένεται ὅτι ἡ ἐνίσχυση της ἀνταγωνιστικότητας και ἡ τόνωση της άγορᾶς θα ἔχουν ὡς ἐπακόλουθο τὴν κοινωνική συνοχή και τὴν εὐτυχία τῶν πολιτῶν της Εὐρώπης. Σὲ αὐτὰ παρατηροῦμε τηλεγραφικῶς τ' ἀκόλουθα:

15. Οἱ άγορῆς και οἱ οικονομίες δὲν λειτουργοῦν στὸ κενό, ἀλλὰ εἶναι «ἐμφυτευμένες» και λειτουργοῦν μέσα σὲ ἕνα εὐρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον, τοῦ ὁποῖου ἀντανακλοῦν και διακωνίζουν ὅλες τις ἀδυναμίες, τὰ προβλήματα, τις μεροληψίες, τις ἀνισότητες και τις πολώσεις. Ὅσοι παραπονοῦνται γιὰ κοινωνικές ἀδικίες και ἀνισότητες κοινωνικές, θα πρέπει συγχρόνως νὰ στρέφουν τὸ βλέμμα τους πρὸς τις άγορῆς.

16. Ἡ Άγορὰ δὲν εἶναι πανάκεια. Οἱ άγορῆς δὲν εἶναι τέλεια συστήματα. Ὑπάρχουν πολλὰ προβλήματα που ἀδυνατοῦν νὰ ἐπιλύσουν, ὅπως τὸ πρόβλημα της πρόσβασης ὅλων στὰ δημόσια ἀγαθὰ, τὸ πρόβλημα σωστῆς και πλήρους ἐνημέρωσης γιὰ τὰ προϊόντα, τὸ πρόβλημα της κερδοσκοπίας, τὸ πρόβλημα τῶν μονοπωλίων, γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ δὲν μποροῦν νὰ λειτουργοῦν ἀνεξέλεγκτα.

17. Οἱ άγορῆς εἶναι τυφλές μπροστὰ στὴν φτώχεια και τὴν ἀνάγκη. Οἱ φτωχοί, οἱ συνταξιῶχοι, τὰ πολὺ νεαρὰ και τὰ πολὺ ἡλικιωμένα ἄτομα δὲν μποροῦν νὰ συμμετέχουν ἰσότιμα στὴν άγορὰ. Ἐδῶ χρειάζεται ἡ παρέμβαση τοῦ κράτους γιὰ νὰ ἐνισχύσει τὴν άγοραστική τους ἰκανότητα και νὰ προσφέρει μερικὰ ἀπὸ τὰ προϊόντα ὡς «κοινωνικὰ ἀγαθὰ». Ἡ διανεμητική λειτουργία τοῦ κοινωνικοῦ κράτους και της ρύθμισης τῶν άγορῶν βρῖσκεται βεβαίως πέραν ἀπὸ τὴν καθαρῶς οικονομική ἐπιχειρηματολογία.

18. Οἱ άγορῆς μετροῦν τὴν εὐημερία ποσοτικά: τὸ περισσότερο εἶναι πολὺ καλύτερο ἀπὸ τὸ λιγότερο. «Ψυχὴ μου ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ, κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ».

Ὑπὸ ὁρισμένες συνθήκες ἡ ἀρχὴ της ἐπιδίωξης τοῦ περισσότερο θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι πράγματι ἡ βέλτιστη: Ἄν λ.χ. ὁ περισσότερο παραγόμενος πλοῦτος θα σήμαινε λιγότερη φτώχεια· ἢ ἂν περισσότερο εὐλεύθερος χρόνος θα σήμαινε περισσότερες ὥρες οἰκογενειακοῦ βίου· αὐτὸ θα ἦταν ἄριστο. Ἀλλὰ ἡ συγκέντρωση ἀφθονίας ἀγαθῶν δὲν ἐγγυᾶται τὴν εὐημερία, τὴν ὁποία ὁ χριστιανισμὸς δὲν μετροῦ μετὰ τὴν ποσότητα τῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ποιότητα τῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὸν Θεόν, μετὰ τὸν συνάνθρωπό του και μετὰ τὸν ἑαυτόν του. Ὁ χριστιανισμὸς ἐπισείει τὸν κίνδυνο εἰδωλοποιήσεως της άγορᾶς και της οικονομίας.

19. Οἱ ὁπαδοὶ της φιλελεύθερης άγορᾶς ὑποστηρίζουν ὅτι οἱ άγορῆς δὲν χρειάζονται διορθωτικές παρεμβάσεις, ἀλλὰ πολιτισμὸ της άγορᾶς. Ἄν ἡ Κοινωνία κοινωνικοποιήσει τὰ ἄτομα ἠθικά, θα λειτουργήσει ἠθικά και ἡ οικονομία. Ὁ χριστιανισμὸς δὲν ὑποτιμᾷ φυσικὰ τὴν σημασία της προσωπικῆς ἠθικῆς αὐτῶν που μετέχουν στὴν άγορὰ, δὲν δέχεται ὅμως ὅτι ὑπὸ τις σημερινές συνθήκες μᾶς παγκοσμιοποιημένης οικονομίας ἡ χρησιμοθηία τῶν προσώπων μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίζει και τὴν χρησιμοθηία λειτουργία τῶν άγορῶν και νὰ ἀποτρέψει τὰ μονοπώλια, τὴν αἰσχροκέρδεια, τὴν ἔλλειψη πληροφόρησης γιὰ τὰ προϊόντα ἢ τις ἐσφαλμένες ἐμπορικές ἀποφάσεις.

20. Κάποτε οἱ άγορῆς χρειάζονται φραγμούς. Δὲν θα πρέπει οἱ άγορῆς νὰ δεσπόζουν σὲ ὅλες τις πλευρῆς της ζωῆς μας. Δὲν εἶναι τὰ πάντα ἐμπορεύσιμα. Ἡ σωματεμπορία, τὸ trafficking, ἡ παιδεραστία, ἡ παιδικὴ ἔργασία, ἡ πορνογραφία, ἡ πώληση ἀνθρωπίνων ὀργάνων, γιὰ νὰ ἀναφέρω μόνον μερικὰ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπίζονται μετὰ τοὺς νόμους της προφορᾶς και της ζήτησης. Ἡ παρέμβαση της κρατικῆς ἐξουσίας εἶναι ἀπαραίτητη, μολονότι σήμερα φαίνεται ὅτι δὲν φθάνει. Θα πρέπει ὅλοι μας νὰ ἐπιστρατεύσουμε τις κοινές μας ἀξίες γιὰ νὰ παρεμποδίσουμε τέτοιου εἶδους ἐπιζήμιες συναλλαγές νὰ γίνουν θεμιτὸ ἐμπόρευμα.

21. Τὸ «άγοραῖο» πρότυπο συμπεριφορᾶς βασίζεται σὲ τελείως διαφορετικῆς προϋποθέσεις ἀπὸ τὸ χριστιανικό πρότυπο συμπεριφορᾶς. Ἡ άγορὰ ὑπαγορεύει και ἀπαιτεῖ ἰδιοτέλεια και ἐπιδίωξη τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος, ἢ χριστιανικὴ ἠθικὴ θεμελιώνεται στὴν ἀγάπη, τὴν ἀλληλεγγύη, τὸ κοινὸ ἀγαθό.

22. Ἄν μελετήσῃ κανεῖς τὴν ἐπιχειρηματολογία τῶν ἀποφάσεων τῆς Λισσαβώνας 1 καὶ 2, ἔχει τὴν αἴσθησι ὅτι ἡ σημερινὴ κρίσι τοῦ κοινωνικοῦ κράτους ἐρμηνεύεται ὡς μία κρίσι καθαρῶς οἰκονομική. Σὲ κάθε κοινωνικὸ ἢ οἰκολογικὸ αἴτημα ἀντιπαρατίθεται ἡ ἀπάντησι: Ποιὸς θὰ τὸ πληρώσῃ; Συνέπεια τῆς ἀντίληψι αὐτῆς εἶναι ἡ ἀναζήτησι τῶν λύσεων μὲ οἰκονομικὰ μέσα. Ὅμως ἡ κρίσι τοῦ κοινωνικοῦ κράτους ἔχει καὶ μία ἄλλη βαθύτερη διάστασι, πού ἀφορᾷ στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἡ κοινωνία μας ἀντιλαμβάνεται τὸν ἄνθρωπο, τὴν οἰκονομία καὶ τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη. Προηγεῖται λοιπὸν τὸ ἐρώτημα τί περιμένουμε ἀπὸ ἓνα οἰκονομικὸ σύστημα; Πότε ἓνα σύστημα μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ἀποτελεσματικὸ, κοινωνικῶς ἀποδεκτὸ καὶ συμβατὸ μὲ τὶς ἀξίες καὶ τὰ πιστεύματα τῆς εὐρωπαϊκῆς μας κληρονομιάς καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Προτύπου Κοινωνίας; Στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ προσπαθεῖ νὰ δώσει μία πρώτη ἀπάντησι ἡ ἐπόμενη θέση.

23. Ἐνα οἰκονομικὸ σύστημα τότε μπορεῖ νὰ χαρακτηριθεῖ ὡς ἀποτελεσματικὸ, τελεσφόρο καὶ κοινωνικῶς ἀποδεκτὸ, ὅταν εἶναι ὅσο τὸ δυνατόν περιοσσότερο «περιεκτικὸ» (inclusive). Περιεκτικὸ σημαίνει:

- α. Προσφέρει σὲ ὅλους, χωρὶς διακρίσεις καὶ ἀποκλεισμούς, τὴν εὐκαιρία νὰ συμμετέχουν
- β. βοηθᾷ τοὺς λιγότερο εὐνοημένους, ὥστε νὰ μπορέσουν καὶ αὐτοὶ τὸ συντομότερο δυνατό νὰ ἐνταχθοῦν ἐνεργῶς
- γ. ἀμείβει τοὺς συμμετέχοντες ἐπαρκῶς, ὥστε νὰ μποροῦν, αὐτοὶ καὶ ἡ οἰκογένειά τους, νὰ ζοῦν μὲ ἀξιοπρέπεια
- δ. προβλέπει ἐπαρκῶς γιὰ τὴν ὑγεία καὶ τὴν ἀσθένεια καὶ ἐξασφαλίζει ἀξιάνθρωπη διαβίωσι γιὰ τὸ γῆρας
- ε. συμβάλλει στὴ συρρίκνωσι τῶν οἰκονομικῶν ἀνισοτήτων καὶ προσφέρει στοὺς ἐργαζόμενους ἀσφάλεια.

24. Οἱ οἰκονομίες δὲν πρέπει νὰ κρίνονται καὶ νὰ ἀξιολογοῦνται μὲ μοναδικὸ κριτήριον τὴν ἀνταγωνιστικότητα καὶ τὴν παραγωγή πλούτου, ἀλλὰ καὶ μὲ κριτήριον τὴν διανομὴ καὶ ἀναδιανομὴ τοῦ παραγόμενου πλούτου, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζεται καὶ νὰ προάγεται ἡ κοινωνικὴ εἰρήνη, ἡ κοινωνικὴ ἐμπερικτικότητι (inclusion) καὶ ἡ κοινωνικὴ συνοχή. Παραφράζοντας

μία Εὐαγγελικὴ ρῆσι θὰ ἔλεγα: Τὸ οἰκονομικὸ σύστημα εἶναι ἀποτελεσματικὸ καὶ κοινωνικῶς καὶ ἠθικῶς ἀποδεκτὸ, ὅταν ἀπὸ τὴν λειτουργία του καὶ τὰ ἀποτελέσματα του προκύπτει ὅτι «ἡ οἰκονομία ἐπλάσθη διὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ ὄχι ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὴν οἰκονομία».

5. Βιβλιογραφία

BUSEMEYER, M., C. KELLERMANN, et al. (2006). “Europäische Verteilungskonflikte und sozialdemokratische Positionen zum Europäischen Wirtschafts- und Sozialmodell.” *Internationale Politik und Gesellschaft* 9(4): 138-156.

EUROPA UNION DEUTSCHLAND (1946). *Herzensteiner Programm*.

KOK, W. (2004). Ἡ Ἀντιμετώπισσι τῆς Πρόκλησις: Ἡ στρατηγικὴ τῆς Λισσαβώνας γιὰ τὴν ἀνάπτυξι καὶ τὴν ἀπασχόλησι. Ἔκθεσι τῆς Ὁμάδας Ὑψηλοῦ Ἐπιπέδου, προεδρευομένης ἀπὸ τὸν Wim Kok. *Λουξεμβούργο, Kok-Group*: 1-82.

RIFKIN, J. (2005). Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Ὀνειρο. Πῶς τὸ ὄραμα τῆς Εὐρώπης γιὰ τὸ μέλλον ἐπισκιαρίζει ἀθόρυβα τὸ Ἀμερικανικὸ Ὀνειρο. Ἀθήνα, Ἐκδοτικὸς Ὀργανισμὸς Λιβάνη.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ COM(2006) 33 τελικὸ (2006). Ἐφαρμογή τοῦ κοινοτικοῦ προγράμματος τῆς Λισσαβώνας: προώθησι τῆς ἐπιχειρηματικῆς νοσοτροπίας μέσω τῆς ἐκπαίδευσις καὶ τῆς μάθησις. EU, Ἐπιτροπὴ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων. COM(2006) 33 τελικὸ: 1-14.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (2000). Συμπεράσματα τῆς Προεδρίας. Εὐρωπαϊκὸ Συμβούλιο τῆς Λισσαβώνας 23 καὶ 24 Μαρτίου 2000. EU, Ἐπιτροπὴ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων: 1-15.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (2005). Εὐρωπαϊκὸ Συμβούλιο τῶν Βρυξελλῶν 22 καὶ 23 Μαρτίου 2005. Συμπεράσματα τῆς Προεδρίας. EU, Ἐπιτροπὴ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων: 1-39.

ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, Α. (1995). Κοινωνικὴ Πολιτικὴ καὶ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητι. *Κοινωνικὴ Πολιτικὴ καὶ Τοπικὴ Αὐτοδιοίκησι*. Παροῦσα Κατάστασι καὶ Προοπτικὲς. ΚΕΔΚΕ-ΕΕΤΑΑ. Ἀθήνα, ΕΕΤΑΑ: 112-178.

Ο ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

(24-25 Φεβρουαρίου 2007)

Εισαγωγικά

Με την άρμόζουσα λαμπρότητα εορτάσθηκε στις 25.2.2007, ή Α΄ Κυριακή τῶν Νηστειῶν, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας ἡ ἀναστήλωση τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων, γεγονός που ἀπετέλεσε τὸν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας. Τὴν εορτὴ καθιέρωσαν τὸ 842, ὕστερα ἀπὸ τὴν παρέλευση τῆς Εἰκονομαχίας, ἡ Αὐτοκράτειρα Θεοδώρα, ὁ υἱὸς τῆς Μιχαὴλ ὁ Γ΄ καὶ ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μεθόδιος, ὁ Ὁμολογητής.

Τὸ πρωί, προεξάρχοντας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ἐτελέσθη στὸν Καθεδρικό Ἱ. Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν Ἀρχιεπισκοπικὴ Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία, μετὰ τὴν συμμετοχὴ κληρικῶν Ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἱ ὅποιοι ἐνδημοῦν στὴν Ἑλλάδα, παρουσία τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Κάρουλου Παπούλια, ἐκπροσώπων τῶν πολιτικῶν, στρατιωτικῶν, δικαστικῶν ἀρχῶν καθὼς καὶ πρέσβων ξένων κρατῶν.

Πρὸ τῆς Ἀπολύσεως τῆς Θ. Λειτουργίας, πραγματοποιήθηκε Λιτάνευση τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων σὲ ἀνάμνηση τῆς λιτανευτικῆς πομπῆς, ἡ ὁποία προηγήθηκε τῆς ἱστορικῆς ἀναστηλώσεως τῶν εἰκόνων τὸ 842. Τὸν Πανηγυρικό τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος.

Μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας παρέθεσε στὸ Προεδρικό Μέγαρο τὸ καθιερωμένο ἐπίσημο πρόγευμα πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ τῶν μελῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κάρουλος Παπούλιας ἀπαγγέλλει τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως κατὰ τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Τὴν παραμονὴ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, τελέσθηκε στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν Μέγας Πανηγυρικὸς Ἐσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πλαισιουμένου ἀπὸ τὰ Μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Τὸν Πανηγυρικὸ τῆς ἑορτῆς ἐξεφώησε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεόφιλος Μανωλάτος, Ἀρχιεπιφύλακας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Τὴν Δευτέρα 26 Φεβρουαρίου, ὁ Πρόεδρος τῆς ἐν Ἀθήναις Ρωσικῆς Ὁμοσπονδίας κ. Ἀντρέι Βντόβιν παρέθεσε δεῖπνο πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῆς Ὁρθοδοξίας. Τὸ γεγονός αὐτὸ λαμβάνει χώρα γιὰ ἑβδομῆ συνεχῆ χρονιά σὲ ἀνταπόδοση τῆς ἀπὸ σειρὰ ἐτῶν δεξιώσεως, τὴν ὁποία ὀργανώνει ἡ ἑλληνικὴ Πρεσβεία στὴ Μόσχα πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας καὶ Πάσης Ρωσίας κ. Ἀλεξίου.

**Ὁμιλία
ἐκφωνηθεῖσα κατὰ
τὸν Ἑσπερινὸν
τῆς Ἑορτῆς
τῆς Κυριακῆς
τῆς Ὁρθοδοξίας**

(24.02.2007)

Μακαριώτατε, Πάτερ καὶ Δέσποτα
Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Σεπτὲ Προκαθήμενε τῆς Ἀγιωτάτης καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν,
Κύριε μοι, Κύριε Χριστόδουλε.
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Συνοδικοί,
Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Εὐλαβεῖς Πατέρες καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,
πιστὲ καὶ φιλόχριστε λαὲ τοῦ Θεοῦ!

«Ἡμέρα χαρμῶντος, καὶ εὐφροσύνης ἀνάπλευς, ἀνατέλλει σήμερον φαιδρότης δογμάτων γάρ, τῶν ἀληθεστάτων, ἀστράπτει καὶ λάμπει, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, κεκοσμημένη ἀναστηλώσεσιν, εἰκόνων τῶν ἁγίων νῦν, ἐκτυπωμάτων καὶ λάμπησι· καὶ ὁμόνοια γίνεται, τῶν πιστῶν θεοβράβευτος» (Προσόμ. Αἴνων Τριωδίου).

Μὲ τὴν συμμετοχὴν ἡμῶν, εἰς τὸν, κατὰ τὴν Α΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν ἑορτασμὸν τοῦ θριάμβου τῆς Ὁρθοδοξίας *«ἀνάμνησιν ποιούμεθα τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων»*, γενομένης παρὰ τῶν ἀειμνήστων Αὐτοκρατόρων Κωνσταντινουπόλεως, Μιχαὴλ καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Θεοδώρας, ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας τοῦ ἁγίου καὶ ὁμολογητοῦ Μεθοδίου.

Ἐν ἐπισήμῳ Ἐκκλησιαστικῆ Συνοδικῆ Τελετῇ καὶ λιτανείᾳ *«προφητικαῖς ἐπόμενοι ρήσεσιν ἀποστολικαῖς τε παραινέσεσιν εἰκόντες καὶ εὐαγγελικαῖς ἱστορίαις στοιχειούμενοι, τῶν ἐγκαινίων τὴν ἡμέραν ἑορτάζομεν. Καὶ ταύτη εὐχαῖς καὶ λιτανείαις συνευφραινόμενοί τε καὶ συναγαλλόμενοι ψαλμοῖς ἐκβοῶμεν καὶ ἄσμασιν»* καὶ διὰ περικοπῶν ἐκ τοῦ Συνοδικοῦ τῆς Ζ΄ οἰκουμενικῆς Συνόδου διατρανοῦμεν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μας·

«Οἱ προφήται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν· οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν θυσίαις, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι...».

Ὅντως ἀρίστη καὶ ἡ, ἐπὶ τῇ ἑορτίῳ ταύτῃ Συνοδικῇ πανηγύρει, εὐκαιρία ἀναδρομῆς εἰς τὰς πηγὰς καὶ εἰς τὴν πορείαν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐπὶ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἔτη οἱ εἰκονομάχοι ἐβεβήλωναν, κατέκαιον καὶ κατέστρεφον τὰς ἱεράς εἰκόνας, εἰς τὰς ὁποίας ἠκονίζοντο ἀγιώταται μορφαὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποτελοῦσαν ἀριστουργήματα χριστιανικῆς τέχνης μὲ ἀπαράμιλλον ὑψηλὸν συμβολισμόν. Ἦλθεν ὁμως ἡ Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ κατεδίκασε τὴν εἰκονομαχίαν.

Ἔτσι, κατὰ τὰς θεοπνεύστους ἀποφάσεις Τῆς ἡ ἀληθινῆς λατρείας ὀφείλεται μόνον εἰς τὸν Τριαδικὸν Θεὸν καὶ ὄχι εἰς τὰς εἰκόνας. Διὰ τὰς εἰκόνας ὑποδεικνύεται ἀπλῶς ἡ τιμητικὴ προσκυνήσις των, ἡ ὁποία πρῶτιστον σκοπὸν εἶχε νὰ φλογίσῃ τὸν ζῆλον τῶν προσκυνητῶν, διὰ νὰ ἀπομιμῶνται συνεχῶς τὴν ἔξοχον ἀρετὴν τῶν εἰκονιζομένων Ἀγίων. Δὲν παρεβίασε συνεπῶς ἡ Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τὴν σαφῆ βιβλικὴν ἐντολήν: *«οὐ ποιήσεις σεαυτῷ*

Τοῦ

Ἀρχιμ. Θεοφίλου Μανωλάτου
Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἱ. Συνόδου

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος προέστη τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἐσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας.

εἶδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῆ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ὑποκάτω τῆς γῆς». Ἀπλούστατα ἠθέλησεν ἡ Σύνοδος νὰ ἐξασφαλίση ὄχι βεβαίως λατρευτικὴν προσκύνησιν τῶν Εἰκόνων, ἀλλὰ μόνον τιμητικὴν.

Ἡ βάσις τῆς λατρείας τῶν εἰκόνων εἶναι, κατὰ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, τὸ Χριστολογικὸν δόγμα. Ἡ σωτηρία συνδέεται μὲ τὴν Ἐνοάρκωσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, κατὰ συνέπεια μὲ τὴν ὕλην, ἀφοῦ ἡ σωτηρία πραγματοποιεῖται μὲ τὴν ἔνωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τῆς Θείας φύσεως μὲ τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα: «Πάλαι μὲν ὁ Θεὸς ὁ ἀσώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος οὐδαμῶς εἰκονίζετο, νῦν δὲ σαρκὶ ὀφθέντος Θεοῦ καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστραφέντος εἰκονίζω Θεοῦ τὸ ὁρώμενον. Οὐ προσκυνῶ τῇ ὕλῃ, προσκυνῶ δὲ τὸν τῆς ὕλης Δημιουργόν, τὸν ὕλην δι' ἐμὲ γενόμενον καὶ ἐν ὅλῃ κατοικῆσαι καταδεξάμενον καὶ δι' ὕλην τὴν σωτηρίαν μου ἐργασάμενον, καὶ σέβων οὐ παύσομαι τὴν ὕλην, δι' ἧς ἡ σωτηρία μου εἰργασται».

Τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας ἐσώθη καὶ πάλιν καὶ ἡ ὀρθὴ πίστις κατήγαγε μίαν ἀκόμη λαμπρὰν νίκη. Καθὼς ὅμως ἡ νίκη αὐτὴ ἐσημειώθη εἰς τὸ τέλος τῶν

ἀγώνων κατὰ τῶν αἱρέσεων, πού ἐπὶ αἰῶνας ἐσπάρασαν τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἐορτασμός, ἔγινε ἐορτασμός τῆς ὀριστικῆς νίκης τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ τελικοῦ θριάμβου τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἐκ τῶν ὅσων συνέβησαν, συναγεται τὸ σπουδαῖον ἱστορικὸν συμπέρασμα καὶ δίδαγμα, τὸ εἰς τοὺς λόγους «Περὶ Εἰκόνων» Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ συνοψιζόμενον, ὅτι «οὐ βασιλέων ἐστὶ νομοθετεῖν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ...Βασιλέων ἐστὶν ἡ πολιτικὴ εὐπραξία, ἡ δὲ Ἐκκλησιαστικὴ, κατάστασις ποιμένων καὶ διδασκάλων...».

Ἡ Ἐκκλησία, ἂν καὶ δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου, εἶναι καὶ ζῆ ἐν τῷ κόσμῳ, πορεύεται μετὰ τοῦ κόσμου καὶ ὀργανοῦται ἐν τῷ κόσμῳ, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς θείας αὐτῆς ἀποστολῆς. Εἶναι ζῶν θεανθρώπινος ὀργανισμός, ζωογονεῖται ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Παρακλήτου, ὅστις μένει ἐν αὐτῇ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τὴν ὀδηγεῖ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ἡ Ἐκκλησία ἐπομένως, «τοῦ οὐρανοῦ ὑψηλοτέρα ἐστὶ» καὶ «τῆς γῆς πλατυτέρα ἐστὶ», ἀναγεννᾶται ἄνωθεν καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν κάτω, ὅπως συμβαίνει εἰς οἰανδήποτε ἀνθρωπίνην ὀργάνωσιν καὶ ἔχει ἐσωτερικὴν ἰδικὴν τῆς δύναμιν καὶ ἰκα-

νότητα, διὰ τῆς ὁποίας ὄχι μόνον ἀφομοιώνει καὶ ἐξαγιάζει ὅσα δέχεται, ἀλλὰ καὶ ἀποβάλλει καὶ ἀπορρίπτει τὰ νοσογόνα καὶ βλαβερά.

Εἰς τὴν ροὴν τοῦ χρόνου ἔχει βεβαίως καὶ ἐπιτεύγματα καὶ ἀδυναμίας. Εἰς τὰ ἐπιτεύγματα, μικρὰ ἢ συμβολὴ τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, τὸ δὲ μείζον, ἄνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον. Αἱ ἀδυναμίαι δὲ συνακολούθημα σκιᾶς εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἔργα.

Ἡ ἱλιγγιώδης ἄνοδος τοῦ ὑλικοτεχνικοῦ πολιτισμοῦ τῶν τελευταίων καιρῶν ἴσως νὰ ἐπισκιάζῃ τοὺς μεταφυσικούς προσανατολισμούς, ἀλλὰ διὰ τὴν αἰωνιότητα τοῦτο εἶναι νεφύδριον καὶ θὰ παρέλθῃ «αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις, καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιοθήσονται» κατὰ τὸν ἱερόν ψαλμωδόν» (Ψαλμ. 101, 27).

Ὁ Χριστός, ὁ πάντων τῶν αἰώνων πανύψιστος Μεγαλομάρτυς, (καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ὑπόδειγμα εἰς ὄλους μας, ἀφθαστον καὶ ἀφθαρτον), ὁ χαρακτηριζόμενος «Ὁδὸς καὶ Ζωὴ καὶ Ἀλήθεια» (Ἰωάν. 14, 6), εἶναι ἡ οὐσία τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ Ἐκκλησία Του εἶναι Ἐκκλησία Μαρτύρων καὶ Ἐκκλησία Πατέρων, φυτεία αἵματος καὶ θεσμὸς Ἱερωσύνης.

Ἡ πορεία τῆς Ὁρθοδοξίας μέσα εἰς τὴν ἱστορίαν εἶναι ἀγωνιστική, μαρτυρική, αἱματόβρεκτος. Ἀνέκαθεν, «τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σωματί βαστάζει» (Γαλάτ. 6,17) καὶ αἶρει τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου. Εἶναι Ἐκκλησία τῆς θυσίας. Ἔδωκε μάχας, ἐκέρδισεν νίκας.

Ἐπὶ εἴκοσι αἰώνας, γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοι Χριστομάρτυρες ὑπὲρ τῶν διδασκῶν Του ἠθλησαν μὲ τὴν αὐτοθυσίαν των καὶ «στεφάνους ἐκομίσαντο τῆς ἀφθαρσίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν». Ἐκράτησαν εἰς τὰς τιμίας χεῖρας των, τὸν θησαυρὸν τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν παρακαταθήκην τῶν πανιέρων θεσμῶν καὶ τρισαγίων παραδόσεων. «Θεῖα παρεμβολή, θεηγόροι ὀπλίται, παρατάξεως Κυρίου». Ὁδεύουν σεμνοί, ἀλλὰ καὶ ἀγωνιστικοί, καὶ λιτανεύουν ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς ἀπάντων ἡμῶν σήμερον, τὴν ἐπέτειον τοῦ θριάμβου των. Εἶναι οἱ Φώτιοι καὶ οἱ Στουδίται, οἱ Βρυέννιοι καὶ οἱ Εὐγενικοὶ καὶ τόσοι ἄλλοι, «ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος».

Καὶ σήμερον εἰς τὴν αὐγὴν τοῦ 21ου αἰῶνος, ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν, μένουσα πιστὴ εἰς τὸ ἀθροιστικὸν Αὐτῆς ἦθος, τοὺς Μακαρισμούς, ἔχει ὡς ἀποστολήν Της νὰ

ἀποκαλύπτῃ καὶ νὰ νοηματίζῃ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα καὶ συμβαίνοντα, νὰ τὰ κρινῇ καὶ νὰ τὰ βεβαιώῃ μὲ τὸ μέτρον τῆς βεβαιότητάς Της, ὅτι «οὐ γὰρ ὁ Θεὸς τοῖς γεγονόσι, ἀλλὰ τὰ γεγονότα ὑποτέτακται τῷ Θεῷ, καὶ τὰ πάντα ἐξυπηρετεῖ τῷ βουλήματι Αὐτοῦ» (Εἰρην., Ἑλεγχος ψευδ. γνώσεως).

Ἡ ἱστορική πορεία τοῦ κόσμου, ἡ σωτηρία καὶ ἡ Ζωὴ του, ἐξαρθᾶται ἀπὸ τὴν ἐφευρετικὴν στάσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τὴν τέχνην Της νὰ τὸν κἀνῃ ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἐνεργὸν παρουσίαν τῆς ἀγάπης. Ὅταν τοποθετοῦμε τὴν Ἐκκλησία εἰς τὸ περιθώριον τῆς πορείας τοῦ κόσμου, τῶν κάθε εἴδους γεγονότων του, τότε ἀρνούμεθα τὴν ἀποστολήν Της, τὴ θεία καὶ αἰωνία φύσιν Της, μὲ τὴν ὁποία καὶ ἀσκει τὸ ἐγκόσμιον ἔργο Της. Προσκαλεῖ τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον, εἰς μίαν καινουργὸν πορείαν, ἐν μέσῳ πολλῶν ἐμποδίων, αἰρετικῶν πλανῶν καὶ ποικίλων ἐχθρῶν, οἵτινες ὡς ζιζάνια προσπαθοῦν νὰ καταπνίξουν τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα Αὐτῆς, μὲ σκοπὸν τὴν ἀπώλειαν, καίτοι ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς διαδόσεως τῆς χριστιανικῆς Ἀληθείας καὶ τῶν χριστιανικῶν ιδεῶν ἐξέσπασαν αἱ λυσσαλέαι ἀντιδράσεις κατὰ τῆς Ὁρθοδοξίας. Αὕτη δέ, οὐκ ἐφοβήθη, διότι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ἐπιγείου ζωῆς Του εἶπεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους Του: «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον» (Ἰωάν. 16, 33) καὶ «πύλαι Ἰερουσαλῆμ οὐ κατισχύσουσιν Αὐτῆς».

Ἐνα μεγάλο ἐμπόδιον καὶ μία ἀπειλὴ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν σωστικὴν πορείαν αὐτὴν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου εἶναι τὸ φαινόμενον τῆς ἐκκοσμικεύσεως καὶ τοῦ ἀγνωστικισμοῦ μέσα εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν, τὸ ὁποῖον γίνεται ἡ βασικὴ αἰτία μαρασμοῦ καὶ θανάτου τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν καὶ τῆς ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἰδιαίτερος τοῦ πιστεύοντος ἀνθρώπου. Ἐπομένως, κάθε μέλος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, τοῦ καὶ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνακεφαλαιώσεως καὶ τῆς συνενώσεως καὶ νὰ ἀνθίσταται εἰς τὸν κατακερματισμὸν καὶ τὴν ἀποξένωσιν, καθὼς «γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφα-

λαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἐφεσ. 1, 9 - 10).

Εἰς τὴν μονάδα, τὴν ἀτομοκρατίαν καὶ τὸν ὠφελιμισμὸν ἢ Ὁρθόδοξος Διδασκαλία ἀντιτάσσει τὴν ἁρμονικὴν σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεόν, μὲ τὴν φύσιν του καὶ μὲ τὴν κτίσιν, τὴν ὁποίαν καλεῖται νὰ ἀγιάσῃ μὲ τὸ ὑπόλοιπον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιπλέον ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ θέσις τῆς Ὁρθοδοξίας δὲν εἶναι εἰς τὸ περιθώριον τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ εἰς τὸ κέντρον τῶν κοινωνικῶν ζυμώσεων. Ἐναντι κάθε μορφῆς ἐξουσίας, ἡ Ἐκκλησία προβάλλει ἀνέκαθεν τὸν διάλογον καὶ τὴν ἀγάπην, μένουσα πάντοτε ἀκεραία καὶ ἀμετακίνητος εἰς τὴν δογματικὴν Αὐτῆς διδασκαλίαν. Ἄλλωστε ἡ ἐσχατολογικὴ ὄντολογία τῆς ὀρθοδόξου πίστεως θεμελιώνεται εἰς τὴν διαλεκτικὴν. Ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν, διαλέχθηκε μὲ τὸν κόσμον, «εἰ ἦδεις τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν οὐ ἂν ἤτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν» (Ἰωανν. 4,10). Ἡ Ἐκκλησία εἶναι «στύλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀλήθειας» ἐν προσώποις. Πρόσωπον εἶναι ὁ Θεός, πρόσωπον εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πρόσωπον ὁ ἄνθρωπος, πρόσωπα οἱ Ἄγγελοι, πρόσωπον καὶ ὁ Διάβολος. Ὅ,τι εἶναι ἀλήθεια πίστεως καὶ κανὼν βίου προβάλλεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν προσώπῳ. «Ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ» βλέπομεν τὸν Θεὸν καὶ ἔχομεν τὸ Εὐαγγέλιον, ὡς δύναμιν καὶ σοφίαν Θεοῦ καὶ ὁδὸν σωτηρίας· ἐν προσώπῳ τῶν Ἁγίων ἔχομεν τὴν πρᾶξιν καὶ τὴν θεωρίαν τοῦ χριστιανικοῦ βίου. Τὴν πρᾶξιν πρῶτον καὶ τὴν θεωρίαν ἔπειτα, καθὼς ἀποτελεῖ ἀξίωμα τῶν ἱερῶν Πατέρων, ὅτι ἡ πρᾶξις εἶναι «θεωρίας ἐπίβασις». Ἡ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας ἀποδεικνύεται καὶ δικαιώνεται πραγματοποιουμένη καὶ καρποφοροῦσα ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ πάντων τῶν Ἁγίων.

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Ἡμεῖς πάντες τὰ πιστὰ Ὑμῶν τέκνα, παρακολουθοῦντες τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἀγωνίας Ὑμῶν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς πού ἡ χάρις τοῦ Παρακλητοῦ καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας προέκρινεν καὶ ἐξέλεξεν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν οἰακοστροφίαν τοῦ σκάφους τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, γνωρί-

ζομεν, ὅτι οὐδέποτε ἐδιστάσατε, ἵνα βάλῃτε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἡλῶν ἔχοντες συναίσθησιν τῆς ὑψηλῆς διακονίας Ὑμῶν καὶ τοῦ μεγέθους τῆς εὐθύνης, διὰ τὴν προστασίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οὕτω καὶ Ὑμεῖς, μετὰ τῶν Σεπτῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν, πιστοὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ κυρίως εἰς τὰ ἔργα των, ἀγωνίζεσθε διὰ τὴν προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν. Ὡς οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐν Συνόδῳ καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀντιμετώπισαν τὰς μεγάλας αἰρέσεις καὶ τὰς ἔριδας, οὕτω καὶ Ὑμεῖς σήμερον ἐν Συνόδῳ καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγωνίζεσθε ἐναντίον πάσης κακοβούλου προσπαθείας, ἣτις ἀποτελεῖ νὰ διαταράξῃ τὴν ἐνότητα τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Δραστηριότητα ἀληθῆ, γόνιμον καὶ προστατευτικὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ἡμῶν, ἀποτελεῖ ἡ κατὰ τὰς δυσχειμέρους ταύτας ὥρας τῆς ἀνομίας καὶ τοῦ παντοειδοῦς ὕλισμοῦ, ἐμμονὴ εἰς τὰς Δογματικὰς ἀληθείας τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως καὶ ἡ ἀπροσχημάτιστος συμμόρφωσις πάντων, πρὸς τὴν Παύλειον ἐντολήν καὶ παραίνεσιν· «Στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις» (Β' Θεσσ. β, 15).

Οἱ Πατέρες ἡμῶν, ὑπεστήριξαν τὴν Ὁρθοδοξίαν μέχρι θανάτου. Νὰ τὴν προδώσωμεν ἡμεῖς; Ὁ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀγωνιστής, Μέγας Ἀθανάσιος, ἀνέκραξε: «Μῆτε θάνατον σωματικὸν φοβηθῶμεν, μῆτε τὰς τῶν αἰρετικῶν ὁδοὺς ζηλώσωμεν, ἀλλὰ πάντων μᾶλλον προκρινέσθω τῆς ἀληθείας ὁ λόγος». (Μέγας Ἀθανάσιος).

Ὑπεράνω λοιπὸν πάντων ἡ Ὁρθοδοξία. Καὶ θὰ ἠμπορούσαμεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ νὰ εἴπωμεν μετὰ τοῦ θεοφόρου Ἁγίου Ἰγνατίου: «Πῶς ἡμεῖς δυνησόμεθα ζῆσαι χωρὶς αὐτῆς; Διότι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ὁ Χριστός, «οὐ χωρὶς τὸ ἀληθινὸν ζῆν οὐκ ἔχομεν».

Αἰνοῦντες καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν, ἐν Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι, ἐπισφραγίζοντες τὸν λόγον, ἃς ἐπαναλάβωμεν τὴν εὐχὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· «Γένοιτο ἡμᾶς εὐχαῖς τῶν Ἁγίων καὶ τῶν Προέδρων τὴν τε ὀρθότητα τῶν δογμάτων, ἣν ἄνωθεν καὶ ἐκ προγόνων παρελάβομεν, ἀκέραιον διατηρῆσαι καὶ βίον αὐτῆ συμβαίνοντα προσθῆναι, ἵνα τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν». Γένοιτο!

**Ὁμιλία
ἐκφωνηθεῖσα
κατὰ τὴν Κυριακὴν
τῆς Ὁρθοδοξίας
στὸ Μητροπολιτικὸ
Ναὸ Ἀθηνῶν**

(25.02.2007)

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,

Πιορτάζουμε σήμερα ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τὴν ἀναστήλωση τῶν εἰκό-
νων μας καὶ πανηγυρίζουμε τὴν ἀνόρθωση τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Θὰ
μποροῦσε κάποιος νὰ ἀπορήσει γιὰ τὴ σημερινὴ γιορτῆ, ἂν ἔχει παρατηρή-
σει ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας δὲν θέσπισε συγκεκριμένη ἰδεολογία, οὔτε γιορτά-
ζει ἀόριστες ἰδέες. Ἡ Πίστη μας εἶναι κήρυγμα γεγονότων καὶ στὴν Ἐκκλη-
σία γιορτάζουμε μόνο πρόσωπα καὶ συμβάντα. Ἐξαιρεση μοναδικὴ εἶναι ἡ
σημερινὴ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποία, ἂν στ' ἀλήθεια γιορτάζουμε τὴν Ὁρθοδο-
ξία, καὶ δὲν τηροῦμε ἀπλῶς, οἱ κοσμικοὶ τὸ Πρωτόκολλο καὶ οἱ κληρικοὶ τὸ
Τυπικὸ, θὰ πρέπει, τουλάχιστον, νὰ διερωτηθοῦμε: Τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία;
ποιά εἶναι αὐτὴ ἡ μεγάλη ἄγνωστη; Μὴ σᾶς φανεῖ, παρακαλῶ, βλάσφημο τὸ
ἐρώτημα. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ καυχηθεῖ ὅτι γνωρίζει τὸ Μυστήριον τῆς
Ἐκκλησίας καὶ πολὺ περισσότερο, κανένας δὲν τολμᾷ νὰ σκεφθεῖ ὅτι μπο-
ρεῖ νὰ παρεμβαίνει στὴν πορεία της. Ὑπάρχει καὶ κάτι πιὸ περιέργο: Που-
θενὰ στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Γραμματολογία δὲν ὑπάρχει ἓνας ὀρισμὸς τῆς
Ἐκκλησίας. Ἴσως ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία προϋπήρχε τῆς ἱστορίας καὶ θὰ συνε-
χίσει νὰ ὑπάρχει μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Ἴσως ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐδῶ
πολιτεία της δὲν μπαίνει σὲ καλούπια, δὲν ἔχει ὅρια. Εἰπώθηκε ὅτι ἡ Ἐκ-
κλησία εἶναι ἡ ἐντελέχεια τῆς Ἱστορίας, μὰ, πιστέψτε με, ἐλάχιστα μᾶς
ἐνδιαφέρει κάτι τέτοιο. Ἐμεῖς σὰν ὀρισμὸ θὰ προτιμούσαμε νὰ λέμε ὅτι ἡ
Ἐκκλησία εἶναι ὁ δρόμος τῶν ἁμαρτωλῶν πρὸς τὴ σωτηρία.

Δὲν ἰδρύθηκε, ἀλλὰ ἀποκαλύφθηκε στὸ ζεστὸ ἀκρογιάλι μιᾶς μεγάλης λί-
μνης. Ἦταν λόγος θεϊκὸς καὶ μαζὶ ἀνθρώπινος, πού καλοῦσε ἓναν κόσμον
πεσμένο, «νὰ σηκωθεί», ἓνα κόσμον πεθαμένο «νὰ ἀναστηθεῖ». Ἦταν «πρω-
τάκουστο σκάνδαλο», πού, καταργώντας κάθε μορφῆς θρησκευτικοποίηση,
ἔκανε τὸν Πέτρο τρομαγμένο νὰ φωνάξει στὸ Θεό: «Δὲν θὰ μοῦ πλύνεις τὰ
πόδια ποτέ!» (Ἰω.13,8). Ἦταν «πρωτόγνωρη ἀνοησία», ἡ σύναξη τῶν λαῶν
γύρω ἀπὸ τὸν ἄδειο τάφο ἑνὸς Θεοῦ, πού ἤρθε γιὰ νὰ πεθάνει κρεμασμένος
σὰν κακοῦργος ἐπιμένοντας ὅτι ὁ θάνατός Του θὰ γίνῃ ἡ ζωὴ μας.

Αὐτὴ ἦταν ἡ μεγάλη καὶ μοναδικὴ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας πού δὲν εἶναι
δογματικὴ ἰδεολογία. Ἄν καὶ γιὰ τὴν Ἐκκλησία «δόγμα» εἶναι κάθε βεβαι-
ωμένη ἐμπειρία της, πού ἡ ἐπανεξέτασή της δὲν ἀπαγορεύεται, ἀλλὰ εἶναι
ἀπλῶς χάσιμο χρόνου. Ἡ μεγάλη καὶ μοναδικὴ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας δὲν
εἶναι θεωρία, εἶναι πρόσωπο. Εἶναι τὸ μοναδικὸ πρόσωπο στὴν Ἱστορία πού
εἶπε μὲ αὐτοσυνειδησία «Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀλήθεια» (Ἰω.14,6).

Μ' αὐτὴν, λοιπόν, τὴν ἀλήθεια τῆς ἡ Ἐκκλησία, πεπεισμένη ἀπὸ γεγονότα
καὶ πιστεύοντας στὰ θαύματα, βγήκε στὰ μαρμαρένια ἀλώνια τῶν ἀξιῶν,
ἑνὸς «πνευματικοῦ χρηματιστηρίου».

Εἶχε ἤδη ἐγκαταλείψει τὴν ἐπαφὴ πού εἶχαν «διὰ τῆς ἀκοῆς» μὲ τὸ Θεὸ οἱ
ποιμενικοὶ λαοί: «ἄκουε Ἰσραήλ», «τάδε λέγει Κύριος», «ἀκούσατέ μου τῆς
φωνῆς». Ἦταν ὁ Θεός, τὸν ὁποῖο οἱ Προφῆτες δὲν ἔβλεπαν, μόνο Τὸν ἄκου-
γαν.

Γρήγορα συνάντησε μπροστὰ της τοὺς σκοτεινοὺς θρησκευτικοὺς μυστικι-
σμοὺς τοῦ Ὁρφέα. Τοὺς ἀπέρριψε. Γι' αὐτὸ καὶ μέχρι σήμερα ἀντιστέκεται

Τοῦ

Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξαν-
δρουπόλεως κ. **Ἀνθίμου**

Ὁ ἐπίσημος ὁμιλητὴς Σεβ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος.

καὶ δὲν θέλει νὰ γίνει θρησκεία, ἀλλοίμονό μας ἂν γίνει!

Δὲν ἀναπαύθηκε οὔτε καὶ μὲ τὸν ἀριστοτελικὸ Θεὸ πού ἦταν «νόησις νοήσεως». Εἶναι αὐτὸς ὁ Θεὸς πού κράτησε σιδηροδέσμια τὴν θεολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ σκέψη στὴν Εὐρώπη μέχρι τοὺς δυὸ Βάκωνες, Ρογῆρο (13ος αἰών) καὶ Φραγκίσκο (16ος αἰών). Εἶναι ὁ Θεὸς πού γίνεται ἔννοια, δηλ. παύει νὰ ἔχει ζωὴ, ὑποκαθίσταται ἀπὸ μαθηματικούς τύπους τῆς ἐπιστήμης καὶ τότε καθίσταται ὀλοένα καὶ περισσότερο ἐπικίνδυνος. Εὐτυχῶς, τὸν θάνατο αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐξήγγειλε ἔντρομος ὁ Νίτσε.

Ὅμως, ὁ θεῖος Πλάτωνας, κάποιες ἀρχέτυπες εἰκόνας ἑνὸς «ἐντελῶς ἄλλου» τίς εἶχε ὀνομάσει «ιδέες», ἀπὸ τὸ «ιδεῖν». Οἱ ιδέες τοῦ Πλάτωνα δὲν εἶναι ἀφηρημένα σχήματα τοῦ νοῦ, ἔχουν ἐποπτικὸ χαρακτήρα. Ἄπὸ τότε πού ἡ Διοτίμα («Σύμπ». 211α) δίδασκε στὸ Σωκράτη «τὴν θεὰ τοῦ κάλλους τοῦ ἀπολύτου», ὁ σοφὸς μας πρόγονος θεωροῦσε ὅτι φιλόσοφοι εἶναι

«τῆς ἀλήθειας οἱ φιλοθεάμονες». Ἐπάνω σ' αὐτὴ τὴν πλατωνικὴ ἐνόραση, ἀνταποκρίθηκε τέλεια ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ: «ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα» (Ἰω 14,9). Ἔτσι στὸ τραγικὸ ἀδιέξοδο τοῦ Πλάτωνα πού διεπίστωνε ὅτι: «Θεὸς ἀνθρώποις οὐ μίγνυται» ἡ Ἐκκλησία ἀπάντησε: «ὁ Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί» καὶ σὲ λίγα χρόνια, στὴ νῆσο Πάτμο ἡ ἀποκαλυπτικὴ φιλολογία: «...εἶδεν ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθήμενου...» «καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα...» «καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη...»

Αὐτὴν τὴν πρόταση ζωῆς, τῆς θέας τοῦ Θεοῦ, ἔφερε ἡ Ἐκκλησία καὶ ἐπιδιώκοντας μιὰ παγκοσμιοποίηση τῆς Civitatis Dei ἀφέθηκε νὰ τὴν σφιχταγκαλιάσουν ὀξύνοες ἰσχυροὶ τῆς γῆς. Σ' ἓνα χιλιόχρονο περίπατο μαζί τους, φορώντας τὴν πιὸ ἀκριβῆ τῆς ἐποχῆς πορφύρα, γέννησε δόγματα ζωῆς, πολιτισμὸ καὶ τέχνες, στὴν ἀνθρωπότητα δῶρο. Ἡ ἴδια δὲν ξέρουμε ἂν ὠφελήθηκε, ὅμως, ἔκρινε γιὰ πάντα τίς δυνατότητες ἐπιβίωσης τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας μέσα στὰ ὄρια

‘Ο Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος και πολλοί Άρχιερείς συνελειτούργησαν κατά την Κυριακή της ‘Ορθοδοξίας στον Καθεδρικό Ναό Άθηνών.

του χριστιανικού κόσμου. Δεν είναι τυχαία ή λεπτομέρεια: την εικονομαχία διεξήγαγαν άνδρες Αυτόκρατορες προερχόμενοι από την Άνατολή. Την αποκατάσταση των εικόνων πραγματοποίησαν γυναίκες Αυτόκρατειρες προερχόμενες ή μιá από την Άθήνα και ή άλλη από την Παφλαγονία.

Άρα γε, ή εικονομαχία τελείωσε; ‘Ο Παπαρηγόπουλος έκλαμβάνει τους εικονοκλάστες ως προδρόμους των άρχων του όρθολογισμού και της Γαλλικής ‘Επαναστάσεως. ‘Ο Ζακυνθινός διαπιστώνει την πνευματική άφετηρία των αντιμαχομένων. ‘Η Άναγεννησιακή ζωγραφική έκामε τις εικόνες πιό πιστές προς τó πρωτότυπο, άλλ’ αυτό ήταν ή άρχή της άπιστίας στην Εύρώπη. ‘Ο σύγχρονος άνθρωπος προσπάθησε να τις έξοστρακίσει.

Γι’ αυτό, κατά την άποψή μας, ό πλανήτης βιώνει την πιό δραματική έμπειρία μιás αποπροσωποποιή-

σεως του ανθρώπου. Κι όταν τó πρόσωπο άποψιλωθεί από την θεολογική του ευθύνη, τότε σχετικοποιούνται τραγικά έννοιες και άξιες, καθώς χάνουν τó αυθεντικό τους περιεχόμενο.

Τά παραδείγματα πολλά από τά Μ.Μ.Ε., όπου έθιζόμαστε καθημερινά στον έξευτελισμό των ζωντανών και στη σκύλευση της μνήμης των νεκρών, στον ύποκριτικό πουριτανισμό των ήθών, με την άποκλειστικά οικονομοτεχνική προώθηση του πολιτισμού που άπαιτεί άδηφάγα τόν έκφυλισμό των άρετών και όδηγει στην παραγωγή προσφύγων, στην άγοραπωλησία των λαών και τó κλείσιμο του ίσολογισμού των νεκρών στο τέλος των άκήρυχτων πολέμων.

‘Η διέξοδος από τις διαπιστώσεις, για μιás, είναι άπλή και κατανοητή. Χρειάζεται άναπροσανατολισμός του πολιτισμού. Κι αυτός γίνεται με στροφή σε ό,τι άλλοτε έκανε τόν πολιτισμό, σταθμό στην Παγκόσμια ‘Ιστορία.

Ἡ Ἐκκλησία προτείνει τὴν θεολογία τῶν εἰκόνων της, μὲ τὴν ὁποία καταξιώνεται ἀπόλυτα ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν αἰώνια προοπτικὴ του. Οἱ Ἅγιοι τῶν ὁπίων τὸ πρόσωπο ἀσπαζόμεστε εἶναι οἱ μετανοημένοι ἁμαρτωλοί. Πίσω ἀπ' αὐτὴ τὴ φράση κρύβεται τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀνθρώπου πὺ ἀξίζει τὴν γαλήνη καὶ τὴ σωτηρία, ὅποιος κι ἂν εἶναι, ὅ,τι κι ἂν ἔχει κάνει, ὅσο κι ἂν ἀμαύρωσε τὴν εἰκόνα τοῦ προσώπου του. Γιὰ τὴν Πίστη μας δὲν ὑπάρχει τίποτε πὺ νὰ μὴ διορθώνεται κάτω ἀπὸ τὸ πρῶμα τῆς Ἀναστάσεως. Νὰ ἐνθυμούμεθα, πόσο σκληρὲς κι ἀπάνθρωπες εἶναι οἱ ἀνεικονικὲς θρησκείες.

Ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία, διατηρώντας τὸ πρόσωπο, ἀκόμα καὶ σὰν λείψανο, μᾶς βεβαιώνει πὺς, θέλουμε δὲ θέλουμε, θ' ἀναστηθοῦμε μία ἡμέρα. Γι' αὐτὸ μᾶς προτρέπει νὰ ἀποδεχόμεστε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, μήπως καὶ τὸν κατανοήσουμε, μέχρι νὰ τὸν συμπαθήσουμε, ὥστε νὰ φθάσουμε κάποτε καὶ νὰ τὸν ἀγαπήσουμε.

Ὁ Χριστὸς ἦρθε γιὰ νὰ σωθεῖ καὶ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα. Μὲ τὴν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν, εἴτε μᾶς ἀρέσει εἴτε ὄχι, θὰ ἐπανενωθοῦν οἱ ψυχὲς μὲ τὰ σώματά μας κι ἔτσι θὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ μετάβαση ἀπὸ τὴνσχάση τοῦ θανάτου στὴ σχέση τῆς ζωῆς.

Ἡ βεβαιότητα αὐτὴ δὲν εἶναι ἀμαρτυρη. Εἶναι ἡ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἡ ἐκπληξὴ μας μπροστὰ στὸ Μυστήριό τῆς Ἐκκλησίας, πὺ 2000 χρόνια τώρα, δὲν σώζεται, σώζει. Δὲν καθαρίζεται, καθαρίζει. Ἡ Ἐκκλησία δὲν φοβάται τὴ ζωὴ ἀπὸ τότε πὺ ὁ Χριστὸς φώναξε: «Στὸν κόσμο θὰ συναντήσετε θλίψη, κουράγιο ὅμως, ἐγὼ τὸν νίκησα τὸν κόσμο!» (Ἰω.16,33). Ἡ Ἐκκλησία δὲν σαστίζει ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες τῶν πιστῶν της, τὶς ξεπλένει ὅσες καὶ νὰ εἶναι: «κι ἂν εἶναι κόκκινες σὰν τὸ αἷμα» λέει ἡ Ἁγία Γραφή «θὰ τὶς κάμω λευκὲς σὰν τὸ χιόνι» (Ἠσ.1,18). Ἡ Ἐκκλησία δὲν φοβάται οὔτε τὸ θάνατο, μετέβαλε τὸ ἀνθρώπινο σῶμα σὲ ναό, μετέτρεψε τὸν θάνατο σὲ ὕπνο καὶ τὰ νεκροταφεῖα σὲ κοιμητήρια. Καὶ ὁ παῖνας τῆς Ἀναστάσεως διαπερνᾷ τοὺς αἰῶνες, εὐτελίζοντας ὅλες τὶς ἀνθρώπινες διακηρύξεις, καθὼς καὶ τὸν μηδενισμὸ τῆς τέφρας.

2000 χρόνια, Ἀγαπητοί μου, εἶναι χρόνια πολλά, πάρα πολλά, γιὰ νὰ διατηρηθοῦν ὄλ' αὐτά, ἂν δὲν εἶναι ἀληθινά! Καὶ ἡ Ἐκκλησία συνεχίζει τὸν ἀνηφορικὸ τῆς δρόμο, φορτωμένη μὲ τὴ σκουριὰ τῶν φίλων

της καὶ μὲ τὴ λάσπη τῶν ἐχθρῶν της. Συνεχίζει «καταδικασμένη», καθὼς εἶναι ἀπὸ τὸν Θεμελιωτὴ της, νὰ μὴ γνωρίσει θάνατο ποτέ! Νὰ βλέπει κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της λαοὺς, φυλὲς καὶ γλῶσσες, πολιτισμοὺς ὀλάκερους νὰ περνοῦν καὶ νὰ χάνονται πίσω της στὸ γύρισμα τῶν χρόνων. Ὅλα ν' ἀλλάζουν μᾶ, ἡ ἴδια νὰ προχωράει σ' ἓνα φυσικὸ τέλος, γιὰ τὸ ὁποῖο πάλι μᾶς βεβαιώνει ὅτι θὰ νὰ Ἄρχῃ!

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε,

Σήμερα γιορτάζουμε τὴν «Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας» γιὰ (1164) χιλιοστὴ ἑκατοστὴ ἐξηκοστὴ τετάρτη φορὰ. Μᾶ, μὺ φαίνεται πὺς δὲν τὸ εἶπα καλά. Μᾶλλον ἡ «Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας» εἶναι πὺ γιορτάζει μαζί μας ἐφέτος. Ἄρχισε τότε, στὶς 11 Μαρτίου τοῦ 843 μὲ ἐπίσημη Λειτουργία στὸ Ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας τοῦ ἑνσαρκου Λόγου, παρουσία τῶν ἀοιδήμων αὐτοκρατόρων Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας. Καὶ μέχρι σήμερα, ἐκεῖνος ὁ περιεργὸς ἀγώνας ἀνάμεσα σὲ εἰκονομάχους καὶ εἰκονολάτρεις, μᾶς ὑποδηλώνει μόνον ἓνα θαῦμα: Ὅτι ἡ Ἐκκλησία, τελικὰ, νίκησε! Τότε συγκρούσθηκαν δυὸ τρόποι βιώσεως τῶν ὄντολογικῶν θεμελιῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Ἀνατολικὸς καὶ ὁ λαϊκὸς Ἑλληνικὸς. Στὸ τέλος, ἡ Ὁρθοδοξία ἐθριάμβευσε, δηλαδὴ ὁ ἐδραῖος Ἑλληνισμὸς.

Πρὶν ἀπὸ 150 χρόνια στὸν τόπο μας, κοιμήθηκε ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἕξ Οἰκονόμων. Σύμβολο τῆς γνήσιας ὀρθόδοξης λαϊκῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδησης τῆς ἐποχῆς του. Κέρδισε φαινομενικὰ, ὅμως πύρρεια νίκη. Τὸν ἴδιο ἀφυπνιστικὸ ἀγώνα τῆς λαϊκῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως συνεχίζει καὶ ὀφείλει νὰ συνεχίσει, χωρὶς περιθώρια ἐπιλογῆς καὶ μὲ ὁποιοδήποτε προσωπικὸ κόστος, ὁ Σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας μας, Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, ὅσο καὶ ἡ περὶ αὐτὸν Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων της, περνώντας κάποτε ἀνάμεσα ἀπὸ λαιστρυγόνες καὶ κύκλωτες. Εἶναι τότε πὺ ὁ λαὸς μας ἀκούει τὶς ἐντάσεις νὰ κορυβαντιοῦν ἐπειδὴ κι αὐτὲς εἶναι ἀνεκτὲς ἀπὸ τὴ δημοκρατικὴ δομὴ καὶ λειτουργία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, προκειμένου νὰ λυτρωθοῦμε σὰν λαὸς, ἀπὸ τὴν πολωτικὴ ἀγκύλωση «συντηρητικῶν» καὶ «προοδευτικῶν» ὀραματιζόμενοι μία ἐνοείδεια τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος, μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ διασωθεῖ ἡ πανανθρώπινη ἐλπίδα πὺ τροφοδοτεῖ τὴ ζωὴ μὲ

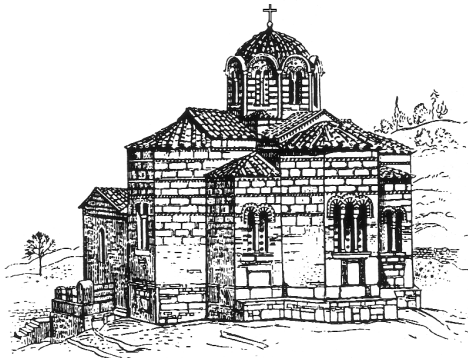
νόημα και έμπνευση και πετυχαίνει τή νίκη καταπάνω στην πλήξη και στο θάνατο.

Σήμερα ο λαός μας δείχνει πάλι να κουράστηκε από την βαρεία παρακαταθήκη, από την χρυσοσέλιδη ιστορία, από το άλλοιθώρισμα προς την έξουσία και την κοσμική περιπλοκή. Ένα πράγμα μόνο δεν κουράστηκε ο λαός μας: Να προσκυνάει και να σέβεται τὸ Χριστό, μόνο όταν Τὸν βλέπει Σταυρωμένο. Είναι καιρός, να βγάλουμε τὰ βελουῖδα πάνω από τούς γυμνούς ὤμους τοῦ Ναζωραίου. Βελουῖδα γλωσσικά, ιεροτελεστικά, κρατικά, ἔθνικά. Βαρὺς ὁ λόγος μὰ, συντέμνει ὁ χρόνος. Έχουμε ἀνάγκη ἀπὸ μία ἐπανάσταση, μὰ δὲν βρίσκονται ἐπαναστάτες. Κι ὁμως, τὴν

μόνη ἐπανάσταση τὴν ἔφερε ὁ Ἰησοῦς. «Οὐκ ἤλθον βαλεῖν εἰρήνην, εἶπε, ἀλλὰ μάχαιραν» (Μάτθ.10,34). Εἶναι ἡ ἐπαναστατική μάχαιρα τοῦ πνεύματος ποὺ ἐξακολουθεῖ σιωπηλὰ νὰ ἀκυρώνει τὴν τάξη αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

Καὶ τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας συνεχίζει τὴν πορεία του ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες, διασώζοντας ψυχὲς ἀπὸ τὸν Ἄδη καὶ σώματα ἀπὸ τὴ φθορά. Μόνο στὰ πλευρικά τοῦ πλοίου σκάζουν ὑπόκωφα τὰ κύματα, ἐνῶ ὁ πλοῦς συνεχίζεται καὶ ἡ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ συνεχίζεται ἐπίσης, μέχρις ὅτου μᾶς φέρει στὸν εὐῖδιο λιμένα τῆς Βασιλείας Του.

Ἄμην.

ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Ἡ ἐφετεινὴ ἐπέτειος τῆς Μεγάλης Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 συμπίπτει μὲ τὴν συμπλήρωση 150 ἐτῶν ἀπὸ τὴν κοίμησιν ἑνὸς μεγάλου ἐθνικοῦ ποιητοῦ καὶ ἑνὸς σπουδαίου ἐκκλησιαστικοῦ ρήτορος καὶ ἐθνεγέρτου κληρικοῦ. Πρόκειται γιὰ τὸν Διονύσιον Σολωμό, ὁ ὁποῖος ἐξεδήμησεν πρὸς Κύριον τὴν 21ην Φεβρουαρίου 1857, καὶ τὸν πρωτοπρεσβύτερον Κωνσταντῖνον Οἰκονόμον τῶν ἐξ Οἰκονόμων, ὁ ὁποῖος ἐξεδήμησεν τὴν 8ην Μαρτίου 1857. Στὰ γραπτὰ κείμενά τους, τὰ ὅποια ὀφείλομε νὰ μελετοῦμε μὲ σεβασμό, οἱ δύο αὐτὲς μορφὲς τοῦ Γένους καταγράφουν τὰ ἑλληνορθόδοξα ἰδανικὰ τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 καὶ τὸν ἀγνὸν πατριωτισμό, ὁ ὁποῖος ὀδήγησε τοὺς προγόνους μας νὰ χύσουν τὸ αἷμα τους γιὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ Ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ.

Ὁ Διονύσιος Σολωμός, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη στὴν Ζάκυνθο καὶ ἐκοιμήθη στὴν Κέρκυρα, εἶναι ἰδιατέρως γνωστὸς καὶ ἀγαπητὸς σὲ ὅλους μας ὡς ὁ ποιητὴς τοῦ Ὕμνου εἰς τὴν Ἐλευθερίαν, δηλαδὴ τοῦ Ἐθνικοῦ μας Ὕμνου. Σὲ πολλὰς στροφὰς τοῦ Ὕμνου αὐτοῦ ἀναφέρεται στὴν Ὀρθόδοξον Πίστην μας καὶ στὴν Ἐκκλησίαν μας ὡς πνευματικὰς δυνάμεις ποὺ ἐνέπνεαν τὸν μαχόμενον Ἑλληνισμό.

Σοῦρθε ἐμπρὸς λαμποκοπῶντας

ἢ Θρησκεία μ' ἓνα Σταυρὸ

καὶ τὸ δάκτυλον κινῶντας

ὁποῦ ἀνεῖ (ἀνοίγει) τὸν Οὐρανόν.

Ὁ Σολωμὸς ἀφιερώνει ὀρισμένους στροφὰς τοῦ Ὕμνου στὴν σεπτὴ μνήμην τοῦ Ἁγίου καὶ Ἐθνομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', τὸν ὁποῖον ἀπηγχόνισαν οἱ Τοῦρκοι ὡς ὑπεύθυνον γιὰ τὴν ἐξέγερσιν τῶν Ἑλλήνων. Γράφει χαρακτηριστικὰ:

Ὅλοι κλαῦστε, ἀποθαμένος

ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησιᾶς.

Κλαῦστε, κλαῦστε, κρεμασμένος

ὡσάν νάτανε φονιάς.

Οἱ στίχοι αὐτοὶ τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ, ποὺ ἐγράφησαν τὸ 1823, καταδεικνύουν τὴν μεγάλη συγκίνηση ποὺ εἶχε προκαλέσει ὁ μαρτυρικός θάνατος τοῦ Γρηγορίου Ε' στὶς ψυχὰς τῶν ἀγωνιζομένων. Δυστυχῶς σήμερον κάποιον προχειρῶς ἀσχολούμενοι μὲ τὴν Ἱστορίαν ἐπιχειροῦν νὰ διαγράψουν τὴν προσφορὰ καὶ νὰ ἀμαυρώσουν τὴ μνήμην του. Ἡ Ἱστορία, ὅμως, δὲν πρέπει νὰ γράφεται μὲ βάση τις προκαταλήψεις καὶ τις ἰδεολογικὰς προτιμήσεις μιᾶς μερίδος συγχρόνων ἐπιστημόνων. Ἱστορία εἶναι ἡ καταγραφή τῶν γεγονότων βάσει τῶν πηγῶν καὶ μὲ ὀδηγὸν τὰ κείμενα τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

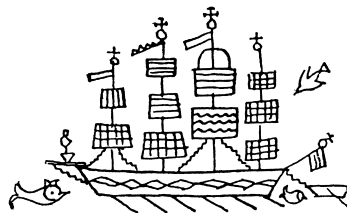
Ἐνας ἐκ τῶν πρωταγωνιστῶν, λοιπόν, τῆς Ἐθνεγερσίας ἦταν καὶ ὁ τιμώμενος ἐφέτος λόγιος κληρικὸς Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος, ποὺ γεννήθηκε στὴν Τσαριστάνη τῆς Θεσσαλίας καὶ κατήγετο ἀπὸ τὴν μεγάλη οἰκογένειαν τῶν Οἰκονόμων. Μὲ τὴν στερεὰ Πίστην του πρὸς τὸν Θεόν, τὴν ἐδραία θεολογικὴ καὶ φιλολογικὴ μόρφωσίν του, τὴν μαχητικὴν φιλοπατρίαν του καὶ τὴν ρητορικὴν του δεινότητα περπολοῦσε τις ψυχὰς, ἐτόνωνε τὸ ἑλληνορθόδοξον φρόνημα τῶν ὑποδούλων καὶ καλλιεργοῦσε τὴν ἀγάπην γιὰ τὴν Ἐλευθερίαν. Ἄς ἀκούσουμε τὴν φωνὴν του μέσα ἀπὸ ἓνα κείμενον, τὸ ὁποῖον συνέταξε τὸ 1821:

«Λέγω πρώτον, ότι χρεωστεῖς, χριστιανέ, καθὸ χριστιανὸς νὰ ἀγαπᾷς καὶ νὰ εὐεργετῆς τὴν Πατρίδα. Σὲ προστάζει ὁ θεῖος νόμος «ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν». Πλησίον σου εἶναι βέβαια πᾶς ἄνθρωπος, ἀλλὰ ποῖος δύναται νὰ εἶναι πλησιέστερός σου παρὰ τοὺς συγγενεῖς καὶ ὁμοπίστους καὶ συμπολίτας σου; Οὗτοι εἶναι ἀδελφοί σου οἵτινες συγκατοικοῦσι μετὰ σοῦ εἰς μίαν χώραν, ὡσὰν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οἰκίαν... Ὅσον, λοιπὸν, εἰλικρινέστερον ἀγαπᾷς τοὺς συμπατριώτας καὶ τὴν Πατρίδα, τόσον βεβαιότερον ἐκπληρῶνεις τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Καὶ πάλιν ἐξ ἐναντίας, ὅσον ἀμελεῖς καὶ προδίδεις πολλάκις τῆς Πατρίδος τὰ συμφέροντα, τόσον ἐξελέγγεσαι παραβάτης τοῦ θείου νόμου, καὶ τοῦ πλησίον σου ἐχθρὸς χειρότερος ἀπίστου. «Εἴ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων»... Καὶ ἂν, λοιπὸν, ἡ πατρις εἶναι τόσον σεβάσιμον, τόσον πολύτιμον, τόσον ἀγαπητὸν εἰς τὸν Θεόν, φανερόν ὅτι χριστιανός, ὅστις ἀγαπᾷ μάλιστα τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, χρεωστεῖ νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ Πατρίδα».

Ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ἐντάσσεται μέσα στὴν μεγάλη χορεία τῶν διδασκάλων τοῦ Γένους, οἱ ὅποιοι στῆ

μεγάλη τους πλειονότητα ἦσαν Ὁρθόδοξοι κληρικοί καὶ οἱ ὅποιοι προετοίμασαν τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀπελευθέρωση καὶ τὴν πνευματικὴ ἀνόρθωση τοῦ τόπου μας. Σ' αὐτοὺς τοὺς γνωστοὺς καὶ ἀγνωστούς κληρικούς καὶ δασκάλους τοῦ ὑποδούλου Γένους, ποὺ δίδασκαν γράμματα στὰ ἑλληνόπουλα ἄλλοτε κρυφὰ καὶ ἄλλοτε φανερά- ὅποτε τὸ ἐπέτρεπαν οἱ περιστάσεις- ἀφιερώνει τίς πρώτες γραμμὲς τοῦ ἱστορικοῦ του ἔργου ὁ Δυτικομακεδὼν ἀγωνιστὴς τοῦ 1821 Νικόλαος Κασομούλης: «Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὁ χαρακτήρ καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ διετηρήθησαν ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν τοῦ Κλήρου μας ... καὶ διὰ τῆς κοινῆς εὐλαβείας πρὸς τὴν ἁγίαν ἡμῶν θρησκείαν».

Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ ἐφέτος ὅπως καὶ κάθε χρόνο ὅλους ἐκείνους ποὺ θυσίασαν τὴν ζωὴ τους γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν Πίστη τὴν Ἁγία καὶ τῆς Πατρίδος τὴν Ἐλευθερία. Χαιρόμαστε διότι ἀπὸ τότε μέχρι σήμερα, ἔχουμε διανύσει μακρὸν δρόμο καὶ ἔχουμε δημιουργήσει ἕνα σύγχρονο εὐρωπαϊκὸ κράτος, τὸ ὁποῖο ἐπιθυμεῖ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συνεργασία μὲ ὅλους τοὺς λαούς, χωρὶς νὰ λησμονεῖ τὴν ἱστορία του καὶ τὴν ταυτότητά του.

**ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΗΝ
ΕΠΙΣΚΕΨΙΝ ΜΟΥ
ΕΙΣ ΡΩΜΗΝ.
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ
ΣΕ ΣΧΟΛΙΑ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ**

Περισσότερο από δύο μήνες, με άφορη τὸ ταξίδι μας στὴν Ρώμη καὶ τὴν ἐπίσκεψή μας στὸν προκαθήμενο τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας Βενέδικτο ΙΣΤ΄, ἐγράψαν πολλὰ καὶ ποικίλα στὸν Τύπο καὶ ἰδιαίτερα σὲ διάφορα θρησκευτικὰ περιοδικὰ. Τὸ γεγονός ἀποδεικνύει ἀναμφίβολα τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας γιὰ ὅ,τι ἔχει σχέση μετὰ τὴν πίστη, τὴν διδασκαλία καὶ τὴν ὅλη πορεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Ἔτσι διατυπώθηκαν ἐκτὸς τῶν θετικῶν καὶ σχόλια, ἐκτιμήσεις καὶ ἐρωτηματικὰ ἀρνητικὰ, τὰ ὁποῖα μποροῦν πολὺ γενικὰ νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἑξῆς: Ἡ Ἐπίσκεψή μας στὴν Ρώμη καὶ γενικὰ οἱ ἀνταλλαγές δημιουργοῦν δῆθεν προβλήματα καὶ δὲν προσφέρουν τίποτα τὸ οὐσιαστικὸ, ἐνῶ ἀμβλύνουν τὸ ὀρθόδοξο αἰσθητήριον στὸν λαό. Ἀφήνουν τὴν ἐντύπωση ὅτι ἡ ἔνωση τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι ἐπὶ θύραις καὶ ὅτι χάριν τῆς ἐνώσεως αὐτῆς γίνονται δῆθεν μυσικὲς συμφωνίες ἐρήμην τοῦ λαοῦ καὶ ὀδηγοῦμεθα στὸ Κοινὸ Ποτήριον, χωρὶς νὰ ἀρθοῦν προηγουμένως οἱ δογματικὲς διαφορές. Καὶ αὐτὰ, μολονότι εἶναι πασιφανές, ὅτι τὸ Βατικανὸ δὲν ὑποχωρεῖ, δὲν ἀλλάζει θέσεις καὶ κακὸδοξα δόγματα· μόνο θερμὰ μηνύματα μᾶς στέλνει. Ὑπογραμμίζεται, ἀκόμη, ὅτι φύλαξ τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν θὰ ἐπιτρέψει στοὺς «ἀξιωματούχους» τῆς Ἐκκλησίας νὰ προδώσουν τὴν Ὁρθοδοξία.

Στὶς ἐκτιμήσεις αὐτές, ἐπιτρέψατέ μου νὰ κάμω ὀρισμένες ἐπισημάνσεις, διότι:

1. Πάντοτε ἐπιθυμῶ τὸν διάλογο καὶ θέλω νὰ ἀκούω καὶ τὶς ἀπόψεις ἀδελφῶν, ἀρκεῖ αὐτὲς νὰ εἶναι καλόβουλες καὶ θεολογικά, ἱστορικά καὶ ἐκκλησιολογικὰ θεμελιωμένες.

2. Ὡς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχω τὴν εὐθύνη τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας μας στὸν Διάλογο Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν.

3. Οἱ περισσότερες τῶν ἐκτιμήσεων –τῶν ἐπικριτῶν– κυκλοφοροῦν εὐρέως, πολλαπλῶς καὶ πολυτρόπως στὴν πατρίδα μας ἐδῶ καὶ δεκαετίες.

α. Προκαταβολικὰ πρέπει νὰ ὑπενθυμίσω, ὅτι ὅλες οἱ ποικίλων μορφῶν ἀνταλλαγές ἀμοιβαίων ἐπισκέψεων Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν γίνονται στὸ πλαίσιο τῆς ἐνάργεως (ἀπὸ τὸ 1980) τοῦ ἐπισήμου Διαλόγου, τὸν ὁποῖο συνοδικὰ ὅλες οἱ ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες ἔχουν ἀποφασίσει ἀπὸ τὸ 1963 (Πανορθόδοξος).

Ἐφόσον ἀποφασίσθηκε ὁ Διάλογος, οἱ κάθε εἶδους, μὴ καθαντό, λειτουργικὲς βέβαια, συναντήσεις, ὅχι μόνο δὲν ἀπαγορεύονται, ἀλλὰ εἶναι καὶ πολλαπλὰ χρήσιμες γιὰ τὴν ἔμμεση διευκόλυνση τοῦ διαλόγου ποὺ γίνεται ἔνεκα τῶν δογματικῶν διαφορῶν. Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι συζητήσεις, ἀνταλλαγές ἀπόψεων γιὰ μὴ κυρίως δογματικοθεολογικὰ θέματα ποὺ μᾶς διαιροῦν, δὲν βοηθεῖ στὴν ἀλληλοκατανόηση, στὴν δημιουργία καλύτερου κλίματος μεταξὺ τῶν ἀντιφρονούντων; Ποιὸς ἐχέφρων ὑποτιμᾷ σήμερον τὴν σημασία τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων; Πότε ἡ Ἐκκλησία ἀρνήθηκε νὰ συζητᾷ ἐν γὰ τὴν διευκόλυνση συζητήσεων δογματικῶν;

β. Ἀνέφερα –καὶ αὐτὸ ἔχει ἀποφασιστικὴ σημασία– ὅτι οἱ ἀνταλλαγές ἐπισκέψεων γίνονται στὸ πλαίσιο τοῦ πανορθοδόξου ἀποφασισμένου Διαλόγου

καί μόνο διότι υπάρχει αυτός. Πρέπει ακόμα να υπενθυμίσω ότι έχω επανειλημμένα δηλώσει κι εξηγήσει: 'Η επίσκεψή μου στην Ρώμη και τὸ Βατικανό «σκοπό» εἶχε «τὴν ἐνίσχυση τῶν δεσμῶν καὶ τῆς συνεργασίας ἐν ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας καὶ τὴν ἐνθάρρυνση τῶν προσπαθειῶν γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἐνότητα μεταξύ μας (π.χ. εἰς «Τόλμη» 69 [2006]11). Τὸ νὰ συζητῆ κανεὶς μὲ χριστιανούς πού ἔχουν δογματικὲς διαφορὲς γιὰ θέματα κοινῶν καὶ πανανθρώπινου ἐνδιαφέροντος μόνο θετικὸ μπορεῖ νὰ εἶναι. Ἡ συζήτηση γιὰ τὴν θρησκευτικὴ ἐλευθερία, γιὰ τὸν ἀποχριστιανισμό τῆς Εὐρώπης, τὴν ἀνάγκη νὰ δηλώνεται στὸ περίφημο εὐρωπαϊκὸ Σύνταγμα ὁ χριστιανικὸς χαρακτήρας τῆς Εὐρώπης, γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ τὴν ὀρθὴ κατανόηση τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος μας, γιὰ τοὺς τρόπους ἀντιμετώπισης τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων καὶ γιὰ τόσα ἄλλα κοινῶν ἐνδιαφέροντος θέματα συμβάλλει ἀναμφίβολα ὄχι μόνον στὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπισή τους, ἀλλὰ καὶ στὴν δημιουργία κλίματος ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης καὶ τουλάχιστον μειώσεως τῆς καχυποψίας, πού δηλητηρίαζε καὶ δηλητηριάζει κάθε καλὴ προσπάθεια πρὸς ἐπίλυση δογματικῶν διαφορῶν.

Ἄλλωστε χρειάζεται μήπως νὰ τὸ ὑπογραμμίσω; – ὅπου καὶ νὰ βρεθοῦμε, ὅπου καὶ νὰ παραστοῦμε, τὴν παράδοσή μας ἐκφράζουμε, τὴν ὀρθόδοξη ζωὴ μας δείχνουμε, τὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας ἀποπνέουμε μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού μᾶς καθιστᾷ Ἐκκλησία. Καὶ ὅταν ἐπισκέπτονται ρωμαιοκαθολικοὶ κληρικοὶ τὴν Ἐκκλησία μας, τοὺς ναοὺς μας, τὴν παράδοσή μας βλέπουν, τὸ φρόνημά μας ὁσφραίνονται, γεγονός βέβαια πού μόνο θετικὴ σημασία μπορεῖ νὰ ἔχει. Στὴν λειτουργικὴ τους πενία ἡ γεύση ἐκ τοῦ πλησίον τοῦ ἱεροῦ μας πλούτου μπορεῖ νὰ τοὺς προετοιμάσει τὴν καρδιά καὶ γιὰ βήματα πιὸ ἀποφασιστικά, μὲ τὴν Χάρη τοῦ Παρακλήτου Πνεύματος πάντοτε.

Οἱ ἀνταλλαγὲς ἐπομένως τῶν ἐπισκέψεων πού λαμβασμένα προβλημάτισαν τοὺς ἀγαπητοὺς σχολιαστὲς, ἀποτελοῦν, θὰ λέγαμε, τὸν διάλογο τῆς ἀγάπης, ἀφοῦ βέβαια ἔχει πρὸ πολλοῦ ἀρχίσει ὁ θεολογικοδογματικὸς Διάλογος. Ὁ δεῦτερος γίνεται στὸ πλαίσιο τοῦ πρώτου.

γ. Οἱ σχολιαστὲς ἐστιάζουν τὸν «προβληματισμὸ καὶ τὰ ἐρωτήματα» στὸ ὅτι τὸ Βατικανὸ «παραμένει ἀμε-

τακίνητο στὶς κραυγαλέες πλάνες Του» παρὰ τὶς κατὰ καιροὺς ὑποσχέσεις του». Ἡ ἄποψη αὐτὴ εἶναι, βέβαια, ἀνιστόρητη καὶ ἀθεολόγητη. Ἀσφαλῶς καὶ μένει ἀμετακίνητο τὸ Βατικανό. Ἐὰν εἶχε μετακινήθῃ δὲν θὰ χρειαζόταν νὰ γίνῃ τόσο δύσκολος καὶ πολυεμπαισμένος Διάλογος. 16 αἰῶνες σχεδὸν ἔχουν τὸ filioque – ἐὰν τὸ ὑπολογίσουμε ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Αὐγουστίνου. Τὸ «πρωτεῖο» ὑποστηρίζεται *implicite* τουλάχιστον ἀπὸ τὸν Δ' αἰῶνα. Τὸ «ἀλάθητο» ἄλλοτε *implicite* καὶ ἄλλοτε *explicite* προβάλλεται ἀπὸ τὸν Ε' αἰῶνα. Πότε ὑποσχέθηκε ἡ Ρώμη ὅτι θὰ τὰ ἐγκαταλείψει; Ἀντίθετα μάλιστα –καὶ γι' αὐτὸ ἀναλάβαμε τὸν Διάλογο– μὲ κάθε ἀφορμὴ καὶ πρόσφατα ὑπογραμμίζεται ἀπὸ τὴ Ρώμη ἰδιαίτερα τὸ «πρωτεῖο». Τὸ μόνο πού ἔχει δηλώσει πρὶν ἀπὸ δώδεκα ἔτη (μὲ τὴν εὐθύνη τοῦ σημερινοῦ πάπα), σχετικὰ μὲ τὸ filioque, εἶναι ὅτι καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι στὸ θέμα τοῦτο δὲν ἔχουν ἄδικο. Ἡ θεολογικὴ τους ὁμῶς ἐξήγηση παραμένει ἀμετάβλητη. Ἐπαναλαμβάνουν τὴν σχετικὴ θεωρία τοῦ Αὐγουστίνου (μὲ τὸν ὄρο *principaliter*) (βλ. τὸ κείμενο ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς εἰς *Osservatore Romano* τῆς 13.9.1995). Ὅσο γιὰ τὸ «πρωτεῖο» βλ. τὴν περίφημη Ἐγκύκλιο *Ut-unum sint* (1995), ὅπου δηλώνεται ὅτι «ἡ ἄσκησή του θέλει νὰ εἶναι ἀνοικτὴ στὴ νέα πραγματικότητα, ἀλλὰ χωρὶς παραίτηση ἀπὸ τὰ οὐσιώδη». Σήμερα, ὡστόσο, γίνονται ζυμώσεις ἐντὸς τοῦ Καθολικισμοῦ γιὰ μία νέα ἐρμηνεῖα τοῦ Πρωτείου. Εἰς δὲ τὸν θεολογικὸ Διάλογο Ὁρθοδόξων-Ρωμαιοκαθολικῶν ἀπεφασίσθη ἀπὸ τὸ 1988 νὰ συζητηθῇ τὸ Πρωτεῖον ἐν συσχετισμῶ μὲ τὴν Συνοδικότητα (Συνοδικότης καὶ Αὐθεντία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ). Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ ἀποδοχὴ τῆς Συνοδικότητος συνιστᾷ ἀναίρεσιν τοῦ Πρωτείου. Ἄλλωστε ἀπὸ τὸ 1988 ἀπεφασίσθη ὁ Διάλογος νὰ μὴ διεξάγεται βάσει τῶν ἐνούντων ἡμᾶς, ἀλλὰ βάσει τῶν χωριζόντων ἡμᾶς θεμάτων. Καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἐπελέγη τὸ περὶ Πρωτείου καὶ Συνοδικότητος θέμα.

δ. Ὅσο γιὰ τὰ «θερμὰ μηνύματα» τῶν Παπικῶν πού «δὲν συνοδεύονται ἀπὸ ἐμπρακτεῖς ἐκδηλώσεις καλῆς θελήσεως», εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσουμε κάτι πού ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνῃ εὐρεῖα συνείδηση ὄλων. Οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ γενικὰ δὲν ἀμφιβάλλουν γιὰ τὴν ὀρθότητα τῆς διδασκαλίας μας. Ἀκόμα καὶ τὴν θεολογία τῆς διακρίσεως οὐσίας καὶ ἐνεργειῶν στὸν Θεὸ προ-

σπαθοῦν νὰ τὴν κατανοήσουν. Καὶ ὅπου ἐπισημαίνουν διαφορές, τὶς ἀντιμετωπίζουν ἀπλῶς ὡς θεσμολογικὲς διαφορές, διαφορὲς τρόπου σκέψεως, ὄχι ὡς δογματικὲς διαφορές, οἱ ὁποῖες ἀναγκαστικὰ ὀδηγοῦν στὴν διαίρεση. Στὴν θεολογία τους τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ἀύθεντικά. Τὸ μόνο ποὺ κατ' αὐτοὺς λείπει εἶναι ἡ ἐνότητά μας μὲ τὸν ἐπίσκοπο Ρώμης, δηλαδή ἡ ἀναγνώριση τοῦ «Πρωτείου».

Τὰ παραπάνω ἐξηγοῦν τὰ «θερμὰ μηνύματα», τὴν μεγάλη εὐκολία τους νὰ ἐνωθοῦμε, χωρὶς ἐμεῖς ν' ἀλλάξουμε κάτι ἀπὸ τὴν διδασκαλία μας, ἐκτὸς τὴν περὶ Πρωτείου ἄποψή μας (Ἐμεῖς τὸ δεχόμαστε ὡς πρωτεῖο τιμῆς καὶ ὄχι ἐξουσίας).

Ἐπομένως, ἀντὶ νὰ τοὺς κατηγοροῦμε γιὰ ἀσυνέπεια, νὰ δοῦμε ποιά εἶναι ἡ δική μας θέση. Διότι ἐμεῖς δὲν ἔχουμε ἔναντι τῆς διδασκαλίας τους τὴν τοποθέτηση ποὺ ἐκεῖνοι ἔχουν πρὸς τὴν ἰδική μας. Ἐμεῖς τοὺς μιλάμε ὄχι ἀπλὰ γιὰ θεολογικὲς διαφορές, γιὰ διαφορὲς τρόπου σκέψεως, ἀλλὰ σαφῶς γιὰ δογματικὲς διαφορὲς ποὺ διήρσαν τὴν Ἐκκλησία. Καὶ θὰ μοῦ ἐπιτραπεῖ κάτι νὰ ὑπενθυμίσω, διότι πολλαχόθεν ἦλθαν τὰ βέλη, χωρὶς γνώση τῆς διαφανοῦς τακτικῆς ποὺ ἀκολούθησα καὶ ἀκολουθῶ. Συμβαίνει, λοιπόν, ὡς Προκαθήμενος Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, στὶς ἐπίσημες προσφωνήσεις μου πρὸς τὸν Πάπα Ἰωάννη-Παῦλο Β' (ὅταν ἦρθε στὴν Ἀθήνα, προσκεκλημένος τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας τὸ 2001) καὶ τὸν Πάπα Βενέδικτο ΙΣΤ' (ὅταν πρόσφατα ἐπισκέφθηκα τὴν Ρώμη προσκεκλημένος τοῦ Ρώμης) μίλησα μὲ σαφήνεια γιὰ «δογματικὲς διαφορές» μας.

ε. Ἀφοῦ ἐπισημάναμε τὴν σκληρὴν πραγματικότητα (ὅτι ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἄλλαξε τὴν διδασκαλία της καὶ ὅτι τὸ πρόβλημα στὸν Διάλογο εἶναι κυρίως δικό μας), τίθεται τὸ ἐρώτημα: Γιατί καὶ μὲ ποιὲς προϋποθέσεις ἡ Ἐκκλησία μας διεξάγει ἀπὸ τὸ 1980 Διάλογο μὲ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία; Ἡ ἀπάντηση γιὰ ὅποιον βιώνει μὲ δέος τὸ σωτήριο μεγαλεῖο τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι προφανῆς παρὰ τὸ δυσβάστακτο βάρος.

Διεξάγουμε Διάλογο ἀκριβῶς διότι εἴμαστε Ὁρθόδοξοι, διότι δηλαδή ἔχουμε βεβαιότητα γιὰ τὴν ὀρθότητα τῆς διδασκαλίας μας· διότι ἡ διδασκαλία μας εἶναι ἀποτέλεσμα φωτισμοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἀφοῦ εἶναι ἀποτέλεσμα φωτισμοῦ τοῦ Ἁγίου

Πνεύματος, ἄρα θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὀφείλομε νὰ τὴν ὁμολογοῦμε, νὰ τὴν διακηρύσσουμε, νὰ τὴν ἀναλύουμε καὶ νὰ τὴν ὑποστηρίζουμε σὲ ὅσους γίνεται περισσότερους χώρους. Οὔτε εἶχε, οὔτε ἔχει ἡ Ἐκκλησία μας τὸ δικαίωμα τοῦ ἐγκλεισμοῦ στὸν ἑαυτὸ Της. Ὅφείλει νὰ ζητᾶει εὐκαιρίες γιὰ νὰ παρουσιάζει ὅ,τι καὶ ὅσα τῆς προσέφερε ὁ Παράκλητος «τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας» (Ἰωάν. 14,26· 15,26).

Πολὺ περισσότερο ὀφείλει νὰ αὐτοπαρουσιάζεται, διαλεγόμενη μὲ χριστιανούς ποὺ ἔχουν φαλκιδεύσει ἢ παρερμηνεύσει ὀρισμένα σημεῖα τῆς ἀποστολικῆς καὶ ἀγιοπνευματικῆς καὶ ἀγιοπατερικῆς διδασκαλίας. Καὶ αὐτό, διότι γιὰ τὶς περιπτώσεις αὐτὲς κυρίως ἔδωκε ὁ Κύριός μας ἐντολή «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν». Ὑπακοὴ στὴν ἐντολή τοῦ Κυρίου προϋποθέτει ἐργασία, προσπάθεια ἐπίπονη, πρόσωπο πρὸς πρόσωπο. Διαφορετικὰ δὲν ὑπακούουμε στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅταν, μάλιστα, μᾶς ζητεῖται νὰ διαλεχθοῦμε πρόσωπο πρὸς πρόσωπο καὶ ἐμεῖς ἀρνούμεθα, τότε διαπράττουμε προδοσία καὶ ἐγκατάλειψη τοῦ θείου θελήματος.

στ. Ἔρχεται ὁμως ἔντονη πολλαχόθεν ἡ ἔνσταση: Naί, ἀλλὰ ἐφόσον δὲν ἔχουμε σαφῆ διάθεση ἀλλαγῆς φρονήματος τοῦ συζητητῆ, ἐφόσον βλέπουμε νὰ ἐπιμένει στὶς κακοδοξίες του, σ' ἐκεῖνα ποὺ ἐμεῖς ὀρθὰ θεωροῦμε κακοδοξίες; Καὶ ἄλλη ἔνσταση, ἐπίσης ἔντονη: Naί, μὰ αἰῶνες τὰ ἔχουμε ἀναλύσει καὶ οἱ συζητητὲς μας ἐπιμένουν καὶ ὄχι σπάνια ἐκμεταλλεύτηκαν τὴν καλή μας διάθεση. Αὐτὸ, εἰπώθηκε πιὸ πάνω, εἶναι διαπιστωμένο. Ὅμως ἡ προϋπόθεση τῶν ἐνστάσεων εἶναι ἐσφαλμένη θεολογικὰ γιὰ τὸν ἐξῆς ἀπλούστατο λόγο: Ἡ ἀλλαγὴ φρονήματος τοῦ συζητητῆ μας, ἡ ἀποδοχὴ αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνου τοῦ σημείου τῆς διδασκαλίας μας, δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δική μας προσπάθεια. Εἶναι ἔργο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Πότε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ ἐνεργήσει, ὥστε ὁ συζητητὴς μας νὰ κατανοήσει βαθύτερα ὅσα ὑποστηρίζουμε, δὲν τὸ γνωρίζουμε. Οὔτε καὶ ἐμεῖς γνωρίζουμε πότε θὰ μᾶς φωτίσει, γιὰ νὰ ἐξηγήσουμε πιὸ ἐπαγωγικὰ καὶ μὲ προσφορότερο τρόπο τὴν διδασκαλία μας, ὥστε αὐτὴ νὰ γίνεαι πιὸ κατανοητὴ καὶ ἐμεῖς πιὸ πειστικοί. Οὔτε λίγο οὔτε πολὺ δηλαδή ἀντιμετωπίζουμε τὸ θέμα τοῦ Διαλόγου καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων του ὡς θέμα ποὺ ἐξαρτᾶται ἀπὸ μᾶς, ἀπὸ τὸ πῆλινα σκευῆ. Λησιμονοῦμε ὅτι ὄργανα μόνον εἴμαστε, τοῦ Θεοῦ ὄργανα, ποὺ ὀφείλου-

με να δουλεύουμε στο δικό του έργο άδιαμαρτύρητα. Όσες δυσκολίες και αν συναντήσουμε στον δρόμο αυτό του Θεού δεν πρέπει να απογοητευτούμε, να απελπιστούμε. Εάν απελπιστούμε από τις αντιξοότητες, αυτό θα σημαίνει ότι νομίσαμε πώς επιτελούμε δικό μας έργο και με δικές μας δυνάμεις. Άλλα οί δικές μας δυνάμεις έτσι κι άλλιώς είναι μηδαμινές για να υπερβούν εμπόδια και να μεταστρέψουν συνειδήσεις, παγωμένες μάλιστα για αιώνες σε αντίληψεις και νοσηρώσεις διαφορετικές από τις δικές μας. Πρέπει να ελευθερωθούμε από προκαταλήψεις επικίνδυνες, ώστε να εργασθούμε καρποφόρα ως άξια όργανα του Θεού. Και μάλιστα, μόνον τότε θα μς παραστέκει ο Θεός και οί άγιοι Πατέρες και Διδάσκαλοι της Έκκλησίας μας να βιώνουμε το όρθόδοξο φρόνημα και να το εκφράζουμε αυθεντικά σε Διαλόγους και συναντήσεις.

ζ. Συχνά, πυκνά, διαβάζουμε και άκουμε διαδόσεις και σπερμολογίες περί μυστικών συμφωνιών δήθεν και ύποσχέσεων για ένωση τών Έκκλησιών χωρίς την θεολογικοδογματική όμοφωνία. Για όνομα του Θεού, δεν αντιλαμβάνονται οί τοιαύτα λέγοντες ότι ούτε τὰ μωρά πλέον δεν πιστεύουν τέτοια πράγματα; Ό,τι πράττουμε και λέμε στις συναντήσεις με έτεροδόξους δεν μπορεί να μην είναι γραμμένα και δημοσιευμένα. Φοβόμαστε περισσότερο από εκείνους τόν Θεό, άγαπάμε περισσότερο την Όρθοδοξία μας, σεβόμαστε περισσότερο από εκείνους τόν έαυτό μας.

η. Οί τέτοια διαδίδοντες έχουν πάντοτε την συνηθισμένη έπωδό: σκανδαλίζεται ο πιστός λαός, άμβλύνεται ή πίστη τους με τούς Διαλόγους και τις έπαφές. Προϋποθέτουν δηλαδή τόν όρθόδοξο λαό άνίκανο να καταλάβει την άλήθεια, θεωρούν κάφρους τούς πιστούς και προσπαθούν με άνόητες ψευδολογίες να κινδυνολογήσουν, να τούς πείσουν ότι κινδυνεύει ή πίστη μας, ή Όρθοδοξία μας. Κάποιους, βέβαια, έλαχίστους, κατορθώνουν να πείσουν, έτσι όμως οί τέτοιου είδους κακόβουλοι σπερμολόγοι είναι άμαρτωλοί τριπλά. Πρώτον, διότι άνεπιγνώστως έστω άρνούνται τις όρθόδοξες θέσεις και ένεργειές μας. Δεύτερον, διότι έτσι όπως σκέπτονται, σφάλουν και κακοδοξούν. Τρίτον δέ, διότι στην κακόνοιά τους και στο σφάλμα τους παρασύρουν τούς άνέτοιμους άδελφούς. Στους άνέτοιμους πιστούς, όχι μόνο δεν ένισχύουν τόν όρθό-

δοξο φρόνημα, αλλά και τούς άφαιρούν την έμπιστοσύνη στους ποιμένες και τούς δασκάλους της Έκκλησίας και τούς οδηγούν άκόμα και σε σχίσματα, τόν κακόν τών όποιων δεν αποπλύνει ούτε αίμα μαρτύρων, όπως μς βεβαιώνει ο ιερός Χρυσόστομος, με την διδασκαλία και τόν φρόνημα τού όποιου ζούσε και ζει πάντα ή Έκκλησία μας.

θ. Μερικοί μιλούν στο όνομα τού λαού, τού λαού που δήθεν στέκεται ως αντίπαλο δέος άπέναντι στους ποιμένες και τούς δασκάλους της Έκκλησίας. Μά τόσο δύσκολο είναι να καταλάβουν ότι όλοι, λαϊκοί και κληρικοί, ένας και ένιαίος λαός τού Θεού είμαστε; Τό ίδιο άπαράλλαχτο σώμα τού Κυρίου είμαστε. Όλοι στον ίδιο Χριστό έγκεντριστηκάμε, όλοι τόν ίδιο πάντοτε άγιασμένο σώμα και αίμα τού Κυρίου μας μεταλαμβάνουμε στη θεία Εύχαριστία. Όσο είναι λαός τού Θεού ο Αρχιεπίσκοπος, ο ιερέας, ο διάκονος, τόσο είναι λαός τού Θεού και ο χωρικός, ο έπαγγελματίας, ο καθηγητής και τόν νεαρό μέλος της Έκκλησίας.

Διαβάζουν και προβάλλουν τις αποφάσεις της Έκκλησίας, χωρίς να τις κατανοούν ή θεληματικά τις παρερμηνεύουν. Με κάθε εύκαιρία θυμούνται κι επισείουν την συνοδική άπόφαση τών Όρθόδοξων τού έτους 1848, όπου αναφέρεται ο λαός ως «ύπερασπιστής και φύλαξ της θρησκείας». Οί πανίεροι εκείνοι πατέρες όμως δεν κάνουν την κακόδοξη διάκριση τών συγχρόνων σοφών. Λαός είναι όλο τό «σώμα της Έκκλησίας», (...ό ύπερασπιστής της θρησκείας έστιν αυτό τό σώμα της Έκκλησίας ήτοι αυτός ο λαός...»). Διαστρεβλώνουν την άλήθεια μερικοί, όταν διαδίδουν ότι οί ποιμένες και διδάσκαλοι της Έκκλησίας (τό πιό υπεύθυνο τμήμα δηλαδή τού σώματος της Έκκλησίας) έχουν προδοτική διάθεση για την Όρθοδοξία, ενώ κάποιου άλλου (τούς όποιους όνομάζουν «λαός») είναι οί πραγματικοί φρουροί της άλήθειας. Είναι άνισόρητο και κακόνοια να λέγονται αυτά σ' έποχή ευρείας θεολογικής καλλιέργειας και σαφούς διαφάνειας.

Στην Έκκλησία μας, δόξα τῷ έν Τριάδι Θεῷ, κανείς ένσυνείδητα δεν μπορεί να υπερβεί «όρια ά ένθεντο οί πατέρες» δι' Αγίου Πνεύματος. Όλοι προσπαθούμε να ζούμε και να εκφράζουμε την Όρθοδοξία μας. Και όλοι παρακαλούμε τόν Παράκλητο Πνεύμα να μς διακρατεί και να μς σώζει στους κόλπους της ίεραρχίας Όρθοδόξου Έκκλησίας μας.

**Ο ΠΑΝΑΓΙΟΣ ΤΑΦΟΣ
ΚΑΙ Ο ΤΑΦΟΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΑΣΤΙΟΥ
ΤΑΛΡΙΟΤ
ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ**

Τις τελευταίες ημέρες οί Χριστιανοί όλου τοῦ κόσμου ξαφνιάστηκαν με τὸ ἄκουσμα τῆς εἰδήσεως τῆς «ἀνακαλύψεως» τοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ. Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶναι εὐρέως γνωστὸ καὶ κοινὰ ἀποδεκτὸ ὅτι ὁ Τάφος τοῦ Χριστοῦ ταυτίζεται με τὸν Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, τὸν Πανάγιό Τάφο, ἡ εἶδηση τῆς νέας «ἀνακαλύψεως» του προκάλεσε σὲ ὀρισμένους εὐλογη ταραχὴ καὶ σύγχυση.

Πρὸ εἴκοσι ἐπτὰ ἐτῶν καὶ συγκεκριμένα τὸ Μάρτιο τοῦ 1980, ἀποκαλύφθηκε ἓνα σπήλαιο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Don Gruner, τῆς περιοχῆς Ταλπιὸτ τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐντὸς τοῦ σπηλαίου καὶ σὲ ἰδιαιτερες κρύπτες ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη ἔφερε στὸ φῶς δέκα ὀστεοθῆκες με ἐγγάρακτες ἐπιγραφές καὶ διακοσμητικὰ στοιχεῖα. Ἀπὸ αὐτὲς ἡ πρώτη φέρει ἐπιγραφή χαραγμένη στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, οἱ ὑπόλοιπες πέντε στὰ ἀραμαϊκὰ καὶ οἱ τελευταίες τέσσερις κοσμοῦνται με διακοσμητικὰ στοιχεῖα, ροζέττες καὶ τριγωνικὰ περιγράμματα. Συγκεκριμένα στὴν πρώτη ὀστεοθήκη ἀναγράφεται ἡ ἐπιγραφή *Μαριαμήνου* (ἢ) *Μαρά*. Στὴ δεύτερη ἀναγράφεται τὸ ὄνομα *Ἰούδας υἱὸς τοῦ Ἰησοῦ*. Στὴν τρίτη ἔχει χαραχθεῖ τὸ ὄνομα *Ματ(ί)α* (συντομογραφία τοῦ ὀνόματος Ματτιάχου=Ματθαῖος). Ἡ τέταρτη ὀστεοθήκη φέρει τὴν ἀκόλουθη ἐπιγραφή *Ἰησοῦς υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ*, ἐνῶ στὴν πέμπτη ἔχει χαραχθεῖ τὸ ὄνομα Ἰωσὲ (παρὰ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ὀνόματος Ἰωσήφ). Τέλος στὴν ἕκτη ὀστεοθήκη ἔχει ἀποτυπωθεῖ ἐγγάρακτο τὸ ὄνομα *Μαρία*.

Σύμφωνα με τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν James Cameron καὶ τοῦ συνεργάτου του Sibitsa Jacobitsi ὁ τάφος πού ἀποκαλύφθηκε στὴν ἄσημη αὐτὴ ὁδὸ τοῦ προαστίου Ταλπιὸτ τῆς Ἱερουσαλήμ εἶναι ὁ οἰκογενειακὸς τάφος τοῦ Χριστοῦ καὶ αὐτὸ διότι οἱ ἐπιγραφές πού ἔχουν χαραχθεῖ στὶς συγκεκριμένες ὀστεοθῆκες δηλώνουν με ἄμεσο τρόπο τὰ πρόσωπα, γιὰ τὰ ὁποῖα κατασκευάστηκαν καὶ ἀξιοποιήθηκαν. Σύμφωνα με τὴν ἀποψή τους στὶς λάρνακες τοποθετήθηκαν τὰ ὀστᾶ τῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἰωσήφ, Μαρίας (Παναγίας), Ἰούδα, Ματθαίου καὶ τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς.

Ὅπως εὐθὺς ἐξαρχῆς κατέδειξαν οἱ μελέτες τῶν ἰσραηλινῶν ἀρχαιολόγων καὶ συγκεκριμένα τοῦ J. Gat (*East Talpiyot, HA 76: 24-25*), τοῦ S. Gibson καὶ τοῦ A. Kloner (*A Tomb with Incrined Ossuarires in East Talpiyot, Atiquot 29 [1996] pp.15*) πρόκειται γιὰ τάφο πού ἀνάγεται χρονικὰ στὸν 1ο αἰ. μ.χ. Ὅσοσο οἱ ὀστεοθῆκες βρέθηκαν κενὲς περιεχομένου, ἔχοντας ληλατηθεῖ προηγουμένως ἀπὸ διάφορους τυμβωρύχους. Σύμφωνα με τὴν ἐπίσημη θέση τῆς Ἰσραηλιτικῆς Ὑπηρεσίας Ἀρχαιοτήτων, ὅπως αὐτὴ ἐκφράστηκε ἀπὸ τὸν ἀρχαιολόγο Amos Kloner, «οἱ πιθανότητες νὰ πρόκειται γιὰ τὸν τάφο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι σχεδὸν μηδενικές».

Τί ὀδήγησε ὅμως τοὺς ἐπιστήμονες σὲ αὐτὸ τὸ συμπέρασμα; Σύμφωνα με τοὺς καταλόγους τοῦ L. Rahmani (*A Catalogue of Jewish Ossuarries, Jerusalem 1994: 14, 115-116*) τὸ ὄνομα *Μαρία* ἔχει χαραχθεῖ σὲ πάνω ἀπὸ εἴκοσι ὀστεοθῆκες τῆς περιόδου ἐκείνης, ὄντας ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ συνήθη γυναικεῖα ὀνόματα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μάλιστα τοῦ Δευτέρου Ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ἔπειτα. Τὸ ὄνομα *Ἰούδας* εἶναι τὸ τρίτο πιὸ κοινὸ ἀνδρικό ὄνομα τῆς Ἑλληνιστικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰσραήλ. Τὸ ἀντίστοιχο ὄνομα *Ἰησοῦς* ἔχει ἀποτυπωθεῖ σὲ πέντε τουλάχιστον ὀστεοθῆκες πού ἐπισήμως ἔχουν ἀνακαλυφθεῖ ἀπὸ τὴν

ἀρχαιολογική σκαπάνη. Ἐπίσης τὸ ὄνομα *Ματ(ί)α* ἀποδίδεται σὲ σαράντα ἕξι Ἰουδαίους ἄνδρες, ἐνῶ ἐκείνο τοῦ Ἰωσέ (παράλλαγή τοῦ ὀνόματος Ἰωσήφ) εἶναι τὸ δεύτερο πιὸ κοινὸ ὄνομα τῆς περιόδου τοῦ Δευτέρου Ναοῦ καὶ ἔπειτα. Ἐδῶ σημειώνεται ὅτι τὸ 35% τῶν ἰουδαϊκῶν ἀνδρικῶν ὀνομάτων τῆς Ἑλληνιστικῆς καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς περιόδου τοῦ Ἰσραὴλ εἶναι ὀνόματα Ἀσμοναίων καὶ συγκεκριμένα *Ματθαῖος, Ἰωάννης, Σίμων, Ἰούδας, Ἐλεάζαρος, Ἰωνάθαν καὶ Ἰωσηπος* (Pan, T., *The Names of the Hasmoneans in the Second Time Period*, *EI* 19 (1987) 238-241).

Ἐκ τῶν πραγμάτων λοιπὸν φαντάζει ἐξωπραγματικὸς ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ «ἀνακαλύψεως» τοῦ οἰκογενειακοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ. Ὁ τάφος τοῦ προαστίου Ταλπιὸτ ἀνῆκε προφανῶς σὲ κάποια εὐπορὴ οἰκογένεια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία εἶχε τὴν οἰκονομικὴ δυνατότητα τῆς κατασκευῆς ξεχωριστῶν γιὰ κάθε μέλος ὀστεοθηκῶν. Τὰ ἀναγραφόμενα ἐπὶ τῶν ὀστεοθηκῶν ὀνόματα σὲ καμμία περίπτωση δὲν μποροῦν νὰ ταυτιστοῦν μὲ τὰ ἀντίστοιχα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὅπου δὲν ἀναφέρεται τίποτα περὶ κοινοῦ οἰκογενειακοῦ τάφου. Ὅπως εἶναι κοινὰ ἀποδεκτὰ τὰ ἀναγραφόμενα ὀνόματα χρησιμοποιοῦντο εὐρέως κατὰ τὸν 1ο αἰ. μὲ ἀποτέλεσμα τὴν τυχαία συνύπαρξή τους στὶς ὀστεοθηκὲς ἐνὸς οἰκογενειακοῦ τάφου.

Πέραν τούτων ἡ Καινὴ Διαθήκη παρέχει πληροφορίες περὶ τοῦ τόπου ταφῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ τόπος αὐτὸς ταυτίζεται μὲ τὸν Πανάγιό Τάφο, ὁ ὁποῖος ἀπέχει πέντε περίπου χιλιόμετρα ἀπὸ τὸ σημεῖο ποὺ ἀνακαλύφθηκε τὸ σπῆλαιο τοῦ Ταλπιότ. Τίθεται συνεπῶς τὸ ἐρώτημα ἐὰν εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ μεταφέρθηκε τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ πέντε χιλιόμετρα μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπο τῆς Σταυρώσεως προκειμένου νὰ ἐνταφιασθεῖ. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ λόφος τοῦ Γολγοθᾶ βρισκόταν ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλήμ. Στὸ δυτικὸ τμήμα τοῦ λόφου εἶχαν λαξευθεῖ δυὸ οἰκογενειακοὶ τάφοι, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἕνας προοριζόταν γιὰ τὸν Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ἀριμαθαίας. Στὸν τάφο αὐτὸ τοποθετήθηκε τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ βορειοανατολικά τοῦ λόφου τοῦ Γολγοθᾶ ρίφθηκαν ὁ Σταυρὸς καὶ τὰ ὄργανα τῆς Σταυρώσεως.

Οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ γνώριζαν καὶ διατηροῦσαν σὴ μνήμη τους τὸν τόπο, ὅπου σταυρώθηκε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση, παρὰ τοὺς ἀδυσώπητους διωγμοὺς ποὺ ὑφίσταντο ἀπὸ τὶς Ρωμαϊκὲς ἀρχές,

μετέβαιναν στὸ ἱερὸ αὐτὸ σημεῖο γιὰ νὰ προσκυνήσουν καὶ νὰ δοξάσουν τὸν Θεό. Τὸ ἔτος 135 ὁ Ρωμαῖος Αὐτοκράτορας Ἀδριανὸς (76-138) ἀνοικοδόμησε ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τῆς Ἱερουσαλήμ –ποὺ προηγουμένως εἶχε καταστραφεῖ ἀπὸ τὰ στρατεύματα τοῦ Τίτου (70)– τὴν Αἰλία Καπιτωλίνα. Παράλληλα ἔδωσε ἐντολὴ νὰ ἐπιχωματωθεῖ τὸ συγκεκριμένο σημεῖο καὶ νὰ ἀναγερθεῖ ἱερὸ πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης. Ὁ στόχος τοῦ ἦταν προφανῆς, καθὼς ἐπεδίωκε νὰ ἀποτρέψει ἐνδεχόμενη προσέλευση καὶ προσκύνηση τοῦ σημείου ἐκ μέρους τῶν πρῶτων Χριστιανῶν. Ἡ ἐπιχωμάτωση αὐτὴ λειτούργησε προστατευτικὰ γιὰ τὴ διάσωση τόσο τοῦ Τάφου τοῦ Χριστοῦ ὅσο καὶ τοῦ σημείου τῆς Σταυρώσεως, ἀκόμα καὶ αὐτοῦ τοῦ Σταυροῦ.

Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος (306-337) ἀμέσως μετὰ τὴν παραχώρηση τοῦ δικαιώματος τῆς ἀνεξιθρησκείας (Διάταγμα τῶν Μεδιολάνων 313) ἔστρεψε τὸ ἐνδιαφέρον του στὴν ἀποκάλυψη τοῦ τόπου, ὅπου σταυρώθηκε, ἐτάφη καὶ ἀναστήθηκε ὁ Ἰησοῦς. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἀπέστειλε στὰ Ἱεροσόλυμα τὴ μητέρα του ἁγία Ἐλένη, ἡ ὁποία σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα ἀποκάλυψε τὸν Τάφο καὶ τὸν Τίμιό Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ. Ἀκολούθως, ὁ Μ. Κωνσταντῖνος μερίμνησε καὶ ἀνοικοδομήθηκε στὸ συγκεκριμένο σημεῖο μεγαλοπρεπὴς ναὸς (335). Ὁ βράχος τοῦ λόφου, ὅπου ἐτάφη ὁ Ἰησοῦς, ἀπολαξεύθηκε καὶ ἔτσι προβλήθηκε στὸ μέσον κυκλικοῦ πλατώματος ὁ Τάφος σὲ σχῆμα στρογγυλοῦ ναυδρίου μὲ ἀνοικτὴ αὐλή, ποὺ περιβαλλόταν στὶς τρεῖς πλευρὲς ἀπὸ δώδεκα κίονες καὶ ἕξι πεσοῦς (Ν. Π. Ὀλυμπίου, *Ἱερὰ Κεῖμῆλια τοῦ Παναγίου Τάφου, Τόμος Α΄, Χρυσοκέντητα*, «Ἀλληλεγγύη» 2006, σσ. 87-88).

Εἶναι λοιπὸν προφανὲς ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν ὀψίμων ἐρευνητῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Βιβλικῆς Ἀρχαιολογίας στεροῦνται ἐπιστημονικῶν ἐπιχειρημάτων καὶ ὡς κίνητρο ἔχουν ὄχι τὴ γνώση καὶ ἀποκάλυψη τῆς ἀλήθειας γιὰ τὸν τόπο ταφῆς τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐξυπηρέτηση ἀποκλειστικὰ προσωπικῶν ἐπιδιώξεων γιὰ τὴν ἀποκόμιση ἰδίου ὀφέλους. Ὁ Πανάγιος Τάφος τοῦ Χριστοῦ, τὴν προστασία τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ἔταξε στοὺς Ἁγιοταφίτες μοναχοὺς τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, θὰ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελεῖ τὸν ἀπόλυτο προορισμὸ κάθε πιστοῦ Χριστιανοῦ, προκειμένου νὰ προσκυνήσει τὸ ἱερότερο σημεῖο τῆς Οἰκουμένης, τὸ σημεῖο ὅπου ἔλαβε χώρα τὸ Μαρτύριο τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητας.

**150 Χρόνια από την κοίμηση του Κωνσταντίνου Οικονόμου
του ἑξ Οἰκονόμων**

**150 Χρόνια από
τὴν κοίμηση
τοῦ Κωνσταντίνου
Οἰκονόμου
τοῦ ἑξ Οἰκονόμων**

**Τὰ 10 χρόνια
Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβ.
Μητροπολίτου Καστορίας
κ. Σεραφεῖμ**

**Τὸ Βιβλίον τῆς Ἱστορίας
τῆς ΣΤ' Δημοτικῆς**

**Οἱ Ἱστοσελίδες
τῆς Ἐκκλησίας μας**

Ἐκατὸν πενήντα χρόνια συμπληρώθηκαν στὶς 8 Μαρτίου 2007 ἀπὸ τὴν κοίμηση τοῦ λογίου Πρωτοπρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἑξ Οἰκονόμων (1780-1857). Ὁ ἑκ Τσαριτσάνης τῆς Θεσσαλίας κληρικός ὑπῆρξε διδάσκαλος τοῦ Γένους καὶ σπουδαῖος ρήτωρ. Βοήθησε μὲ τὰ κηρύγματα καὶ τὰ κείμενά του τὸν Ἀγῶνα τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας καὶ κατὰ τὴν περίοδο τῆς Βαυαροκρατίας ἐπέκρινε τὴν πραξικοπηματικὴν ρύθμιση τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων χωρὶς τὴν ἔγκριση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Οἱ ἀγῶνες του στὸ ζήτημα αὐτὸ δικαϊώθηκαν μὲ τὴν ἔκδοση τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850, διὰ τοῦ ὁποῦ το Φανάρι ἀνεγνώριζε τὴν Αὐτοκεφαλία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Στὴν μνήμη τοῦ σοφοῦ κληρικοῦ εἶναι ἀφιερωμένο τὸ τεῦχος 1 τοῦ Τόμου Θ' τοῦ τριμηνιαίου περιοδικοῦ ΦΙΛΟΓΕΝΕΙΑ, τὸ ὁποῖο ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ Κοινοφελὲς Λουριδεῖον Ἰδρυμα καὶ Πνευματικὸν Κέντρον «Μνήμες τῆς Πόλης». Ἀπὸ σχετικὸ ἐκτενὲς ἄρθρο τοῦ Φιλολόγου καὶ Θεολόγου Ἰωάννου Μπουγάτσου παραθέτουμε ὀρισμένα χαρακτηριστικὰ ἀσπάσματα: «Ὁ Κ. Οἰκονόμος λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν κήρυξη τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 κατορθώνει νὰ καταφύγῃ στὴν Ὀδησσὸ μὲ τὴν βοήθεια τῶν ἀδελφῶν Κουμπάρη. Φεύγοντας στὴν Ὀδησσὸ, μὲ τὴ συμβουλή, ὅπως λέγεται, τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', ἔχασε τὰ πράγματά του καθὼς καὶ ἀρκετὰ χειρόγραφα... Οἱ Λόγοι του στὴν Ὀδησσὸ δὲν ἀποτελοῦν μόνον δείγματα ρητορικῆς δεινότητος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ρήτορος, ἀλλὰ καὶ κίνητρα πρὸς ἐνίσχυση τοῦ Ἀγῶνος ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς καὶ ἐγκατέρευση τῶν ἀγωνιζομένων μέχρι τῆς δικαίωσός τους. Στὴ φιλόξενη αὐτὴ πόλιν, τὴν Ὀδησσὸ, πολὺ σύντομα φθάνει τὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'. Πλήθος κόσμου συγκεντρώνεται καὶ ὁ Κ. Οἰκονόμος ἐκφωνεῖ τὸν περίφημο ἐκεῖνο Λόγον του. Τὸν Ἐπιτάφιον Λόγον τοῦ «ὄστις τοσοῦτον κατένυξε κοινῶς τὰς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν εὐσεβῶν Ρώσων τὰς καρδίας, τοσοῦτον ἐνέπνευσε θάρρος εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους τὸν ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ πατριδος ἱερώτατον ἀγῶνα, ὥστε ἂν τις τὸν Ἐπιτάφιον τοῦτον ὀνομάσῃ πρῶτιστον θούριον ἄξισμα τῶν ἐλληνικῶν ἀγωνισμάτων, δὲν ἤθελε βεβαιότατα ἀμάρτεϊ». Ἀξίζει νὰ σημειώσουμε ὅτι ὁ τάφος τοῦ μαχητικοῦ κληρικοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, γόνου τῆς οἰκογενείας τῶν Οἰκονόμων, εὐρίσκεται στὸν προαύλιον χῶρον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετρᾶκη στὴν Ἀθήνα. Αἰωνία του ἡ μνήμη!

K.X.

**Τὰ 10 χρόνια Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας
κ. Σεραφεῖμ**

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 2006 συμπληρώθηκαν 10 ἔτη Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφεῖμ. Στὸ εὐχάριστο αὐτὸ γεγονὸς εἶναι ἀφιερωμένο τὸ τελευταῖον τεῦχος (Ὀκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2006) τοῦ περιοδικοῦ ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ, τριμηνιαίας ἐκδόσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας. Ἀπὸ τὸ τεῦχος αὐτὸ πληροφοροῦμεθα ὅτι κατὰ τὴν δεκαετία τῆς εὐδοκίμου Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβασμιωτάτου στὴν ἀκριτικὴ αὐτὴ Μητρόπολιν πραγματοποιήθηκαν μετὰξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς: Ἰδρυση Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Ἰδρυση Σχολῆς Γονέων. Ἀνακαίνιση τοῦ ὑπάρχοντος ἐκκλησιαστικοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ.

Ίδρυση Νέας Μονής (Παναγίας Φανερωμένης). Ήπανίδρυση παλαιών Μονών (Ι. Μ. Παναγίας Μαυριωτίσσης, Ι. Μ. Αγίου Γεωργίου Έπταχωρίου). Ίδρυση Ίδρύματος προστασίας και προβολής των μνημείων της Καστοριάς με την όνομασία «Παναγία ή Καστριώτισσα». Ίδρυση του Μορφωτικού και Έπικοινωνιακού Κέντρου της Έρεας Μητροπόλεως. Ίδρυση Ίδρύματος Νεότητας. Ίδρυση Τράπεζας Αίματος. Πρωτοποριακές εκδηλώσεις προς τιμήν των Έρατικών οικογενειών, καθώς και διαφόρων κλάδων έπιστημόνων και επαγγελματιών. Ίδρυση της νέας ένορίας του Αγίου Νεκταρίου στο Άργος Όρεστικό. Θεμελίωση και άνέγερση νέων μεγάλων ένοριακών Ναών (Αγίου Νεκταρίου, Αγίου Νικάνορος). 43 Χειροτονίες Νέων Κληρικών. Ίδρυση Ταμείου Ύποτροφιών Άπόρων Φοιτητών που στηρίζει 60 φοιτητές. Ίδρυση Τράπεζας Άγάπης που παρέχει 150 μερίδες φαγητού ήμερησίως καθώς και ρουχισμό κ.ά. Έκδοση του περιοδικού ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ. Διοργάνωση σειρας εκδηλώσεων και συνεδρίων το 2004 για τα 100 χρόνια από τον ήρωικό θάνατο του Παύλου Μελά. Για την συμπλήρωση των 10 ετών Αρχιερατείας ο Σεβ. Καστορίας έδέχθη συγχαρητήριους έπιστολές από τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο και από τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Χριστόδουλο. Η Συντακτική Έπιτροπή του περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ εύχεται να χαρίζει ο Θεός στον Σεβασμιώτατο κ. Σεραφείμ πολλές άκόμη δεκαετίες ποιμαντορίας έπ' άγαθῶ του ποιμνίου.

Κ.Χ.

Το Βιβλίο της Ίστορίας της ΣΤ' Δημοτικού

Έντονη συζήτηση άνεπτύχθη κατά τις τελευταίες έβδομάδες ως προς το περιεχόμενο και την ιδεολογική κατεύθυνση του νέου σχολικού έγχειριδίου της ΣΤ τάξεως του Δημοτικού Σχολείου. Άπό τις πρώτες έπικριτικές φωνές που ήκούσθησαν ήταν εκείνη του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Χριστοδούλου, ο όποιος προ πολλών μηνών έπεσήμανε τα κενά, τις άστοχες εκφράσεις, τις παραλείψεις και τις άνακριβειες του έν λόγω έγχειριδίου. Η συζήτηση στα Μέσα Ένημερώσεως κατέδειξε ότι όρισμένοι έν των ύποστηρικτών του βιβλίου διαπνέονται από έντονη άντιεκκλησιαστική διάθεση και άρνούνται την συμβολή της Όρθοδόξου Έκκλησίας στην διατήρηση της έθνικής συνειδήσεως και στους άγῶνες για την Έλευθερία. Άκούσαμε από χείλη

πανεπιστημιακῶν ότι είναι καιρός να διδαχθεί μία νέα άποψη περι της Ίστορίας, ώστε να άποσυνδεθεί ή Όρθοδοξία από την έθνική μας ταυτότητα ούτως ώστε να μη μπορεί να έχει λόγο ή Έκκλησία επί διαφόρων θεμάτων. Άκούσαμε επίσης ότι δέν χρειάζεται να μαθαίνουν τα παιδιά μας τον ρόλο της Έκκλησίας κατά την Τουρκοκρατία και κατά το 1821 γιατί ήταν άρνητικός! Το θλιβερό είναι ότι οι έν λόγω άντοπροβαλλόμενοι ως «ίστορικοί» άγνοούν ή θέλουν να άγνοούν τις σχετικές μαρτυρίες των πρωταγωνιστών των γεγονότων, καθώς και τις σχετικές διαπιστώσεις κορυφαίων ξένων ίστορικών, όπως λ.χ. του άεμνήστου Βρετανού Στήβεν Ράνσιμαν. Δυστυχώς διαμορφώνεται μία νέα σχολή «ίστορικών», οι όποιοι δέν βασίζονται στις πηγές, αλλά σε ιδεολογικές φορτίσεις και προκρούστειες κατασκευές. Το πρόβλημα πρέπει να άπασχολήσει όχι μόνον την ποιμαίνουσα Έκκλησία, αλλά ευρύτερα τον έπιστημονικό και πολιτικό κόσμο και κάθε Έλληνα πολίτη. Η διαφύλαξη της ίστορικής μνήμης είναι καθήκον όλων μας.

Κ.Χ.

Οί Ίστοσελίδες της Έκκλησίας μας

Πολλά και ένδιαφέροντα θέματα εκκλησιαστικού, κοινωνικού, πολιτιστικού και ίστορικού περιεχομένου μπορεί να διαβάσει ο έπισκέπτης των ίστοσελίδων που έπιμελείται ο Κλάδος Πολιτιστικών Έκδηλώσεων και Διαδικτύου της Έπικοινωνιακής και Μορφωτικής Ύπηρεσίας της Έκκλησίας της Έλλάδος (ΕΜΥΕΕ). Οί ίστοσελίδες αυτές είναι οι έξης: www.ecclesia.gr, www.discussion.gr, www.artopos.gr, www.myriobiblos.gr. Στην ίστοσελίδα www.discussion.gr μπορεί ο άνανγώστης να διαβάσει άρθρα και συζητήσεις που άναφέρονται σε θέματα της επικαιρότητας, όπως είναι τα σχολικά βιβλία, το μάθημα των Όρθοσκευτικών, ή Όρθόδοξη άντιμετώπιση του Έθνους και της Πατρίδος και πολλά άλλα. Έξ άλλου ο Κλάδος Διαδικτύου και Πολιτιστικών Έκδηλώσεων προγραμματίσει και ύλοποιεί μία σειρά εκδηλώσεων Λόγου και Τέχνης για την συμπλήρωση 50 ετών από την ίδρυση της τότε Ε.Ο.Κ., που μετεξελίχθηκε στην σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Έκκλησία της Έλλάδος σέβεται την Ίστορία και την Παράδοση, αλλά παραλλήλως παρακολουθεί τις σύγχρονες εξελίξεις και δίνει την εύκαιρία να άκουσθεί ένας γόνιμος και πολυφωνικός προβληματισμός έπ' αυτών.

Κ.Χ.

Ἱερὰ Σύνοδος
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπή
Ἀθηνῶν

Ἱεραὶ Μητροπόλεις

Νεαπόλεως
καὶ Σταυρουπόλεως

Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 27-28.2 καὶ 1.3.2007

Συνήλθε στis 27 καὶ 28 Φεβρουαρίου καὶ στis 1 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 150ῆς Συνοδικῆς Περιόδου. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν:

Α. Ὁ Μακαριώτατος:

– Πρότεινε τὴν ἀποστολὴν στὴν Κυβέρνηση προτάσεως γιὰ τὴν ἀναγραφὴ μιᾶς ἐπισήμανσης σχετικὰ μὲ τὴν συμβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν διαμόρφωση τοῦ πολιτιστικοῦ χρώματος τῆς Εὐρώπης στὴ Διακήρυξη τῶν 27 Πρωθυπουργῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Χωρῶν, ἡ ὁποία θὰ συνταχθεῖ στὴν διακυβερνητικὴ Σύσκεψη στὸ Βερολίνο τὴν 25ῃ Μαρτίου ἐ.ἔ. μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Ἐπετείου τῶν 50 χρόνων ἀπὸ τὴν σύσταση τῆς τότε Εὐρωπαϊκῆς Ἀγορᾶς, μετέπειτα Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητας (Ε.Ο.Κ.) καὶ σήμερα Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως (Ε.Ε.).

– Ἀνέγνωσε Ἀναφορά του πρὸς τὴ Δ.Ι.Σ. περὶ τῶν δηλώσεων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ζακύνθου ποὺ ἔχουν κατὰ καιροὺς δημοσιευθεῖ ἢ ληθεῖ.

Στὴν ἀναφορά του γιὰ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ζακύνθου κ. Χρυσόστομο ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε ὅτι δὲν μνησικακεῖ κατ' αὐτοῦ γιὰ ὅσα συκοφαντικὰ καὶ ἄδικο ἐπραξε σὲ βάρος του, οὔτε ἐπιθυμεῖ νὰ κινήσει ἐναντίον του δικαστικὲς διώξεις, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Δ.Ι.Σ., ἐπειδὴ σέβεται τὴν ὑψηλὴ του ιδιότητα, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος οὐδένα ἐχθρεύεται. *«Δὲν θέλησα νὰ ἀπευθυνθῶ στὴ Δικαιοσύνη τῆς πατρίδας μας γιὰ νὰ μὴν σύρονται τὰ ἱερά μας στis αἴθουσες τῶν κοσμικῶν δικαστηρίων, ἀλλὰ οὔτε καὶ στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Δικαιοσύνη ἀπευθύνθηκα, ἵνα μὴ ἡ τυχὸν διενέργεια ἀνακρίσεων σὲ βάρος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ζακύνθου ἐπισύρει ἐκτὸς τῶν ἁλλῶν καὶ κατ' αὐτοῦ τὴν ἀποδοκιμασίαν τοῦ ποιμνίου του»*, τόνισε χαρακτηριστικὰ.

Ὅπως ὁμως ἐπισήμανε, ἡ θεσμικὴ του ιδιότητα τὸν ὑποχρεώνει νὰ φέρει, ἐνώπιον τῆς Δ.Ι.Σ., τὸ ζήτημα τῶν ἀντιδεοντολογικῶν καὶ ἀντικανονικῶν ἐνεργειῶν τοῦ Σεβ. Ζακύνθου, οἱ ὁποῖες, λόγῳ καὶ τῆς εὐρείας δημοσιότητας ποὺ ἔλαβαν, ἔχουν δημιουργήσει σκανδαλισμὸ τῶν πιστῶν, προκειμένου νὰ μὴν κατηγορηθεῖ ἢ ὅτι ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴν κατὰ τῶν θεσμικῶν ὀργάνων τῆς Ἐκκλησίας συνειδητὴ ἐπιβουλὴ τοῦ κ. Χρυσοστόμου ἢ ὅ,τι –τὸ χειρότερο– ἀποδέχεται ἀδιαμαρτύρητα τis ἐκτοξευόμενες κατηγορίες.

«Διὰ τῶν ἀτοπημάτων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη, τὰ ὁποῖα ἐπεκτείνονται καὶ σὲ ἄλλους ἀδελφοὺς ποὺ ἐπὶ δεκαετίες ὑπηρετοῦν τὴν Ἐκκλησίαν μὲ ἐπιτυχία καὶ ἐκκλησιαστικὸ ἥθος, ὅπως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, ἐξακολουθητικῶς διασύρεται τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας καὶ παρέχεται στοὺς ἐχθροὺς τῆς ἔδρας καὶ ἄμεση βοήθεια καὶ συνέργεια γιὰ νὰ ἐπιτίθενται ἐκάστοτε ἐναντίον τῆς», παρατήρησε.

Ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴν θλίψη, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγανάκτησή του γιὰ τὴν ἔστω καὶ ἀπρόσφορη ἀπόπειρα τοῦ Σεβ. Ζακύνθου νὰ τὸν ἐμπλέξει συκοφαντικῶς, ὅπως τοῦτο ἄλλῳστε ἐπραξε καὶ γιὰ τὸν ἀξιοσέβαστο θεσμὸ τῆς Δικαιοσύνης, στὴ γνωστὴ ὑπόθεση τοῦ παραδικαστικοῦ κυκλώματος. Τὸν κήλεσε δὲ καὶ τὸν προκάλεσε ἢ νὰ φέρει τώρα τis ἀποδείξεις τῶν ἔωλων ἰσχυρισμῶν του

–διαφορετικά θα δικαιούται να τον καταγγείλει ως επαίσχυντο συκοφάντη του– ή με γενναιότητα να τους αποδοκιμάσει ρητώς.

Ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω Ἀναφορᾶς διεξήχθη συζήτηση, ἡ δὲ Ἱερὰ Σύνοδος ἔλαβε τὶς ἑξῆς Ἀποφάσεις:

α) Ἐπαινεῖ καὶ ἐξαιρεῖ τὴ γενναία δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ὡς πνευματικοῦ ἀνδρὸς μὲ ἐκκλησιαστικὸ ἦθος, ὅτι ὡς ἄτομο συγχωρεῖ τὸν Σεβ. Ζακύνθου γιὰ τὶς ἐπικρίσεις ἐναντίον του ποὺ διατυπώθηκαν δημοσίως.

β) Ἀποδοκιμάζει τὶς ἄδικες καὶ ἀναπόδεικτες κατηγορίες ποὺ ὁ Σεβ. Ζακύνθου ἐξακολουθητικῶς ἐκτοξεύει κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ὡς Προέδρου τοῦ Σώματος, καθὼς καὶ κατ' αὐτῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν Μελῶν της.

γ) Καλεῖ ἐγγράφως τὸν Σεβ. Ζακύνθου ὅπως καταθέσει σὲ αὐτὴ τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα ποὺ διαθέτει πρὸς τεκμηρίωση τῶν ἀπόψεών του, ἄλλως νὰ ἀνακαλέσει ὅσα ἔχει κατὰ διαστήματα δηλώσει, ἰδίως δὲ τὰ περὶ ἐμπλοκῆς τοῦ Μακαριωτάτου στὸ παραδικαστικὸ κύκλωμα.

– Ἀνέγνωσε Εἰσήγησή του μὲ θέμα: «*Σοβοῦντα σύγχρονα ἐκκλησιαστικὰ προβλήματα ἀμέσου ἀντιμετωπίσεως*».

Ἀναφέρθηκε στὴν ἐπικρατοῦσα διεθνή κατάσταση ἐξ ἀπόψεως χριστιανικῆς θρησκείας, καθὼς καὶ στὴν ὄλοένα αὐξανόμενη τάση ἀποχριστιανισμοῦ τῆς Εὐρώπης. Ἐρμήνευσε τὸ φαινόμενο τῆς μεθοδευμένης συστηματικῆς φθορᾶς ἐξαιτίας τῆς ἐκκοσμικεύσεως τῆς Ἐκκλησίας, τῆς προβολῆς τῶν κακῶς κειμένων στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, τὴν προβολὴ τῆς σεξουαλικῆς ἀσυδοσίας, καθὼς καὶ τῆς λήψεως ἀπὸ τὶς Εὐρωπαϊκὲς Κυβερνήσεις νομοθετικῶν μέτρων γιὰ τὴν ἀπώθηση τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν στὸ περιθώριο.

Στὴ συνέχεια μίλησε γιὰ τὴν ἐπικρατοῦσα κατάσταση στὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία παρ' ὅτι ἀνήκει στὸν εὐρωπαϊκὸ κορμό, παρουσιάζει διαφορετικὰ δεδομένα. Τόνισε ὅτι ἡ θρησκευτικὴ κατάσταση στὴν Ἑλληνικὴ Κοινωνία εἶναι πολὺ καλύτερη ἀναφορικὰ μὲ τὴν Εὐρώπη, ἡ πίστη τοῦ λαοῦ εἶναι σὲ ὑψηλὸ ποσοστὸ καὶ ἐπικρατεῖ ἡ Παραδοσιακὴ Θρησκευτικότητα.

Παρ' ὅλα αὐτὰ διαφαίνεται ἡ σταδιακὴ ἀπώθηση τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὴ δημόσια ζωὴ μὲ τὴ συστηματικὴ ὑπονόμευση τῶν θεσμῶν, τὴ συνεχῆ ἀντιχριστιανικὴ

ἀρθρογραφία, τὴν ἀλλοτρίωση τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, ὡς καὶ τὴν ἐμμονὴ στὴν σκανδαλοθηρία.

Παράλληλα ἀναφέρθηκε καὶ στὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὰ συμπτώματα τῆς κρίσεως στὴν Ἐκκλησία μας καὶ συγκεκριμένα τὶς ἱερατικὲς κλίσεις, τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῶν Κληρικῶν μας, τὴν κρίση στὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ τὴ Νεολαία μας, τὴν ἀνάγκη ἐνδυνάμωσης τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου καὶ τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ, τὴν θεσμικὴ ἀναδιοργάνωση τῶν δομῶν τῆς Ἐκκλησίας (ἐπέκταση Συνοδικότητας σὲ Ἱερεῖς καὶ Λαϊκοὺς, ὄριο ἡλικίας 80 ἐτῶν γιὰ τοὺς Ἱεράρχες ποὺ θὰ ἐκλεγοῦν ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς), τόνισε τὴν ἀνάγκη τῆς οικονομικῆς αὐτοδυναμίας τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀνάπτυξη περαιτέρω τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου της καὶ τέλος τὸ οὐσιαστικότερο ἄνοιγμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὶς ἄλλες Ὁμολογίες καὶ τὰ ἄλλα Θρησκευματα μὲ στόχους α) τὴν μαρτυρία τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ β) τὴν ἀρμονικὴ συνύπαρξη τῶν ἀνθρώπων.

Μετὰ ἀπὸ διεξοδικὴ συζήτηση ἀποφασίσθηκε νὰ ἀνατεθεῖ ἡ μελέτη ἐπὶ μέρους θεμάτων ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν ὡς ἄνω Εἰσήγηση, στὶς ἀρμόδιες Συνοδικὲς Ἐπιτροπές, οἱ ὁποῖες καὶ θὰ ὑποβάλλουν στὴν Ἱερὰ Σύνοδο τὶς προτάσεις τους γιὰ τὰ πρακτικὰ μέτρα ποὺ πρέπει νὰ ληφθοῦν ὥστε νὰ ἀντιμετωπιστοῦν τὰ συμπτώματα κρίσεως στὴν Ἐκκλησία.

Β. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνημερώθηκε:

– Ὅτι 10 Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες ἀπέστειλαν πρὸς Αὐτὴν ἐπιστολὴ σχετικὴ μὲ τὸ Νομοσχέδιο περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης. Ἡ ἀνωτέρω θεωρήθηκε ὡς μὴ ὑποβληθεῖσα καὶ δὲν συζητήθηκε, ἐπειδὴ εἶχε δοθεῖ στὸν Τύπο πρὶν κατατεθεῖ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο. Ἡ παροῦσα τακτικὴ εἶναι σύμφωνη μὲ παλαιότερη Ἐγκύκλιο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τῆς μὴ συζητήσεως κειμένων, τὰ ὁποῖα πρὶν ἀπὸ τὴν κατάθεσή τους στὴν Ἱερὰ Σύνοδο βλῆπουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας.

– Γιὰ τὴν ἐπιστολὴν τὴν ὁποῖα ἀπέστειλε τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίων Κηρύκου καὶ Ἰουλίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου, σὲ ἀπάντηση ἐπιστολῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀπόφασισε νὰ διαπέμψει τὴν ὡς ἄνω ἐπιστολὴν στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σιδηροκάστρου κ. Μακάριο γιὰ τὴν ἐνημέρωσή του.

– Γιὰ τὴν ἐκδημία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κυροῦ Χρυσοστόμου καὶ στὸ διάλειμμα τῆς Συνεδριάσεως τέλεισε Ἐπιμνημόσυνη Δέηση ὑπὲρ ἀνα-

παύσεως τῆς ψυχῆς του. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ὄρισε Τοποτηρητὴ τῆς χηρευσάσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιο. Ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἔχει ἐκδοθεῖ τὸ σχετικὸ Δελτίο Τύπου.

Περὶ τῆς Ἐκδημίας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κυροῦ Χρυσοστόμου

Μετὰ συνοχῆς καρδίας, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀναγγέλλει τὴν ἐκδημία εἰς Κύριον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας, κυροῦ Χρυσοστόμου. Ὁ ἐκλιπὼν, ἐκοιμήθη σήμερον τὸ πρωί, πλήρης ἡμερῶν, σὲ ἡλικία 89 ἐτῶν.

Ἡ ἐξόδιος Ἀκολουθία θὰ τελεστῇ στὸν Ἱερὸ Καθεδρικό Ναὸ Ὑπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ Καλαμάτας παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, τὸ Σάββατο ὥραν 11:00πν πρωινήν.

Ὁ Μακαριστὸς Μητροπολίτης Μεσσηνίας, κατὰ κόσμον Ἀδὰμ Θέμελης, ἐγεννήθη τὸ 1918 στὴν Ἰστιαία Εὐβοίας. Σπούδασε στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν. Διάκονος ἐχειροτονήθη τὸ 1944, Πρεσβύτερος τὸ 1945. Διπλόνησε τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν θέση τοῦ Πρωτοσυγκέλλου καὶ τοῦ Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας. Διετέλεσε Γραμματεὺς καὶ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Τὸ 1957 ἐξελέγη Βοηθὸς Ἐπίσκοπος στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἐπισκοπῆς «Θαυμακοῦ», ἐνῶ τὸ 1965 ἐξελέγη Μητροπολίτης Μεσσηνίας, Μητρόπολη τὴν ὁποίαν διεποίμανε μὲ ἀγάπην καὶ ἐνδιαφέρον. Ἀνεκνήρυχθη Ἐπίτιμος Διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Σχολῆς Ἀνθρωπιστικῶν Ἐπιστημῶν καὶ Πολιτισμικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος πληροφορηθεὶς τὸ γεγονός δήλωσε: *«Μὲ βαθύτατη θλίψη πληροφορήθηκα τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κυροῦ Χρυσοστόμου. Ἄν καὶ μεγάλως στὴν ἡλικία τὸ αἰφνίδιο τῆς κοιμήσεώς του μὲ συνεκλόνησε. Ὁ μακαριστὸς Ἱεράρχης ὑπῆρξε ἐξέχον μέλος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, πολυτάλαντη προσωπικότητα καὶ ἀκάματος ἐργάτης τοῦ ἀμπελώνα τοῦ Κυρίου. Ἀσκητικὸς, ἀνιδιοτελής, στοργικὸς,*

ἀκραιφνῆς ἐκφραστὴς τῆς ἐλληνορθόδοξης παράδοσός μας, μὲ γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, λόγιος, εὐγενής, ἐκκλησιαστικὸς, μὲ ἀδάμαστη θέληση καὶ ἀγάπην. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στερεῖται ἐνὸς πολυτίμου στελέχους Της. Ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του ἐν σκηναῖς δικαίων».

Γ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνέκρινε:

– Τὶς προτάσεις τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γάμου, Οἰκογενείας, Προστασίας Παιδιοῦ καὶ Δημογραφικοῦ Προβλήματος, α) γιὰ τὴν ὀργάνωση καὶ λειτουργία «Κέντρου Ποιμαντικῆς Γάμου καὶ Οἰκογενείας» στὴν ἔδρα κάθε Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ β) γιὰ τὴν πραγματοποίηση Ἡμερίδας γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῶν ὀρισθησομένων στὰ ὡς ἄνω Κέντρα ὑπευθύνων προσώπων.

– Τὴν πρόταση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Ὑποθέσεων καὶ Καταστάσεων γιὰ τὴν πραγματοποίηση Ἡμερίδας - Σεμιναρίου γιὰ τοὺς Κληρικούς - Πνευματικούς Πατέρες τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Πελοποννήσου, μὲ θέμα: «Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν ψυχικῶν διαταραχῶν στὸ πλαίσιο τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως».

– Τὴν πρόταση τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων (Θρησκευτικοῦ Τουρισμοῦ) γιὰ τὴν διοργάνωση τῶν Ἐκδηλώσεων καὶ τοῦ Προσκυνηματικοῦ Διάπλου στὰ πλαίσια τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ Μαθητικοῦ Διαγωνισμοῦ γιὰ τοὺς μαθητὲς τῶν Σχολείων τῆς Ἑλληνικῆς Ὁμογένειας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Κύπρου κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸ ἔτος 2006-2007 μὲ θέμα «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ - ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ».

Δ. Σχετικὰ μὲ τὸ Ντοκυμαντέρ τοῦ Ἀμερικανοῦ Σκηνοθέτη Τζέιμς Κάμερον περὶ τῆς δῆθεν ἀνακαλύψεως τοῦ Τάφου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας Του, ἐκφράζει τὴ θλίψη τῆς γιὰ τὸ ἀνιστόρητο τοῦ ἰσχυρισμοῦ, γιὰ τὸ ἀντιεπιστημονικὸ καὶ ἀνυπόστατο τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, ἡ ὁποία στόχο ἔχει νὰ πλήξῃ ὅσα ἐξακριβωμένα ἀπὸ τὸν 1ο αἰῶνα, καὶ ἐπιστημονικῶς ἠλεγμένα, ἔχουν παραδοθεῖ στὴν Ἐκκλησία καὶ ἀποτελοῦν τὴν Πίστην μας. Ἡ κερδομανία καὶ ἡ ἀσέβεια, μὲ ὅσα «θέματα» κι ἂν ἐφεύρουν, δὲν θὰ μπορέσουν νὰ πλήξουν τὴν πνευματικὴ πορεία τῶν πιστῶν μας πρὸς τὸ Πάσχα καὶ τὸν παγχριστιανικὸ ἑορτασμὸ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας. Ἡ πίστη μας εἶναι δυνατὴ, δοκιμα-

σμένη, διαχρονική, και πάντα ζωντανή στην καθημερινή ζωή μας.

Ε. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φιλίππων κ. Πρόκοπος διαμαρτυρήθηκε για τη μη ακριβή απόδοση, στο Δελτίο Τύπου (27.2.2007), των υπ' αυτού λεχθέντων.

Ζ. Τέλος η Δ.Ι.Σ. συζήτησε και έλαβε αποφάσεις σχετικά με τρέχοντα υπηρεσιακά ζητήματα.

(Έκ του Γραφείου Τύπου της Ίερās Συνόδου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Είναι ανεπίτρεπτο να παραχαράσσεται η ιστορία μας στο βωμό της φιλίας με τον όποιονδήποτε γειτονικό μας λαό

Στο έργο της τιμωμένης, Όσιομάρτυρος Άγίας Φιλοθέης της Άθιναίας, άλλήλ και στη θυσία της για τὸ Χριστὸ και τὴν Ἑλλάδα ἀναφέρθηκε στο κήρυγμά του ἀπὸ τὸν Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν, ὅπου και ἱερούργησε, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, στὶς 19.2.2007.

Ό Μακαριώτατος, κάνοντας μία ιστορική ἀναδρομή στα χρόνια της Τουρκοκρατίας μνημόνευσε τὴν πολῦτιμη προσφορά της Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λαὸ μας ὁ ὁποῖος, ὅπως ἐπισήμανε, «συνθέτει τὸ πλήρωμα της Ἐκκλησίας».

«Χάρη στους ἀνθρώπους της Ἐκκλησίας, τοὺς Νεομάρτυρες», εἶπε, «ὁ λαὸς μας ἐπέδειξε μία ἐσωτερική συνοχή και ἰσχυρὴ προσαρμογὴ πρὸς τὴν πίστη».

«Όλα αὐτὰ πὸ ἡ ἱστορία μᾶς ἔχει παραδώσει, θὰ ἔπρεπε στὴν ἐποχὴ μας νὰ τὰ θυμόμαστε. Οἱ νεότερες γενιὲς νὰ μαθαίνουν για νὰ διδάσκονται, ἡ ἀλήθεια της ἱστορίας νὰ μὴν παραχαράσσεται, οὔτε νὰ ὑπονομεύονται τὰ ἱερὰ και τὰ ὄσια αὐτοῦ τοῦ τόπου», τόνισε χαρακτηριστικά. «Γι' αὐτὸ», συνέχισε, «ἔχουν ἐπαναστατήσει πολλοί, μεταξύ τῶν ὁποίων και ἡ Ἐκκλησία για τὸ περιεχόμενο τοῦ βιβλίου της ἱστορίας τὸ ὁποῖο ἔχει δοθεῖ για νὰ διδάσκεται στα παιδιά της ΣΤ' δημοτικοῦ και στο ὁποῖο», ὅπως εἶπε, «ἀπουσιάζουν οἱ ἀναφορὲς αὐτὲς ἰδίως κατὰ τὴν περίοδο της Τουρκοκρατίας».

«Εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ μιλοῦμε για τὴν Τουρκοκρατία και για τὴν διατήρηση της ἔθνικῆς μας συνείδησης και της πνευματικῆς αὐτοσυνειδησίας χωρίς νὰ γίνεται λόγος για τὴν προσφορά και τὴ θυσία ἐπίλεκτων στελεχῶν της Ἐκκλησίας;», ἀναρωτήθηκε και συνέχισε: «Εἶναι δυνατόν νὰ διδάσκεται ἡ ἱστορία, ἡ ὁποία παρα-

χαράσσεται σύμφωνα με τὶς νέες δῆθεν προοπτικὲς της ἐποχῆς; Εἶναι δυνατόν στὸν βωμὸ της φιλίας με τὸν ὁποιονδήποτε γειτονικό μας λαὸ νὰ διαγράφονται ὅλα ἐκεῖνα, στα ὁποῖα ὀφείλουμε τὴν ὑπόστασή μας;». «Τότε», κατέληξε ὁ Μακαριώτατος «εἴμαστε ἀνάξιοι νὰ θεωρούμαστε παιδιά ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι προτίμησαν νὰ θυσιάσουν τὴ ζωή τους για νὰ μπορούμε σήμερα νὰ νιώθουμε ἐλεύθεροι και ἀσφαλεῖς».

Ό Προκαθήμενος της Ἑλληδικῆς Ἐκκλησίας δὲν παρέλειψε νὰ ἐπισημάνει με ἔμφαση: «Ποῖός εἶναι ἐκεῖνος πὸ ἔχει τὸ ἀνάστημα νὰ σταθεῖ μπροστὰ στις προσωπικότητες αὐτὲς και νὰ τὶς διαγράψει ἀπὸ τὴν ἱστορία, ὥστε νὰ στερεῖ ἀπὸ τὰ παιδιά μας τὴ γνώση αὐτή, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ στὴν ἐσωτερική πληρότητα;».

Ό Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε και στο ὑπάρχον ἐκπαιδευτικό σύστημα τὸ ὁποῖο, ὅπως χαρακτηριστικά ἐπισήμανε, «εἶναι δομημένο σὲ ἄλλη βάση γιατί δῆθεν θέλουμε πὸ πολλοὺς τεχνοκράτες, μηχανικούς, ἀρχιτέκτονες, διότι αὐτοὶ μᾶς εἶναι χρήσιμοι στὴ σημερινὴ ἐποχὴ». Και συνέχισε: «Ἡ ὑλικὴ βάση εἶναι χρησίμη, μόνο ὅταν ὑπάρχει ὑποδομὴ τοῦ πνεύματος· ὅταν δὲν ὑπάρχει, τίποτα δὲν στέκεται ὄρθιο».

Σὲ ἄλλο σημείο της ὁμιλίας του ὑπογράμμισε ὅτι «θὰ ἦταν ἀσυγχώρητο ἔγκλημα κατὰ τοῦ λαοῦ και της ἱστορίας μας, νὰ παραβλέπουμε τέτοια θησαυρίσματα, ὅπως ἡ Ἁγία Φιλοθέη, και νὰ τοποθετοῦμε στο προσκήνιο πράγματα ἀνούσια, χωρίς περιεχόμενο και προοπτική», ἐνῶ δὲν παρέλειψε νὰ τόνισι ὅτι «ὄλοι εἴμαστε ὑπεύθυνοι στο νὰ μεταφέρουμε στα παιδιά μας τὴν ἀλήθεια της ἱστορίας ἀναλλοίωτη και χωρίς περικοπές».

Όλοκληρώνοντας τὴν ὁμιλία του ὁ Μακαριώτατος εὐχέθηκε οἱ Ἁγιοὶ μας, οἱ Ἡρώες μας, νὰ μὴν ξεχαστοῦν ποτὲ ἀπὸ τὸ ἔθνος, ὁ λαὸς νὰ μὴν ὑποκύψει στὸν πειρασμὸ τοῦ κέρδους, της ὑλοφροσύνης και της ὑπερκατανάλωσης, ἀλλὰ «μέσα στις ψυχὲς μας νὰ διατηροῦνται ζωηρὰ τὰ ζώπυρα, τὰ ὁποῖα ἀνανεώνουν και ἀναγεννοῦν τὶς καρδιὲς μας».

Όμιλία τοῦ Μακαριώτατου στὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν

Στὶς ἀνάγκες πὸ ἔπρεπε νὰ καλύπτει ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευση στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, ὥστε οἱ νέοι κληρικοὶ νὰ ἀνταποκρίνονται στις ἀπαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας, ἀναφέρθηκε, μεταξύ ἄλλων, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστό-

δουλος, κατά την επίσκεψή του στην Έκκλησιαστική Άκαδημία Άθηνων στις 23.3.2007.

«Πολλὺς λόγος ἔγινε τὸν τελευταῖο καιρὸ γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱακαδημία ἹΑθηνῶν καὶ τὶς ἄλλες τρεῖς ἀνώτατες σχολές» ἀνέφερε ὁ Μακαριώτατος, ἀπευθυνόμενος στοὺς σπουδαστὲς τῆς Ἱακαδημίας. «Σκοπίμως», εἶπε, «δὲν ὀνομάστηκαν θεολογικὲς, γιὰ νὰ μὴ δοθεῖ ἡ ἐντύπωση ὅτι οἱ νέες αὐτὲς Σχολές εἶναι ἀνταγωνιστικοῦ χαρακτῆρα ἀπέναντι στὶς ὑπάρχουσες θεολογικὲς ποὺ μᾶς ἔθρεψαν θεολογικὰ καὶ πνευματικὰ». «Δημιουργήσαμε αὐτὲς τὶς Σχολές», σημείωσε, «καὶ μέχρι ἐκεῖ, τυπικά, φτάνει ἡ ἀρμοδιότητά μας, κάτι ποὺ δὲ σημαίνει ὅτι θὰ πάψουμε νὰ ἐνδιαφερόμαστε καὶ στὸ μέλλον γι' αὐτὲς».

«Μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ μέλλον, οἱ ὀραματισμοὶ ποὺ ἔχουμε γιὰ μία Ἱεκκλησία παραδοσιακὴ καὶ ἐκσυγχρονισμένη, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπο θὰ γίνεται ἀποδεκτὸ ἀπὸ τὴ σύγχρονη κοινωμία» ἀνέφερε ὁ Μακαριώτατος σὲ ἄλλο σημεῖο τῆς ὀμιλίας του. «Μὲ ἐνόηξί», συνέχισε, «κάθε φορὰ ποὺ ἀκούω ἀνθρώπους ποὺ βρίσκονται σὲ ὑψηλὲς θέσεις, νὰ ἐκφράζονται ἀπαξιωτικὰ καὶ μειωτικὰ γιὰ τὴν Ἱεκκλησία καὶ τὰ στελέχη Της. Ἀναλαμβάνω τὸ ἔργο τοῦ συνηγόρου γιατί πιστεύω ὅτι ἡ Ἱεκκλησία ἀποτελεῖ τὸν συνδετικὸ δεσμὸ τοῦ Γένους, ἐξασφαλίζει τὴν κοινωνικὴ συνοχὴ στὴ χώρα μας, κάτι ποὺ θὰ συνεχίσει νὰ κάνει».

«Ἀπὸ τώρα πρέπει ἡ Ἱεκκλησία», εἶπε ὁ Μακαριώτατος, «νὰ ἐνδιαφερθεῖ γιὰ τὴν ὀργάνωση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης, ὥστε τὰ μαθήματά Της νὰ εἶναι προσανατολισμένα στὶς ὑφιστάμενες ἀνάγκες τῆς Ἱεκκλησίας καὶ τοῦ ποιμνίου Της». Καὶ τόνισε: «Στὶς Σχολές αὐτὲς διδάσκονται μαθήματα χρήσιμα στοὺς ποιμένες τῆς Ἱεκκλησίας, γιατί μᾶς χρειάζεται Κληρὸς μὲ εὐλάβεια, πίστη, παραδοσιακότητα καὶ σύγχρονες ἰδέες, ὥστε, διαμέσου τῶν σύγχρονων νέων μεθόδων ἐπικοινωνίας, νὰ μιλή στὸ σύγχρονο ἄνθρωπο». «Δὲ νοεῖται», ὑπογράμμισε, «ὁ αὐριανὸς ἱερέας νὰ μὴ γνωρίζει τὶς νέες ἐπιστῆμες, ὅπως ἡ βιοθηκὴ, ἡ πληροφορικὴ, ἡ ὀικολογία καὶ ἄλλες».

«Οἱ αὐριανοὶ πτυχιούχοι αὐτῶν τῶν Ἱακαδημιῶν», σημείωσε, «πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι θὰ ἔχουν προσλάβει τὶς ἀπαραίτητες γνώσεις καὶ τὸ ἥθος γιὰ νὰ ἀσκήσουν μὲ ἐπιτυχία τὸ ποιμαντικὸ, ἱεραποστολικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο μέσα σὲ μία κοινωνία ἀμφιβόλων λογισμῶν σὲ ὄ,τι ἀφορᾷ τὴν πίστη μας». Καὶ κατέληξε: «Εὐχομαι, ἐλπίζω καὶ προσδοκῶ οἱ Σχολές αὐτὲς νὰ γί-

νουν Σχολές ἰδεώδεις, μέσα στὶς ὁποῖες θὰ καλλιεργεῖται τὸ ὀρθόδοξο καὶ λατρευτικὸ ἥθος, ἡ θεολογικὴ ἐπιστῆμη καὶ ἡ πρακτικὴ ποιμαντικὴ».

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Ἱπιστημονικὴ Ἱμερίδα (21.2.2007)

Ἱπιστημονικὴ Ἱμερίδα γιὰ τοὺς Θεολόγους Καθηγητὲς τῆς Δ/βάθμιας Ἱκπαίδευσης διοργάνωσαν ἡ Ἱ. Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως καὶ ἡ Περιφερειακὴ Διεύθυνση Π.Ε. καὶ Δ.Ε. Κ. Μακεδονίας.

«Τὰ Ἱρησκευτικὰ στὸ σύγχρονο σχολεῖο: Ἀπέναντι στὶς προκλήσεις τῶν καιρῶν» ἦταν τὸ κεντρικὸ θέμα τῆς καθιερωμένης πῆλον Ἱπιστημονικῆς Ἱμερίδας ποὺ διοργάνωσε καὶ φέτος ἡ Ἱερά Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως σὲ συνεργασία μὲ τὴν Περιφερειακὴ Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας καὶ Δευτεροβάθμιας Ἱκπαίδευσης Κεντρικῆς Μακεδονίας καὶ τὴ Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Ἱκπαίδευσης Δυτικῆς Θεσσαλονίκης, γιὰ τοὺς Θεολόγους Καθηγητὲς τῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων τῆς μητροπολιτικῆς τῆς περιφέρειας.

Τὴν Ἱμερίδα χαιρέτησαν ὁ Δήμαρχος Νεάπολης κ. Ναθαναὴλ Λαδόπουλος, ὁ Κοσμητορας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ τμήματος Θεολογίας κ. Ἱωάννης Κογκούλης καὶ Μιητιάδης Κωνσταντίνου, ὁ Περιφερειάρχης Πρωτοβάθμιας Ἱκπαίδευσης Κεντρικῆς Μακεδονίας κ. Γεώργιος Καρατάσιος, ὁ Σχολικὸς Σύμβουλος Θεολόγων κ. Γεώργιος Τσακαλίδης, καὶ οἱ Διευθυντὲς Δευτεροβάθμιας καὶ Πρωτοβάθμιας Ἱκπαίδευσης Δυτικῆς Θεσσαλονίκης κ. Γεώργιος Κωνσταντινίδης καὶ Γεώργιος Κυριζογῆου, ἐνῶ χαιρετισμὸ ἀπέστειλαν ὁ Ἱφυπουργὸς Παιδείας κ. Γεώργιος Καλὸς καὶ ὁ Νομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Παναγιώτης Ψωμιάδης διὰ τοῦ ἐκπροσώπου του κ. Εὐθυμίου Φωτόπουλου.

Εἰσηγητὲς στὴν Ἱμερίδα, τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς ὁποίας κήρυξε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας, ἦταν ὁ κ. Σταῦρος Γιαγκάζογῆου, Δρ. Θεολογίας - Σύμβουλος τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἱνστιτούτου, μὲ θέμα: «Τὸ μάθημα τῶν Ἱρησκευτικῶν στὴ δημόσια ἐκπαίδευση: Σκοποί, περιεχόμενο, φυσιογνωμία, νέα βιβλία, διαθεματικὴ προσέγγιση, εὐρωπαϊκὴ προοπτικὴ», καὶ ὁ κ. Κωνσταντίνος Παπαδάκης, Δρ. Θεολογίας - Καθηγητῆς τοῦ Δια-

Στιγμιότυπο από την Έπιστημονική Ημερίδα για τους Θεολόγους Καθηγητές της Ι. Μητροπόλεως Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως στο βήμα ο Σεβ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας.

πολιτισμικού Λυκείου Εύοσμου, με θέμα: «Μήπως διαπαιδαγωγούμε μελλοδικούς άθρους;».

Το ενδιαφέρον του άκροατηρίου κορυφώθηκε με την έποικοδομητική συζήτηση που άκοιούθησε, ένw το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με την παράθεση γεύματος και την επίδοση Βεβαιώσεων Συμμετοχής και άναμνηστικών από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Βαρνάβα.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Άδελφότης Όφφικιάδων «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΑΡΚΟΣ»

Το Σάββατο 17 Φεβρουαρίου, ήμέρα μνήμης του Άγ. Θεοδώρου του Τήρωνος, έwρτασε τα όνομαστήριά Του ό Πάπας και Πατριάρχης Άλεξανδρείας και πάσης Άφρικής κ. Θεόδωρος Β΄ στον Ι. Μητροπολιτικό Ναό των Εισοδίων της Παναγίας Παντάνασσας στο Γιοχάννεσμπουργκ της Ν. Άφρικανικής Ένώσεως.

Με ιδιαίτερη κατάνυξη έτελέσθη Πατριαρχικό Συλλήιουργο με τη συμμετοχή του Σεβ. Γέροντος Άξwμης κ. Πέτρου, του έπιχωρίου Μητροπολίτου Ιωαννουπόλεως και Πρετορίας κ. Σεραφείμ Κυκκώτη, του Σεβ. Μητροπολίτου Καλής Έλπίδος κ. Σεργίου και του νέου Έπισκόπου Μοζαμβίκης κ. Θεοδώρου.

Την Θ. Λειτουργία παρηκοιούθησε και άντιπροσωπεία των Όφφικιάδων του Πατριαρχείου Άλεξανδρείας υπό τον Πρόεδρον καθηγητήν κ. Θεόδωρον Ι. Παναγόπουλον και ό Άρχων Μ. Λογοθέτης κ. Σπ. Καμαλάκης.

Μετά το πέρας της Θ. Λειτουργίας ό Μακαριώτατος Πάπας και Πατριάρχης κ. Θεόδωρος Β΄ άπένειμε το Όφφικιον του Άρχοντος Διακοφύλακος στον έπιφανή δικηγόρον της πόλεως Γιοχάννεσμπουργκ κ. Γ. Μπίζον, ό όποίος άφιέρωσε όλοκληρη την ζωήν του στην υπεράσπιση των θυμάτων του ΑΡΑΤΗΕΙ και στην κα Άναστασία Κρυσταλλίδου, το Όφφικιον της Άρχόντισσας των Έκκλησιών για το σπουδαίο έργο που έπιτελεί wς διευθύντρια της εύφήμης γνωστής έλληνικής Σχολής Σαχέτι. Η Σχολή αυτή έχει έπιτύχει να διατηρεί το έλληνικό φρόνημα και, την πίστη στην Όρθοδοξία στα χιλιάδες Έλληνόπουλα της Όμογένειας.

Οι έόρτιες έκδηλώσεις ολοκληρώθησαν με την παράθεση γεύματος σε παρακειμένη της Έκκλησίας καταλλήλως διακεκοσμημένη αίθουσα κοινωνικών έκδηλώσεων.

Στην προσφώνησή του ό Μακαριώτατος εύχαρίστησε την Έλληνική όμογένεια για την ένότητά της, για την διατήρηση της πίστης της στην Όρθοδοξία, όπως έπίσης για την καλλιέργεια της έλληνικής γλώσσας, ιδιαίτερα από τα παιδιά της νεώτερης γενεάς.

Τέλος εύχήθηκε σύντομα να ολοκληρωθούν οι έργασίες της υπό άνέγερση και Λειτουργία Ι. Μονής του Άγ. Νεκταρίου και Άγίου Νικολάου και να τελεσθούν τα έγκαίνια.

(Έκ της Γραμματείας της Άδελφότητος Όφφικιάδων ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΑΡΚΟΣ)

**Κατάργησης Κανονισμού
περί συστάσεως Ἐκκλη-
σιαστικοῦ Ἰδρύματος
ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐ-
νοριακὴ Στέγη Γερόντων
Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορ-
φώσεως τοῦ Σωτῆρος
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Καισαριανῆς, Βύρωνος
καὶ Ὑμηττοῦ»**

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Πρωτ. 4746 π.ἔ.
Ἀριθμ. Διεκπ. 380

Ἀθήνησι 14η Φεβρουαρίου 2007

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 29 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «*Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*»,

2. Τὴν ἀπὸ 4.9.2003 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «*Ἐνοριακὴ Στέγη Γερόντων Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ*» (Φ.Ε.Κ. 1402/τ. Β' /30.9.2003).

3. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Κανονισμοῦ Λειτουργίας τοῦ ὡς ἄνω Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 8/12.10.2006 Πράξιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Βύρωνος.

5. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 167/12.10.2006 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.

6. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. Φ. 3/1/1345/31.10.2006 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ.

7. Τὴν ἀπὸ 20.12.2006 Γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

8. Τὴν ἀπὸ 9.2.2007 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τὴν κατάργησιν τῆς διὰ τῆς ἀπὸ 4.9.2003 Ἀποφάσεως Αὐτῆς, περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «*Ἐνοριακὴ Στέγη Γερόντων Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ*» (Φ.Ε.Κ. 1402/τ. Β' /30.9.2003).

Ἡ παροῦσα νὰ δημοσιευθῇ διὰ τοῦ τεύχους Β' τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΑΜΑΣ

Άριθμ. Πρωτ. 150

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

2/14.2.2007

Κανονισμὸς περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας

Τὸ περὶ ἡμᾶς Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας κατὰ τὴν Συνεδριὰν αὐτοῦ τῆς 14ης Φεβρουαρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 2007·

α. Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»·

β. Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 08/1977 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν»·

γ. Τὴν ἀνάγκην καθορισμοῦ τῶν Ὁργάνων Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ὅπως αὐτὰ προβλέπωνται ἀπὸ τὸν Νόμον 1418/1984, τὸ Π.Δ. 609/1985 καὶ τὸ Π.Δ. 23/1993 διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τὰ ὁποῖα χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ τὰς Δημοσίους Ἐπενδύσεις, καθὼς καὶ τὰς ἐπενδύσεις τοῦ Γ' Κοινοτικοῦ Πλαισίου Στηρίξεως.

α. Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. 146 Α').

β. Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 8/1978 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν»·

γ. Τὴν ἀνάγκην ὀργανώσεως Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλει, διὰ ἐκτέλεσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἔργων.

δ. Τὴν ἀνάγκην καθορισμοῦ τῶν Ὁργάνων Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ὅπως αὐτὰ προβλέπονται ἀπὸ τὸν Νόμον 1418/1984, τὸ Π.Δ. 609/1985 καὶ τὸ Π.Δ. 23/1993 διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τὰ ὁποῖα χρηματοδοτοῦνται ὑπὸ τῶν Δημοσίων Ἐπενδύσεων, καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν ἐπενδύσεων τοῦ Γ' Κοινοτικοῦ Πλαισίου Στηρίξεως.

ε. Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1243/806/28.4.2004 ἐγκύκλιον σημείωμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ συστάσεως Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις».

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

τὴν σύστασιν Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας καὶ ὀρίζει τὰ ὡς κάτωθι:

1. Ὡς Ἀναθέτουσα Ἀρχὴ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Π.Δ. 23/19933, ὀρίζεται ἐπίσης τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας.

2. Ὡς Προϊσταμένη Ἀρχή, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ Π.Δ. 609/1985, ὀρίζεται ἐπίσης τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας.

3. Ὡς Διευθύνουσα Ὑπηρεσία, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ Π.Δ. 609/1985, ὀρίζεται ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας.

4. Ὡς Ἐπιβλέπουσα Ὑπηρεσία, ὀρίζονται τὰ μέλη τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, τὰ ὁποῖα ἀσκοῦν τὰ καθήκοντα ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ κατ' ἀνάθεσιν. Ἐπὶ πλεον καθήκοντα ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ δύνανται νὰ ἀνατεθοῦν καὶ εἰς ἕτερα πρόσωπα, ιδιώτας Μηχανικούς, οἵτινες δύνανται νὰ προσληφθοῦν ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, διὰ συμβάσεως ὀρισμένου ἔργου ἢ ὀρισμένου χρόνου, πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐργολαβιῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ καλυφθῶσιν ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας.

5. Ὡς Τεχνικὸν Συμβούλιον, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ Π.Δ. 609/1985, ὀρίζεται τὸ Τεχνικὸν Συμβούλιον τῆς οἰκείας Νομαρχίας, ἡ ὁποῖα γνωματεύει, εἰσηγεῖται καὶ ἐποπτεύει ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ τυχὸν εἰσηγεῖται καὶ ἐποπτεύει ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ τυχὸν ἀνακουψάντων διαφορῶν καὶ προβλημάτων ἐπ' αὐτῶν.

6. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου ἐκτελέσεως τῶν Δημοσίων Ἔργων διέπει τὰς καταρτισθισομένας Συμβάσεις ἐκτελέσεως ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἰσχύος τῶν διατάξεων του, ὡς συμβατικῶν ρητρῶν.

7. Διαφωναίαι, αἵτινες τυχὸν προκύψουν, ἐπιλύονται εἰς τὰ ἀρμόδια Δικαστήρια, μὲ βᾶσιν τὴν καθ' ἑλληνικὴν καὶ τὸν ἀρμόδιον τρόπον, ὅπως αὕτη ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Κ.Π.Α., μετὰ τὴν ἐξάντησιν τῆς Προδικασίας, ὅπως αὕτη προβλέπεται διὰ τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ Π.Δ. 609/1985, ἀποφαινομένου ἐπὶ τῶν αἰτήσεων θεραπείας, τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

8. Ἡ σύνταξις μελετῶν τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων, πραγματοποιεῖται ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ἡ δὲ θεώρησις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου αὐτῆς.

9. Διὰ τὴν δημοπράτησιν τῶν ἔργων, αἱ συνταχθεῖσαι μελέται ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς, δηλαδὴ, τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνει καὶ τὴν σχετικὴν διακήρυξιν.

10. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία ἀδυνατεῖ νὰ συντάξῃ καὶ νὰ ἐκπονήσῃ τὰς σχετικὰς Μελέτας, δύνανται νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐκπόνησις αὐτῶν εἰς εἰδικὸν ἔμπειρον ἐπὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργου Μηχανικόν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς, καὶ μετὰ εἰσήγησιν τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου. Αἱ μελέται, αἱ ὁποῖαι συντάσσονται ὑπὸ τρίτων, θεωροῦνται

ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς, καὶ μετὰ εἰσήγησιν τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου. Αἱ μελέται, αἱ ὁποῖαι συντάσσονται ὑπὸ τρίτων, θεωροῦνται ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς.

11. Κατὰ ταῦτα ἡ ὀργάνωσις τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν Ἐκκλησιαστικῶν Ἔργων εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν Δράμας καθορίζεται ὡς κάτωθι:

A. Ἡ Προϊσταμένη Ἀρχὴ καὶ ἡ Ἀναθέτουσα Ἀρχὴ εἶναι τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας.

B. Ἡ Διευθύνουσα Ὑπηρεσία, εἶναι ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἡ ὁποῖα στελεχώνεται ἐκ Μηχανικῶν.

Αἱ ἀρμοδιότητες τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας εἶναι:

Ἐκπονεῖ τὰς μελέτας τῶν τεχνικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων, παρακολουθεῖ καὶ ἐγκρίνει τὰς μελέτας ποὺ ἐκπονοῦν ἰδιῶτες Μηχανικοὶ γιὰ τὰ ἔργα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐπιβλέπει καὶ ἐλέγχει τὰς κατασκευὰς, ἐπισκευὰς καὶ συντηρήσεις τῶν ἔργων Αὐτῆς ποὺ ἐκτελοῦνται εἴτε μὲ Ἀνάδοχον εἴτε μὲ Αὐτεπιστασίαν, συμφῶνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ 55/1974 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὰς συμπληρωματικὰς τῶν ἀντιστοίχων Νόμων 718/1977 καὶ 1418/1984 μετὰ τῶν ἐκτελεστικῶν τῶν Προεδρικῶν Διαταγμάτων καὶ τῶν συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν αὐτῶν Νόμων, ὅπως ἰσχύουν ἕως σήμερον.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας ἀσκεῖται ὑπὸ στελέχους μὲ τυπικὰ προσόντα, τὰ ἀπαιτούμενα ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων περὶ Δημοσίων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιπλέοντα ἔχοντα: Δίπλωμα Μηχανικοῦ Α.Ε.Ι. μετὰ δεκαετοῦς ἀποδεδειγμένης ἐμπειρίας εἰς μελέτας καὶ ἐπιβλέψεις τεχνικῶν ἔργων, ἀρτίαν γνῶσιν μιᾶς ξένης γλώσσης κατὰ προτίμησιν τῆς Ἀγγλικῆς καὶ ἀρτίαν γνῶσιν χρῆσεως καὶ προγραμμάτων Η/Υ.

Ἡ παροῦσα Πράξις νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Δράμῃ τῇ 21.2.2007

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ὁ Δράμας ΠΑΥΛΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Περί λειτουργίας της άνασυσταθείσας Τεχνικῆς Υπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύ- των καὶ Αἰγιαλίας

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 12ῃ Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 2006 ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 1.00 μ.μ. συνελήθον: Τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλίας, συγκείμενον δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ 35 ἄρθρον τοῦ Ν. 590/1977 (Φ.Ε.Κ. τ. α' 146) περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῶν: α) τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλίας κ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ -Προέδρου, β) Αἰδεσιμ. π. Διονυσίου Λιβανᾶ, Ἐφημερίου Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Λόγγου Αἰγιαλίας, γ) Αἰδεσιμ.π.Χρήστου Δημήτρουλα -Ἐφημερίου Ἱεροῦ Ναοῦ Εἰσοδίων Θεοτόκου Αἰγίου, δ) κας Δήμητρας Κυριακοπούλου -Προϊσταμένης Δ.Ο.Υ. Αἰγίου, ε) κ. Βασιλείου Στρατάκου-Δικηγόρου Πρωτοδικείου Αἰγίου, στ) κ. Ἀλέκου Θανασοῦλια Βιομηχάνου, Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβούλου Μελῶν, προέβη εἰς συζήτησιν πρὸς λήψιν ἀποφάσεως περὶ Ἀνασυστάσεως Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας αὐτῆς.

Ὁ Σεβασμιώτατος Προεδρος ἔφερεν εἰς γνῶσιν τῶν μελῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, τὴν ὑπ' ἀριθ. 6645/26.09.2006 Ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν, ΣΑΕ 019/3, διὰ τῆς ὁποίας ἐντάσσονται:

α) Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Μεγάλου Σπηλαιῶν Καλαβρύτων εἰς τὸ Πρόγραμμα Δημοσίων Ἐπενδύσεων διὰ τὴν διευθέτησιν, ἀποκατάστασιν καὶ ἀνάδειξιν αὐτῆς.

β) Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Αἰγιαλίας εἰς τὸ Πρόγραμμα Δημοσίων Ἐπενδύσεων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς.

Κατόπιν τούτου κρίνεται ἀναγκαία ἡ ἀνασύστασις τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἐκτελέσεως τῶν ὡς ἄνω ἔργων τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τὴν ἐπίβλησιν ὧν ἐκτελοῦντων ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ ὑπὸ τῶν Ἰδρυμάτων αὐτῆς, ἡ ὁποία θὰ λειτουργῇ ἐπὶ τῇ βάσει ἰδιαιτέρου Κανονισμοῦ.

Τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον ἰδόν:

Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων τοῦ Ν. 590/1977 (ΦΕΚ τ. α' 146) «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 55/1974 (ΦΕΚ τ. α' 185) Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περί μελέτης καὶ ἐκτελέσεως ἀπάντων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἔργων».

Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 58/1975 (ΦΕΚ τ. α' 4) Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περί ἀρμοδιοτήτων καὶ τρόπου λειτουργίας τῶν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων».

Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8/1979 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περί Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν».

Τὴν ἀνάγκην ἀνασυστάσεως καὶ ὀργανώσεως Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας παρὰ τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων.

Τὴν ἀνάγκην καθορισμοῦ τῶν Ὁργάνων τῆς ἀνασυσταθησομένης Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ὅπως αὐτὰ προβλέπονται ἀπὸ τὸν Ν. 1418/29.2.1984 (ΦΕΚ τ. α' 23), τὸ Π.Δ. 609/31.12.1985 (ΦΕΚ τ. α' 223) καὶ τὸ Π.Δ. 23/5.2.1993 (ΦΕΚ τ. α' 8) διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλε-

ως, τὰ ὁποῖα χρηματοδοτοῦνται εἴτε ἀπὸ τὰς Δημοσίας Ἐπενδύσεις εἴτε ἐκ τῶν κονδυλίων τοῦ Γ' καὶ Δ' «Κοινοτικοῦ Πλαιοῦ Στηρίξεως» (Κ.Π.Σ.).

Τὸ γεγονός, ὅτι ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν δὲν προκύπτει δαπάνη εἰς βάρος τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

ΟΜΟΦΩΝΩΣ ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὴν ἀνασύστασιν Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας παρὰ τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει, ἡ ὁποία θὰ λειτουργῇ μὲ τὸν ὡς ἀκούθως ἐκτιθέμενο Κονοτισμὸ Λειτουργίας.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΥΣΤΑΘΕΙΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Ἄρθρον 1

Ἀνασύστασις

Ἀνασύστασις Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας στὴ Ἱερὰ Μητρόπολη Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας γιὰ τὸν προγραμματισμὸ, τὴν μελέτη, τὴν παρακολούθησιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ Ν. 1418/29.2.1984 (ΦΕΚ τ. α' 23), Π.Δ. 609/31.12.1985 (ΦΕΚ τ. α' 223), Π.Δ. 23/5.2.1993 (ΦΕΚ τ. α' 8) καὶ 55/1974 (Φ.Ε.Κ. τ.α') Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ μελέτης καὶ ἐκτελέσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων».

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς-Ἀρμοδιότητες

Οἱ ἀρμοδιότητες τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας εἶναι:

Ἡ σύνταξη προγράμματος γιὰ ὅλα τὰ ἐκτελούμενα καὶ προγραμματιζόμενα ἐκκλησιαστικὰ ἔργα καὶ ἡ παρακολούθησιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος αὐτοῦ στὴν περιφέρεια πνευματικῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας.

Ὁ ἔλεγχος τῶν ὑποβαλλομένων πρὸς ἔγκρισιν ἀπὸ τοὺς Προέδρους τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν, τῶν Ἱγουμενοσυμβουλίων καὶ τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως:

Α) Οἰκονομικῶν μελετῶν γιὰ τὴν ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων.

Β) Λογαρισμῶν, συγκριτικῶν πινάκων (Σ.Π), πρωτοκόλλων κανονισμοῦ τιμῶν μονάδος νέων ἐργασιῶν (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε), ἐνστάσεων, αἰτήσεων θεραπείας.

Ἡ διενέργεια διαγωνισμῶν γιὰ τὴν ἀνάθεση συντάξεως μελετῶν καὶ γιὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων.

Ἡ παρακολούθησιν τῶν ἐκτελουμένων ἐκκλησιαστικῶν ἔργων.

5. Ἡ συγκρότησιν ἐπιτροπῶν προσωρινῆς καὶ ὀριστικῆς παραλαβῆς τῶν ἀποπερατουμένων ἔργων.

6. Ἡ σύνταξη εἰσηγήσεων πρὸς τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιον γιὰ ὅλα τὰ παραπάνω θέματα.

7. Ἡ παροχὴ τεχνικῆς ἀρωγῆς πρὸς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν Ἱερῶν Ναῶν, τὰ Ἱγουμενοσυμβούλια τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Ἰδρυμάτων, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας.

8. Στὶς ἀρμοδιότητες τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας εἶναι ἀκόμη νὰ ἐκπονεῖ τὶς μελέτες τῶν τεχνικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων, νὰ παρακολουθεῖ, νὰ ἐλέγχει καὶ νὰ ἐγκρίνει τὶς μελέτες, τὶς ὁποῖες ἐκπονοῦν ἰδιῶτες μηχανικοὶ γιὰ τὰ ἔργα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, οἱ ὁποῖες ἐκτελοῦνται μὲ αὐτεπιστάσιν, σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν Κανονισμοῦ 55/1974 (Φ.Ε.Κ. τ.ᾱ 158) τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὶς συμπληρωματικὰς διατάξεις τῶν ἀντιστοιχῶν νόμων 716/05.10.1977 (Φ.Ε.Κ. τ. α' 295) καὶ 1418/29.02.1984 (Φ.Ε.Κ. τ. α' 23) μετὰ τῶν ἐκτελεστικῶν του Προεδρικῶν Διαταγμάτων καὶ τῶν συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν τῶν Νόμων, ὅπως ἰσχύουν ἕως σήμερα.

Ἄρθρον 3

Ὁργάνωσις

1. Ἡ τεχνικὴ Ὑπηρεσία διαρθρώνεται ὡς ἑξῆς:

α) Ἀπὸ τὸν Προϊσταμένον τῆς, ὁ ὁποῖος εἶναι πολιτικὸς μηχανικὸς ἢ ἀρχιτέκτονας μηχανικὸς, διπλωματοῦχος Α.Ε.Ι. μὲ ἀνεγνωρισμένη ἐμπειρία. Ὁ Προϊστάμενος διορίζεται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιον καὶ εἶναι ἀρμόδιος εἰσηγητῆς πρὸς αὐτὸ γιὰ τὰ θέματα τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας. Πρέπει ἐπίσης νὰ διαθέτει τὰ οὐσιαστικὰ καὶ τυπικὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται ἀπὸ τὶς κείμενες διατάξεις περὶ δημοσίων καὶ ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων.

β) Ἀπὸ διπλωματούχους μηχανικούς, οἱ ὁποῖοι διορίζονται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιον μετὰ ἀπὸ εἰσήγησιν τοῦ Προϊσταμένου καὶ στελεχώνου τὴν Τεχνικὴ Ὑπηρεσία. Οἱ μηχανικοὶ αὐτοὶ μπορεῖ νὰ εἶναι

είναι στελέχη μόνιμα, επί συμβάσει ἢ νὰ ἀναλαμβάνουν ἔργα κατ' ἀνάθεση.

γ) Ἀπὸ ἓνα διοικητικὸ ὑπάλληλο, χειριστὴ ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστοῦ (Η/Υ), γιὰ τὴν γραμματειακὴ ἐξυπηρέτηση τοῦ γραφείου.

2. Ὁ Προϊστάμενος τῆς ὑπηρεσίας, σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ κωλύματός του, ὀρίζει ὁ ἴδιος τὸν ἀναπληρωτὴ του.

3. Μὲ τὴν ἔναρξη λειτουργίας τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ἡ πρόσληψη τοῦ προσωπικοῦ ἔμισθου ἢ ἐθελοντικοῦ, θὰ γίνῃ μὲ σύμβαση ἐργασίας ὀρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου ἢ μὲ σύμβαση ἔργου.

4. Ὡς Ἀναθέτουσα Ἀρχὴ κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ Π.Δ. 2305.02.1993 (Φ.Ε.Κ. τ. α' 8), ὀρίζεται τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας.

5. Ὡς Προϊσταμένη Ἀρχὴ κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ Ν. 1418/29.02.1984 (Φ.Ε.Κ. τ. α' 23) καὶ τοῦ Π.Δ. 609/31.12.1985 (Φ.Ε.Κ. τ. α' 223), ὀρίζεται ἐπίσης τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας.

6. Ὡς Ἐπιβλέπουσα Ὑπηρεσία ὀρίζεται ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τὰ μέλη τῆς ὁποίας ἀσκοῦν καὶ καθήκοντα ἐπιβλέποντος μηχανικοῦ κατ' ἀνάθεση. Ἐπιπλέον καθήκοντα ἐπιβλέποντος μηχανικοῦ, δύναται νὰ ἀνατεθοῦν καὶ σὲ ἄλλα πρόσωπα, ιδιώτες μηχανικούς, οἱ ὁποῖοι δύναται νὰ προσληφθοῦν ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη μὲ σύμβαση ὀρισμένου ἔργου ἢ ὀρισμένου χρόνου, γιὰ νὰ καλύψουν τὶς προκύπτουσες ἀνάγκες τῶν ἐργολαβιῶν, οἱ ὁποῖες δὲν δύναται νὰ καλυφθοῦν ἀπὸ τὴν Τεχνικὴ Ὑπηρεσία.

7. Ὡς Τεχνικὸ Σύμβουλο ὀρίζεται τὸ Τεχνικὸ Συμβούλιο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν (Ε.Κ.Υ.Ο) τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖο συνεστήθη μὲ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 158/2003 (Φ.Ε.Κ. τ. α' 290/18.12.2003) Κανονισμὸ τῆς Ε.Κ.Υ.Ο καὶ συνεκροτήθη μὲ τὴν ἀπὸ 16.01.2004 ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου (Δ.Ι.Σ.)

ἄρθρον 4

Ἐφαρμογὴ θεσμικοῦ πλαισίου

1. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου ἐκτελέσεως τῶν δημοσίων ἔργων διέπει τὶς συμβάσεις ἐκτελέσεως ἔργων, οἱ ὁποῖες θὰ καταρτισθοῦν ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μη-

τροπολι, μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τους ὡς συμβατικῶν ρητρῶν.

2. Διαφωνίες, οἱ ὁποῖες τυχὸν θὰ προκύψουν, ἐπιλύονται στὰ ἀρμόδια Δικαστήρια μὲ βάση τὴν καθ' ὕλην καὶ τόπο ἀρμοδιότητά τους, ὅπως αὐτὴ ὀρίζεται ἀπὸ τὸν "Κώδικα Πολιτικῆς Δικονομίας" (Κ.Π.Δ.), μετὰ ἀπὸ τὴν ἐξάντηση τῆς προδικασίας, ὅπως αὐτὴ προβλέπεται ἀπὸ τὸν νόμο 1418/29.02.1984 (Φ.Ε.Κ. τ. α' 23) καὶ τὸ Π.Δ. 609/31.12.1985 (Φ.Ε.Κ. τ. α' 223), ἀποφαινομένου ἐπὶ τῶν αἰτήσεων θεραπείας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου μετὰ ἀπὸ γνώμη τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν (Ε.Κ.Υ.Ο) τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ἄρθρον 5

Μελέτες καὶ δημοπράτηση ἔργων

1. Ἡ σύνταξη μελετῶν τῶν πρὸς ἐκτέλεση ἔργων πραγματοποιεῖται ἀπὸ τὴν Τεχνικὴ Ὑπηρεσία καὶ ἡ θεώρησή τους ἀπὸ τὸν Προϊστάμενό της.

2. Γιὰ τὴν δημοπράτηση τῶν ἔργων οἱ συνταχθεσόμενες μελέτες θὰ ἐγκρίνονται ἀπὸ τὴν Προϊσταμένη Ἀρχή, δηλαδὴ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο, τὸ ὁποῖο ἐγκρίνει καὶ τὴν σχετικὴ διακήρυξη.

3. Σὲ περίπτωσι κατὰ τὴν ὁποία ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀδυνατεῖ νὰ συντάξῃ καὶ νὰ ἐκπονήσῃ τὶς σχετικὲς μελέτες, εἶναι δυνατόν νὰ ἀνατεθεῖ ἡ ἐκπόνησή τους σὲ εἰδικό, ἔμπειρο ἐπὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεση ἔργου, μηχανικό, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς, σὴν ὁποία εἰσηγεῖται ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία. Οἱ μελέτες, οἱ ὁποῖες συντάσσονται ἀπὸ τρίτους θεωροῦνται ἀπὸ τὴν Τεχνικὴ Ὑπηρεσία καὶ ἐγκρίνονται ἀπὸ τὴν Προϊσταμένη Ἀρχή.

4. Σύμφωνα μὲ τὰ ἀνωτέρω ἡ ὀργάνωσις τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας γιὰ τὴν ἐκτέλεση ἐκκλησιαστικῶν ἔργων σὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας καθορίζεται ὡς κάτωθι:

α. Ἡ Προϊσταμένη Ἀρχὴ καὶ ἡ Ἀναθέτουσα Ἀρχὴ εἶναι τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας.

β. Ἡ Διευθύνουσα Ὑπηρεσία καὶ ἡ Ἐπιβλέπουσα Ὑπηρεσία, εἶναι ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας.

Άρθρον 6 Ίσχύς-Τροποποιήσι

1. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἄρχεται ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ δημοσιευθεῖ στὸ «Φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» (Φ.Ε.Κ.) καὶ στὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησία» ποὺ εἶναι τὸ ἐπίσημο δεητίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

2. Ὁ Κανονισμὸς λειτουργίας τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας δύναται νὰ τροποποιηθεῖ ἢ νὰ συμπληρωθεῖ μετὰ ἀπὸ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Οἱ μελλόντικες τροποποιήσεις καὶ οἱ συμπληρώσεις ἔχουν ἰσχὺ μετὰ ἀπὸ τὴν δημοσίευσή τους στὸ «Φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» (Φ.Ε.Κ.) καὶ στὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησία» ποὺ εἶναι τὸ ἐπίσημο δεητίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Άρθρον 7 Τελικὲς διατάξεις

1. Ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία δύναται νὰ καταργηθεῖ κατόπιν αἰτιολογημένης καὶ δημοσιευμένης ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ ἰσχύει μετὰ τὴν δημοσίευσή της στὸ «Φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» (Φ.Ε.Κ.) καὶ στὸ πε-

ριοδικὸ «Ἐκκλησία» ποὺ εἶναι τὸ ἐπίσημο δεητίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

2. Ἔτερο καὶ ἕκαστο θέμα, τὸ ὁποῖο δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ λειτουργίας, ἀλλὰ βασίζεται καὶ δὲν ἀντιβαίνει σὲ αὐτὲς ρυθμίζεται μὲ ἰδιαίτερη ἀπόφαση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, ἢ ὁποῖα ὀφείλει νὰ εἶναι πάντοτε σύμφωνη μὲ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὶς διατάξεις καὶ τοὺς Νόμους, οἱ ὁποῖοι διέπουν τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπικράτεια, τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας.

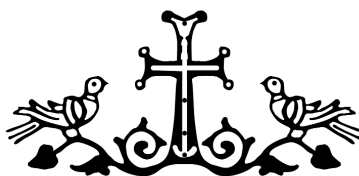
Ἡ παροῦσα ἀπόφαση νὰ δημοσιευθεῖ στὸ «Φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» (Φ.Ε.Κ.) καὶ στὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησία» ποὺ εἶναι τὸ ἐπίσημο δεητίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρόν, ὅπερ καὶ ὑπογράφεται ὡς ἔπεται.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ-ΠΡΟΕΔΡΟΣ Μ.Σ. Τ.Σ.
† Ο ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

1. Αἰδεσιμ. π. Διονύσιος Λιβανᾶς
2. Αἰδεσιμ. π. Χρῆστος Δημήτριουλας
3. κα Δημήτρα Κυριακοπούλου
4. Βασίλειος Στρατάκος
5. Ἀλέκος Θανασοῦλιας

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Άριθμ. Πρωτ. 538
Διεκπ. 628

Ἀθήνησι 13ῃ Μαρτίου 2007

Περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΚΕΝΤΡΟΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ» ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ»

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 29 παράγρ. 2 καὶ 59 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,
2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας τὰς ἀπορροεύσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρῳμα.
3. Τὰς ὑφισταμένας Κοινωνικὰς καὶ Ποιμαντικὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος καὶ ἰδιατέρως τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς πρὸς τὸν Θεοσύστατον καὶ ἱερὸν θεσμὸν τῆς οἰκογένειας.
4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 28/6.10.2006 Πρᾶξιν-Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου.
7. Τὴν ἀπὸ 20.12.2006 Γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
9. Τὴν ἀπὸ 1.3.2007 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Χαλκίδος Ἐκκλησιαστικὸν Ἴδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «“ΚΕΝΤΡΟΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ” (ΚΕ.Σ.Ο.) ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ», τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ ἐδρεύει εἰς τὴν πόλιν τῆς Χαλκίδος. Ἡ ὀργάνωσις, διοίκησις, διαχείρησις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Συστάσεως, ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος, μὲ τὴν ἐπωνυμία «“ΚΕΝΤΡΟΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ” (ΚΕ.Σ.Ο), ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ».

Ἄρθρον 1

Σύστασις, Ἔδρα, Σφραγιδα

1. Στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος καὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καὶ διοικητικὴ ἐπίβλησιν καὶ ἐποπτεία αὐτῆς συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸν Ἴδρυμα, τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς ἀνεξάρτητη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, αὐτοτελοῦς διαχείρισις καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρα, μὲ τὴν ἐπωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»

(ΚΕ.Σ.Ο). Ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ πόλις τῆς Χαλκίδας. Τὸ Ἴδρυμα θὰ στεγάζεται σὲ ἰδιόκτητο οἶκημα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἢ σὲ ὁποιαδήποτε ἄλλο οἶκημα, τὸ ὁποῖο θὰ κριθεῖ κατάλληλο γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν τοῦ ἀπὸ τὸ Διοικητικό του Συμβούλιου (Δ.Σ.).

2 Τὸ Ἴδρυμα ἔχει στρογγυλὴ σφραγίδα μὲ δύο ἐπάληλους κύκλους, ἡ ὁποία φέρει στὸ κέντρο τὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸ γάμο τῆς Κανά. Στὸν μὲν ἐξωτερικὸ κύκλιο ἀναγράφονται οἱ λέξεις: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ στὸν δὲ ἐσωτερικὸ ἢ ἐπωνυμία τοῦ Ἰδρύματος: «ΚΕΝΤΡΟΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ».

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ

Σκοποὶ τοῦ ΚΕ.Σ.Ο. εἶναι: Α) Ἡ προστασία καὶ κάθε εἶδους ὑποστήριξη τῆς οἰκογένειας, τῶν μονογονεϊκῶν οἰκογενειῶν, τῶν κακοποιημένων ἢ ἐγκαταλελειμμένων παιδιῶν, τῶν ἀγάμων μπτέρων καὶ τῶν παιδιῶν ποὺ γίνονται ἀντικείμενο ὁποιασδήποτε μορφῆς ἐκμετάλλευσης καὶ τῶν «παιδιῶν τοῦ δρόμου». Β) Ὁ ἀγῶνας ὑπὲρ τοῦ ἀγέννητου παιδιοῦ καὶ κατὰ τῶν ἐκτρώσεων καὶ παντὸς εἶδους κακοποίησης, παραμέλησης καὶ ἐγκατάλειψης τῶν παιδιῶν. Γ) Ἡ μέριμνα διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἀναδόχων οἰκογενειῶν καὶ τῆς υἰοθεσίας.

Ἄρθρον 3

Μέσα πρὸς ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν

Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος εἶναι τὰ ἑξῆς: Α) Ἡ ἴδρυση σταθμῶν οἰκογενειακῆς συμβουλευτικῆς, Τμημάτων συμπαράστασης οἰκογένειας, Σχολῶν γονέων, βρεφονηπιακῶν σταθμῶν, Ξενῶνων ἀγάμων μπτέρων, Σχολῶν καταρτισμοῦ γυναικείων στελεχῶν. Β) Ἡ Μεμονωμένη καὶ κατὰ περίπτωσιν μέριμνα ὑπὲρ τῶν κακοποιημένων ἢ ἐγκαταλελειμμένων παιδιῶν, «παιδιῶν τοῦ δρόμου» καὶ μονογονεϊκῶν οἰκογενειῶν, εἴτε ἔχει ὑπάρξει γάμος μεταξὺ τῶν γονέων τοῦ τέκνου εἴτε ὄχι. Γ) Ἡ διοργάνωση σεμιναρίων, ἡμερίδων, συνεδρίων καὶ λοιπῶν ἐκδηλώσεων ἐνημερωτικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ καὶ ψυχαγωγικοῦ χαρα-

κτῆρα καὶ ἡ διενέργεια ἐκπομπῶν στὰ Μ.Μ.Ε. μὲ ἀντικείμενο τὴν ποιμαντικὴ τῶν μελλοδύμφων καὶ οἰκογενειάρχων, τὴ γενετήσια ἀγωγή, τὴν οἰκογενειακὴ ἀγωγή ὑγείας, τὰ δικαιώματα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν στὴ σύγχρονη κοινωνία. Δ) Ἡ ἀνάθεση καὶ ἐκπόνηση σχετικῶν μελετῶν, ἡ ἔκδοση καὶ κυκλοφορία περιοδικοῦ τύπου καὶ λοιποῦ ἔντυπου ἢ ἠλεκτρονικοῦ ἐνημερωτικοῦ ὑλικοῦ, ἡ ἀνακοίνωση στὰ Μ.Μ.Ε. προγραμμάτων καὶ στόχων. Ε) Οἱ παραστάσεις σὲ Ἄρχες καὶ ἡ συνεργασία μὲ ἀρμοδίους φορεῖς τῆς ἡμεδαπῆς καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς, τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση, τὸ Ὄργανισμὸ Ἠνωμένων Ἐθνῶν, τὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης, τὴν UNESCO, καθὼς καὶ τὶς ὀργανώσεις (ἐθελοντικὲς ἢ μὴ) ποὺ σκοπὸ ἔχουν τὴν προστασία τῆς οἰκογένειας.

Ἄρθρον 4

Γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν σκοπῶν τοῦ ΚΕ.Σ.Ο. ἰδρύονται τὰ κάτωθι Τμήματα:

- 1) Τμῆμα ὑποδοχῆς καὶ ἐνημέρωσης.
- 2) Τμῆμα οἰκογένειας (Ποιμαντικὴ μελλοδύμφων, Σχολῆς Γονέων, ψυχολογικὴ καὶ κοινωνικὴ ὑποστήριξη).
- 3) Νομικὴ στήριξη.
- 4) Σταθμὸς Α΄ Βοηθειῶν - Ἱατροφαρμακευτικὴ Στήριξη.
- 5) Ἐξειδικευμένα Σεμινάρια - Διαλέξεις.
- 6) Πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις.
- 7) Τράπεζα τροφίμων καὶ ἐνδυμάτων.
- 8) Τμῆμα συμπαράστασης γυναικῶν. Τὸ Τμῆμα τοῦτο ἀποβλέπει στὴ στήριξη τῆς γυναίκας ὡς συζύγου, μπτέρας ἐργαζόμενης, ἀνέργου, ἀγάμου, κακοποιημένης κ.λπ.
- 9) Τμῆμα Γυναικείων Θεμάτων, τὸ ὁποῖο θὰ ἔχει ὡς σκοπὸ:

- Τὴν μελέτη παντὸς ζητήματος στὴν κοινωνία ὡς πρὸς τὴ θέση τῆς γυναίκας, καθὼς καὶ τὴ συλλογὴ ἐπιστημονικῶν στοιχείων ποὺ ἀφοροῦν στὰ γυναικεῖα θέματα τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ ἐκτὸς αὐτῆς καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχει ἔστω καὶ ἔμμεση σχέση μὲ τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τὸ σκοπὸ τῆς Ἐκκλησίας.
- Τὴν διοργάνωση διαφόρων ἐκδηλώσεων (Συνεδρίων, Σεμιναρίων, Ἡμερίδων κ.λπ.), τὴν ἔκδοση

κειμένων και την διενέργεια ραδιοτηλεοπτικών έκπομπών προς εκπαίδευση των γυναικών η άπλη συμμετοχή σε αυτές.

- Την συνεργασία με τις Ίερές Μητροπόλεις της Έκκλησίας της Ελλάδος, άλλου Έκκλησιαστικούς η μη οργανισμούς, έθνικούς η διεθνείς και σωματεία για την ανάδειξη της θέσεως της γυναίκας στην σύγχρονη κοινωνία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της.
- Την δυνατότητα συνεργασίας με εκπροσώπους η ανάλογες έπιτροπές άλλων θρησκειών, προς το σκοπό κατοχυρώσεως των δικαιωμάτων της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία και έπισημάνσεως των υποχρεώσεών της από άποψεως εκκλησιαστικής η θρησκευτικής γενικώς.

10) Τμήμα συμπαράστασης παιδιού. Το τμήμα αυτό άποσκοπεί στην προστασία των έγκαταληλειμμένων, κακοποιημένων και κοινωνικά άπροσάρμοστων παιδιών.

11) Τμήμα ξενώνων και βρεφονηπιακών σταθμών.

12) Μέριμνα Κωφών - Σεμινάρια Έκμαθήσεως Έλληνικής Νοηματικής Γλώσσας.

13) Τμήμα καταρτισμού Στελεχών και Συνεργατών. Το τμήμα αυτό πραγματοποιεί σεμινάρια έπιμόρφωσης των συνεργατών του ΚΕ.Σ.Ο.

14) Με άποφαση του Μητροπολίτου Χαλκίδος, έπειτα από εισήγηση του Δ.Σ., δύναται να ιδρύονται και Τμήματα νέων δραστηριοτήτων, έφ' όσον τουτο έπιβάλλουν οι ύπάρχουσες κοινωνικές ανάγκες.

Άρθρον 5

Διοίκηση του ιδρύματος

1) Το ΚΕ.Σ.Ο. διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), άπαρτιζόμενο από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χαλκίδος, ως Πρόεδρο, δύο Κληρικούς της Ίερās Μητροπόλεως, οι όποιοι διορίζονται με τους άναπληρωτές τους, κληρικούς και λαϊκούς αντίστοιχα, από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χαλκίδος. Τον Μητροπολίτη άπόντα η κωλυόμενο άναπληρώνει ό νόμιμος άναπληρωτής του.

2. Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος δύναται να άντικαταστήσει μέλος η μέλη του Συμβουλίου, άν τουτο κρίνεται έπωφελής, και συντελεί στην άποδοτική λειτουργία της Ύπηρεσίας.

3) Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου όρίζεται τριετής. Τα μέλη δύναται να έπαναδιορισθούν, η δε προσφορά των ύπηρεσιών τους είναι τιμητική και άμισθος.

Άρθρον 6

Άρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.)

1) Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΕ.Σ.Ο. άποφασίζει για κάθε θέμα που άφορα στην όργάνωση και λειτουργία του και συντάσσει τον έσωτερικό κανονισμό λειτουργίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του παρόντος. Άποφασίζει για την πρόσκτηση και διαχείριση της περιουσίας του, καθως και των εισοδημάτων που διατίθενται για την έκπλήρωση των σκοπών του. Συντάσσει και ψηφίζει ίδιο έτήσιο προϋπολογισμό και άπολογισμό, τους όποιους υποβάλλει για έγκριση στο Μητροπολιτικό Συμβούλιο. Διορίζει το άπαραίτητο για τη λειτουργία του προσωπικό, όρίζει την άμισθία του κατὰ τις κείμενες διατάξεις και παύει τουτο, τηρουμένης της νόμιμης διαδικασίας. Δεν έχει νομική προσωπικότητα και άρα δεν μπορεί να εκπροσωπείται.

2) Άποφασίζει για τις επενδύσεις και τις πλεόν άσφαλείς τοποθετήσεις των κεφαλαίων της Ύπηρεσίας, για την έκποίηση η την υποθήκευση περιουσιακών της στοιχείων και εκμίσθωση ακινήτων. Δέχεται δωρεές, κληρονομίες κ.λπ.

3) Άποφασίζει για τις προμήθειες για λογαριασμό του ΚΕ.Σ.Ο. και για την αύξηση των πόρων του.

Άρθρον 7

Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου

1) Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου η του άναπληρωτού του η με την έγγραφη αίτηση τριών τουλάχιστον μελών, οι όποιοι άναφέρουν και τα θέματα για τα όποια ζητούν την σύγκλησή του.

2) Το Διοικητικό Συμβούλιο λογίζεται σε άπαρτία, όταν παρίστανται, τουλάχιστον, τρία εκ των μελών του, οι δε άποφάσεις του λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία.

Σε περίπτωση ίσοψηφίας ύπερισχύει η ψηφος του Προέδρου.

Άρθρον 8

Προσωπικό του ΚΕ.Σ.Ο.

1. Το προσωπικό του Ίδρύματος διακρίνεται σε έθελοντικό και έμμισθο. Στο έθελοντικό προσωπικό συγκαταλέγονται όσοι με τη θέλησή τους και άνευ άμοιβής παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Ίδρυμα. Το έμμισθο προσωπικό προσλαμβάνεται από το Νομικό Πρόσωπο της οικείας Ίερās Μητροπόλεως, αμείβεται και παύεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Οί θέσεις του προσωπικού του Ίδρύματος καθορίζονται με τον Έσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας αυτού που καταρτίζει το Διοικητικό Συμβούλιο. Στον έν λόγω Κανονισμό εξειδικεύονται οί υποχρεώσεις και τὰ καθήκοντα τών μελών του.

Άρθρον 9

Πόροι του ΚΕ.Σ.Ο.

Α. Πόροι του ΚΕ.Σ.Ο. είναι:

1) Οί εκάστοτε υπέρ αυτού επιχορηγήσεις εκ μέρους του Γενικού ή τών Ένοριακών Φιλόπτωχων Ταμείων της Ίερās Μητροπόλεως Χαλκίδος, τών Ίερών Προσκυνημάτων, και του Έλληνικού Δημοσίου. Οί επιδοτήσεις ή τὰ βοηθήματα που διατίθενται μετά από απόφαση της Ίερās Συνόδου σχετικά με τὸ ἔργο του ΚΕ.Σ.Ο. σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

2) Οί εισφορές τών Δήμων της Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας Χαλκίδος ή ἄλλες επιδοτήσεις από τὴν Νομαρχία και από τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ένωση.

3) Οί πρόσοδοι από ἐράνους, οί ὁποιοί διενεργούνται από τὸ Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τὴς κείμενες διατάξεις, μετά από ἔγκριση της Ίερās Μητροπόλεως Χαλκίδος.

4) Οί δωρεές, κληρονομίες (πάντοτε με τὸ εὐεργέτημα της ἀπογραφῆς) και κληροδοσίες.

5) Τυχόν καταβαλλόμενα ποσὰ από τοὺς χρήστες τών υπηρεσιών του ΚΕ.Σ.Ο.

6) Κάθε ἄλλο νόμιμο ἔσοδο, μὴ προβλεπόμενο κατὰ τὰ ἀνωτέρω, που ἐξυπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς του ΚΕ.Σ.Ο.

Β. Ἡ περιέλευση ὁποιουδήποτε κινητοῦ ή ἀκινήτου πράγματος στη χρήση του Ίδρύματος γίνεται πάντα σὸ ὄνομα του Νομικοῦ Προσώπου της οικείας Ίερās

Μητροπόλεως, σὸ ὁποῖο μεταβιβάζεται ή κυριότητα, νομὴ και κατοχὴ του πράγματος. Στὴν πράξη δὲ της μεταβίβασης γίνεται εἰδικότερη μνεία και ἀναφορὰ με τὴν ἔνδειξη: «Γιὰ τὸ Κέντρο Στήριξης Οἰκογένειας», τὸ ὁποῖο, ὡς Ἐκκλησιαστικὸ Ίδρυμα, θὰ ἔχει τὴ χρήση, γιὰ ὅσο χρόνο ὑφίσταται, πρὸς ἐκπλήρωση τών σκοπών του.

Άρθρον 10

Δωρητές, Εὐεργέτες, Μεγάλοι Εὐεργέτες

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο δύναται νὰ ἀνακηρύσσει Δωρητές, Εὐεργέτες του ΚΕ.Σ.Ο., εἴτε ἐν ζωῇ, εἴτε μετὰ θάνατον.

Δωρητές ἀνακηρύσσονται οί προσφέροντες σὸ ΚΕ.Σ.Ο. ποσὸν ἕως 1000 εὐρώ. Εὐεργέτες ἀπὸ 1000 ἕως 5000 εὐρώ. Μεγάλοι εὐεργέτες ἀπὸ 5000 εὐρώ και πάνω.

Δωρητές δύναται νὰ ὀνομάζονται ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο και πρόσωπα, τὰ ὁποῖα προσέφεραν σὲ αὐτὸ ἄλλες ἐξαιρετικὲς Ὑπηρεσίες. Τὰ ὀνόματα τών Δωρητῶν, Εὐεργετῶν και Μεγάλων Εὐεργετῶν δύναται νὰ ἀναγράφονται σὲ μαρμάρινη πλάκα, ἀναρτώμενη σὲ κατάλληλο χῶρο σὸ κτίριο του ΚΕ.Σ.Ο.

Άρθρον 11

Τηρούμενα βιβλία

Τὸ ΚΕ.Σ.Ο. τηρεῖ τὰ ἐπόμενα βιβλία:

1) Βιβλίον Κτηματολογίου, σὸ ὁποῖο καταχωρεῖται ή κινητὴ και ἀκίνητη περιουσία του.

2) Βιβλίον Πρωτοκόλλου.

3) Βιβλίον Ἀποφάσεων του Δ.Σ. (Πρακτικῶν).

4) Βιβλίον Ἀποθήκης.

5) Βιβλίον Ἐπισκεπτῶν.

6) Βιβλίον Ταμείου (Ἐσόδων - Ἐξόδων).

7) Στέλεχος διπλοτύπων ἀποδείξεων εἰσπράξεων, και

8) Στέλεχος διπλοτύπων ἐνταλημάτων πληρωμῆς.

Τὰ ἀνωτέρω πρέπει νὰ φέρουν ἴδιαν ἀρίθμηση τὸ καθένα κατὰ φύλλον και νὰ εἶναι θεωρημένα σὸ τέλος και πρὶν ἀπὸ τὴ χρήση τους ἀπὸ τὴν Ίερὰ Μητρόπολη Χαλκίδος.

ἄρθρον 12

Ἐλεγχος τοῦ ΚΕ.Σ.Ο.

Οικονομικὸς καὶ κάθε ἄλλος ἔλεγχος διενεργεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Χαλκίδος σύμφωνα μὲ τὶς κείμενες διατάξεις.

ἄρθρον 13

Διάλυση τοῦ ΚΕ.Σ.Ο.

Τὸ παρὸν Ἴδρυμα, μὲ τὴν ὡς ἄνω μορφή καὶ ὀργάνωση, καταργεῖται μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ ὁποία δημοσιεύεται στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ στό περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ἐγκρινόμενης ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ὅταν: α) δὲν ἐκπληρώνει τὶς ἐκκλησιολογικὲς αὐτοῦ προϋποθέσεις καὶ τὴν ἀποστολή του, β) ὅταν παρεκκλίνει τῶν σκοπῶν του, καὶ γ) ὅταν καταστῆ ἀνέφικτη ἡ λειτουργία του. Σὲ κάθε περίπτωση κατάρτησης τοῦ Ἰδρύματος, ἡ χρῆση τῶν κάθε φύσης περιουσιακῶν στοιχείων, ἡ ὁποία εἶχε παραχωρηθεῖ στὸ Ἴδρυμα, ἐπανέρχεται αὐτοδικαίως στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στὴν πλήρη κυριότητα τοῦ ὁποίου ἄλλωστε καὶ αὐτὰ ἀνήκουν.

ἄρθρον 14

Τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς τροποποιεῖται μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τοῦ ΚΕ.Σ.Ο. Ἡ πρόταση καὶ ἡ ἀπόφασή του λαμβάνεται ὁμόφωνα παρουσία τοῦ Προέδρου Μητροπολίτου καὶ ὑποβάλλεται στὴν Δ.Ι.Σ. γιὰ ἐγκριση καὶ δημοσίευση.

ἄρθρον 15

Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς

Μὲ ἐσωτερικὸ Κανονισμό, ὁ ὁποῖος θὰ ἐκπονηθεῖ ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο, θὰ καθορισθοῦν ὅλα τὰ θέματα ποὺ δὲν περιλαμβάνονται στὸν Κανονισμὸ αὐτό, ὅσα ἀφοροῦν τὰ λοιπὰ θέματα καὶ κάθε ἄλλη λεπτομέρεια ποὺ ἀφορᾷ στὴ διοίκηση τοῦ ΚΕ.Σ.Ο., τὸν καθορισμὸ τῶν θέσεων τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς ἐξειδίκευσης τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, τὸν τρόπο τήρησης τῶν σχετικῶν βιβλίων, τὶς

προϋποθέσεις παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ ἀγαθῶν ὡς καὶ κάθε ἄλλο θέμα, ποὺ ἀνάγεται στὴν εὐρυθμὴ λειτουργία τοῦ ΚΕ.Σ.Ο. Μέχρι τὴν κατάρτησή του ὡς ἄνω Κανονισμοῦ τὰ σχετικὰ θέματα θὰ ρυθμίζονται κατὰ περίπτωση μὲ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ.

ἄρθρον 16

Ἴδρυση Παραρτημάτων

Μὲ πρόταση τῶν ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος καὶ μὲ ἐγκριση τοῦ Δ.Σ. τοῦ ΚΕ.Σ.Ο., ἐπιτρέπεται ἡ ἵδρυση Παραρτημάτων σὲ ἐνορίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.

Τὰ τῆς λειτουργίας τῶν παραρτημάτων αὐτῶν ρυθμίζονται ἀνάλογα πρὸς τὴ λειτουργία τοῦ ΚΕ.Σ.Ο.

ἄρθρον 17

Τελικὲς διατάξεις

Κάθε θέμα τὸ ὁποῖο ἀνακύπτει κατὰ τὴν ἐφαρμογή τοῦ παρόντος καὶ δὲν προβλέπεται ρητὰ ἀπ' αὐτόν, ρυθμίζεται μὲ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ., ἐκτὸς ἂν ἀπαιτεῖται κανονιστικὴ ρύθμιση, ὅποτε ψηφίζεται κανονισμὸς συμπληρωματικὸς τοῦ παρόντος.

ἄρθρον 18

Ἴσους Κανονισμοῦ

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχίζει ἀπὸ τὴν δημοσίευσή του στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ἄρθρον 19

Κάλυψη δαπάνης

Ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιοριστεῖ.

Ἀθήνα 1η Μαρτίου 2007

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεῦς

Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις**Ἱερῶν Μητροπόλεων:**

**Θεσσαλιώτιδος
καὶ Φαναριοφερσάλων**

Χαλκίδος

**Λαρίσης
καὶ Τυρνάβου**

**Κυθήρων
καὶ Ἀντικυθήρων**

**Νεαπόλεως
καὶ Σταυρουπόλεως**

Μυτιλήνης

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 14, 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων», πλήρωσιν μίας (1) θέσεως Κλήδου ΠΕ Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ. 10/245/15824/π.ξ./28.7.2005 Π.Υ.Σ, καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προσόντων καὶ ἀνάλογον προϋπηρεσίαν εἰς ἀντίστοιχον θέσιν, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἐν Καρδίτῃ τῇ 8ῃ Φεβρουαρίου 2007

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις, α) τοῦ ἄρθρου 10 παρ. Α' καὶ τοῦ ἄρθρου 11 παρ. 5, τῆς ὑπ' ἀριθμ. 46/14.3.73 (ΦΕΚ τ. Α' ΝΠΔΔ) Κανονιστικῆς Διατάξεως, «Περὶ Ἱεροῦ Προσκυνητάτου ΕΥΑΓΓΕΣ ΙΔΡΥΜΑ Ο ΟΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΡΩΣΣΟΣ», β) τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν μίας (1) κενῆς θέσεως Ὑπαλλήλου Κλήδου ΠΕ Γραμματέων, τοῦ Εὐαγοῦς Ἰδρύματος, καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά, μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 15.2.2007

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Τυρνάβου

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 14, 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων», πλήρωσιν μίας (1) θέσεως Κλήδου ΥΕ Εὐπρεπιστίας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως, καλοῦμεν τὰς βουλευομένας καὶ ἔχουσας τὰ ὑπὸ τῶν Σχετικῶν Διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 28ῃ Φεβρουαρίου 2007

† Ὁ Λαρίσης καὶ Τυρνάβου ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα

προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

Ζωοδόχου Πηγῆς Ποταμοῦ,

Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ Χώρας,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κυθήροις τῆ 8ῃ Μαρτίου 2007

† Ὁ Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίων Ραφαήλ, Νικολάου

καὶ Εἰρήνης Μετεώρων Πολλίνας,

Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀμπελοκήπων,

Ἀγίου Παντελεήμονος Ἀμπελοκήπων,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νεαπόλει τῆ 8ῃ Μαρτίου 2007

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΒΑΡΝΑΒΑΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίας Παρασκευῆς Πηγῆς,

Ἀγίας Τριάδος Σιγρίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῆ 8ῃ Μαρτίου 2007

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Καθὼς

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἀγίας Βαρβάρας Παμφίλων,

καλοῦμεν τοὺς βουλευομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῆ 10ῃ Μαρτίου 2007

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

